5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 1101 — Mercuri 1 Septembrie 1910

O sută de mii de guri

Avem sub ochi statistica țării, în care cetim mișcarea populației, cu tabele comparative asupra nașterilor și morților.

In ultimii zece ani populațiunea totală a țării a crescut cu 830,000 locuitori, căci de la 5,956,690, s'a urcat la 6,771,722 suflete, iar în anul 1909 sporul a făcut să se urce populația generală a țării la 6,865.739 suflete.

Sporirea aceasta trebue să ne bucure, căci arată puterea de vitalitate a neamului nostru, vitalitate care face să ocupăm locul de onoare în seria altor popoare din Europa. De cît și aici se desprind adevăruri generale, că adică și mortalitatea e mare de tot, condițiile higienice, fiind încă proaste la țară, cu toate măsurile ce se iau pentru rîdicarea higienei satelor noastre și stîrpirea bolilor ucigătoare de copii.

Ce critică mai elocventă se poate face serviciului sanitar liberal, de cît cu cifrele statistice puse față în față. In 1908, an de liniște și de spor cu 100 de doctori la serviciul sanitar, cu farmacia centrală, morții au sporit cu 10,000 față cu 1907, an de revoluție agrară. Acel plus de 10,000 de morți îndreptățește toate criticile aduse direcțiunii sanitare a celui mai indolent director, ca dr. I. Cantacuzino, căci s'au încuibat bolile ucigătoare de copii și deci pe cînd natalitatea scădea cu 1, mortalitatea creștea cu 1, diferențiind anul 1908 de 1907 cu 2 la sută, cifră colosală în statistica populației.

Ce critică mai dreaptă regimului liberal, care a reprimat revolta țărănească, după ce o preparase, de cît cifrele statistice! In 1908 au fost nașteri mai puține cu 2,000, (exact 1637), pentru că în 1907 s'au fost împușcat barbați, oameni maturi, părinți capi de familie, cari prin uciderea lor s'a dat înapoi nașterile cu aproape 2,000 de copii. Credeți că aceasta să fie ceva întîmplător? Nu; Revoluția din 1907 a dat în urmă nașterile, după cum seceta din 1899 a dat în urmă căsătoriile cu 10,000, a crescut divorțurile cu 300; a micșurat nașterile cu 16,000!

Dar, ori cum ar fi, neamul nostru merge sporind cu aproape 100,000 de guri pe an, (media celor 10 ani din urmă arată numai 90,160 guri), care toate cer pîne, cer dreptul la viață. Negreșit că sporul acesta de guri, aduce țării și un spor de brațe, la 90,000 guri avem 180,000 de brațe, care se revarsă peste cîmpiile țării noastre ca să alimenteze toate ocupațiile țării noastre.

Holerile, ciumele, foametele, anghinele și toate bolile molipsitoare se stîrpesc pe cît se poate; și împuținarea bolilor asigură sporul populațiunii; și atunci chestia se pune mare și largă: ce îndrumări nouă se vor da țărănimei noastre, față de sporul nașterilor noastre, noi fiind țară mică și eminamente agricolă? Problema agrară se va pune la fie-care zece ani, de oare-ce la fie-care deceniu se sporește populația țării cu 900,000 locuitori, în mare parte țărani, și pămîntul se împuținează, se usează și se îngustează; dar Romînul nu e încă popor de emigrare.

Iar raportul economic între agricultorul mic—săteanul, pămînt și agricultorul mare merge de-andoasele. Marii agricultori în număr *de 3806 numai* au cultivat pentru sine la 1 914,767 Ha, cu un plus de 63,000 Ha, față cu anul 1909, îngustînd pămîntul ce se dădea țăranilor cu acelaș număr de Ha.

Deci, pe cînd sporul de guri e de 100,000 pe an, țărănimea n'are putința să cultive și pămînt mai mult pentru sine, ci mai puțin, căci din cauza legilor agrare și a formalismului dăunător, proprietatea mare și-a rezervat pentru sine o porțiune mai mare cu 63,000 Ha ca în 1909. Și anume iată cum: Țărănimea ia de la proprietatea mare pămînt în dijmă; în loc să ia mai mult după numărul gurilor de hrănit, el e silit să ia mai puțin, căci nu i se dă, și de unde în 1909 țărănimea a lucrat în dijmă 719,992 Ha, în 1910 n'a lucrat de cît 657,319 Ha. Din potrivă arendarea de către țărănime de la marea proprietate, a mers în creștere cu 47,000 Ha de la 603,419 Ha la 650,574 Ha, urmările inerente ale obștiilor ce sînt în creștere.

In scurt, țărănimea sporește ca număr, dar dă îndărăt ca putință de făcut o cultură mai întinsă. Terenul cultivabil a crescut în 1910 cu 80,000 Ha; toată această întindere vine în favoarea numai a marei proprietăți, căci ea a cultivat mai mult pentru sine cu 63,000 Ha, ca anul trecut și țărănimea a agricultat cu 17,000 Ha mai puțin; tocmai diferența totală de sus.

Iată dar, că legile agrare liberale merg anapoda și strică țărănimei împuținîndu-le putința hranei, tocmai cînd gurile se înmulțesc.

Și atunci se pune problema: ce se va face pentru hrana acestor sute de mii de guri de țărani, cu sistemul actual de legi agrare? Rămîneva țara în starea asta precară? Și strigătul general e: să se deschide țărănimei noi mijloace de producțiune, căci ast-fel se sărăcește poporul, se asmute spiritele contra celor ce au, și plutim în sărăcie națională.

Problema agrară, devine în mod imperios o problemă socială de cel mai înalt interes național și îndrumarea prisosurilor spre meserie și comerț se impune ca o salvare a neamului și ca o pază a bunei ordine în stat.

Alt-fel stăm pe un vulcan, care veșnic ne amenință cu erupțiunile sale periodice spre răul nostru renume de popor așezat la porțile orientului.

Gh. Ghibănescu.

Rămășiți da, pierderi însă nu

Cel mai bun răspuns ce putem da actualilor Epitropi în întîmpinarea ce au făcut-o prin ziarul Mișcarea, *în contra afirmărilor noastre, e să le punem față în față cifrele crescînde ale rămășiților de la obștii, cu aprecierea ce o fac însăși actualii Epitropi asupra rezistenței economice a obștiilor.*

Intîiu, Epitropii liberali au urcat arenzile la moșiile date obștiilor cu 114,858 lei, după cum singuri ne spun. Urcarea aceasta a arenzilor e un factor economic, care nu poate prii țăranilor, tot așa cum prin Casa Rurală s'a scumpit pămîntul și a scăzut rentabilitatea lui...

„Singurul neajuns de mică însemnătate adus de obștii a fost întîrzierea încasărilor". „Obștiile sătești nefiind pregătite, în multe părți locuitorii nefiind pătrunși de foloasele asociației se prezintă cu oare-care frică și neîncredere".

„Păsuirile, ce le-am făcut, au adus oare-care jignire cheltuelilor, **și din această cauză vom avea la sfîrșitul anului mai multe rămășiți de încasat** și mai multe plăți de făcut de cît în anii trecuți, „însă pierderi nu vom avea".

Așa scriu epitropii în expunerea de motive a budgetului pe 1909 | 1910.

Bănuiala s'a realizat.

Rămășițile de la obștii în 1908, adică în momentul cînd se prepara expunerea de motive pe 1909, erau de 22851 lei, în 1909 s'au urcat la 44478 lei, adică aproape s'au dublat; iar dacă adăugim și cei 11681 lei rămășiți de la moșia Bodeștii Precista, căutată în Regie, suma se rîdică la 56159 lei.

Este aceasta o bună administrație financiară, în averea Epitropiei? Critica și-o face singură actuala Epitropie prin cele zise mai sus.

Intîiu obștiile sunt puțin pregătite pentru lupta aceasta economică; obștiile sunt puțin rezistente la anii răi, căci ei pun nădejdea toată în munca lor, care la urmă o pot risca și pierde, dar nu-l saltă economicește cu aceasta; el rezervă metalică n'are și cele 60 de milioane de la băncile populare nu-s reale toate, ci o foarte mică parte din el, ca să poată înlesni pe săteni cu creditul lor.

Al doilea, epitropia le-a scumpit pămîntul colosal de multi, singură Epitropia arată—ba încă se laudă din aceasta „sătenii nu scad venitul moșiilor ci din contra îl rîdică".

Și cu cît s'au rîdicat veniturile din arenda moșiilor la obștii? Cu 114858 lei, adică cu 29 la sută exact. *Imbinînd toate aceste motive reiese în mod evident de ce rămășițile de la arenzile obștiilor au mers crescînd de la 22853 la 56159 lei de fapt, ceia ce mergînd tot așa e pe aproape de pierdere.*

N'ar fi rău să fie bine. Epitropia rămîne, actuala Epitropie liberală e trecătoare.

UN MINISTRU DE CARE NU SE VORBEȘTE

E d. Toma Stelian. Spilcuitul ministru de justiție e în plină vacanță. Rolul d-sale începe de mîne, cînd tribunalele și curțile se deschid și cînd instanțele judecătorești vor fi chemate a împărti dreptatea în plenul lor.

D. Toma Stelian a tăiat fastul zilei de 1 Septembrie, căci nu e d-sa pedantul să ție la formele seci ale unui ceremonial ca justiția, ci politicianul sorocit să înjosească justiția.

In adevăr cu formalismul vechiu se dădea prilej a se arăta lumei vederile magistraturii în materie de drept, scoasă din experiența unui an hultuit pe doctrina juridică. Dacă în locul acestor expuneri mari și largi, dar cu grija de a vedea lumina tiparului în Monitorul oficial și deci a fi cetite de toată lumea oficială judecătorească; astăzi tenebrosul ministru s'a mulțumit să primească la minister rapoartele interesate ale inspectorilor săi judecătorești, cari au soarta de a fi închise în cartonele ministerului, a li se da caracterul polițienesc mai mult de cît instructiv, și a lipsi opinia publică de luminile în larg ale magistraților chemați să le expună de la tribună.

Iar dacă raportul confidențial al inspectorului mai cuprinde ceva vederi libere și drepte, nu e obligat ministrul să le înfăptuiască în legi, mai ales dacă nu consună cu anumite considerente politice.

De d. ministru Toma Stelian nu se mai vorbește, pentru că opera sa legislativă e încheiată. De bine de rău, și mai mult de rău de cît de bine, d-sa a regulat magistratura și a întinat justiția. Opera sa legislativă va trăi cît a trăit d. Toma Stelian ca ministru. Cea i tîiu schimbare ce se va face în opera legislativă a partidului liberal vor fi legile d-lui Stelian; din înjghebarea ce d-sa a făcut justiției nu va rămînea de cît în colecția d-lui Hamangiu, vol. 4-a, în colo nimic. Prea tare a rănit dînsul sentimentul de justiție în țară, prea a înjosorît magistratura, prea a vîrît politicianismul în Curți și tribunale și prea și a bătut joc de cetățeni în putința căpătării dreptății pentru ca ceva din opera lui să rămînă!

Și cum cu noul an judecătoresc, intrăm în o perioadă de primenire politică, opera d-lui Stelian se apropie de deplina ei dărăpănare.

Chestii istorice

PLEMEA

In diplomatica noastră slavă, care cuprinde epoca dintre 1350—1660 cel puțin, vine foarte adesa întrebuințat termenul slavon *plemea*, pentru a arăta anume treapta, în gradul de înrudire a tuturor acelora ce aveau moșii, vindeau moșii sau cumpărau moșii. Neîndoios lucru că întrebuințarea statornică a acestui termen, tradează o anumită mentalitate socială a străbunilor noștri, izvorîtă din stările reale de fapt, pentru a căror lămurire diplomatica slavonă ne slujește de minune.

Cuvîntul *pleme* există în toate limbile slave, mai rar la Jugo-slavi și cu mai bogate accepțiuni la Rușii de nord. In înțeles general plemea reprezintă *familia, tribul, neamul*; și în mod figurat *semînța, insămînțarea, semințenia.* Vechii noștri traducători ca Pavăl Rugină, Axinte Uricarul, apoi Gh. Evloghie dascal și toată cancelaria romînească a întrebuințat cuvîntul *pleme* în înțelesul de *semințe, semințenie*, cum s'au tradus și în Biblie „din sămînța casei lui David".

Din domeniul plantelor *plemea*—semînța—a trecut și la societatea omenească, procrearea fiind o *insemînțare* de viață, spre rodire și înmulțire prin căsătorie. Și aici răspunde regimul legal al poporului, care a întrebuințat cuvîntul. Neamurile slave stăteau pe o scară de cultură inferioară lumei romane. Lungul traiu civilizat a născut la Romani un regim juridic, care era cu mult superior regimului juridic slavon, la care dreptul de însemînțare (pleme) prin căsătorie se putea începe de la un grad de înrudire mai aproape, tocmai așa cum este și vechiul regim mosaic.

Doctrina creștină s'a suprapus lumei vechi păgîne cu regim legal de căsătorie și mai aspru, îndepărtînd puterea de însemînțare mai departe în erarhia gradelor de înrudire, ca să se stîrpească promiscuitatea. Lumea Romană și greacă s'a adaptat mai pe timpuriu la acest regim legal creștin; lumea slavonă a intrat mai tîrziu și mai cu greu, iar termenile de înrudire ne dovedesc aceasta.

Să ne explicăm: Intre părinți și fii este gradul întâiu de înrudire, care constitue încă de mult în regimul legal al popoarelor culte un *incest*, cînd s'ar face insemînțare. Omul s'a rîdicat la un grad oare care de cultură, oprind și pedepsind cu mănia Cerului incestul. Și lumea slavă era întrată din vechiu în acest regim legal, îndepărtînd incestul.

In al 2-lea grad vin frații și surorile. Cultura morală și leagănul tuturor sentimentelor frumoase familiare și sociale izvorăsc din creșterea morală a fraților și surorilor supt acoperemîntul casei părintești. Legile oprind incestul, au pedepsit aspru și acest de al doilea incest. „Și lumea slavă ajunsese la acest grad, întru cît are cuvînt special pentru acest de al 2-lea grad de înrudire: *brat* (frate), *sestra* (sora), *sin* (fii), *docica* (fata), *deat* (copil)

Lumea slavă cînd a venit în atingere cu lumea romană s'a găsit la același nivel legal al raporturilor sociale și terminologia complectă a tuturor acestor 2 grade de înrudire arată deplinătatea conștiinței lor.

Oteț (tată), *mati* (mamă), *jena* (femee) *jitelnița* (soție) *deati, sinove* (fii), *docica, brat, sestra* vin la fie-care pas ca să arăte prima treaptă în închegarea unei familii.

Trecînd acum de la persoane la pămînt, cînd ni se vorbesc în cele mai vechi acte numai de aceste nume, ne arată în mod evident pe prima generație de proprietari, care veneau să descalece un sat, *unde era casa lui* (gde bil dom ego), și din sinul acestei înguste și primordiale familii a eșit prima serie de proprietari teritoriali la noi".

Uricile vechi cari vorbesc numai de aceste 2 grade de înrudiri, sunt din prima perioadă a închegării proprietății, cînd *copiii* (deati) primului proprietar își stabileau proprietatea prin *bătrînii* (stari) satului.

Bătrînii satului au variat după numărul copiilor primului proprietar, indiferent băeți și fete. Bătrînii presupuneau cel puțin 2 fii *(sinove)*, nu numai unul. Primul proprietar avînd numai un copil, acesta nu devenea bătrînul satului. Se găsesc și pînă la 15 bătrîni într'un sat, dovadă de plodicia primului proprietar.

După frați (bratiia) și surori (sestri), începe *plemea*.

Vom vedea.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

Cînd moare vara...

Viața în stațiunile balneare are neaparat un caracter mai frivol de cît viața de toate zilele. Intre muzica neîntreruptă a naturii bogate în murmur de pădure și în susur de izvoare și între muzicile cari răsună spre distracția oamenilor,—temperamentele se manifestă cu vioiciune, grijile, preocupările se uită lesne, suferințele se calmează, iar rîsetele dătătoare de sănătate răsună pretutindeni cu lungi ecouri, de par'c'ar fi e-eternă vara cea dulce cu cîntările ei. cu voioșiile ei, cu petrecerile ei.

...Și în mijlocul unei astfel de vieți vesele *ea* își păstra necontenit înfățișarea de răceală și de suferință. Răsărea cînd din umbra unei alei, cînd din lumina unei săli sgomotoase cu același aer de nepătrunsă tristețe, pururi umbrită, nici odată luminată de acel zîmbet pe care-l dăruesc tinereței—visările senine, așteptările, dorințele, speranțele, plăcerile. Nu lua oare prin nimic parte la toată acea viață sgomotoasă, răsunătoare de rîsete și cîntări? Era oare sufletește înstrăinată de tot ce o încunjura? Aparținea oare simțirea și unei alte sfere cu alte cîntări și încîntări? Și atunci era oare *acea* simțire despre care poetul spune că:

Tous les autres plaisirs ne valent pas ses peines;

purta oare, în adînc, taina unei nemărturisite iubiri?

Etern neînțeleasă, iubirea singură poate învălui suferințele de astfel de umbră glacială și poate preschimba, astfel, o fire expanzivă, dornică de viață,—într'o resignare mută, nepăsătoare de tot ce o înconjoară.

Cine a zis că i-a recunoscut cînd va figura, surîsul, bătăile inimei în strofele unui tînăr poet? Să fi fost în adevăr ritmul versurilor lui meditative care se măsura în mersul ei gînditor, singuratic, discret și mlădios prin aleele singuratice, unde nu vroia să vadă pe nimeni altul?

Se poate!

Cine-și dete osteneala să cunoască sufletul acela complex, să-i înțeleagă tăcerile, tristețele, dorurile și să știe dacă prin ele „vorbia" decepția, amărăciunea încercarea, ori lipsa de experiență și de orientare? E drama atîtor și atîtor inimi tinere, atîtor visuri complexe, rătăcitoare, nesigure, șovăelnice, lipsite de voință și de hotărîre, dar mai cu seamă desamăgite prin indiferența cu care este privită lupta lor, în epoca de frămîntări izvorîte, fără îndoială din aceeași cauză supremă: iubirea.

„Pentru acei care l simt, amorul poate fi o tragedie; dar pentru acei care-l privesc,—el e numai un vodevil".

Cine a scris rîndurile aceste, a exprimat filosofia unor adînci amărăciuni și lupta eternă între sublimul unei simțiri și „lumea" care o învăluie de... ridicol. Și nu oare de teama ridiculului vedem cîte o tinerețe expanzivă, sociabilă, bună, resemnîndu-se într'o tăcere lungă și nebiruită—tăcerea e floarea castă a amorului, a zis Heine—renunțînd în aparență la viață și la toate mulțumirile ei, în așteptarea clipei supreme și mîntuitoare?

...Iar acum, cînd liniștea și răceala toamnei puneau capăt, zi cu zi, larmei și veseliei cînd oamenii să răreau, iar frunzarii de asemenea; cînd umbrele se așterneau tot mai largi, iar cărările pădurei se făceau tot mai singuratice, mai triste; cînd gîndurile se posomorau și răceala cuprindea tot mai multe inimi, lipsindu-le de binefacerile verei — *ea*, covîrșită de obsesiuni, învinsă de păreri de rău, ademenită de chemări în paradisul păcei eterne—sfidă lumea cu acel gest eroic, bău din cupa otrăvitoare.

Muzica pădurii și muzica acea care a bucurat pe atîția nerăbdători petrec într'un concert lugubru convoiul jalnic. *Ea* va dormi somnul cel de a pururi nu departe de aleele unde a visat primăvara ei, unde a suspinat dorul ei —va dormi în tovărășia brazilor cari au cunoscut-o și, poate, au mîngîiat-o mai bine de cît oamenii puțin înțelegători.

Rodion

In chestia școalei de Belle-Arte

Acum sînt cunoscute de toată lumea înscenările care s'au făcut de către pătimașii interesați oploșiți sub scutul autorității. Și „Opinia" a fost la înălțime prin arătarea adevărului, fără nici o patimă. Nu s'au mulțumit cazacii d-lui Haret cu revocarea cunoscutului profesor Bardasare din directorat, lucru pe care îl putea face ministrul ori cînd, fără nici un scandal; nu s'au mulțumit cu o judecată a consiliului permanent, nu s'au mulțumit că a fost cu totul scos din cauză valorosul profesor A. D. Atanasiu, ci a mai înscenat o judecată la 2 Septemb., a. c. de astă dată numai d-lui Bardasare, pentru calcare de ordine și de regulament, lucru ce a fost odată judecat. Dar se vede că vor să mai pescuiască ceva și o parte din infamii nu s'au terminat și altele vor să înceapă.

Să vedem însă ce acuzații și constatări aduce în raportul său Inspectorul general Lupu Antonescu. D-sa impută: călcări de regulament; certificate și diplome eliberate fără ca posesorii lor să fi trecut toate examenele (s'a dovedit la judecată cu acte oficiale, că d. inspector a fost indus în eroare,) îl face pe d. Atanasiu în 1903 secretarul d-lui Bardasare (deși d. Atanasiu nu mai era secretar din 1899), arată că s'au eliberat diploma d-lui Cateliu, fără să fi trecut examenul la anatomie și estetică și alte dimplome incomplecte (ceia ce s'a dovedit cu acte că posesorii au trecut toate examenele) că d. Bardasare nu 'l admite pe d. I. Alexandrescu-Dafin secretar custode să lucreze (ceia ce a dovedit că în nenumărate rînduri, din contra a trimis după d-sa să îl cheme la lucru); se impută că într'o noapte directorul a umblat în saltarul secretarului *cu chei potrivite* (cu toate că s'a arătat inspectorului că ambii și directorul și secretarul, aveau chei la fel de la saltarul cu condicele școalei, unde au deschis cînd unul cînd altul, după cum era nevoe) mai ales că d. Dafin venea foarte neregulat la slujbă că directorul n'a dat toate dosarele pentru diplome spre sigilare, (deși le-a dat pe toate de sub direcția lui Bardasare); nu le-a dat pe ale lui Stahi, fiind că a

înțeles să le dea din timpul său, alt-feliu putea să închidă toată arhiva; că certificatele și diplomele nu sînt în conformitate cu art 31 și 32 din regulament (s'a dovedit însă că certificatele sînt conform ordinului ministerial din 1902, iar articolul 31 a fost suprimat și nu prevede certificate de absolvență; cît despre diplomele Gh. Popovici, A. Atanasiu, V. Costin, I. Rotari, A. Cateliu și Băncescu eliberate din timpul direcției Stahi sînt conforme cu art. 55 pe baza încheerei procesului verbal al profesorilor școalei din 1896, iar singura diplomă eliberată sub Bardasare, lui Chipăruș, are distincțiunea cea mai mare, medalia de aur, care este cu mult superioară art. 32 pentru diplomă. De notat că în cursul celor 50 de ani ai școalei sînt numai acești 7 diplomați și pe aceștia singuri de la Iași a căutat să-i scoboare).

Constată că nu există nici un fals ori vre-o schimbare de medalie în vre-o diplomă sau certificat; (ceia ce ar fi trebuit dacă se coborau cei acuzați să facă un proces de presă la care „Evenimentul" cu complicii lui ar fi căzut platcă spre satisfacerea publicului și adevărului); că d-lui Penel i s'a eliberat sub directorul Stahi un certificat de absolvire la care avea dreptul, și un certificat de diplomă sub Bardasare, dar asupra acestui lucru inspectorul arată că n'a fost bine limpezit.

(Faptul ni s'a arătat ast-feliu: d. Penel avînd nevoe de un certificat—fiind-că cel întăi rămăsese la Minister — spre a se prezenta la un institut particular, a cerut un duplicat, cum se arată și prin petiție, însă se vede că secretarul care era pe atunci nou, fiind și bolnav în ultimul grad, a copiat după unul *de diplomă* în loc *de absolvire* și dîndu-se la iscălire, directorul întrebînd dacă e în regulă, i s'a răspuns că da. Ast-feliu a fost cu această eroare. D. Penel nu avea nevoe de diplomă, căci certificatul e suficient și la concursurile pentru licee și la cele pentru Bele-Arte etc).

Apoi inspectorul Antonescu constată personal că profesorii Gh. Popovici și Sever Mureșianu alimentează campania în contra directorului Bardasare și a profesorului Atanasiu în așa fel, că rîdică ori-ce autoritate morală școalei, ceva mai condemnabil că d-lor în clas în fața elevilor vorbesc de rău, judecînd în termini puțin civilizați pe ceilalți colegi absenți, iar profesorul Mureșianu nu numai că face campanie prin ziare, dar chiar în fața inspectorului a acuzat pe director de „matrapazlîcuri", ceia ce n'a putut dovedi (afirmă aceasta însă-și d. inspector Antonescu,) iar mai departe zice că această decădere vine și din cauza slăbiciunei administrației și propune *schimbarea administrației și să facă pe profesorii rău inspirați sa simtă asprimarea legei.*

Inspectorul mai cere:

1) Să se facă din nou concursurile de elevii actuali ai școalei care nu au recompensele cerute de regulament.

2) Să nu se admită la examen de cît acei care au recompensele la examenele precedente.

3) Să se afișeze la finele anului situația tuturor elevilor.

4) Să se elibereze diplomele pe viitor conform art. 32.

5) Să se elibereze certificatele conform art. 31.

De notat e, că d. inspector Lupu Antonescu în ancheta la Iași, în fața tuturor a spus că de fapt lucrul se prezintă sub două fețe: una a uzului practicat de zeci de ani și alta neaplicarea regulamentului (care s'a dovedit cu prisosință că are foarte multe puncte obscure iar unele articole complect neaplicabile, fapt pentru care n'a fost în întregime aplicat chiar de la 1883) Iar actele profesorilor, care au provocat acest zgomot sînt acte care nu fac cinstei școalei, *sînt acte de nebuni, școală de nebuni*, a afirmat d. inspector Lupu Antonescu.

Dar la București, raportul a luat-o cu totul altă întorsătură, de ajuns așa cum s'a prezentat.

De sigur față de acest raport alarmant, d-l Ministru Haret a pus, încă din Mart trecut, rezoluția că, lucrurile constatate fiind grave, d-nii Bardasare ca director și Atanasiu ca secretar, să fie chemați la consiliul permanent (deși s'au perindat în aceleași împrejurări 5—6 secretari custozi); Consiliul Permanent să-și dee avizul pentru aplicarea unei pedepse disciplinare d-lor Gh. Popovici și Mureșianu pentru purtarea lor față de director și ceilalți profesori; vor fi avertizați d-nii profesori cari au semnat procesul verbal din Mart 1896; d-l Bardasare va fi revocat din direcție după ce se va termina judecata sa la consiliul permanent; consiliul își va da avizul asupra cărtificatelor și diplomelor cu examenele netrecute.

Față de această hotărîre a Ministrului situația consiliului Permanent, oricare ar fi fost convingerea sa, îi era grea, și nu putea să treacă peste un fapt hotărît, cel puțin—revocarea directorului Bardasare — cu atît mai mult că inspectorul Lupu Antonescu ținea morțiș să nu cadă raportul în întregime.

Totuși Consiliul Permanent în trei ședințe sub presiunea cea mai vie a inspectorului Antonescu, a examinat de-aproape toate lucrările și actele și din observarea amănunțită a faptelor s'a dovedit că „nu e vorbă, cum s'a scris în jurnale, de falșificări de diplome, de schimbări de note și de favorizări de anumite persoane. Chestia a fost de altă natură. Aplicarea regulamentului școalei din 1883 s'a făcut neregulat, s'a aplicat art. 55 în locul art. 32. Această aplicare neregulată a regulamentului s'a făcut, e adevărat, pe baza unei încheeri a consiliului profesoral din 1896, însă această încheere n'a fost comunicată Ministerului și a fost aplicată pînă acum. In definitiv Consiliul Permanent socotește că nu poate fi vorba de fraudă în administrația școalei, ci mai mult de nepricepere.

„Pe de altă parte, d-nii Mureșianu și Popovici, cari au adus acuzări publice și au aruncat discredit asupra școalei, fiind cu toate acestea părtași și dînșii la neaplicarea regulată a regulamentului, sînt vinovați.

„In fine, pentru singura diplomă a d-lui Penel, care a fost luată dela școală prin surprinderea bunei credințe a directorului, este nevoie să se iea o măsură.

Pe baza faptelor, pe baza raportului inspectorului general Lupu Antonescu și pe baza concluziunilor scrise ale d-lui Rădulescu Motru, din partea d-lor Bardasare și Atanasiu, Consiliul Permanent a dat hotărîrea cunoscută ca 1) Dl A. D. Atanasiu să fie scos din cauză (fusese scos chiar de la a doua ședință). 2). Dl. Bardasare, să fie înlocuit, nu ca pedeapsă, ci ca măsură necesară aducerii de ordine în școala de arte frumoase.

3). D-nii Mureșianu și Popovici să fie pedepsiți cu cenzura pe 10 zile.

4). Certificatul de diplomă al d-lui Penel să fie anulat.

Acesta este în rezumat raportul semnat de d. Inspector Lupu Antonescu.

*

Acum, își poate oricine închipui, că, pe baza unor acte nesocotite provocate de vechile patimi veninoase ale unor oameni bolnavi... mai ales de frigurile direcției, căci frica era de profesorul A. D. Atanasiu, care s'a impus prin activitatea sa, ca al 4-lea moștenitor la direcția școalei din familia Panaiteanu, cum îi zice d. Mureșianu, ca să nu vie imediat după Bardasare, pe baza țelor și a tovărășiei politice ce s'a țesut și sub protecția cunoscută a unora din membrii autorităților școlare, s'a făcut atîta zgomot, cu furtul de milioane din Pinacotecă, cu certificate și diplome false și s'au insultat atîtea familii în nenumărate articole ale „Evenimentului" și s'au tîrît înaintea consiliului permanent pe nedrept, oameni cunoscuți de o capacitate și cinste recunoscută, încît te miri ce fel e autoritatea școlară cînd se pretează la astfeliu de fapte.

Căci încă odată repetăm, dacă voia să i iee direcția d-lui Bardasare, nu avea nevoie de Consiliul Permanent. Directorul e omul de încredere a Ministrului și oricînd putea să'l înlocuiască.

Iar pătimașilor de la „Evenimentul" le a tăiat apa de la moara... direcției numind pe generosul literat, M. Carp director, viitor profesor de franceză.

Vom vedea însă ce vor mai iscodi la consiliul permanent pătimașii d-lui Haret.

D. prof. dr. Negel și administrația comunală

II

Există în Iași mai multe canaluri deschise, pe unde curge o apă cît se poate de murdară; așa zilele din urmă mi s'a atras atențiunea: niște scurgeri care traversează str. Sf. Andrei și str. Socola; cred că, cu toții suntem de părere a reclama imediata lor asanare, precum și a mahalalei Broscăriei unde s'ar putea face niște șanțuri cu scurgerea spre Bahlui.

Nu mai rămîne îndoială că, din punctul de vedere sanitar, o administrație comunală este responsabilă atît pentru residurile vieții umane și animale, cît și pentru acele din comerț și industrie, și să înțelege că această cauză este cu atît mai îngrijitoare, cu cît acumulația residuală este mai mare; așa dar în cartierele cele mai populate, problema evacuării imondicelor este mai indicată și Arnould admite o intoxicație datorită imondicelor ca și acea produsă în amfiteatru de anatomie. Consecințele unei bune evacuări a imondicelor sunt considerabile, însă în Iași din nenorocire acest fapt a rămas până în prezent cu totul primitiv și tocmai cînd ne așteptam că canalizarea orașului va putea îndrepta răul, am constatat cu părere de rău că administrația în loc de a începe canalizarea cu centrele, cu cartierele cele mai populate și mai murdare, din contra a făcut canalizările în locurile cele mai salubre *și aici să ne fie permis a spune că dacă administrația comunală ar da vre-o considerație consiliului sanitar al orașului, cu siguranță ne-ar fi cerut avizul în o chestie așa de importantă pentru cetățeni.*

In diferite rînduri am reclamat cu toții complectarea canalizării, am citat părerile fraților Putzeys din Belgia, care spun; ce este mai irațional de cît lipsa de metodă urmată de administrația care nu prezintă un program general și pun succesiv în studiu, chestia apelor, apoi acea e egourilor și apoi tocmai la urmă acea a epurației și fac cheltueli exagerate și lipsă de armonie.

Răspunsul care în totdeauna l'am obținut, cel puțin verbal, de la onor administrație, a fost următorul: **nu avem bani.** Ori, d-lor pentru o asanare comunală se cer două feluri de măsuri: 1) tecnice și al 2) legislative și administrative. Cît se atinge primul punct, aceasta aparține comunei și chiar puterei centrale (exemplu Franța, cînd comuna refuză, sau nu are mijloace materiale), de a face sacrificii pecuniare necesare, căci în acest mod își îndeplinește cea mai esențială datorie către cetățenii lor adică de a i face să trăiască; însă refuzînd asanarea sub pretext că lipsesc bani, aceasta ar însemna că viața cetățenilor îi interesează mai puțin de cît a căuta mijloace de îndreptare.

Eu cred că, dacă comuna n'are bani, ar trebui să cesioneze unei societăți, complectarea canalizării și la caz, a cere chiar ajutorul ministerului precum aceasta se practică în Franța, pe care căutăm a o imita în toate și nu ar fi rău ca în afaceri de higienă să nu rămînem mai pe jos.

Evident că chestiile administrative și legislative nu ne privesc pe noi cei din consiliul sanitar, dară totuși nu le putem trece cu vederea. Chiar societatea trebue să impună cetățenilor din punctul de vedere al interesului general și nu mai puțin cînd este vorba de interesul colectivității, precum aducerea de apă patabilă, canalizări; profilaxia boalelor transmisibile. Aceste măsuri sunt aplicabile la bogați ca și la saraci, mai ales la aceștia unde higiena privată este de puțină însemnătate și beneficiază enorm de higiena publică, care în Iași lipsește aproape cu totul și aci să-mi fie permis a întreba pe d. inginer Cugler dacă personalul serviciului tecnic este suficient, căci trebue să știți că, cu toate că unele străzi sunt canalizate, eu am deplină convingere că chiar proprietarii bogați nu se conformează regulamentului spre a și schimba vechiul și insalubrul sistem de latrine.

Acuma mai mult ca ori cînd trebue să cerem administrației, a mări personalul tecnic și a obliga pe proprietari că, fără întîrziere să se supună regulamentului dînd în acelaș timp și un exemplu că chiar din punctul de vedere al higienei private, sunt superior sarcilor! Citez în treacăt declarația unor locatari că latrinele de la casele din str Golia, unde este farmacia Rătianu și acele din strada Lăpușneanu, casele Capucinski, sunt cu totul insalubre și primitive.

(Va urma).

Litere-Științe-Arte

Un rege poet—Despre cine poate fi vorba de cît despre regele Muntenegrului, asupra căruia s'au scris atîtea în timpul din urmă? Se știe că noul rege e autor de poeme epice, de cînturi patriotice și de drame, în fruntea cărora trebue să cităm: *Fecioara Balcanilor*, inspirată de răsboiul cu Turcii de la 1876. Dăm aici un fragment din prolog, o apologie a femeilor țărei sale:

FEMEILOR MUNTENEGRENE

O, Muntenegrene, vă binecuvîntez! voi care păstrați atît de adînc în suflet iubirea de țară, care ne-ați întovărășit pe întinsul cîmpiilor de bătae, și care nu purtați decît la sfîrșitul luptelor, doliul celor ce au pierit.

In duioasele voastre plîngeri, voi celebrați moartea eroilor încurajîndu-ne la alte vitejii. Zdrobite de oboseală, flămînde, cu picioarele însîngerate de stîncile tari, cu veștemintele în zdrențe, voi vă furișați înaintea noastră, la granițele țărei amenințate, pentru a ne aduce munițiuni și hrană... In mijlocul fumului des al prafului de pușcă și al incendiilor, aproape de cruce, simbolul libertății noastre, am văzut, surorile mele, strălucind figurile voastre îngerești. Și, dîndu-mă pradă avîntului inimei mele, am vrut să cînt virtuțile voastre, sacrificiile, sforțările, iubirea voastră înflăcărată de țară. Imaginația mea a întîlnit pe malurile Zetei, o femee care avea în suflet același ideal ca voi.

Am făcut-o să trăiască în versurile mele, așa cum am văzut-o în vis, ca să servească de veșnic model, tinerelor femei muntenegrene.

*

Bancnote ideale sunt acele cari nu posedă microbi. Vechia bancă națională die Washington are meritul de a fi fabricat înaintea tuturora asemenea bumăști autiseptice. Primele sume—50,000 dolari—emise în această nouă fabricațiune au găsit de sigur o specială căutare. Bancnotele în chestiune au fost fabricate cu o culoare care conține în compoziționea ei mult acid carbolic așa că distrugerea bacililor e asigurată.

*

Cel mai mare ceasornic din lume îl posedă Newyorkul.

E proprietatea unei mari fabrici de sopon pe al cărei acoperiș se ridică ceasornicul, înnalt de 40 de metri și servind drept reclamă. Lungimea arătătoarelor e de 5 jum metri.

Greutatea ceasornicului e de 370 pfunzi. Minuntarul e luminat de 36 lampioane electrice, arătătorul ceasurilor—cu 26 lampioane. In decursul unui an arătătorul parcurge peste 300 kilometri.

*

Un colaborator al organului „Journal d' Alsace-Lorraine" a făcut o anchetă pentru a stabili ce rol jucau oare-cari celebrități ale Franței actuale acum 40 de ani, în momentul declarării războiului franco-german. Fostul președinte Emile Loübet locuia pe atunci la Montelimar, ca un mic avocat de provincie și s'ar fi mirat mult să-i fi proorocit cineva că va ajunge președinte al republicei. Actualul președinte Fallières, neînsemnat avocat în Nerac era departe de a visa în Iulie 1870 un viitor așa de strălucit.

Academicianul și parlamentarul iscusit Paul Deschanel era pe atunci gimnasist la Bruxelles. Senatorul și ca ministru Rouvier, urmașul lui Delcassé, funcționa la o bancă din Marsilia. Cunoscutul moralist Béranger, ajunsese pe atunci procuror. Celebrul polemist Henri Rochefort făcea închisoare la Sainte-Pélagie, ca dușman primejdios al lui Napoleon III. Compozitorul Massenet își serba primul triumf la Opera-Comique. Sarah Bernhard se numara de pe atunci între celebritățile pariane.

La Comedia Franceză a avut o simpatică primire noua piesă a d-lor Adolphe Aderer și Armand Ephraïm „Comme ils sont tous". Subiectul nu e extra-ordinar de nou, dar piesa e bine construită.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoștința amicilor noștri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum și a contestațiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămași înscriși pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noștri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-președinte tribunalului de Iași.

Facem cunoscut, că pentru orice informațiuni și lucrare în această materie, vor avea la dispoziție concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 și avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ **D. Cristea Simionescu, inspector financiar a fost eri în inspecție în localitate.**

❑ In cursul lunei Septembrie trupele vor continua programul general de instrucție pe anul curent, care se va încheia cu perioada a IV-a de instrucție.

In această perioadă se vor face exercițiu și manevre pe teren necunoscut, la care vor lua parte pe lîngă trupele sub arme contingentul I de comple tare 1908 (trupele pe 2 ani) și 1907 (trupe pe 3 ani).

❑ In ziua de 12 Septembrie se vor ține examenele pentru admitere în școala pregătitoare de cavalerie din Tîrgoviște. Inscrierile vor ține până la 8 Septembrie. Sunt vacante 23 locuri după budget.

Sumele destinate ca taxe se vor depune în contul ministerului de finanțe iar nu în contul școalei.

❑ Consiliul de higienă al orașului se va întruni mîine seară, sub președinția medicului șef al orașului d. dr. Demetrescu.

❑ **Mișcare în învățămînt.** — Pe ziua de 1 Septembrie a. c. s'a mai făcut următoarea mișcare în învățămîntul primar și rural:

Au fost transferați: Aristide Mortun de la Dobrovăț-Ruși la Dobrovăț-Moldoveni (Vaslui), Gh. Miron de la Dumașca la Dobrovăț-Ruși, N. Donose de la Bărșești (Putna) la Dumasca (Vaslui), Aurelia Petrovici de la Valea-Dragului (Ilfov) la Gruiu Herăști (Ilfov), V, Telega de la Cernești-Lunca (Botoșani) la Hulub Dîngeni, Otilia Nicolescu de la Pielești-Parșani la Siminisul de jos (Dolj), Ecaterina Bărbulescu de la Găunoși la Palona (Ialomița), pe ziua de 10 Octombrie; Constanța Marinescu de la Tiețești (Muscel) la Dărmănești (Prahova), Zenia Poțincu de la Dărmănești la Tiețești, I. Popescu de la Harchiojd (Prahova) la Chiojdu Catiaș (Buzău), Maria Vintilescu de la Isvoarele (Prahova) la Starchiojd, Sofia Agopian de la grădina de copii din Toxof (Constanța) la cea din Constanța pe ziua de 10 Oct.; Aurelia Bogza de la școala No 1 de băeți la școala No. 4 de fete din Botoșani, Gh. Bălteanu de la Cajil-Murat-Cavaclar (Constanța) la R.-Negru-Stoenești (Ialomița), Cr. Stănciulescu de la Ditești la Strepnicul (Prahova). C. Cr. Stănciulescu în locul celui precedent, Eliza Moisescu de la Bălțești-Podeni Vechi (Prahova) la Valea-Boului-Gornet-Cricov, N. Vasilache de la Gărbești-Țibana (Vaslui) la Brahașoaia.

Au fost numiți cu titlu provizoriu: C. Galan de la Țepoia-Mohoriți (Tecuci), Caranfila T. Popa, conducătoare la grădina de copii din Toxof (Constanța) pe 1 Octombre, Radu Popescu la Slaviteșt (Teleorman), V. Șerbănescu la Prigoria Zorlești (Gorj), Natalia Băncilă la Comăndirești-Raușeni (Botoșani).

Au fost numiți suplinitori: D. Urzică la școala din Horlăceni-Șendreni (Dorohoi) și Constantin Urzică la Buda-Mare (Dorohoi).

❑ **Sub-inspectorul sanitar Bușilă a sosit eri în localitate și împreună cu medicul primar al orașului, a făcut inspecții pe mai multe străzi.**

❑ **Contingentul 1905 a fost desconcentrat astă-zi.**

SPECTACOLE

— Cinematograful „Union" își continuă seria reprezentațiilor în grădina Cuza Vodă, din str. Lăpușneanu.

In astă-seară program absolut nou, în care se cuprind bucăți din cele mai atractive. „Sonja Marjorewska" este titlul unei drame rusc, din războiul contra Circazienilor, în 18 tablouri: o știre gravă; inamicul a ocupat granița; o misiune periculoasă; în descoperirea inamicului; o cursă; în lagărul inamicului; întîlnirea iubitei; închis în pivniță. Fuga; Sonja în primejdie; condamnarea iubitei la moarte; salvată la timp; onorurile militare.

Noul program mai cuprinde: Lacurile din Italia, după natură; Arborele fericirei, fantazie; Max Linder distrat, comedie; Locotenentul Brick și Spionul o dramă de actualitate, redînd rînd pe rînd: neliniștea din colonii; locotenentul Brick e trimes să cerceteze. El e prins și în timpul cînd e pe un vapor se pune la cale o explozie, însă reușește să fugă. Explozia are loc, spionul e prins. O luptă are loc între Brick și spion; în valurile mărei, ajutorul. Bombardarea și distrugerea orașului.

O altă dramă care se cuprinde în noul și bogatul program, e „Amintirea". care ne redă peripețiile unei căsnicii, care devine nefericită prin amestecul unei prietene false. Suvernirurile trecute fac ca totul să se uite și fericirea re-începe.

Pathé Journal, apare într'o ediție specială, cu noutățile de actualitate. In curînd: „Incendiul expoziției din Bruxelles", înregistrat în timpul catastrofei și care va reda perfect emoționantele scene din timpul marelui incendiu etc.

DIVERSE

— De la evreul Froim Moscovici din strada Sf. Ștefan 45 s'a furat eri ziua, un cotiugar în care se aflau două baloturi de marfă, ale lui F. Mantel și care trebuiau a fi duse la Tg.-Frumos la comerciantul Simon Hirschensohn. Ca bănuiți sunt Leiba Polici și chiar proprietarul cotiugarului, care n'ar fi străin de chestie.

— M. Sendelovici brînzar, din strada de Sus, vroind să aprindă o lampă cu bezină, aceasta a făcut explozie, producîndu-i arsuri la o mînă. A fost dus la Spiridonie, unde a fost pansat.

— La secția IV-a a fost arestat pungașul M. Șapira, care ducîndu-se la băcănia Rachela Marck din strada Cizmăriei No. 35 i-a furat o sumă de bani din sertarul tejghelei.

Dacă vroiți a vă păzi de holeră, tifus și alte maladii intecțioase;
Dacă suferiți de guttă, artritism, nisip în căile urinare sau acreală prea mare a stomacului;

NU INTREBUINȚAȚI CA APA DE BAUT

de cât excelentele

APE Mineralizate SINTEZA

— Aprobate de Direcția generală a Serviciului Sanitar —

preparate cu apă sterilizată, de

Doctorul RĂTEANU Chimist

Comenzile se primesc la Farmacia și Laboratorul chimic Dr. Rătianu,

— IAȘI, STRADA ALEXANDRI No. 46 —

Două trăsuri speciale fac serviciul la domiciliu.

De vînzare la Magazinul de coloniale ERMACOV și la toate restaurantele și debitele din oraș.

— Observați bine etichita cu numele „SINTEZA" —

Ultime INFORMAȚII

❑ *Ministerul instrucțiunii publice a trimes o adresă serviciului sanitar al orașului, prin care cere ca, începînd de astă-zi și pînă la 13 Septembrie cînd urmează a se deschide școalele, medicii comunali să inspecteze localurile, să facă desinfectările și să ia măsuri, ca ele să fie înzestrate cu toate cele necesare, iar directorii să supravegheze ca localurile să fie ținute în cea mai mare curățenie.*

❑ *D. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, a fost primit în audiență alaltă-eri de către M. S. Regele.*

Suveranal a reținut la dejun pe d. Take Ionescu.

❑ In ziarul liberal local s'a publicat ieri o desminţire, privitoare la informațiunile noastre despre supărarea d-lui Gr. Buicliu și despre diversele consecinți ce le-a avut acea supărare.

Noi desminţim formal desminţirea ce ni s,a dat și afirmăm, că ea s'a îndepărtat prea mult de adevăr. Menţinem tot ce am scris și cerem să fim desminţiţi: 1) de d. Gr. Buicliu: că n'a acuzat pe d. P. Fîntânariu de autor al campaniei; că n'a cerut demisiile redactorilor ziarului liberal—și anume prin prefectul poliției; că nu s'a plîns d-lui Stere contra d-lui Fîntânariu. 2) să desmintă d. deputat Gh. Mîrzescu, că n'a declarat, că se consideră demisionat din comitetul ziarului local; 3) că chestia notiței contra d-lui Gr. Buicliu n'a fost desbătută, la Jockey-Club, între d nii: Gr. Buicliu, C. Climescu, Ath. Gheorghiu și G. G. Mărzescu.

Dacă aceste desminţiri vor apare, ne declarăm angajaţi a le reproduce. Dar garantăm că nu vom avea ce reproduce: fiind-că nu vom fi desminţiţi, de oarece tot ce-am scris este riguros exact.

❑ Repudiatul de ai sei ziar liberal local, a voit să dee ieri o lovitură ca fișă de consolaţie pentru lovitura ce-i s'a dat de d. Gr. Buicliu.

Lovitura constă în publicarea unei informații ce credea ziarul că va apare la noi și cărei informații i-a dat, cu anticipație, cea mai formală desminţire.

Lovitura a eșuat.

❑ Tînărul Manolache Veniamin Costache, soldat din regimentul 8 roșiori, s'a sinucis alaltăeri la Botoșani, împușcîndu-se.

De cu seară, Manolăche Veniamin se duse să petreacă cu mai mulți prieteni și femei la berăria „Luther", unde făcu consumație de vre-o 300 lei, de și el n'avea nici un bau la el. In ziuă, el părăsi prietenii și ducîndu-se în latrină, își trase un glonte în gură, cu un revolver calibru 7. Moartea i-a fost instantanee.

Sinucisul era frate mai mic a lui Veniamin Costachi care a fost împușcat săptămîna trecută, pe moșia Cristești și a stat mult timp la Iași.

❑ Am anunţat alaltă-eri că trenul care venea dinspre Botoșani a fost atacat cu pietre în apropiere de stația Vereşti.

Făcîndu-se cercetări, s'a aflat autorii. Ei sunt niște băetani din Vereşti: Gheorghe I Torloschi, Gheorghe Manolache, V. Gh. Tololos, Vasile P. Brumă, Nicolae Gh. Ștefan, D-tru Dănilă și Vasile I. Costache.

Toţi au fost arestaţi și înaintaţi parchetului.

❑ După ziarul „Algemeine Zeitung" marele abatoriu ce guvernul romîn construește la graniţa Bucovinei va fi gata abea în 1911.

Din cauza aceasta exportul de carne din Romînia în Austria va mai suferi întîrziere. E adevărat că la această frontieră există un abatoriu mai mic, dar acesta e impropriu unui export mai mai de carne.

De altă parte, comuna Cernăuţi a decis să construiască și ea un mare abatoriu, cu instalaţiuni moderne. Se așteaptă numai aprobarea guvernului central pentru ca lucrările să înceapă.

❑ D. general Presan a inspectat alaltă-eri trupele de la fontiera Prutului din cuprinsul judeţului Fălciu.

D gen. Presan a făcut oare cari observări asupra pazei ce se face pe distanţa Scopoșeni-Răseşti.

❑ Se anunţase eri, pe cale particulară, că d. Ionel Brătianu va sosi azi la Iași, în inspecție.

D. Brătianu însă n'a venit. D-sa a plecat în inspecție spre Giurgiu.

❑ In toate orașele ţărei s'a oficiat eri Te-Deum uri, cu ocazia aniversărei luărei Griviţei.

La Iași nu s'a oficiat nici un Te-Deum.

❑ D. dr. V. Roșculeţ, medicul primar al judeţului, a inspectat eri orfelinatul „Procopie Florescu" din Uricani.

❑ Ministerul industriei și comerţului a supus stabilimentele comerciale situate în zona de 1 kilometru departare de raza orașului, aceluiaș regim ca și stabilimentele din oraș, în ceia ce privește legea repausului duminical.

❑ Din comuna Gropniţa ni se face cunoscut că locuitorul Gheorghe Maftei, luîndu-se la ceartă cu alt locuitor, Costache Andronic, cel dintăi luînd o furcă de fier, a străpuns pe al doilea în coastă, rănindu-l mortal.

Victima a fost dusă la spital, iar agresorul arestat.

❑ Un tînăr, suplinitor, din localitate, vrînd să facă o aventură galantă, aseară a dat cinstea pe reușine.

Tînărul în chestie, de și căsătorit și are și copii, profitînd de faptul să școalele nu se redeschid așa curînd, se hotărî să plece într'un voiaj de plăcere, cu o tînără lucrătoare de la regie. Și ca să nu fie observat, crezu el, cei doui eroi se prezentară la stația Nicolina, scoţînd bilete pentru Bucureşti și așteptînd sosirea trenului din spre Iași.

Un poliţist, care era pe acolo, neavînd probabil ce face îi părură suspecţi cei doui, care emoţionaţi așteptau trenul și cerîndu le numele, tînărul se dete drept un oare-care Dimitriu, funcţionar la primărie, inventînd în același timp și un nume pentru însoţitoarea lui.

Poliţistul înţălese că e indus în eroare și invită pe cei doui să'l urmeze până la secția II-a.

Tocmai atunci sosise și trenul din spre Iași și printr'o asvîrlitură dhibache tînărul se aruncă în tren, lăsînd zălog pe tovarășa sa. Se dete înștiinţare însă la Ciurea ca tînărul aventurier să fie oprit

Cum se va tranșa chestia, se va vedea.

❑ Eri d. dr. Demetrescu însoţit de d. Șumuleanu și Buşilă sub inspector sanit , făcînd mai multe inspecții în oraș, a închis găzăria lui Iţic Grimberg din str. Cucu 24, cîrciuma Roza Fischler și bărbieria Garol Rozen, din aceiași stradă.

❑ La Liceul din Pomîrla sunt vacante 3 ore de limba romînă și 9 ore de istorie.

❑ Liceul militar din localitate și gimnaziul militar din Craiova, își vor începe cursurile la 15 Septembrie.

❑ Cu începere de mîine, revizoratul școlar al judeţului va face numirile de suplinitori pentru a complecta locurile r mase vacante în învăţămîntul primar rural din jud. Iași.

❑ Ministerul de interne a hotărît pentru complectarea organizației sanitare a judeţelor Fălciu, Putna, Argeș, Tecuci, Muscel și Roman să cheltuiască suma de lei 90.200.

Pentru judeţul Fălciu se vor cheltui 25.000 pentru Argeș 20.000 pentru Tecuci 14.000, pentru Putna 12.000, pentru Muscel 10 000 și pentru Roman 9.200.

❑ Cu începere de mîine, orele de cancelarie la prefectura de judeţ, vor fi de la 8—12 p. m. și de la 2—5 p. m.

❑ Concursul de admitere la Consêrvatorul de muzică și declamaţie, din localitate, se va începe în ziua de 13 Septembrie.

❑ In Iași s'a înfiinţat societatea cofetarilor, pentru ajutor reciproc.

Pentru sporirea fondului acestei societăţi s'a hotărît să organizeze un bal în cursul lunei Septembrie.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 31 August

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a făcut tragerea clasei a IV a a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat:

10,000 lei No. **27,825.**
3,000 lei No. *32,794.*
1,500 lei 32 794.
1,000 lei No. 48703, 3094.
500 lei No. 30477, 53713, 33554, 39300, 44739, 52812.
300 lei No. 46224, 56125, 56294, 30305, 59609, 20136, 2416, 18819, 36339, 39965, 54634, 19577, 29509.
250 lei No. 33790, 34365, 34015, 46648, 46852, 46224, 46532, 46368, 51270 18423, 2950, 2505, 7920, 7364, 9599, 9149 32196, 35636, 40279, 53092, 54929, 24735 24669, 18400, 18628, 10326, 9006, 5950 5371, 4589, 1110, 5129, 17792, 22106 26994, 37117, 38370, 56278, 58569, 16013 27423, 29344, 32587, 50763.

Holera în Ungaria

—Măsurile serviciului sanitar romîn—

Bucureşti. — Direcția generală a serviciului sanitar a fost înștiinţată în mad oficial, despre cinci cazuri mortale de holeră, în partea Dunăreană din Ungaria.

Direcția generală a serviciului sanitar, faţă de pericolul ce ne ameninţă dinspre Ungaria, a dat azi următoarea circulară.

Intrarea în ţară a tuturor călătorilor din Ungaria, pe uscat, să nu fie permisă de cît prin punctele: Burdujeni Predeal, Vîrciorova=Spineni și Palanca. Celelalte puncte pînă la noui deciziuni, rămîn închise.

Pe apă, călătorii vor putea intra în ţară numai prin punctele: T.-Severin, T.-Măgurele, Calafat, Giurgiu, Brăila, Galaţi, Tulcea și Sulina.

Ori ce vapor, va fi oprit în T.-Severin și supus la o vizită medicală și complectă desinfectare.

Productele alimentare de origină animală și legumele, vor fi prohibite.

Disidenţa liberală de la Huşi

Bucureşti. —Din Huși se comunică că liberalii disidenţi în număr de 40 s'au întrunit alaltăeri, și au decis să trimeată o delegaţie la d. Ionel Brătianu, spre a'i cere îndepărtarea d-lui prefect Corbescu.

Prefect al Fălciului va fi numit d. dr. I. Munteanu, sau d. Andriescu, mare proprietar.

Inspecţiile d-lui Brătianu

Giurgiu.— D. Ionel Brătianu, prim ministru și ministru de interne, însoţit de d. dr. C. Cantacuzino, a sosit aci în inspecție. A găsit abatorul în mare neglijenţă ca și cîte-va cartiere din oraș.

Din Giurgiu d-sa a plecat de a inspectat portul Ramadan, iar de acolo a plecat la Calaraşi.

Carantina la Vidin

Galafat.—In urma cazului suspect de dăunăzi, de pe un vapor unguresc bulgarii s'au alarmat și au făcut o carantină la Vidin, pentru vapoarele care făceau cursa Calafat-Vidin.

După ce s'a făcut analiza turcului care prezinta cazul suspect de alaltăeri s'a văzut că el murise în urma unei intoxicaţii alimentare.

Bulgarii s'au mai liniștit, luînd însă măsura ca toţi călătorii cari vin din România să fie supuși la o riguroasă și supraveghere medicală.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore, s'au constatat în Anglia 3 cazuri noui de holeră și 4 decese.

*

Frieburg.—Ancheta făcută în privinţa cazurilor suspecte de holeră din Frieburg pe Elba, precum și despre cele de pe vaporul care face curse între Friburg și Hamburg, au dat rezultat negativ.

*

Petersburg. — Eri patru persoane bolnave arătînd simptomele holerei, au fost izolate în spitalul de epidemii.

*

Buda-Pesta.—Un raport al ministerului de interne constată că în cele trei comitate Tolma, Pesta și Gyoer, au fost trei cazuri de holeră.

*

Buda-Pesta. — Azi patru cazuri suspecte de holeră au fost semnalate în 4 comune din comitatul Mohacin, dintre care unul mortal. Toţi bolnavii au fost transportaţi la spitalul de epidemii.

*

Viena.—Copii grădinarului Gassel Huber, care a murit curînd de holeră, sunt sănătoși. Examenul bacteriologic al dejecţilor, a dat un rezultat negativ; totuși ei mai sunt ţinuţi într'o stație de observaţie.

Prăbușirea unui tunel

New York,—O parte din tunelul care conduce de la Jersey City la Lacul Erie s'a prăbușit, omorînd pe nouă lucrători și rănind alţi zece; mai sunt cinci muncitori care au dispărut.

Principele Carol la Bruxelles

Bruxelles.—Principele Carol al României se află aci.

Eri a vizitat uzinele Cokerill din Liège, descinzînd și în mina de cărbuni a fabricei.

— Cu automobilul, prinţul s'a dus la aerodromul de la Kiewit, unde a chronometrat zborul aviatorului Lanine cu perceptorul său, d. Moehrlin.

Prinţul dorise și el să facă o ascensiune ca pasager, dar a fost oprit telegrafic din Sinaia.

Prezenţa prinţului romîn a atras o mare mulţime pe aerodrom.

Războiu civil în Abisinia

Roma.—Telegramă din Adis-Abedea: O mare bătălie s'a dat pe cîmpia de la Tigran între trupele împărătesei și ale moștenitorului tronului. Lupta a durat cîte va ore. Au căzut peste 1000 morţi și o mulţime de răniţi. Lupta s'a sfîrșit cu victoria complectă a armatei moștenitorului. Impărăteasa se poate considera ca abandonată, trupele au părăsit-o.

*

Roma.—Se desminte știrea că au căzut 1000 morţi în bătălia de la Tigran. Totuși se asigură că numărul morţilor și al răniţilor e foarte mare.

Nou împrumut al Serbiei.

Belgrad.—După ziarele de aci, guvernul ar avea intenţia să contracteze un nou împrumut la Paris, de 100 milioane, pentru complectarea armamentului pentru intinderea reţelei de căi ferate și pentru acoperirea deficitului budgetar.

Isprăvile bandelor bulgare în Turcia

Salonic.—Starea de asediu a fost proclamată la Kotzana și în împrejurimi din cauza îndîrjirei nemărginite a mahomedanilor în urma măcelărirei mai multor familii otomane, făptuită de o bandă bulgară la Pomak, lîngă Novitsar.

Jandarmii sunt pe urmele bulgarilor ucigași.

Nenorocire la alergările de cai

Paris. — La alergările de cai de la Chantilly s'a întîmplat o nenorocire care a produs mare panică în elegantul public care asista la curse.

Calul Tryton călărit de jocheul Claude, s'a speriat și a luat-o razna drept spre peluza unde erau locurile plătite cu 20 franci. Călăreţul fu aruncat peste balustradă în mijlocul publicului, iar calul sări asupra lumei.

O panică mare se produse și publicul se îmbulzea la eșire. O doamnă elegant îmbrăcată, căzu lovită de cal.

Părul ei despletit se încurcă în picioarele calului, care o tîrî vr'o 10 metri; apoi calul fugi spre pădurea din aprodiere unde se izbi de un copac și rămase mort pe loc.

Sunt în total opt persoane grav și multe ușor rănite, în urma învălmășelei ce s'a produs.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	5 —	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.30
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeţi, sub preţul zilnic al pieţei.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Ţuică în următoarele preţuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt
DE INCHIRIAT
de la 26 Octombrie a. c.
Adresa la Tipografia H. Goldner.

Au apărut următoarele cărţi școlare de I. G. Tufescu profesor în Iași:

Istoria Antică
pentru clasa V-a de liceu

ELEMENTE de GEOGRAFIE
pentru clasa I-a secundară

ELEMENTE de GEOGRAFIE
pentru clasa II-a secundară

Toate reaprobate de ministerul Instrucţiei în luna Mai 1910.

Școala Profesională de fete
„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"
— Iași—Str. Albineţ No. 5 —

In această școală să predau cursurile școalelor Profesionale după programa proprie. Se predă Croitoria și Teoria Croitului într'un mod foarte practic.

Limba franceză obligatoare.

Se primesc eleve interne, semi interne și externe.

Inscrierile au început de la 15 August

Prospecte să trimet la cerere.

Magazinul la „Vultur"

Invită pe onor. sa clientelă să'l viziteze, căci au început să-i sosească, de pe acum chiar, noutăţile și mărfurile cele mai elegante pentru sezonul de toamnă.

Numai *La Vultur*, se găseşte toate articolele de fantezie în ale Modei și garniturile cele mai frumoase pentru modele noui de rochii. Chiar și cele aratate de Pathè Journal, magazinul la Vultur, n'a cruţat să le aducă

Mulţumind anticipando, magazinul *la Vultur* roagă pe onor. sa clientelă să'l viziteze. Preţurile la toate, se știe că sunt mai ieftene ca ori unde.

De inchiriat, de la 26 Octombrie 1910 localul numit Vechea Bolta Rece, situat în str. Rece No. 16, cu pivniţile ei, poate servi ca școală, fabrică, stabiliment de băuturi spirtoase, sau ca locuinţă, fiind un local spaţios cu grădină, care actualminte se află Fabrica „Progresul". A se adresa la ziar.

De inchiriat un loc viran în strada Soșeaua Arcu No. 49.

A se adresa d-lui Al. Constantinescu, secretarul revizoratului școlar.

De inchiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

Vănzătoare specială galanterie, pălării, încălţăminte și dantelerie doreşte post durabil local. S. G. Posteresante Iași.

Profesor special
de
Franceză, germană, latină, preparator exersat de curs primar și secundar.
V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

Vaccinări si Revaccinări
practică
Dr. A. Steuerman
— 13 Str. Golia —

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE
Champalbert Herovanu
— Iași Bărboi 19 —
Cnrs primar, după programa statului franceza, germaua obligătoare. Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.
Prospecte la cerere.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

Internat pentru Domnișoare

Cu începerea anului școlar 1910—1911 d na *Aspasia Culianu*, înfiinţează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" și d re studente.

Se vor face meditaţiuni elevelor, în orele libere.

Vechiul Magazin de Manufactură
Daniel Rozenberg
S'a mutat
din cauza expropierei Caselor din colţul străzei Ștefan-cel-Mare No. 1, în aceiași stradă
No. 9 Ștefan-cel-Mare No. 9
vis-avis de **Cocoșul de aur**.

Fac cunoscut onor. mele clientele și onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutăţile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă și earna: Ștofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franţuzeşti, Covoare, Ștofe de mobile, Perdele de ștofă și de reţea, Pînzături, diferite lăţimi, Atlazuri și satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze și de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună și preţurile avantajoase.

De vînzare sau de Inchiriat, cu sau fără mobile, casele d-lui N. Pogonat, din strada Lozonschi.

De închiriat apartamentul de sus, ce'l ocupă proprietarul.

Doamnă, știind perfect limbele: franceză, germană, piano și lucrul de mînă, caută imediat un loc de profesoară în familie.

A se adresa str. Crucei 55.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecucu

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No 27

GRILLAGES 1 m. de hact. LE MÈTRE 0f30

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

POUDOIR DÉPOSOIR Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoir pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi du catalogue de l'Album sur demande

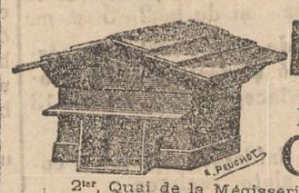

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 180 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romania

LEI 8,347,800

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 32. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 45/100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cu de viaţă pentru un capital cu resultatul minimul garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termen hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cu de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Directiunea pentru Romania Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 – Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, şei Strada Primăriei No. 17. Instalaţiunea motorului electric [illegible]

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1102 Joi 2 Septembrie 1910

SOLUȚIILE

Ori cît s'ar discuta chestiile politice la ordinea zilei, ori ce formulă s'ar da situației politice, ce se va deschide în curînd, o mare îndoială stăpînește mintea și inima publicului cetitor, asupra felului cum se vor rezolva aceste situații. Fie-care partid pretinde pentru sine puterea. Partidul liberal în virtutea lungii sale guvernări, supt domnia Regelui Carol, ca fiind singurul partid, care a înfăptuit cele mai mari fapte din istoria contemporană. Pe baza acestor antecedente, d. Ionel Brătianu și dinastia lui pretinde, că d-sa va prezida alegerile generale.

Iată o față a problemei. Se poate, își zic unii, că M. S. Regele în fața imposibilității de a readuce unitatea de direcție în partidul conservator, va da d-lui Ionel Brătianu însărcinarea de a prezida el alegerile din Maiu 1911. Această hotărîre a M. Sale ar forța pe îmbele partide conservatoare să se apropie, să se unească, să colaboreze; de aici pînă la contopire nu e de cît un pas.

Formula aceasta ar surîde foarte mult liberalilor brătienești, căci le-ar da iluzia unei prelungiri de putere, și s'ar limpezi în partidul liberal asperitățile prin eliminarea multora din cadrele vechi.

A doua față a problemei ar fi, ca Regele să dea puterea d-lui P. P. Carp. Raționamentul partizanilor acestei soluțiuni e foarte simplu: cu d. Carp e matca partidului; cu d. Carp e steagul adevărat al partidului, d. Carp e un bătrîn stîlp al țării, care nu mai are mult de trăit și Regele nu va trece peste el.

Cînd însă treci la urmările acestei soluțiuni, atunci se vede golul și imposibilul, și ori ce atenuare al acestui gol e o imposibilitate. D. P. P. Carp nu va putea lupta singur contra a 2 dușmani; și în caz cînd va cere ajutorul liberalilor, ori își va duce prea mulți liberali în parlament, ori dizidențele liberale nu vor mai merge cu șeful, ci vor lucra pe sama lor.

Contra acestei formule în soluția politicei de mîine, formulă izvorîtă din milă și simpatie, din considerente de steag și matcă, nu de putere politică, ne rădicăm noi conservatorii-democrați și-i opunem un hotărît *nu se poate*. Și nu se poate, căci Coroana n'a procedat nici o dată prin simpatie ori milă politică, ci prin calcul politic. Pentru noi singura formulă în soluția politică de azi este ca M. S. Regele să încredințeze puterea șefului nostru. Toate argumentele militează în favoarea acestei soluțiuni.

Șeful nostru a reprezentat cel mai viu ideia conservatoare, în cele 3 ministere conservatoare, în care el a fost ministru 86 de luni, iar d. Carp numai 54 de luni, fiind pururi sus la baricadă, atacînd și fiind atacat.

Apoi cu șeful nostru a mers trei sferturi din partidul conservator, iar cu d. Carp a rămas numai un sfert; și sfertul nu e jumătate; tot șeful nostru a desfășurat cea mai bogată legiuire în numele ideilor conservatoare, în biserică, în școală și în finanțe, ceia ce n'a făcut nimeni ca dînsul. In fine, partidul conservator-democrat are cu dînsul inima țării, voința cetățenilor, căci el întrupează aspirațiunile de mîine ale tuturor claselor sociale, ale întregii țări.

Zicem dar, că soluția a treia e singura plausibilă, singura eficace, singura rodnică. De a doua zi un guvern Take Ionescu s'ar pune pe treabă și ar înzestra țara cu legi organice puternice și solide.

De cît problema se pune ast-fel: cum va putea viitorul guvern, dat fiind unul din al celor 3 partide existente, să aibă în alegerile generale nu 2 dușmani, ci un dușman și un prieten! De va fi guvernul de mîine al d-lui Carp, ar avea probabilitate prietenia ramurei brătieniste din partidul liberal și dușmănia acerbă a noastră; de va fi guvernul de mîine al d-lui Take Ionescu am avea în față dușmănia crudă a Carpiștilor *puri* cu Brătieniștii, și prietenia cadrelor vechi liberale, cu o ramură din conservatori, admiratorii șefului nostru. Amîndouă aceste furii nu ne vor tulbura mult, dat fiind, că Brătienismul *pur* e urît acum cînd e la putere, dar încă în opoziție; el se va retrage în beciurile Creditelor și ale Băncilor, ca să expieze greșalile politice comise; cît despre Carpiștii puri ei nu contează de cît în cîte-va centre, cari vor putea lesne fi contrabalansate.

Deci, luînd în vedere considerentul puterii de a forma guvernul de mîne tare și omogen și de a culege cu succes asentimentul țării numai partidul conservator-democrat poate lua cu încredere succesiunea puterii. Acest lucru e un credo și al Coroanei, cu toată furia ce va stărni la cei slabi.

Pentru ajungerea la această soluție se cer 2 lucruri din partea Coroanei: să încredințeze pe liberali, că ei nu pot cere pentru sine presidarea alegerilor generale, ei fiind și slabi, fără putere morală în țară și în descompunere. Apoi mai trebue să convingă pe d. Carp, că n'are puterea de a lua răspunderea guvernului de mîne, neavînd temeiu în țară. Cînd această convingere se va face, atunci Coroana va avea înainte calea deschisă în darea soluțiunii, la care va fi înlesnit pe 2 căi: liberalii prin dezorganizarea lor și luptele intestine din sinul guvernului, Carpiștii prin insuccesul la toate alegerile parțiale.

Vom stărui asupra fie-cărei din aceste 3 soluții, întru cît cu ziua de mîne intrăm în plină sesiune politică de regularea succesiunei liberalilor.

Gh. Ghibănescu.

Dizidența liberală de la Huși

La Huși rolurile sunt schimbate în raporturile interne din partidul liberal. Unul *formează majoritatea*, patru *formează minoritatea, dizidența. Acel* unul *e d. N. Cișman, căptușit cu dr. N. Lupu și I. G. Duca; cei* patru *sunt d-nii Leonida Constantin, Ion Dobreanu, Irimia Ghiorghiu și Alecu Rîșcanu, căptușiți cu primarele Dobrea Dobreanu și cu dr. I. Munteanu.*

Tocmai antinomia aceasta numerică tradează debandada din sinul partidului liberal; și ceia ce e la Huși e aproape pretutindeni în țară, căci în partidul liberal stăpînește un spirit de răpunere nu de conlucrare. Increderea reciprocă lipsește, idealul politic nu e comun și afilioția cu șeful nu-i la fel. Direcția partidului liberal nu e actualistă; pe dînsa o preocupă mai mult ziua de mîne, și în vederea acelei zile de mîne își organizează membrii și clicile.

Și la Huși le-a organizat. A încredințat direcția luptelor politice dr. N. Lupu, care a luat pe d. N. Cișman, ca un instrument ocazional pentru a răpune majoritatea parlamentarilor, cari dacă astăzi nu mai merg în direcția șefului, mîine vor fi lăsați cu totul de o parte, ne mai trebuind și rîdicînd cadre noui mai afiliate și mai în unison cu direcțiunea partidului.

Pentru răpunerea cadrelor vechi la alegerile județene s'a dat mînă liberă administrației locale, să preseze pe toate căile. Prefectul s'a pus la dispozițiile minorității; aceasta am văzut'o noi înșine; am dat'o în vileag la ziar, a afirmat'o prietenul nostru d. dr. Adr. Romanescu, și la desmințirile presei liberale răspunde deputatul liberal d. Ir. Gheorghiu și afirmă că prefectul Gh. Corbescu n'a rămas neutru, pentru că a silit pe unii candidați să se retragă de pe lista dezidenții (d. Ursulescu, T. Negrea, Dim. Harnagea, Pericle Penișoară); a obligat pe slujbașii prefecturei să facă pe agenții electorali, le-a dat chee la vot; a impus prin telefon ca toți primarii să aducă delegații la anumit loc în Huși—ascultați: „Mîine dimineață la oara 6 veți fi cu toți delegații dv. la barierile orașului, unde vă vor aștepta agenții noștri și împreună cu d. Ilie I. Romila veți merge cu toții la botul calului; vă fac personal răspunzător de neexactă urmărire“, *(autentic); a spus cu voce tare că dă preferința listei dr. N. Lupu.*

La aceste adăugăm alt fapt: un slujbaș s'a dus la prefect să-i ceară avizul cu cine să voteze. Prefectul a zis: „nu cu domnul care iese“, și tocmai atunci eșia de la prefect d. Alecu Rîșcanu deputat:

In sfîrșit la Huși este o puternică dizidență liberală. Patru-zeci de membri ai partidului—este ceva—s'au întrunit și au dat delegație formală celor 4 reprezentanți în parlament să se ducă la d. Ionel Brătianu să ceară scoaterea din prefectură a d-lui Gh. Corbescu.

Ce va face d. Ionel Brătianu? Va mai organiza o nouă masă? Se va feri ca de foc, căci i s'au oprit oasele în gît la masa de la 9 Iunie; dar va ocoli amînînd soluția—căci nu va avea nici una. Pe prefect nu-l va schimba; cu consiliul județean nu se va putea lucra, primăria va fi pe față ostilă prefectului și așa cu boclul pe brațe, d. Brătianu va încerca să deschidă parlamentul pregătind asupra deputaților cu demisia, pe care o doresc mai degrabă liberalii de cît chiar noi.

Dacă și în alte județe majoritățile sunt în dizidență, apoi ne vom lămuri în deajuns asupra haluului în care a ajuns partidul liberal de supt direcția unitară a d-lui Ionel Brătianu.

Chestii istorice

PLEMEA

Arătam eri că lumea slavă a cărei cultură s'a impus nouă timp de secole ne-a adus în diplomatica internă între alte cuvinte și pe acel de *plemea*, exprimînd anumite grade de înrudire, și deci anumite raporturi cu pămîntul.

Pentru primele 2 grade de înrudire cancelaria slavonă a avut la îndămînă o bogăție de cuvinte proprii și bine definite. Ele apar în cele mai vechi texte de urice, denotînd prin aceasta pe primii stăpîni ai pămîntului, cari își descălecau așezările lor în sate anumite, unde își aveau casele lor și unde trăiau cu nevestele și copii lor, avînd pe lîngă sine pe anumiți oameni de serviciu. Acești primi întemeetori de așezări deschideau poeni din păduri merce, făceau priseci, ieziau păraele, făceau mori, arau țarinile, deschideau curaturi și întemeiau viața românească, acolo unde nu era nimica înainte așezare.

Copiii lor de trăiau în casă și pe lîngă casa părintească lăsînd urmași, erau în ochii urmașilor *bătrînii* (stari) satului, și ei erau tulpina spiței tuturor răzeșilor din sat. Ei dădeau și numele satului: Folea (Folești); Gug (Gugești), Alexe (Alexești), Borilă (Borilești), Giumatate (Giumătățeni) etc.

Primele 2 generațiuni au însădit dar proprietatea. Urmașii au întins'o. Trecînd la a 3-a generație: *nepoții* de frați și de soră, diplomatica slavonă ne dă o bogăție de termeni, ce noi nu-i avem în terminologia latină și românească. *Nepot* se găsește în diplomele cele mai vechi; dar în deobște vine *vnuc, unuc*; în spiță: *tată* (oteț), *fiu* (sin), *nepot* (vnuc). Pentru nepotul de frate și de soră, în locul perifrasei noastre, diplomatica slavonă ne dă cuvinte propriu derivate din *brat* (frate) —*bratanici*, și *sestra* (soră) *sestricici*. In Muntenia vine des grecescul *anepsiu*. Nicăiri —pe cît știu— nu se găsește cuvîntul *pleme* în înțeles de nepot, cum ar avea cuvîntul înțeles în limba sărbască. Societatea românească și oficialitatea bisericei și a statului nostru n'au primit ca în spița a treia să se facă înrudiri prin căsătorii — pleme — fiind păcat; de aceia termenul slavon *plemeniță*, în înțeles de nepot nu s'a întrebuințat cum de altfel nu se găsește nici la slavii de nord, ci numai la cei de sud, la serbi.

Rudele erau dar și nepoții; dincolo de rude începe *plemea*. Regulat în actele slavone din Moldova *plemenic*, **plemenița**, *plemenicove*, reprezintă pe *verii primari*, și cum se făcea adesa confuzii între senzul general de *neam*, și acel special de *văr primare*, foarte adesa scriitorii noștri uitau pe *pleme* și-l înlocuiau cu *văr primare*, după cum iarăși uitau pe *vnuc* și puneau pe *nepot* sau *anepsiu*.

Revenind la pămînt; cînd familia primului proprietar era alcătuită numai din fii și nepoți, ei trebuiau să se însoare cu fete din așezările vecine, nefiind îngăduiți a se lua, cum se putea aluneca la verii primari, ceea ce azi se practică foarte adesa. In interesul lățirei familiei și a întinderii stăpînirei, familia se înmulția prin căsătoriile dintre veri, toți fiind *pleme*.

Și a trebuit ca influența bisericei să fie așa de mare, ca în cancelarie Domul să admită ca normă că *plemea* trebuia să se întindă pînă la a 7 spiță, căci toate documentele cuprind fraza stereotip: copiilor (spița I), nepoților (spița 3-a) strănepoților (spița 5), și răstrănepoților (spița 7-a).

Dincolo de spița a 7 a începeau *răzeșii*, adică simplu *părtașii* la pămînt, fără să fie pleme, nici rudă.

Față cu vechimea proprietății, dacă vom găsi într'un act din 1400 vorbind de *plemenicove*, deja acei proprietari erau așezați acolo de 3 generații înainte, avîndu-și străbunicul lor comun, de la care satul a luat nume prin copii lor. De aceia abia supt Stefan cel Mare (secol. al XV-a) apar mai des *plemele* în diplomele interne; iar răzeșii încep a apărea după Petru Rareș (secl. al XVI și XVII-a). Răzeșii nici odată n'au precedat plemei, cum plemea n'a precedat rudele și născătorilor în primele lor așezări. Este o gradare cronologică în stabilirea și întinderea proprietății pe care ne-o spun implicit cuvintele technice oficiale.

Spițele răzeșești nu urmăresc atîta înrudirea legală a urmașilor, cît dreptul de succesiune la pămînt, așa că în *plemea* teritorială se aminteau atîtea nume, cîte continuau a avea dreptul la pămînt, și numai șiraoa lor o arăta, iar a celor eșiți din pleme nu o mai pomeneau de și înrudirea de sînge era. Pe temelia legală a familiei s'a clădit organizarea noastră teritorială și în mintea și inima urmașilor n'a licărit un singur moment că s'ar fi făcut la început o spoliațiune de drepturi cuiva, nefiind nimene anterior bătrînilor satului; iar întrulucarea într'un singur corp masiv de mare proprietate s'a făcut mai apoi, după cum prin moștenire și diviziune incontinuă marele domeniu primordial prin bătrîni și urmașii lor s'au pulverizat în delnițele și jiraebile răzeești.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

POEZIA LENEI

Cu ziua de 1 Septembrie o mare și adîncă schimbare se săvîrșește pretutindeni. E ziua trecerei oficiale de la vacanță la activitate; e ziua în care suntem chemați cu toții la noui datorii și în care fie-care se pare e în drept să ne întrebe cu ce ne înfățișăm *nou* înaintea lumei,—după lunile de îngăduință, de neglijență, de odihnă și de lenevire?

Și in această zi de judecată simțim apăsîndu-ne ca o povoară grea răspunderea înaintea acelui mare stăpîn al nostru al tuturor,—nevăzut dar pururea de față, —opinia publică...

Ea ne-a fost indulgentă timp de două luni—luni de vacanță și de reculegere; dar de la întăia zi a lui Septembrie lucrurile se schimbă.

Care este înțelesul vremei de odihnă, care e psihologia lunilor de vacanță?

E în primul rînd fiziologică. Puterea nervoasă, după încordări de un an începe a se slei; munca începe să ne apese pe umeri; narcoza sentimentului de datorie aduc o scădere în energie, de pretutindeni apare numai vedenia răgazului, chemarea spre odihnă; e ca o ploaie de picături de mac ce cade pe pleoape; e dorința libertății după lunile de sclăvie.

Să stai tihnit—să nu faci nimic—să te înșeli și pe tine și pe alții—să furi și să j rtfești din vreme, tu care nu-ți îngădui, în împrejurări obișnuite—nici o clipă de vreme pierdută,—iată marea ispită. Se pare că *această* stare te redă ție însu-ți, dar te redă și vieței, f indcă trăești *atunci* o stare mai omenească, mai demnă, mai liberă, mai producătoare poate: căci firească nu e viața noastră de surmenagii, ci cealaltă, de meditări în afară de sclăvia timpului.

Starea aceasta a exprimat-o un spiritual poet german idealizînd lenea, — lenea cea febrilă:

Im Rund des Gartens wohlig eingehegt
Hab 'ich des Nichtsthuns holde Saat gepflegt.
Ich sah verträumt in dämmergrüne Weiten
Ich sah den Frieden durch die Buchen schreiten.
Ich liess die Sonne warm ins Blut mir tropfen—
Und um mich war 's so still... so kirchenstill...
Dass ich in meinem grünem Waldidyll
Vernham des Herzens Schlag, der Pulse, Klopfen...
Am bunten Eintragsträumen mich erlabend,
So tat ich nichts vom Morgen bis zum Abend—
Und nenn 'es keinen leeren Torenwahn:
Nie hab' ich etwas Besseres getan!

... Cîți însă realizează în vacanță o asemenea stare de „bien-être“ deplin? Cîți oare au puterea de voință și mijloacele de a o rupe cu desăvîrșire cu împrejurările, cu ocupațiile, cu preocupările, cu gîndurile?

După cît cunosc,—sunt prea puțini din nefericire. Sunt prea puțini cari ascultă povața poetului în ce privește călătoriile de vacanță:

Denkt nicht an quälende Arbeitslasten,
Dürft ihr in blühenden Gärten rasten
Schleppt nicht beim Wandern auf Schritt und Tritt
Im Rucksack die Sorgen des Alltags mit!

Ferice de cei, de acei puțini cari se pot despărți ast fel de ei însuși, lăsîndu-se cu desăvîrșire în brațele odihnei întrematoare, lăsîndu-se legănați de parfumul singurătăților înflorite și stînd în unica tovărășie a lenei aducătoare de uitare și de repaos, a lenei binefăcătoare soră cu beatitutindenea, cu încîntarea, cu uitarea.

Acelora într'adevăr luna Septembrie le apare bine venită și ei o pot întîmpina cu un zîmbet de bună dispoziție sufletească,—plini de încredere și de vlagă, conștienți că au făcut cel mai mare de bine ne făcînd... nimic.

Rodion

Educațiunea scandinavă

Un model pentru educațiunea romînească

Pe aceste vremi de îngrijorare pentru molima ce bîntue la grănițele noastre și care năzuește să indice, prin arătarea ei, părțile de slabă resistență ale Europei, e nimerit a se ceti și a se medita rîndurile ce urmează, traduse dintr'un esssai de psychologie scandinave *scris de o baroneasă și publicat în* la Revue hebdomadaire *din 21 August (3 Septembrie) a. c. Se va vedea cîtă însemnătate are educațiunea în desvoltarea propășitoare a unui popor și de cîtă neapărată nevoie este ca și poporul nostru să se îndrumeze hotărîtor pe această cale.*

Dr. P. Zosin

Stockholm, „zîmbetul Nordului“, de o frumusețe armonioasă, unde colbul este rar, unde în cartierele cele mai populate nu întîlnești nici macar o peticică murdară, nici-un copil în zdrențe tîrîindu-se pe lîngă rîu, Stockholm unde ordinea și fantazia o duc în cea mai delicioasă tovărășie, incarnează în aristocratica-i eleganță nota distinctivă a caracterului scandinav. Acest oraș este ca să zic astfel întruparea vie a acelui spirit practic și desinteresat ce desbarat de visuri și-a întors spre viața activă puterea lui de voință și de organizare. Acelui spirit preocupat neîncetat de dezvoltarea fizică și morală a individului, sprijinit de devotamentul și genorizitatea claselor avute, îi datorește Scandinavia soluțiunea cea mai desăvîrșită, ce s'a putut găsi pînă astăzi, a marei probleme a educațiunei populare.

In toate chestiunile de igienă, de binefacere, de organizare de servicii publice și de instrucțiune gratuită, acest popor lasă cu mult înapoia lui încercările mai mult sau mai puțin nerodnice și necomplecte ale celorlalte națiuni. Conștiincios și metodic, devotat interesului obștesc și purtînd de grijă propășirii patriei, acest popor cu năzuinți aristocratice, cîrmuit de un rege ce nu-i numai o emblemă, a făcut de cinzeci de ani încoace pentru educațiunea democrației ceia ce nici-o republică încă n'a realizat.

Dacă meticuloasa curățenie a Stockholmului desfide ori-ce concurență, asta nu-i că se curăță des, ci mai degrabă că aproape nu se murdărește. Cea dintâi datorie ce se impune copilului este curățenia, ca principala formă a acelui „self respectability“ ce deosebește atît de profund popoarele nordice de popoarele latine. Nu-i școală populară ce să nu aibă băi, dușuri și piscină de înnotat, unde fie-ce școlar trebuie să meargă odată pe septămînă; lecțiunea de gimnastică are aceiași însemnătate ca și lecțiunea de cetire, și maestra jocurilor veghează în vremea recreațiunii pentru întrebuințarea rațională a fragedelor forțe adese oarbe.

Pe de o parte higieniștii au găsit mai practic și mai puțin costisitor să întărească pe copil, de cît să îngrijească mai pe urmă trupuri rău alcătuite; pe de alta, statul care crește în copil pe viitorul cetățean, a dat inspectorilor școlari dreptul să-i ia de la părinți pe copiii ce n'ar avea acasă la ei pildele potrivite unei bune desvoltări morale.

Feminismul, care în Scandinavia este esențialmente naționalist și moralizator, a contribuit cu mult la această îmbunătățire a culturii populare; dar în societatea aceia unde femeia consideră munca ca o cinste, ca o afirmare a valorii și a mîndriii invividuale, opera socială n'a luat o formă colectivă; cîmpul cel mai liber a fost lasat inițiativei personale care a făcut minuni.

Școala normală de profesori este la Götzeborg; barbați și femei învață lucrul lemnului și țesutul după vechile desemnuri naționale; un curs de „slöjd“, adică de vulgarizare a artei naționale în munca manuală, e în realitate un curs de artă și de bun gust; și pînă și în cele mai sărăcăcioase școli de țară se găsește un bătrîn tîmplar și o bătrînă țesătoare ce-au pastrat cu fidelitate tradițiunea seculară și îi învață pe copii.

Renaşterea acestei arte naţionale datează de la 1860; abia mai rămăseseră în Scandinavia vre-o zece bătrîne ţarance ştiind să aşeze stativele şi să poarte o suveică; ele făcură eleve, şi curînd mai multe societăţi comerciale încurajau pe lucrătoare, şcolile de ţesut propăşeau şi deşteptau în suflete acel ideal de frumuseţe ce face să intre bucuria dimpreună cu arta în locuinţele cele mai modeste.

Dar în învăţămîntul popular superior apare grija educaţiunii morale în toată înţelepciunea ei. Şcolile nu sînt deschise de cît în vremea celor patru ori cinci luni de iarnă; băieţii de şaisprezece la şaptesprezece ani, feciori de ţarani nevoieşi sau de fermieri mai chiaburi, vin să facă o adevărată ucenicie de datoria lor socială; cu cîteva noţiuni de istorie şi de literatură naţionale ce le desluşeşte rolul precumpănitor al ţaranilor în veacurile trecute, ei deprind principiile elementare ale administraţiunii comunale; se caută a li se desvolta o concepţiune netă des pre afacerile publice; li se recomandă demnitatea vieţii private, micşorarea personalităţii în faţa interesului obştesc; apoi se organizază întruniri în cari fie ce băiat poate să ia cuvîntul şi să se pregătească astfel a lua loc în consiliile parohiale şi în discuţiunile politice de vrea să facă parte din Riksdag (=parlament).

Educaţiunea aceasta civică e căpătată nu numai prin şcoală, ci mai cu samă prin pilda claselor conducătoare cari au un simţ foarte desvoltat despre responsabilitatea lor faţă de popor; prin cărţi, prin ziare ce nu-s îmbîcsite de interviewuri senzaţionale ori de fapte diverse scandaloase; corespondenţa străină ocupă un loc mare: ziarul e o foaie de informaţiune.

Şi i atîta de puternică o educaţiune înţeleasă ast-fel, că copii aceia, cari au învăţat să se joace fără să se bată, să plece de la şcoală fără să se sfădească, vor pastra acea rezervă şi acea conduită aleasă cînd vor deveni oameni. Riksdagul are peste o treime de ţarani printre membrii lui, şi totuşi cînd asişti la o şedinţă te-ai crede la vre-o recepţiune academică; e o adunare de oameni liniştiţi şi serioşi, foarte pătrunşi de datoria lor, cari se îndeletnicesc cu afacerile ţării; nu-i tribună de la care să se peroreze în mod inutil, fie-care spune în cîteva cuvinte, de la locul lui, ceia ce socoate că trebue să spue, şi chiar adversarii lui îl ascultă politicos. Şedinţa isprăvită, aceiaşi ţarani, cari au primit vre-o două mii de franci pentru patru luni de serviciu, se întorc liniştit să-şi cultive ogorul.

Această omenie, acest respect al aproapelui, aş putea zice această nobleţă de atitudine, au putut fi admirate în vremea celor şase săptămîni cît a ţinut greva generală toamna trecută.

In Franţa, în Italia, în Spania, cuvîntul grevă simbolizează tumult, omor, incendiu, o întreagă mulţime intărîtată şi deslănţuită îngrozind o burghezie înfricoşată: e triumful anarhiei. In Scandinavia, greva are seriozitatea, vraja unei partide de şah, în care fie-care jucător caută să scape din încurcătură. De o parte patronii sindicaţi de la 1902 şi desăvîrşit solidari unii cu alţi, negăsind că situaţiunea financiară a ţărei îngădue să ridice iarăşi salariile; de alta lucrătorii ascultînd de o disciplină severă, hotărîţi cu sînge rece a urmări fără larmă revindicările lor, punînd în conduita lor acea rezervă tăcută, acea demnitate dispreţuitoare de sgomot ce înfăşură toate manifestările spiritului scandinav.

In primele zile, societatea deconcertată se plecă cerinţilor greviştilor cari nu autorizau circularea trăsurilor de cît vizitiilor prevăzuţi cu o carte eliberată de „generalul“ (=conducătorul) lor pentru nevoile urgente; dar curînd un şambelan (=demnitar de la curtea suverană) organiza „corpul liber de protecţiune socială“ în care cereau înscrierea toate persoanele de bună voinţă cari vroiau să muncească. Stockholm luă atunci o fisionomie curioasă: tineri studenţi măturau străzile, rîdicau gunoaiele; ofiţeri se făcură vizitii; contele H..., fiul unui ministru, cocoţat pe trăsura cu care se primblă turiştii, biciuia vesel cei şase cai ai săi mînîndu-i cu o vervă neobosită; d. O. P., fiul directorului unei mari companii de asigurare, conduse rînd pe rînd carele funebre ori trăsurile de amb.lanţă, pe cînd alţi voluntari sapau mormintele, căci moartea şi boala nu consimţeau la grevă.

De o parte şi de alta, în acest conflict de idei mai mult de cît de persoane, nici-o vio enţă, nici o insultă, nici-o ură; muncitorii, apreciindu-şi dreptul de grevă, recunoşteau societăţii libertatea de a se apara.

Trebue a mai adăugi, spre a esplica în mare parte calmul poporului, că regele, de-a doua zi după declararea grevei, dispuse a se opri în tot regatul Suediei vinderea alcoolului sub ori-ce formă, pînă şi berea; el insuşi, timp de şase săptămîni, nu autoriză nici cea mai mică picătură la masa lui.

Iată, prin urmare, un popor esenţialmente idealist şi visător, care a ştiut în ceasurile grele ale vieţei sale publice să-şi apere libertatea şi să organizeze o rezistenţă tot odată nobilă şi practică; şi nu c'ar fi mai inteligent nici mai instruit ca celelalte popoare, ci numai fiind-că fusese mai bine pregătit prin educaţiunea lui.

Intr'o epocă cam frivolă d-ra de Scudéry zicea: „E oare ceva mai bizar ca a vedea cum se se educă femeile! O femeie ce nu poate dansa cu cădinţă de cît cinci ori şase ani din viaţa ei, consacră zece ori doisprezece ca să deprindă arta aceasta; cît despre bunul simţ ce-i ţinută să-l aibă întreaga ei viaţă, nu învaţa nimic ce să-l poată desvolta“.

Aceeaşi critică se poate face şi legiuitorilor ce-au dat suveranitatea poporului neglijînd cu totul să-l înveţe a se sluji de dînsa.

Necontestat că nu-i nici o lege, nici-o constituţiune ce să poată da libertatea unui popor, dacă viaţa privată a fiecărui cetăţean nu-i conformă cu un tip de morală înaltă; dacă el nu uneşte sentimentul datoriei cu acela al propriului să drept; dacă nu-i tot atît de atent întru a respecta libertatea altuia pe cît întru şi-o garanta pe a lui, şi dacă nu-i pururea călăuzit de grija interesului obştesc.

Baroneasa **J. Michaux**

LITERARE

N. N. Beldiceanu.— **Un singuratic.**— Biblioteca „Lumina“ No. 5—D. N. N. Beldiceanu e recidivist. Autor al volumului „Chipuri de la Mahala“, care a fost destul de rece primit de publicul cetitor, D-sa de şi a părăsit nota umoristică în care nu reuşia, a continuat totuşi să dea la iveală povestiri cu subiecte luate din acelaşi mediu, a continuat de asemenea să ne dea tipuri cu totul comune, ne avînd nimic caracteristic ca interes de artă. Nevoind să bage în seamă atitudinea nepăsătoare a publicului faţă de volumele ce a mai făcut să apară, d. N. N. Beldiceanu, colecţionează acum într'un număr al elegantei biblioteci „Lumina“, mai multe schiţe şi nuvele ale sale, din care purte au apărut prin diferite reviste — Nota generală e aceiaşi: subiecte banale, lipsite cu totul de interes, o formă fără calităţi deosebite, un stil corect, cu oare care mlădiere, însă monoton, lipsit de strălucire, situaţii comune ce nu ne suggerează nici o emoţie artistică, fraze de multe ori naive şi împrumutate de-a gata de la alţi înaintaşi. Sînt de exemplu cîte-va schiţe care îţi amintesc perfect subiecte cunoscute. Prima, care dă şi titlul culegerei, e vădit inspirată din nuvela d-lui Sadoveanu: *Un colţ de ţară. Puiul*, de o întindere mai mare, ne duce cu gîndul la frumoasa povestire a lui Maupassant: *Le petit*; subiectul, modul de desvoltare, desnodămîntul chiar, e aproape acelaşi. Celelalte care nu au acest pacat, sînt simple schiţări ale unor întîmplări obişnuite, ce se petrec sub ochii noştri în fie-care zi. Cu modul acesta de procedare, ori-ce fapt divers apărut prin gazete ar fi un subiect de nuvelă. Ceteşti pagini în care nimic nu-ţi atrage atenţia, vezi întorsături de fraze, plăcute cîte odată, însă ajunse azi banale; autorul se serveşte de comparaţii de care s'a folosit şi a abuzat chiar, d. Sadoveanu. Ceteşti schiţe întregi fără a te opri asupra unui rînd original, sau scris cu măestrie, fără a da de vr'o situaţie care să te mişte, să-ţi dea sensaţii mai înalte. Iată de exemplu: *Corbul*, povestire ce prin felul cum începe ne promite mult, care însă se termină cu totul stîngaci şi prozaic: e vorba de un preot ce are oroare de perechile amoroase pe care le întîlneşte în cale, în drumurile sale prin munţi, căruia i se întinde o cursă de către cîţi-va tineri ce plătesc pe o ţărancă voinică şi frumoasă, să-i dea o întîlnire într'o poiană din pădure, pe vreme de noapte. Preotul vine la întîlnire, unde e descoperit de către tinerii şugubeţi care rîd de dînsul.

Iată *O amintire*, în care ni se povesteşte cum un director de birou, ce persecută pe un tînăr şi îl destitue, se grăbeşte, în urma ameninţărilor acestuia, să stăruiască a i se da grabnic o slujbă. Iată *De demult*: un bătrîn are o nevastă tînără şi frumoasă la care ţine din tot sufletul; aceasta îl înşelă, el o alungă, de desperare ia darul beţiei, totul terminîndu-se cu revenirea femeei necredincioase şi cu împăcarea. Voiţi alta? Ceţiţi: *Nunta de la biserica Popa Chiţu*: O femee trăeşte cu un om berbant. Intr'o seară, aceasta vine acasă spunîndu-i să se îmbrace că vor merge la o serbare. El iese repede, asigurînd-o că va veni imediat. O prietenă însă, o anunţă peste puţin timp că Ciocîrlie—aşa îl chema pe bărbat—se cunună cu o fată în biserica Popa Chiţu; femeia desperată se duce într'acolo, îşi umple rochia cu noroi adunat de jos, şi la ivirea mirilor, îi împroaşcă cu glod din cap pînă în picioare. Se poate ceva mai frumos? Doriţi însă alt ceva?... Iată *Ozana*, o ţigancă frumoasă, din pricina căreia amantul ei ucide pe un boer tînăr care-i făcea curte. In *Burchiş* ni se arată cum un biet băet sdrenţeros, vînzător de gazete, ce sufere de foame şi de frig, reuşeşte totuşi să hrănească pe alt băeţel mai mic ce nu avea nici un ajutor. Nuvela are şi morală: „Cîţi oameni din lumea aceasta sînt în stare să facă ce a făcut Burchiş?“.

Vom trece în revistă apoi *Vişinele*, în care ni se arată cum un argat a îmbătat toate animalele unei curţi, cu vişinile rămase într'un borcan; *Doica* în care ni se spune pur şi simplu că un copil în loc să fie alăptat de doică, a fost alăptat de o capră, şi vom închide volumul cu o vădită deziluzie. D. N. N. Beldiceanu, *nu vrea* să-şi lărgească privirile căutînd să acumuleze o gamă cît mai variată de culori, nu vrea să se înalţe spre culmi mai poetic, căutînd să ne dea note care să iasă din tiparul comun. D-sa continuă să evoace situaţii obişnuite, de care ne lovim zilnic, continuă să înşire pagini în tregi fără a reuşi să ne emoţionaze.

O lectură penibilă. **Ev.**

Litere-Ştiinţe-Arte

O reîntrare.— Redeschiderea stagiunii teatrale revine la ordinea zilei odată cu începerea repetiţiilor pe ziua de 1 Septemvrie. De aceea credem că va interesa pe cititori vestea bună a reîntrării în activitate a celui mai popular artist al scenei iaşane, — a lui C. B. Penel.

In actuala stagiune excelentul comic, va apare în trei roluri principale şi anume: Va juca pe *Robert* din „Bibliotecarul“ lui Moser; pe inspectorul *Prels* din „Institutorii“ lui Ernst; pe *Dunn* din „Niobé“ de Paulton.

Cele din urmă două sunt reluări de roluri importante; iar primul rol — în *Robert* — este o creaţiune cu totul nouă, comedia lui Moser fiind tradusă în special pentru artistul Penel.

*

STRUNA ZILEI

BOALA GRAMATICALA

Bacilul holerei este o... virgulă.
Medicina.

La noi flagelul n'a pătruns: —
Nu că ne face graţie —
Dar ştie că avem de-ajuns
Greşeli de... punctuaţie.

D. prof. dr. Negel şi administraţia comunală

III

Pentru higiena privată şi publică, se cere o educaţie specială, care lipseşte cu totul în Iaşi şi sancţiuni penale pe care le cred indispensabile aşa precum se obicinueşte şi în alte ţări. Cu educaţia care o avem la noi în Iaşi, sunt pe deplin convins că, chiar instalîndu-se pisorii, foarte puţini se vor conforma în lipsă de o reglementare severă şi aplicabilă tuturor fără de excepţie.

De şi industria Iaşilor nu reclamă o prea mare atenţiune asupra apelor residuare şi a resturilor industriale totuşi avem unele instalaţiuni, care prin murdăriile localurilor şi a străzilor, lucrează asupra locatarilor şi trecătorilor, fie prin praf, fie prin mirosul displăcut, prin gazuri, vapori, care împedică o bună aeraţie şi o bună respiraţie; aşa spre ex: putem cita casa Wachtel care prin diferitele depozite şi situaţia sa în centrul oraşului, în faţa epitropiei Sf lui Spiridon şi a facultăţii de medicină, constitue un adevărat focar de infecţie nu numai prin pulberea ce necontenit să degajă, dar chiar şi prin residurile de excremente care în permanenţă stagnează şi în strada Alexandri se mai adaugă cu lichidele murdare eşite prin deschiderea unui canal infect, de la o casă vecină din strada de Sus. Tot astfel, mai citez şi instalaţia de prepararea asfaltului, situată tot în strada Alexandri şi care atît prin fum, cît şi prin vuetul ce cauzază, ar trebui imediat îndepărtată la marginea oraşului sau a condamna vecinii a sta închişi în odăi, sau a şi părăsi casele.

Cu regret spun toate aceste rînduri, căci trebue să ştiţi că cetăţenii din toate oraşele ţării consideră Iaşii ca cel mai insalubru oraş al Romîniei şi cînd ne gîndim că Iaşii, foasta capitală a Moldovei. a doua Capitală a ţării are o poziţie natural splendidă, este un centru al culturii, are o univer sitate; de la Iaşi au pornit o sumă de fapte istorice şi astă-zi din toate părţile ţării să fim daţi ca exemplu de oraş murdar? Nu putem sta nepăsători, căci din nenorocire la noi în Iaşi tot ce ar putea distinge un strein este: murdăria şi lada cîinilor, care graţie d-lui Buzenki, cred că va dispare odată cu modernizarea oraşului.

De şi Iaşii au poziţie natural splendidă, totuşi aeraţia lasă foarte mult de dorit, căci rezervele interioare din trecut, au fost înlocuite prin clădiri şi ce este mai trist că chiar o veche grădină din centrul oraşului, a fost înlocuită în mare parte prin o berărie.

Dacă din nenorocire marea majoritate a cetăţenilor nu au în vedere de cît scopul de a se îmbogăţi, nu este tot aşa şi cu administraţia comunală, care ştiind că un oraş higienic are absolută nevoie de soare şi aer, n'ar trebui să permită construcţiile de clădiri, de cît după un regulament ad-hoc şi fără a neglija străzile, să aibă în vedere locuri rezervate pentru monumente publice, square, grădinii şi la periferie să caute a face plantaţiuni de parcuri sau păduri.

Este de mirat faptul, că nici până azi nu s'au plantat arbori pe bulevardul Brătianu şi Rosetti şi am ruga atît pe d. dr. Imervol cît şi pe d. inginer Cugler, să intervină asupra acestor plantaţiuni puţin costisitoare şi foarte utile din punctul de vedere higienic.

Aş mai avea ceva de spus asupra escursiunelor la Ungheni, care s'ar putea împedica mai ales că nu se pot cunoaşte exact localităţile infectate de holeră; chiar scaldatul în Prut ar putea fi oprit cînd ştim că unii autori ca Remlanger şi Nouri (1908), Gran şi Schor (1910) au găsit vibronii cholerici în tubul digestiv şi carnea peştilor. Noi însă ne temem mai mult de apă infectată.

Din presă am aflat că Onor epitropie a casei Sf-lui Spiridon, ar fi pus la dispoziţia comunei, spitalul Paşcanu pentru căutarea holericilor. Dacă administraţia spitalului ne ar fi convocat în colegiu medical, m'aş fi opps la aceasta din 2 puncte de vedere: mai întâi spitalul Paşcanu are altă menire şi al 2 lea sunt pe deplin convins că dacă din nenorocire, Holera s'ar ivi la Iaşi, cu siguranţă acel spital va răspîndi boala în imprejurimi şi poate chiar va întreţinea epidemia.

Vă aduce-ţi aminte că de cîţi-va ani de cînd ne ameninţă acest flagel, s'a discutat în nenumărate rînduri chestia pavilioanelor de izolare şi anul trecut s'au luat hotărîrea a se construi pavilioane pe un cîmp viran, destul de întins, ca să poată fi bine isolat, aşa că natural sunt foarte mirat să aud că s'a destinat un local din strada Nicolina precum şi spitalul Paşcanu.

In mod particular ştiam că direcţia sanitară îşi luase sarcina de a construi acele pavilioane şi dacă ne raportăm la măsurile luate în Cernăuţi, unde comuna pune la dispoziţie 5 pavilioane a 100 paturi fie-care, putem conchide că noi suntem cu mult mai slabi, de oare ce administraţia noastră nu poate da de cît 16 paturi şi obligaţia pentru casa sf-lui Spiridon, a pune la dispoziţie un spital; am zis obligaţie, fără a avea cunoştinţă de acest fapt, căci altfel nu mi închipuesc cum administraţia spitalelor a cedat spitalul, afară de cît numai zelul ce pune epitropia spre a servi cetăţenii la caz de o mare primejdie.

Sunt însă de părere că comuna ajutată de direcţia sanitară, să pună la dispoziţie pavilioanele, căci afară de alte considerente, am deplină convingere că, dacă la spitalul central se aruncă pe fereşti vată murdară care am văzut-o acaţată şi pe arbori, mă întreb ce va fi cu dejectele cholericilor şi cu abaterile personalului inferior medical, pe care îl cunosc în de ajuns. Vom regreta şi va fi prea tîrziu spre a remedia.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ Aflăm cu plăcere că alaltă-eri seara, a avut loc logodna distinsei d-şoare Coralia Bejan, fica d-lui profesor dr. V. Bejan, cu d. dr. I. Agapi, de la spitalul din Hîrlău.

Felicitările noastre.

❑ Astă-zi s'a început la institutul Gregorian examenul de diplomă al elevelor din anul al doilea, de la şcoala superioară de moaşe.

S'au prezentat 47 candidate.

Comisiunea examinatoare se compune din: d. prof. dr. V. Bejan, directorul şcoalei, preşedinte; d. dr. Thiron, delegatul ministerului instrucţiei, d-na dr. Lambrior şi preotul Stamati, membri.

La 15 Septembrie se va începe examenul de admitere în şcoală şi examenul de corijenţă.

❑ Iată mişcarea care s'a făcut în personalul superior al fabricelor regiei monopolurilor statului:

D. A. Ioachimescu, director al fabricei de tutun „Belvedere“ se retrage, spre a primi un important post într'o întreprindere privată, In locul d-sale a fost numit d. inginer Teodorescu, directorul fabricei de tutun din Iaşi.

D. Inginer Teodoru, actual subdirector al manufacturei „Belvedere“, a fost numit director al fabricei de tutun din Iaşi; d. Inginer Alexandrescu va fi numit subdirector la „Belvedere“.

❑ D-nii N. Ostapovici, T. Mihail şi preotul Gh. Maxim, au fost numiţi în comisiunea pentru constatarea contribuabililor aflaţi în stare de insolvabilitate, dispăruţi, sau morţi, înscrişi în rolul de contribuabili al comunei.

❑ D. general Pavlo, va sosi zilele acestea în localitate, spre a continua inspectarea regimentului 13 Stefan cel mare.

❑ In „Ordinea“ de astă-zi 1 Septembrie „Scrisorile din Iaşi“ se ocupă de: „Epoca fierberei.—Microbii Iaşilor.—In frigurile aşteptării.—Increderea şi scepticism.—Apa de Prut şi apa de Timişeşti. O vecină supărătoare.—Polemici mari şi mici.—Rusia suspectă.—In era dezinfectărilor.—Odinioară şi acum.—Rusii peste tot.—Prima carantină. — Unire şi dezunire.—In jurul lui Cuza-Vodă.—Două tabere adverse.—Entuziasm ori hipocrizie—Incidente cuziste.—Un erou tragi-comic“.

❑ Consiliul comunal va fi convocazilele acestea în sezîune ordinară.

❑ Astăzi au început operaţiunile comisiunei pentru rechiziţionarea şi clasarea animalelor.

❑ D. Dim. Baciu, profesor titular la liceul din Pomârla, a fost transferat la gimnaziul din C. Lung.

❑ Ministerul instrucţiei publice a hotărît ca examenele suplimentare de capacitate pentru învăţători să se ţină în ziua de 20 Septembrie viitor; iar nu la 10 Septembrie, după cum s'a anunţat mai înainte.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a hotărît ca la începutul anului şcolar 1910—1911, să se primească la azilul „Elena Doamnă“, secţia primară şi profesională, următoarele copile: Simionescu S. Elena, Iacobescu Anica, Ursachi Alexandrina, Gheorghiu Maria, Negoescu V. Elena, Gălescu Elena, Dimitriu A. Elena, Popescu Smaranda, Roşescu Constanţa, Constantinescu St. Eufemia, Valter Sofia, Georgescu D. Maria, Păun D. Elena, Dinescu I. Maria, Vasilescu Paraschiva, Vasilescu V. Paraschiva, Cristea V. Eleonora, Hlihor M. Floarea, Angelescu G. Ana, Dragomirescu H. Maria, Ghişerliu Tomiţa Vica, Ştefănescu C. Maria, Papicu I. Filoteia, Stoinea Florica, Ruşcă Alexandrina, Dumitrescu A. Sofia, Radovici Paulina, Sincu P. Maria, Lăzărescu Ortensia, Stefănescu Aristiţa, Gheorghiu Ana Elena, Lupaşcu Lucreţia, Niculescu R. Angelica, Mihăilescu Anica P., Negulescu I. Maria, Mera Horeta, Niculescu C. Elena, Tomescu C. Elisabeta, Popescu Costin I. Ecat., Atanasiu I. Maria, Niculescu Anica I.

SPECTACOLE

— Cinematograful „Union“ îşi continuă seria reprezentaţiilor în grădina Cuza Vodă, din str. Lăpuşneanu.

In astă-seară program absolut nou, în care se cuprind bucăţi din cele mai atractive, „Sonja Marjorewska“ este titlul unei drame rusc, din războiul contra Circazienilor, în 18 tablouri: o ştire gravă; inamicul a ocupat graniţa; o misiune periculoasă; în descoperirea inamicului; o cursă; în lagărul inamicului; întîlnirea iubitei; închis în pivniţă. Fuga; Sonja în primejdie; condamnarea iubitei la moarte; salvată la timp; onorurile militare.

Noul program mai cuprinde: Lacurile din Italia, după natură; Arborele fericirei, fantazie; Max Linder distrat, comedie; Locotenentul Brick şi Spionul o dramă de actualitate, redînd rînd pe rînd: neliniştea din colonii; locotenentul Brick e trimes să cerceteze. El e prins şi în timpul cînd e pe un vapor se pune la cale o explozie, însă reuşeşte să fugă. Explozia are loc, spionul e prins. O luptă are loc între Brick şi spion; în valurile mărei, ajutorul. Bombardarea şi distrugerea oraşului.

O altă dramă care se cuprinde în noul şi bogatul program, e „Amintirea“, care ne redă peripeţiile unei căsnicii, care devine nefericită prin amestecul unei prietene false. Suvernirurile trecute fac ca totul să se uite şi fericirea reîncepe.

Pathé Journal, apare într'o ediţie specială, cu noutăţile de actualitate. In curînd: „Incendiul expoziţiei din Bruxelles“, înregistrat în timpul catastrofei şi care va reda perfect emoţionantele scene din timpul marelui incendiu etc.

DIVERSE

— D. V. Creţulescu a terminat cu succes cursurile Academiei Internaţionale de croială din Paris, obţinînd diploma cu distincţiune.

Este singurul romîn care posedă pînă acum asemenea studiu în arta croitoriei bărbăteşti.

— Poliţia de siguranţă continuă cu cercetările în afacerea furtului a două lăzi de marfă, în care se aflau articole de librărie şi mărunţişuri ale lui Simon Hersohn, librar din Tg.-Frumos şi care au fost furate împreună cu cotiugarul, de la evreul Froim Moscovici din strada Sf. Ştefan No. 45.

Presupuşii autori Leiba Polici şi proprietarul cotiugarului au fost arestaţi.

S'a înştiinţat poliţia din Vaslui dezpre acest furt, de oare ce acolo se deschide iarmarocul Sf. Maria, şi se crede că autorii să fie luat drumul într'acolo.

Solemnitatea de la Teatrul Naţional

Deschiderea stagiunii anului 1910—11

Azi dimineaţă la orele 10, a avut loc la Teatrul Naţional, festivitatea începerei repetiţiilor, în vederea deschiderei stagiunei 1910—1911.

Erau de faţă d-nii: M. Sadoveanu, directorul Teatrului, P. Fîntânaru, delegatul consiliului comunal, Gr. Buicliu, delegatul ministerului instrucţiei; toţi artiştii teatrului, precum reprezentanţii presei. D-nii: N. Gane, delegatul Academiei, A. Naum, din partea scriitorilor şi Găvănescul delegatul Universităţii. Au lipsit obişnuita sfeştanie, nu s'a mai făcut.

D. M. Sadoveanu a ţinut următoarea cuvîntare:

Doamnelor şi Domnilor,

— Iaşul are un prea frumos trecut artistic. Incă de la jumătatea veacului trecut, boerii moldoveni, în frămîntările prefacerii, în trecerea de la viaţa orientală la lumina culturală a occidentului, odată cu îmbrăcămintea leapădă nepăsarea, ciubucul şi somnolenţa, şi-şi deschid sufletul unor porniri deosebite, unor gusturi mai nobile.

Eram o ţară barbară, în sate trăia în amărăciune şi ticăloşie norodul incult şi sarac, asuprit de toţi vătăjeii şi zapciii stăpînirii, de toţi vatavii stăpînilor de pămînt; în tîrguri se stîngea o clasă veche de meşteşugari şi negustori şi era înlocuită cu streini şi funcţionari.

Nimic din viaţa politică şi socială nu arată schimbare adevărată, civilizare adevărată, totul era lustru, spoială şi minciună; totul era asuprire şi nedreptate. Numai în boerimea acestei vechi capitale a Moldovei, alcătuită dintr'o lume mai subţire şi mai rafinată, pătrundea cu adevărata cultură superioară şi just artistic. De sigur că oamenii epocei aceştia, vor rămînea o curiozitate pentru viitor; căci în afară de luptătorii de la 1848 şi de luptătorii unirii de după 10 ani, era o lume întreagă neînţelegătoare al ideilor de regenerare a patriei; cu toate acestea lumea asta, după ştiinţile pe care le avem, era o mare iubitoare de artă, preţuia lumina, aceasta care şterge umbra durerilor în scurta noastră trecere pe pămînt.

Tradiţia s'a urmat multă vreme; gustul pentru artă a trecut. Artişti mari streini şi artişti de ai noştri, mărturiseau că nicăeri nu găseau un public mai înţelegător şi mai fin de cît în capitala Moldovei.

Dar lumea aceia e acum o generaţie a morţii. Vechea boerime s'a părăduit, a căzut în ruină cu toate averile ei; o altă lume s'a ridicat in vechiul Iaşi. De sigur că şi lumea aceasta, e o lume iubitoare de cultură şi de artă, căci Iaşul a fost totdeauna leagănul muzelor,— dar azi nevoile sunt grele şi cei-ce au moştenit gust şi cultură n'au avut norocul să moşteneăscă şi generoasele averi ale înaintaşilor.

Publicul Iaşului se pare că e un public bun şi poate iubitor de artă, — cu toate acestea artiştii deplîng vremurile cînd se juca cu sala plină la vechiul teatru care a ars. Lumea din ce în ce mai mult a uitat drumul acestui templu artistic, rîdicat cu atîtea cheltueli şi cu atîtea jertfe.

De bună seamă că nu e numai o pricină, aceia de care am pomenit mai sus, sunt mai multe pricini. D-v, cei care sunteţi de faţă, le cunoaşteţi foarte bine. Dacă nu bagaţi în seamă propria dv. vină, observaţi cel puţin pe a altora. Pentru public e vinovat actorul şi conducătorii instituţiei; pentru actor e vinovat publicul, care nu-l încurajează şi nu-l hrăneşte cu energie prin simpatia şi interesul lui; pentru actori e vinovat şi gazetarul, care nu-şi pricepe în deajuns menirea lui ca luminător şi îndrumător al opiniei publice. Se pare că vina trebue împărţită între toţi de o potrivă,

Putem spune aceasta cu sufletul deschis, pentru că nădăjduiam la o îndreptare.

Astă zi, cînd începem munca pregătitoare pentru stagiunea 1910—11, cînd suntem adunaţi cu toţii aici, numai de un gînd bun cu toţii putem să ne mărturisim greşelile trecutului şi noi, conducătorii, şi d-v artiştii, şi dv. reprezentaţii presei, şi publicul care, pentru că nu e aici, putem să spunem (în taină) că e cel mai vinovat.

La mărturisirea aceasta, putem adăugi că vom face un pas înainte faţă de anii din urmă.

Felurite neînţelegeri mai mult sau mai puţin artistice, de bună seamă că vor fi dispărut; văd în ochii celor care înfăţişează presa, păreri de rău şi gînduri bune.—Vă mulţumesc tuturor, şi artiştilor, şi înteligenţei care reprezintă presa, şi vă rog să vă uniţi la alcătuirea unei conspiraţii cinstite.

Comitetul de lectură şi cel ce are cinstea să vă vorbească acum va aduce la această c o n s p i r a ţ i e pe t o ţ i oameniii de spirit şi pe toţi intriganţii celor mai bune piese; d-v. dimpotrivă veţi lasa la o parte tot ceia ce trebue, şi pregătiţi astfel, cred că vom înşela publicul şi-l vom face să deprindă iarăşi vechiul drum. Il vom înşela. Arta e o admirabilă sublimă înşelare, şi omul a creat o pentru că realitatea eprea crudă şi prea tristă.

*

Doamnelor şi Domnilor, mă veţi erta dacă tonul meu poate v'a jignit auzul. Vă încredinţez că tot ce-am spus porneşte numai din dorinţa de propăşire, din dorinţa de a ne uni toate puterile întru realizarea unuia dintre cele mai frumoase scopuri.

A vă vorbi de artă, de puterea ei asupra sufletelor, ca factor moralizator şi îndulcitor pe moravuri,—e de prisos. Vă daţi seama poate mai bine de cît mine, de acest lucru. Cred însă nimerit să cer încă odată tuturor, muncă încordată, interes şi bună voinţă, ca vechiul nostru Iaşi, care e văzut întăi repertorul lui Alexandri, care a văzut pe Millo, Pascali, Manolescu şi pe alţi atîţia artişti, care a avut în fruntea instituţiei noastre pe Negruzzi şi Cogălniceanu,—să aibă neîntreruptă macar tradaţia aceasta culturală.

Conducătorii teatrului pentru stagiunea aceasta s'au gîndit la cîte-va lucruri, menite să mulţumească pe cei iubitori de teatru şi să aducă la teatru pe cei mulţi cari au tot atîta nevoe de această petrecere nobilă şi folositoare.

In primul rînd, am ieftinit preţurile locurilor. Apoi, din cele trei reprezentaţii săptămînale, una va fi rezervată pieselor originale, un spectacol va fi ales din piesele cele mai bune, străine, ori originale, teatrul mai înalt pentru lumea deosebită, care alcătueşte publicul fin al Iaşului. O seară în sfîrşit, va avea menirea să adune cît mai multă lume —spectacol popular—căci trebue să facem parte şi publicului mare: trebue să deprindem să vie la teatru şi lumea cea multă, care pănă azi stătea de o parte.

Toţi cîţi suntem ai teatrului ne vom da silinţa să ne facem datoria, şi să ne îndeplinim menirea. Nădăjduim că oaspeţii de azi ai noşti şi în special reprezentanţii presei, ne vor cerceta mai des, se vor pune în legătură cu noi, vor contribui şi ei cu puterile lor, informînd publicul şi chemîndu-l la teatru.

Salut pe artişti şi le doresc spor. Salut pe reprezentanţii artelor şi presei şi le doresc prietenia; n'o doresc pentru interesul meu, ci pentru binele obştesc.

D-zeu să ne ajute la fapta cea bună".

Solemnitatea s'a terminat la orele 10 jum. Artiştii au fost apoi convocaţi pentru ora 2, cînd se va pune în repetiţie prima piesă: „Mama" de d. Miclescu.

D. P.

Ultime INFORMAŢII

❑ *In urma unei decisii telegrafice a direcţiunii generale a c. f. r., trenul ce expres, care pleca din Iaşi la 1 şi 25 după amiază, va rămînea permanent.*

❑ *Din Piatra-N. ni se telegrafiază că azi dimineaţă un mare incendiu a isbucnit în strada Cuza-Vodă, distrugînd mai multe case şi prăvălii. Mai multe familii au rămas pe drumuri. Pagubele sunt mari.*

❑ Am anunţat eri despre sinuciderea tănîrului Manole Venianin Costachi, soldat din regimentul 8 roşiori din Botoşani, fiul d-lui Veniamin Costache din Iaşi.

Iată cîte-va amănunte. Tănărul Manole Veniamin Costache fusese în Iaşi acum vre-o două săptămîni, primind o sumă de bani de la familie. De atunci şi pînă în ultimul timp, Costachi a adus'o numai în chefuri, cheltuind toţi banii.

Familia din Iaşi n'a ştiut de sinuciderea lui Costachi, decît eri, din ziare.

D. locot. Gane, substitut de comisar regal, a fost trimes eri la Botoşani, pentru a ancheta cazul.

Aseară comandamentul de armată a primit, telegrafic, rugămintea din partea d lui ing. Bunescu, cumnatul sinucisului, de a se încuviinţa înmormîntarea, fără a se mai face autopsia.

Cererea a fost aprobată şi astăzi a avut loc înmormîntarea.

❑ **D-na Burghele, profesoară la şcoala profesională din Vaslui, a fost detaşată la şcoala „Reuniunea Femeelor Romîne" din Iaşi, iar în locul d-sale a fost numită d-na Ionescu.**

❑ **D. Alex. A. Badareu s'a reîntors astă-zi în localitate cu trenul de 2 şi 45 d. a.**

❑ D. C. Krupenschi, prefectul judeţului, însoţit de d-nii: dr. V. Roşculeţ, medicul primar al judeţului şi de d. căp. Stavăr, comandantul companiei de jandarmi, a plecat azi dimineaţă în inspectarea comunelor Erbiceni şi Movileni.

❑ **Elevul Gavriliţă A. din clasa III-a a liceului din Tecuci, calomniind pe profesorul Teotin, a fost eliminat pentru tot-deauna, din toate şcoalele din ţară.**

❑ **Ministerul instrucţiunii publice a hotărît ca elevii din şcoalele secondare care au fost eliminaţi, din cauza neplăţii taxei şcolare, să fie reprimiţi numai în locurile disponibile.**

❑ **Noul an judecătoresc.**—Astă-zi s'a deschis noul an judecătoresc. Consilierii Curţii Apel s'au adunat în sala Curţii de Apel şi d. I. T. Burada, prim preşedinte al Curţii, a declarat deschis noul an judecătoresc.

D-sa a procedat apoi la tragerea la sorţi a consilierilor, care trec de la o secţie la alta. Curţile de Apel au fost ast-fel constituite:

Secţia I-a: D-nii I. T. Burada, prim-preşedinte; Em. Cernătescu, D. Grigorovici, S. Zaharescu, D. Leonescu şi I Corjescu, consilieri; *Secţia II*: D. Sofian, preşedinte; D. Porfiriu, Al. Hinna, C. Grigoriu, D. Sturdza şi C. Buzdugan, consilieri.

Camera de punere sub acuzare: d-nii D. Leonescu, D. Porfiriu şi D. Sturdza.

S'a procedat apoi la tragerea la sorţi, pe secţii şi pe serii de judeţe, a consilierilor care vor prezida curţile cu juri. De la secţia I-a, seria I a eşit la sorţi d. I. Corjescu, iar de la secţia II-a d. C. Grigoriu; pentru seria II-a au eşit la sorţi d-nii D. Grigorovici de la secţia I-a şi Al. Hinna de la secţia II a.

S'a tras la sorţi dintre aceştia, şi au eşit: pentru judeţele: Iaşi, Tutova, şi Fălciu, d. C. Grigoriu; Roman şi Vaslui d I. Corjescu; Botoşani, Bacău şi Neamţ, d. Al. Hinna; Suceava şi Dorohoiu, d. D. Grigorovici.

*

Tribunalele vor fi ast-fel: Secţia I-a d. Lazăr Munteanu, prim preşedinte, d-nii: D. Ciohodariu şi Gr. Suţu, membri, secţia II-a d. Vasp. Erbiceanu, preşedinte; d-nii Iulian Teodorescu şi V. Buşilă, membri; secţia III-a d. D. Diaconescu, preşedinte; d-nii: Gr. Demetrescu şi Ipolit Mărzescu, membri.

Portăreii au fost repartizaţi astfel: d. V. Greceanu, la Curtea de Apel; d. I. Rang la trib. s. I; Pavlov tribunal s. II şi Şubă trib. secţia III-a. Pentru executări d-nii: Finichi şi Vasiliu.

❑ **Curtea cu juri.**—Pentru seziunea curţei cu juri din Iaşi, care se va deschide la 15 Septembrie, au fost desemnaţi, prin tragere la sorţi, următorii d-ni juraţi:

Iuster Leon, dr. Drag. Hurmuzescu, Sebastian N., institutor, Andriescu Al., Petigref Ed., Tuduran Dim., Ghibănescu Ilie, Ghiţescu I. prop. Şipote, Rusovici C. prop., Ionescu Al. Teodor, Costin Victor, Voinescu Dim., Adamiu T. D., Mitescu Ilie, Mardare I., Baltă Gh., Antoniu N. maior, Lecca T. ing., Cazaban Iulius pensionar, Podhaischi C., Georgescu V., Dimitriu Al. N., Malhasovici Cristea, Sava Neculai, Posner Filip, Aurescu Alex., Ştefănescu Gh. inst., Gheorghiu Ioan, Popescu—Muşata I., Anghel P. dr. Frunzetti Dim., Comarnescu Alex., Brandea B. Al. pensionar. Anghelescu I., Tenia Alex. inst., Niţescu E. R inginer.

Suplimentari: Munteanu Victor institutor, Georgescu P. Ştefan, avocat, Sion Artur, Baldovici Gh. prop.

Curtea va fi prezidată d. consilier C. Grigoriu.

Pănă acum s'au fixat următoarele procese:

N Florea şi ceilalalţi 6 evadaţi de la penitenciarul central; Spatariu Gh, pentru loviri cauzatoare de moarte; Vasile Humariu şi alţi pentru tălhărie la drumul mare.

❑ Prietenul nostru d. Eugen Herovanu, avocat, s'a reîntors din viligiatură reluîndu-şi ocupaţiile.

❑ Stabilimentul „Gloria" a d-lor H. Horovitz, D. Haimovici et Comp. a cerut declararea în stare de faliment a magazinului de ferărie A. S. Leibovici.

Tribunalul a fixat termen la 10 Septembrie.

❑ Marţi 14 Septembrie va avea loc în sala Circului Sidoli o mare reprezentaţie dată de d. *Mircea I. Pella*, cu piesa **„Stăpînul Barbaţilor!..."**, Comedie bufă în 3 acte de *Bilhand & Hennequin*.

❑ Băetul M. Şapira, care a fost arestat eri la secţia IV-a, pentru că a comis un furt la băcănia Rachela Mark, din strada Cismăriei, fiind cercetat din scurt, a declarat că el este autorul şi mai multor furturi comise în ultimul timp în oraş.

Astăzi a fost dus la siguranţă pentru a se continua cu cercetările.

❑ **Universitare.**—Ministerul instrucţiei publice a acordat d lui George Pascu, suma de 500 lei pentru tipărirea valoroasei sale lucrări „Despre Cimilituri", şi d-lui I. Rancescu 500 lei pentru a-şi tipări teza, care tratează despre „Frăţia de Cruce".

— Mîine la orele 4, se va întruni comitetul pentru serbările jubiliare a Universităţii.

— Azi au sosit la rectorat, diplomele d-lor Constantin Cristea, licenţiat în drept şi M. Rădulescu, în filosofie.

— Ministerul de instrucţie a răspuns rectoratului că nu aprobă a se face 13 costume uniforme pentru aprozii universităţii, din lipsă de fonduri.

— S'a cerut Ministerului instrucţiei publice a-i trimite model de cărţile de legitimaţie pentru reducerea de 50 la sută pe C. F. R, cu ocazia jubileului.

● Societatea „Unirea" a lucrătorilor tipografi, organizează pentru seara zilei de Sîmbătă 11 Septembrie, o frumoasă Serată Dansantă, în sala Circului Sidoli.

❑ **Conferinţele profesorilor de ştiinţi.**—Intre 30 Septembrie şi 5 Octombrie, se va ţinea la Ploeşti, o confirenţă a profesorilor de ştiinţi fizice, de la toate şcoalele secondare din ţară, în scopul de a se obţine, prin colaborarea tuturor profesorilor, cea mai bună utilizare a materialului didactic.

Iată programul conferinţelor:

Joi 30 Septembrie: 8—11 şedinţă experimentală despre optică; de la 3—6 conferenţa d-lui dr. Edeleanu despre Wega. Vineri 1 Octombrie: 8—11 şedinţa experimentală despre electricitate; de la 3—6 vizitarea fabricei de postav „Dorobanţul". Sîmbătă 2 Octombrie: 8—11 Aparate pentru lucrările elevilor; 3—5 elevii la lucrări de fizică. Duminică 3 Octombrie: 8—11 şedinţă experimentală despre gaze comprimate; după amiazi: Inaugurarea şi vizitarea lucrărilor de alimentare cu apă a oraşului. Luni 4 Octombrie: 8—11 elevii la lucrări de chimie; după amiază: deciziuni în privinţa lucrărilor elevilor.

❑ D. C. Stamati licenţiat în drept, a fost recomandat în postul de comisar rămas vacant prin demisionarea d-lui Bonciu.

❑ Delegaţiunea judeţiană a fost convocată pentru zilele de 1—4 Septembrie spre a discuta mai multe chestiuni şi a verifica compturile de gestiune ale comunelor pe exerciţiul 1908 | 9.

❑ Fostul avocat C. Stoica, depunînd eri cauţiunea de 2000 lei, a fost pus în tibertate.

Stoica, eri, pe la orele 5, pe cînd se afla la locuinţa sa, din strada Stefan cel-Mare No. 37 şi încarca un revolver, arma a luat foc, lovindu-l în mînă. D-rul Zilberştein fiind chemat, i a dat ajutoare, extrăgîndu-i glontele.

Telegrame

❑ **Firul telefonic Iaşi—Bucureşti s'a deranjat din nou, astă-zi, aşa că suntem nevoiţi să apărem fără ultimile ştiri din capitală.**

Un dezastru

Zarizyn.—In mahalaua Caucasiană a acestui oraş, au ars în urma unui incendiu, 300 de case; depozitele de lemne de pe Volga sunt în primejdie.

Aviaţiunea la manevre

Paris.—La manevrele din Picardia s'au făcut experienţe de tragere asupra aeroplanelor. Un aeroplan, în care se afla Lathman şi ofiţerul José a fost urmărit de automobile, armate cu tunuri şi mitraileze. Experienţele făcute înainte de amiazi n'au reuşit din cauza ceţei. La amiazi însă s'a tras un foc de tun asupra aeroplanului ce plutea la o înălţime de 50 metri.

Latham a făcut un viraj şi s'a înapoiat la locul de plecare. El spune că proectilul a trecut pe lîngă aeroplan. Aeroplanul a suferit stricăciuni din cauza presiunii aerului.

Locotenentul Aquaviva s'a înălţat apoi cu un aeroplan Blériot la o înălţime atît de mare, în cît proectilul nici nu l'a putut ajunge.

HOLERA

Buda-Pesta.—Cîte-va cazuri noui de holeră s'au ivit în ţinutul Mohaci.

De asemeni se spune că şi în alte localităţi s'ar fi constatat cazuri de holeră.

Plănuirea unei greve

Graz.—Funcţionarii căilor ferate din Sud au ţinut eri o întrunire, în care au hotărît ca cu începere de la 15 Septembrie st. n. să proclame greva generală, în caz cînd direcţia nu s'ar conforma condiţiunilor stabilite în convenţia din anul 1907.

In chestia împrumutului turcesc

Constantinopol.—După declaraţiunile din locurile competinte ale ministerului de finanţe, Poarta a refuzat condiţiunea cotării împrumutului turcesc la bursa pariziană, condiţie după care banca otomană ar trebui să fie însărcinată cu serviciul de tresorerie pentru finanţele turceşti.

In urmă s'au făcut alte propuneri din partea Franţei, asupra cărora a deliberat un consiliu de miniştri extraordinar.

*

Constantinopol.—„Yeni Gazetta" află din isvor competinte, că guvernul francez ar fi acordat cotarea împrumutului turcesc la bursa din Paris.

Crima unui avocat

Neapole.—Advocatul Ernigiano, cunoscut în toată Italia pentru duelurile sale, a tras eri două focuri de revolver asupra soacrei sale, omorînd'o. Avocatul s'a sinucis după comiterea crimei. Soţia lui, care a asistat la această dramă, s'a îmbolnăvit de groază.

Soacra lui Ernigiano întreţinea relaţiuni cu un preot. Aceasta este cauza care l'a determinat s'o omoare.

Administraţia Berăriei Azuga

Din Piaţa Unirea

Face cunoscut onor. sale clientele şi onor. public ieşan, că a angajat o nouă şi excelentă orchestră, sub conducerea talentatului violonist **Gh. Sprinceană**, laureat din străinătate, orchestră compusă din elemente neîntrecute, care a concertat în mai toate centrele Europei, iar în ultimul timp la Constantinopol, unde, *Sprinceană*, fiu al Iaşului, a obţinut mari succese cu orchestra sa.

Cu toate sacrificiile ce le face, ad-ţia berăriei, face cunoscut că, preţurile rămîn ca şi pînă acum.

Excelenta orchestră va începe să cînte de Vineri seara 3 Septembrie.

Administraţia.

De închiriat o casă cu 5 camere, antreturi bucătărie, magazie de lemne, ogradă spaţiaosă cu pomi roditori. A se adresa: str. Săvescu No. 12.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	5 —	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.30
Lapte bătut		0.40
Caş	1.40	
Urdă dulce	1.40	
Ouă zilnic proaspete 7 %.		

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeţi, sub preţul zilnic al pieţei.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum şi Ţuică în următoarele preţuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roş „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

3 Odăi 3

mari şi frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul oraşului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

Au apărut următoarele cărţi şcolare de I. G. Tufescu profesor în Iaşi:

Istoria Antică

pentru clasa V-a de liceu

ELEMENTE de GEOGRAFIE

pentru clasa I-a secundară

ELEMENTE de GEOGRAFIE

pentru clasa II-a secundară

Toate reaprobate de ministerul Instrucţiei în luna Mai 1910.

Şcoala Profesională de fete

„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"

— Iaşi—Str. Albineţ No. 5 —

In această şcoală să predau cursurile şcoalelor Profesionale după programa proprie. Se predă Croitoria şi Teoria Croitului într'un mod foarte practic.

Limba franceză obligatoare.

Se primesc eleve interne, semi-interne şi externe.

Inscrierile au început de la 15 August

Prospecte să trimet la cerere.

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

Champalbert Herovanu

— Iaşi Bărboi 19 —

Cnrs primar, după programa statului franceza, germaua obligătoare. Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 şi 18, compuse din cîte 7 odăi şi bucătărie şi atenanse şi separate fie-care apartament.

Internat pentru Domnişoare

Cu începerea anului şcolar 1910—1911 d-na *Aspasia Culianu*, înfiinţează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-şoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" şi d re studente.

Se vor face meditaţiuni elevelor, în orele libere.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Teoucin**

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani
(Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No 27

GRILLAGES 1m de haut. 1 mètre 0f30.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTÛRES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f.**

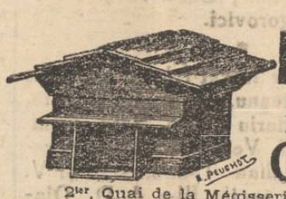

RUCHE
A Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2er, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à **0f 20**

BROSSE A TAPIS
Prix : **14 fr.**
R. GARIEL
2er, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

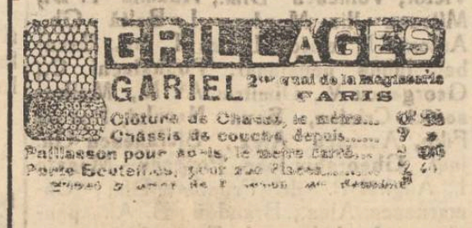

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f50c.
Raymond GARIEL
2er, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1853*
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romania
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 85,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,328.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimul garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastatului.
e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate presum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romania Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numerii la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la
31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 1103 - Vineri 3 Septembrie 1910

Vremelnicia operii d-lui Toma Stelian

Acum cînd Curțile și Tribunalele au început a funcționa în complect, cu deschiderea anului judecătoresc, și cînd deci întreaga justiție a țării e pusă în funcțiune după mecanismul, care l'a făurit mintea de organizator a d-lui Stelian, e locul de a pomeni, că n'a fost operă politică mai sălbatecă și mai îmbîcsită de politicianism mai ordinar, ca opera d-lui Stelian. Ura de partid și sectarismul cel mai mărșav au calificat opera de canibali a guvernului d-lui Ionel Brătianu.

Popoarele se deosebesc unele de altele prin cultul ce știu să dea dreptății. In lupta seculară ce societățile au dat pentru căpătarea unei mai mari și mai largi dreptăți, s'au făcut multe omoruri, multe martirii. Atotputernicia statului, autoritarismul bisericei, întreaga organizare medievală erau atîtea piedeci pentru căpătarea dreptății tuturor cetățenilor.

Și la noi în țară autoritarismul și arbitrarul statului l'au luat liberalii drept normă; apărarea cetățenilor și întărirea civismului au devenit credul democrat-conservator. In lupta ce s'a încins între cele 2 partide de guvern, cîștigul moral a fost așa de mare pentru partidul conservator-democrat, că dacă s'ar recapitula azi cuvîntările pronunțate, ideile frumoase puse în discuție, avîntul și elanul cu care s'a dat lupta, ar fi a înfera pentru totdeauna regimul liberal, nu ca un regim de exploatarea țării, ci ca un regim de îngenunchiare a sentimentului țării în dreptate.

Guvernul utilitarist al d-lui Brătianu a eșit zdrobit în fața lumii și dacă voturile s'au dat și dacă s'a înmormîntat legalminte un bun al națiunii, el—acest bun—nu se va pierde, ci va renaște mai mare și mai frumos. Poți răpi unui om averea—o reface; poți lua unui om dreptul de vot—trăește, poți lipsi națiunea de cultură—o va căpăta; îi poți închide biserica—se va rezidi; dreptatea cînd i-ai luat-o—l'ai înmormîntat. Ceia ce încălzește pe om, pe cetățean, pe un popor, e credința în dreptate. Ea este necesară omului, ca apa, ca aerul, ca lumina. Și o națiune care nu-și are întocmit sistemul său de administrare publică pe baze de dreptate, nu merită de cît sclăvie.

D. Toma Stelian a rănit sentimentul public și a dat îndărăt opera legislativă a dreptății cu decenii în urmă. D-sa s'a înmormîntat odată cu înmormîntarea ce a făcut dreptății în țara romînească. De aceia, din luptele aceste deschise, ce s'au dat contra operei nefaste a d-lui Stelian, au eșit pentru partidul nostru puncte clare de program și nici într'o ramură programul partidului conservator-democrat nu se arată mai complect, mai în spiritul nevoilor publice ca în partea privitoare la justiție. Șeful nostru a ținut să fie foarte explicat în aceasta, căci știa că tocmai un șef de partid trebue să-și pună ca țintă în diriguirea partidului său, simțul și cultul dreptății publice.

Nu putem găsi moment mai prielnic de cît azi, cînd Curțile și Tribunalele s'au deschis, ca să reîmprospătăm cetitorilor noștri asidui cuvintele ca de evanghelie, ce le-a rostit șeful nostru în ziua de 7 Iunie, la congresul partidului conservator democrat:

„Trec, Domnilor, la o altă comisiune, care ar avea să se ocupe cu chestiunile privitoare la justiție.

Aici, Domnilor, prin critica, pe care noi am făcut'o în parlament, la proectele guvernului actual, devenite astă-zi legi, și prin programul nostru s'au pus principiile. Rămîne formularea.

In adevăr, la legea organizării:

noi am criticat **legea inspectorilor judecătorești**;

noi am criticat **judecătorul unic**;

noi am criticat **instituțiunea stagiarilor**;

noi nu am primit forma dată **justiției populare**;

noi am criticat crearea acelui **consiliu superior**, *care desființează de fapt neatîrnarea judecătorilor*;

noi am criticat în fine **desființarea contenciosului administrativ**, *și am propus din contra lărgirea lui.*

„Dacă, Domnilor, luăm și declarațiunea din programul partidului, că pentru a înfrîna vecnicile dorinți de înaintare, care și ele reduc din neatîrnarea magistraților, este bine **să le dăm gradațiuni**, *pentru a-i face mai puțini dependenți de înaintare; și deci am găsi un sistem ca și* **președinția să nu mai fie prețul cursei**, *poate că am complecta opera de neatîrnare a justiției.*

„Dar pînă cînd nu vom profita de o revizuire a Constituției, ca să punem în Constituțiune, ca în Belgia, și **principiul inamovibilității**, *și principiul că* **judecătorii nu pot fi judecați, de cît de superiorii lor**, *și principiul* **contenciosului administrativ**, *și merg mai departe, chiar* **numărul judecătorilor de la Curtea de Casație**, *care avînd să judece pe miniștri, nu poate să fie veșnic sporit, după voia fie cărui guvern; pînă atunci tot nu vom fi făcut o operă definitivă și durabilă“!*

Anul acesta judecătoresc, ce s'a deschis eri supt imperiul legii d-lui Toma Stelian, e ultimul din serie, căci va fi dat ca pînă la anul să se spulbere ca fumul toată această legiuire zdrobitoare a dreptății publice.

Gh. Ghibănescu.

Un ministru care circulă

Circulația e semnul vieții. Luați ființele dintr'un oraș oare care; cu cît circulația va fi mai vie pe o uliță, cu atît și importanța acelei uliți va fi mai mare. Mai multe interese se vor răfui pe întinsul acelei uliți. Ulițile moarte, n'au circulație, nu se desbat interese, nu se fac afaceri.

Așa și într'un guvern: fiecare ministru circulă în departamentul său; dar una e a fi ministru de resort și alta a căpăta în guvern, între cei 9 colegi ai tăi o valoare de circulație.

Vara aceasta d. Morțun a circulat așa de mult că a înmirit lumea. Pe timpul lipsirei d-lui Brătianu din țară, d. V. Gh. Morțun a circulat în țară combătînd holera: Acum lipsește d. Haret, iar d. Morțun va circula la ministerul instrucțiunei.

Circulația aceasta a d-lui Morțun ar însemna ceva, dacă situația și personalitatea d-sale l'ar îndritui la ceva mai mult. Din contra, circulația d-sale se datorește situației sale față de d. Brătianu, a cărui ghiozdănariu este. Căci cum se poate ca din ministrul molcom, tăcut și inactiv de la departamentul său, al lucrărilor publice, să se erige deodată în pricepătul de a dirigui afacerile altor 2 departamente?

Înțelegem ca un ministru să circule la mai multe departamente, cînd e sorocit să ajungă ceva mai mult de cît ministru de resort, să aspire la șefie de partid, la presidențiе. E o filieră de pregătit omul politic pentru chemările de mai apoi.

Așa a fost D. A Sturza, așa a fost însuși d. Ionel Brătianu.

Cînd însă tu singur de abia ai ajuns să devii ministru, grație ghiozdăriei pe lîngă persoana primului ministru, cînd ești pus să circuli la alte ministere, nu ești luat de cît ca o umplutură, într'un guvern, unde s'a putut merge 9 luni cu două interimate, ținute de cei mai tembeli miniștri d. Brătianu la externe și d. Stelian la războiu.

Cu cît ar crește aloarea politică a d-lui Orleanu, dacă ar fi pus să circule la alte ministere? dînsul însă abia se menține la departamentul d-sale. Cu d. Morțun se schimbă lucrul; d-sa circulă nu pentru a crește politicește, ci pentru a se uza și mai mult.

Noua stagiune teatrală

Eri s'a făcut solemnitatea deschiderei noului stagiuni a teatrului național din Iași. S'a dat loc și în ziarul nostru la frumosul și bine simțitul discurs al d-lui M. Sadoveanu, întru cît d-sa ca musafir al Iașilor și rînduit de ministru în noua și delicata d-sale sarcină de director al Teatrului, e chemat a da o nouă îndrumare mișcării artistice din Capitala Moldovei.

Din generația din care face parte, d. Sadoveanu s'a arătat deodată că e o puternică personalitate artistică și și-a consacrat condeiul descriind trecutul și prezentul neamului, dacă nu în coloritul poetic al bardului din 1840, cel puțin condus de același ideal ca și dînsul.

Am dori o revenire a anilor de după 1840; nu vor putea însă, căci splendoarea artistică a acelui timp nu o dădea Iașii ca Iași numai, ci Iașii capitala unei țări.

Era în jurul Domnilor avea pletoră de oameni politici, cari puteau și ei și prin exodul din județe să facă totdeauna plină sala Teatrului celui mare de la Copou.

Acum nu mai invie morți, și idealul lui 1840 nu-l mai putem avea cel puțin în teatru.

Și teatrul nostru dela Iași s'a materializat în măsura în care s'a redus circulația artistică a piețiі Iașilor. Avea-va d. M. Sadoveanu puterea de a schimba mersul lurilor? Nu credem; ceia ce însă cerem și credem că sîntem în drept este să îndepărteze mercantilismul prea mare de la ușile localului Melpomenei. Și Hristos a alungat pe vînzătorii din pridvorul templului lui Solomon și a curățit gîndirea și inima Evreilor prin noua sa doctrină.

Iașii au și cultura artistică, au și iubirea de artă. Să ni se dea dară putința de a avea pe scenă artiști, nu înscenatori de o zi.

Noi dorim tot sporul teatrului din Iași el e podoaba cea mai aleasă a orașului nostru și simburile în jurul căruia s'a urzit toată mișcarea noastră culturală.

Arta în sine e o pasiune nobilă; Sadoveanu spune că e o sublimă înșelare; fie; cu coloritul însă, ceva s'a nuanțat arta în teatrul din Iași, noi crezînd'o scoborîtă și intinată prin reprezentanții ei, ori am păstrat rezerva tăcînd, ori am izbit persoanele ca să salvăm arta.

Cheștii istorice

RAZEȘII

Cine crede că răzeșii sînt de la Traian, și că descălecatul în Moldova i-a apucat pe la ocinile lor, așezați, întocmiți și cu delnițele și pămînturile lor în jirebii se înșală amar. Un asemenea istoric n'a deschis nici un document intern, n'a scotocit nici o arhivă și tot ce afirmă, zice în bobote.

Și cuvîntul și ideia apar cu mult mai tărziu în documente, ca termen împrumutat de oficialitate pentru a denumi un fapt comun, care îl prezenta țara de la un capăt la altul, după ce moștenirile se succedase de la tată la fii, apoi la nepoți, apoi trecuse prin pleme (veri primari, veri ai doilea și nepoții lor), ca hăt mai tărziu să apară răzeșii.

Mai din vechi s'au numit toți *moșani*, care încă perzistă în diplomatica secol. al XVIII-a, mai ales în mărturiile hotarnice—unde vornicii de poartă se arată mai conservativi și în practica măsoriștei și în terminologia technicei lucrului. Din părțile despre munte, în regiunea Siretului începuse cancelaria secol. al XVII să vîre în diplomatica slavonă unele cuvinte maghiare ca a *biciului*: a prețelui, și *răzeș*=copartași la moșie—moșneni, fără nici un grad de înrudire cu plemea. Cuvîntul al doilea: *răzeș* a prins, căci corespundea unei nevoi de fapt în sec. al XVII:

In Muntenia cuvîntul n'a putut înlocui pe vechiul *moșnean*, care are larga lui întrebuințare din timpuri ce întrec descălecatul, acolo în munții Gorjului și ai Hațegului fiind viață romănească legată de la Romani. Adus sporadic în Moldova ca multe alte cuvinte și forme munteneşti prin diecii ce vrînd nevrînd se lăsau influențați de moda domnilor de la București, cuvîntul *moșnean* găsit sporadic în secol. al XVIII-a, e bătut pe toată linia de cuvîntul unguresc *răzeș*: părtaș.

Partea în stăpînirea pămîntului a primit diferite numiri, după influența școalei literare și după terenul la care se aplica. Pentru primii proprietari, cari își așezau casele prin curaturile făcute în pădurile meree, nu era parte, ci loc întreg.

Primul proprietar—să-l luăm pe *Stefan Foale*—(an. 1400)—și a întocmit casa lui; locul n'avea nume. Fiul său fiind unul—*Steful Foale*—a stăpînit tot moșia întreagă încă 30—40 de ani; numai copii lui—Jurj Foale și Armanca Foale—și-au împărțit moșia în 2 jumătăți *(polovini)*, dar deja în 3 generații, de la 1400 la 1507, din casa ce și-o avea Stefan Foale, a eșit satul Foleștii.

Acești 2: Jurj și Armanca — sînt *bătrînii* satului, nu-s nici pleme, nici răzeși.—Dacă în Foleşti încă în 1507 erau abia bătrînii, este că succesiunea proprietății a mers 2 generații numai de la tată la un copil, nu ca la Stan Plotun, care avînd 7 copii au întemeiat de o dată satul *Plotunești*, devenind *bătrîni* din a 2-a generație. La Foleşti bătrînii apar în a treia generație.

In alte părți din generația a 3-a avem pleme, cum e în Măscurei la Tutova, unde în 1507 avem deja *pleme*. Dienis ajutorul lui Stefan Vodă din 1445, din logofătul lui Ilias din 1436, avea în stăpînire satul Măscurei. El avu 2 feciori pe Stoica și o fată măritată cu Cârjă. Copii acestora: Fedca de o parte și C. Cărje stolnic erau *plemenicove* între ei, adică véri, și iată dar cum asemenea stări genealogice se încrucișau după numărul urmașilor. Sînt pline uricile secol. al XVI-a de *ylème*; așa cu cît mergi spre secol. al XVII, cu atîta încrîngătura spițelor de neamuri se înmulțiră.

Tărziu de tot apar *răzeșii*, simpli partași pe delnițele lor. Inmulțindu-se urmașii s'au înmulțit și casele; și obiceiul era — ca și astăzi — ca omul să-și facă casă în capul ogorului, și ogorul să fie după casă. De aceia împărțala s'a făcut în *girebii*, în *delnițe*, în *pămînturi*, în *judecii*, în *cuturi*. Mărimea lor nu era uniformă; de obiceiu girebia și pămîntul mergeau cam după lărgimea locului de casă (12 pași, 15 pași, 20 de pași, a om de mijloc, și pasul de 6 palme, adică între 15—30 metri), la șes ceva mai mare, la loc de pădure mai îngust.

Pe aceste fâșii de pămînt, cu întinderi așa de mici încep a le stăpîni răzeșii, care aveau legătura de stăpînire în sat prin bătrînii și plemea satului, nu mai aveau încă și înrudirea, căci trecuse sorocul spiței a 7-a.

Și boeri și ruraii toți erau ia fei în aceasta, căci nu e lucru rar să vezi țaranii de azi—răzeșii și mazili—avînd în capul spiței pe un mare logofăt, pe un vornic, pe un neam de domn chiar.

Răzășiile încep abia la finele secol. al XVI-a; cînd încep a se găsi cuvîntul chiar în diplomele slave înlocuind pe *ceast*, *judecie*, *cut*, *deal* și *dealnița*, *girebie* (ramași mai mult la locul cu casă din vatra satului), etc. Răzeșiile acestea nu erau hotărîte anume; la început au fost jumătăți; apoi jumatate din jumatate; apoi a treia parte din a treia parte; etc. așa designîndu-se pămîntul nu după întinderea pe teren, cu otgoane, fnnii sau stînjeni, ci după cum curgea dreptul de proprietate din *spiță*. De aceia răzeșii, aveau nevoe de a se spițui și spițele de neamuri sînt lucruri răzeșești, căci *resz*, delnița lor, se putea determina numai prin filiațiunea de neamuri.

Răzeșiile toate potrivit spițelor vin formați din marea proprietate, pulverizați după numărul urmașilor, de a ajuns azi să aibă un sac de hârtii și să fie un petec de moșie.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

ÎNȘELAȚI-L!

Noul director al Teatrului Național nu se va putea plînge că nu are ceea ce numește francezul „une bonne presse“. Cele trei ziare cotidiane locale au reprodus cuvîntarea d-sale și ne grăbim a face constatarea că e o excelentă pagină de eloquență, de istorie și de psihologie teatrală, vrednică de un foarte talentat nuvelist, care se arată a fi și nu fin.... diplomat în noua demnitate ce ocupă.

E lauda aceasta urmarea cea dintâiu a apelului stăruitor pe care l'a adresat presei? Nici de cum! Dar a fost fără îndoială o dovadă de pricepere faptul că d. Sadoveanu atribuie presei unul din rolurile capitale în asigurarea reușitei unei stagiuni teatrale și în misiunea de a strînge legăturile dintre public și scenă.

„.. Pregătiți ast-fel, cred că vom înșela publicul și-l vom face să deprindă iarăși vechiul drum. Il vom înșela. Arta e o admirabilă, o sublimă înșelare și omul a creat-o, pentru că realitatea e prea crudă și prea tristă“.

Definiția nu e nouă,—dar inteligent și bine aplicată.

Arta—și nu în special arta dramatică—este înainte de toate taina de a înșela, într'un înțeles înnalt și frumos al cuvîntului. Tot ce alcătuește elementul idealist al vieței omenești, tot ce are menirea de a ne rîdica mai presus de banalitatea vieței comune, totul, tot intră în categoria înșelătoriilor cărora le dăm diferite numiri și însușiri: iluzia, fantazia, imaginația. Apoi există pururea o adîncă trebuință sufletească de a ieși din limitele realității. Marele tribun al Romanilor a rostit un etern adevăr cînd a zis:

— *Populus vult decipi, — decipiatur!*

Mulțimea vrea să fie înșelată—înșe-le-se! Culmile artei sunt acele în care pierdem noțiunile așa zisului „adevăr“ și ne legănăm în mrejele iluziei. Iar *teatrul*, unde în aparență ni se înfățișează „realități“, cere și el, necontenit, amăgiri nesimțite, îndeplinite prin mijlocirea artei,—îndeplinite prin alegerea unor anumite teme și anumite acțiuni. Ce ar fi teatrul fără elementul iluziei? Un cinematograf culegător de peisagii și de epizode...

Nu însă *aceasta* căutăm pe scenă! Si de frica realității goale „directorul“ de scenă spune publicului în „prologul“ lui *Chantecler*:

Entre la scéne et vous nous avous fait descendre
L'invisibile rideau d'un verre grossissant.

E prizma care schimbă aspectul real; prizma care falșifică evidența, pentru a înșela și a bucura imaginația.

De aceea faceți foarte bine,—vă faceți numai datoria —căutînd a înșela publicul refractar.

A! dacă într'adevăr ați reușí! Dacă ați putea să-l sugerați de acolo, de pe scîndurile scenei! Nu însă punînd *altă ceva* în locul artei, o nu!

Căci *nu* în această direcțiune, sperăm cereți presei concursul nelimitat.

Ea n'a fost și n'a putut să fie în contra instituțiunii teatrului; n'a vrut însă să confunde teatrul cu presumpțioșii, nepricepuții și fanfaronii care-l monopolizase. In interesul lor și pentru plăcerea lor presa n'a vrut să trădeze publicul pe care-l reprezintă și față de care are toată răspunderea. Același lucru trebuie să-l facă și pe viitor. Va fi de partea artei adevărate—căci atunci nu va fi în potriva nimănui. Singură arta e de-asupra tuturor și numai ea împacă și înfrățește, —pentru că ea vrăjește și.. înșală.

Noi vă dăm publicul,—voi înșelați l,—dîndu i iluzia binelui, a frumosului și a plăcerei!

Rodion

Medici și clienți

Sub titlul acesta a apărut într'o excelentă traducere romînească opera profesorului dr. Ughetti din Catania. E o carte care cu greu va putea fi catigorizată. In tot cazul e mai potrivit a o apropia de genul numit „Essai“. Autorul își exprimă părerile într'o formă literară aleasă, și-și face intrarea cu o anecdotă hazlie care ilustrează minunat de bine gluma banală asupra medicului etern.., asasin, și-și închee lucrarea cu o duioasă și discretă închinare în amintirea unui iubit profesor. In drumul acesta lung și întortochiat, autorul ne conduce cînd pe căile largi ale medicinei savante, cînd prin potecile neumblate, spinoase și cunoscute numai specialistului, — căci numai acestuia îi e dat să cunoască și să trăiască, de multe ori fără voie, în mizeriile inevitabile ale branșei. Și ceea ce te încîntă este claritatea și siguranța ce o păstrează autorul, pe toate aceste căi, în vederile și observațiile sale! Căci avem de a face cu un observator, — și ce sentimente înălțătoare vibrează pe alocurea, cu o impunătoare stăpînire de artist, în aceste observații ale unui om de știință, în deplina accepțiune a cuvîntului!..

Intr'un prim articol sunt expuse, aproape cu metodă, diversele feluri greșite ale publicului de a privi medicul și medicina. Acest chip greșit de a vedea îl întîlnim însă nu numai la vulg, ci și la pătura zisă cultă, și se datorește unei superficialități în judecată. care se acomodează de minune cu o totală lipsă de pregătire în materie. Cu toate acestea toți fac pe doctorul, toți sau majoritatea rîd de doctorii adevărați și au de multe ori mai multă încredere în nechemații, care se dau drept medici, sau în remedii cu reclame senzaționale.

Medicina însă fiind foarte vastă, nici chiar medicii în ordine nu sînt în stare să o cuprindă toată și să o stăpînească cu siguranță în toate domeniile ei, — dar încă doctorii improvizați! Și fiind-că medicina e vastă și încă nu de tot stabilită pe baze științifice, mai este destul loc pentru ipoteze. De aici în cursul vremurilor și în vremuri chiar foarte apropiate de noi, o serie de practice medicale empirice avînd ca justificare valoarea ce se acordă și se acordă încă diverselor remedii, considerate ca panacee.

*

Ca toate manifestările sociale şi medicina va fi deformată, fie din cauza împrejurărilor în care e practicată, şi autorul ne expune într'o serie de alte capitole felul cum toţi factorii sociali determină înfăptuirea polimorfă a practicei medicale.

Iată vederile sale, cam discutabile, asupra femeei medic. Sunt cam lombroziene cum singur spune cu duh, aceste păreri, dar sînt documentate şi bazate pe observaţiuni personale cu îngrijire culese; iată apoi mizeriile pe care le indură medicul de ţară şi de la împrejurările naturale şi de la consătenii săi. Îi înnalţă totuşi pe aceştia la rangul de apostoli prin influenţa mare ce sunt chemaţi să aibă asupra mediului în care trăeşte.

Altfel cu medicul de oraş, care trăeşte în parte sau exclusiv din clientelă. Toate speciile de caricaturi, ce se pot prezenta în clientelă, toate speciile rizibile de medici se perindează înaintea cetitorului şi toate în legătură cu fel de fel de amintiri şi anecdote cu multă alegere intercalate în textul plin de miez ştiinţifico-filozofic.

Cu un lux de observaţii judicioase, stabileşte că adevărata experienţă medicală nu o are acela care a văzut perindîndu-se înaintea lui multe cazuri de boală neserios cercetate, ci fie chiar şi puţine dar bine şi cu îngrijire urmărite; bătrîneţa nu implică neaparat şi experienţa şi un medic tînăr poate, astă-zi mai ales, să aibă mai multă experienţă de cît un bătrîn superficial şi captivat de clişee.

*

Consulturile medicale sunt iarăşi fixate în cadrul pe care-l merită, tot aşa şi consultanţii care prin forţa lucrurilor sînt preocupaţi de chestii cu totul străine de boala ce sunt chemaţi a lămuri şi învinge.

Cu mult humor sînt apoi notate toate meschinăriile posibile, la care se dedau o categorie de clienţi pentru a frustra pe doctor de onorarul datorit precum şi diversele şarlătănii la care se dedau anii medici pentru a frustra pe pacientul, care se dă pe mîna lui. Conducîndu-ne prin aceste chestii autorul ştie să îndulcească cu zîmbetul său permanent cruzimile ce le distribue într'o parte şi cealaltă.

In capitolul ultim: Artişti şi Literaţi e ilustrată prin exemple glorioase compatibilitatea între studiul şi practicarea medicinei cu diverse manifestări de virtuozitate fie în artă fie în literatură, fie în politică. Dintre toate pictura se împacă cel mai puţin cu medicina. Din contra, muzica şi în special literatura merg mai bine alăturea de ea. Exemple sunt Charcot, Clémenceau, Richet, Labor etc. Ca scriitori mari şi mari medici mai înregistrează pe Littré, Feuchtersleben, Mantegazza, Mosso, Lombroso etc. Alţi cultivă genul mai uşor al schiţelor uşoare, al articolelor de gazete etc.

Medici mari şi în acelaşi timp mari artişti nu pot fi însă de aceia care nu sunt victimile practicei nevoiaşe şi istovitoare de toate zilele.

Medic de valoare, om de talent filozof omanist, profesorul Ughetti face elogiul umanismului la medici, desvoltarea lor multilaterală constituind o necesitate pentru rolul lor social, mai a-ales cînd, au a-şi petrece viaţa la ţară. In cazul acesta vor trebui mai ales să fie înzestraţi cu temperamente vii şi cu caractere robuste. Pentru a se distinge cine-va şi în medicină şi în beletristică trebue în general să se desvolte într'un mediu prielnic, unde grijile vieţii de toate zilelele nu întunecă elanurile şi dispoziţiile naturale. Dar pentru a fi un bun medic fără altă pretenţie trebue să fii şi un muncitor robust, inteligent şi cumpănit.

De aceia pentru părerea autorului nu-i o simplă coincidenţă faptul că procentul mai mare al numărul medicilor îl dă populaţia de ţară. De aici vin, de obicei, oamenii sănătoşi la trup şi la minte, sobri în nevoi, muncitori harnici şi statornici, care ne dau pe de oparte pe medicul de ţară pregătit a suporta diferitele greutăţi ale vieţei de ţară şi pe de altă parte dau şi pe marii muncitori în ale medicinei şi chirurgiei, care sunt o glorie pentru ştiinţă în general şi pentrul ţările lor în special. Forţele de înaintare ale medicinei vin din masele profunde ale poporului.

V. R.

Litere-Ştiinţe-Arte

O pererorație.—Se ştie că în ziua de 11 Septemvrie a avut loc la Frankfurt a. Mein un meeting uriaş organizat de socialiştii germani cu concursul unor mari oratori socialişti străini.

Autoritățile opriră discursurile în limbi străine şi atunci leaderii străini ca Jaurès, Wandervelde şi Keir Hardie s'au supus şi au vorbit în limba germană. Discursul nemţesc al lui Jaurès o cupă o coloană de ziar şi din el cităm peroraţia furtunos aplaudată;

„...Vroim să nu se mai jertfească în războaie dintre popoare — miliardele muncei, sîngele norodului şi puterile omeneşti, ci toate aceste vrem să le întrebuinţăm într'un alt război,—războiul contra întunericului, a mizeriei, a neegalităţii, a nedreptăţii. In această luptă, —proletariatul este puterea motrice. Dacă e strîns unit, atunci puterea lui e nebiruită. Alaltăeri în muzeul din Dresda am văzut pe anticul Dreyfus, în jurul căruia se războiau Apollo şi Hercule. Modernul Apollo este proletariatul care propagă ideia: mai multă lumină! Nu însă ca la Goethe, lumină pentru un mare om în agonie, ci mai multă lumină pentru toţi oamenii! Acest Apollo va înfrînge pe Hercule, pentru că ţine gîtlejul acestuia în mînile sale.

Şi astfel mă bucur eu, Francezul—moi Français—cu inima sinceră, mă bucur de apropiatul viitor al păcii universale, al bucuriei şi al libertăţii."

*

Se anunţă între piesele originale ale actualei stagiuni teatrale o lucrare a d-lui M. Sadoveanu: „De ziua mamei".

*

A apărut „Dunărea de jos" No. 11 anul II cu un bogat sumar literar.

*

Un record al premierelor în Germania o să ţină în astă iarnă piesa cea nouă a fecundului dramaturg Herman Bahr *Copiii*. In una şi aceeaşi seară, la 23 Decemvrie, piesa se va juca pe nouă scene diferite, între cari la Berlin, Frankfurt, Düsseldorf, Hannovra, Praga etc.

*

Lucrarea despre care se vorbeşte în articolul de pagina I, „Medici şi clienţi" tradusă de dr. H. Caufman, a apărut în editura Tipografiei Moderne din Piatra N. şi se află în depozit la principalele librării.

*

Boala marelui tragedian german Joseph Kainz inspiră cele mai mari temeri admiratorilor lui. Artistul sufere de cancer al intestinului şi deznodămîntul e fatal. Numai bolnavul însuşi nu-şi dă seama de gravitatea stării lui.

*

Cea mai nouă piesă a lui Lothar Schenidt se intitulează: „Fiat Justiţia",—o grotescă criminală în trei instanţe cum se exprimă autorul.

Piesa va fi jucată la Residenzdheater din Viena.

*

La Paris s'a descoperit un portret al lui Mozart. Pictorul Jean Baptiste Greuze îl reprezintă în acel portret în vrîstă de 10 ani.

*

Cîntăreaţa Lina Cavalieri s'a măritat de curînd cu un milionar american, Robert Chanler din New-York. Acum se anunţă... divorţul mesagiului.

*

A murit la Paris sculptorul Frèmiet, renumit pentru execuţiune, plastică a animalelor. Emanuel Frémiet era de 86 de ani.

*

Cel mai nou număr al revistei „Berliner Klinische Wochenschrift" publică un studiu al profesorului Leoner Michaelis conţinînd observaţiile făcute asupra a 110 bolnavi tratați cu preparatul Ehrlich Hatta 606. Rezultatele sunt îmbucurătoare, iar 33 din cazurile urmărite profesorul berlinez le declară „adevărate minuni".

*

STRUNA ZILEI

PROTESTARE

Administraţia comunală face cunoscut că porcii găsiţi în stradă vor fi vînduţi la licitaţie în dauna proprietarilor lor.

Faţă cu aşa măsură
Porcii strigă într'o gură
Celor de la primărie:
„Asta e o... porcărie!"

Opinia la HUŞI

UN RESPUNS d-lui DINESCU

directorul politic al gazetei «SFATUL POPORULUI»

Domnule,

In calitatea d-tale de director politic al gazetei „Sfatul Poporului" după ce ai devenit odios întregei societăţi Huşene — dovadă cualizarea tuturor nuanţelor politice în alegerile judeţiene, cdntra d tale, ai reuşit să devii şi de rea credinţă şi necuviincios faţă de mine. De altfel păcat, de două ori păcat: întâi pentru că de şi cu un fond bun, ai încăput pe mîini rele, şi ţi s'a dat o educaţiune politică, care nu va folosi nimărui, şi nici patronului d-tale; al doilea, de şi talentat şi cu o oare care suprafaţă de cultură, totuşi.. cunoşti proverbul burdufului şi a brînzei. Credeam că, modesta mea observaţiune ce ţi-am adresat contra atacurilor, ce-mi făceai prin aceiaşi gazetă, pe cînd cumulai calitatea de director al prefecturii, cu acea de director politic, ţi-a priit; dar m-am înşelat; atacurile ce din nou mi-aduci prin aceiaşi gazetă de la 1 Septembrie, dovedesc că eşti incorigibil, dar mai dovedesc încă ceva, anume o bună doză de rea credinţă şi o şi mai mare doză de necuviinţă.

Reaua credinţă rezultă din faptul că, deşi scrisoarea mea publicată în Opinia şi Acţiunea îţi este bine cunoscută, precum şi rezerva ce mi-am impus faţă de orice acţiune politică — pînă la limpezirea situaţiunei politice din partid — totuşi, prin articolul „Demodata sistemă a delegaţiunilor" mă pui de conivenţă cu d-nii Ir. Gheorghiu, L. Constantin, Vîntu, Dobrenii şi Rişcanu pentru trimit rea unei delegaţiuni d lui Brătianu, care să ceară înlocuirea d-lui Corbescu.

Necuviincios şi ingrat devii faţă de mine, atunci cînd prin acelaşi articol, mă vîri în „ruşinoase cărdăşii", mai cu seamă atunci cînd mă grupezi în rîndul acelor cari — după d-ta — n'au simţul politic, sînt cinici şi lipsiţi de pudoare, de şi eu prin scrisoarea mea sus citată, am fost elogios cu d-ta şi contra celor cu care azi mă grupezi. Acum, după ce m-am răfuit cu d-ta în chestiune personală, permite-mi să-ţi dau şi oare care explicaţiuni, în ceia ce priveşte eă, una din grupări m'ar fi indicat pe mine, spre a lua succesiunea d lui Corbescu.

Dacă în adevăr, acest fapt a avut loc, eu nu pot de cît să mulţumesc acelor d-ni de bunele sentimente ce au avut pentru mine.

Trebue însă să se şte că presenţa d-lui Corbescu ca prefect în judeţul nostru, nu se datoreşte de cît faptului că liberalii sînt divizaţi în atitea grupări, cîte individualităţi sînt cu oare-care pretenţii. Aşa că poziţiunea d lui Corbescu nu poate fi sdruncinată, de cît atunci cînd, toate grupările vor fi de acord, ceea ce nu se va înîmpla, de cît foarte tîrziu.

Prin urmare vezi că este de prisos, să vă speriaţi că, eu aşi avea putinţa să iau locul d-lui Corbescu.

Ceva mai mullt, să admitem că, toate grupările vor fi de acord, să mă ceară ca prefect, şi primul-ministru dispus să le satisfacă cererea.

Credeţi că este destul atît?

Nu credeţi că se mai cere şi *bine-voitorul* meu consimţimînt?

Apoi, tocmai acesta este punctul cel mai greu de obţinut şi iată pentru ce.

Vă rog să nu mă confundaţi, in numărul celor ce vinează prefectura, cari de alt-fel sînt cam numeroşi.

Eu nu consider această demnitate ca o răsplată a muncei, ci ca o sarcină, pe care în condiţiunile în care se găsesc azi liberalii la Huşi, nu cred că, aşi putea-o duce la bun sfîrşit.

Şi apoi greutatea cea mai mare ar fi că, nici primul-ministru nu mi ar putea aproba condiţiunile, ce i-aşi cere, şi nici eu nu aşi putea satisface cerinţele în conformitatea vederilor ce azi predomină în guvern.

Deci liniştiţi-vă, căci din parte-mi nu vă ameninţă nici un pericol.

Dr. Munteanu

INFORMAŢII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ **In chestia şcoalei de Belle Arte din Iaşi.**—„Ministrul Haret, şi în special reprezentanţii interesaţi ai d-lui Ministru al Instrucţiunei, nefiind mulţămiţi cu hotărîrea dată de consiliul permanent de la 29 Mai prin care, între altele, zicea: „d. Bardasare să fie înlocuit din direcţie, *nu ca pedeapsă*, ci ca măsură necesară aducerii de ordine în şcoala de arte frumoase", de oarece consiliul permanent n'a găsit nimic întemeiat din cele înregistrate de ziare, alte cercetări făcute în urmă, cu greu au găsit că prin 1899 sau prin 1903 s'au trimis oarecare ordine ministeriale direcţiei şcoalei de arte frumoase din Iaşi şi această direcţie nu s'a conformat întocmai.

Aceste ordine sînt privitor la ţinerea examinelor din Decemvrie etc, fapt pentru care a fost dat din nou în judecata C P. pentru 2 Sept. 1910.

Vom cerceta întru cît şi această vină are vre-un simbure de adevăr.

❑ **Prinderea unui pungaş.**—Poliţia de siguranţă a luat în cercetare furturile săvîrşite de băetul Moise Şapira, care a fost arestat acum trei zile.

Din declaraţiile făcute de dînsul, asupra modului cum opera furturile, s'a constatat că el opera într'un mod foarte ingenios.

Dînsul intra într'o magazie, cumpara ceva şi apoi prefăcîndu-se că scapă jos un ban, se pleca ca să-l rîdice; în acest timp vînzătorul dîndu-se într'o parte pentru a-i face loc, dînsul deschidea sertarul tejghelei, de unde fura bani, mai ales bancnote, iar apoi dispărea.

Cu modul aceasta, el a operat vre-o 5 furturi şi n'ar fi fost descoperit dacă acum trei zile, pe cînd întrebuinţase acelaş procedeu la o băcănie din str. Cizmărie, n'ar fi scapat jos nişte, bani aşa că proprietara auzind sunînd, la prins asupra faptului.

Moise Şapira a comis furturi la următorii comercianţi: regia Balcan, din str. de Sus, de unde a furat 100 lei; băcănia Katz, din aceiaşi stradă 14 lei; magazia de braşovenie, strada de Sus 25 lei; la un cîrciumar din strada Socola 11 lei şi la băcănia Rachela Mark, din str. Cizmăriei, unde a şi fost prins, 18 lei.

Azi au fost chemaţi la siguranţă, toţi cei cărora li s'au furat bani, pentru a fi confruntaţi cu Şapira. Tot azi a fost chemat şi tatăl său Iţic Şapira, ciubotar din strada Aron Vodă 25.

❑ D. R Grigorcea, revizor şcolar cl. I al judeţului Vaslui, a fost transferat la jud. Vlaşca.

❑ D. Spiru Haret, ministrul instrucţiunii publice, însoţit de Mitropolitul Primat Atanasie Mironescu, a plecat să viziteze mînăstirile din judeţele Bacău, Roman şi Neamţ.

Azi dimineaţă ministrul şi Mitropolitul Primat au sosit la M-rea Neamţ, unde sunt găzduiţi de I P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei.

Aci, vor discuta împreună, proectul în vederea întroducerea lucrului manual în mînăstirile din ţară.

❑ Corul ceremonial al Mitropoliei şi a reîncepuţ eri activitatea.

Duminică, corul va reincepe acompaniarea serviciului religios la catedrală.

❑ In ziua de 29 August, s'a oficiat, cu o mare solemnitate hramul Mînăstirei Secul.

Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

Cu această ocazie, I. P. S. Sa hirotonit preot pe tînărul Panaite Scobai, pe sama bisericei din parohia Cocorăni, jud. Botoşani.

❑ După ultimile ştiri, holera ia proporţii în Ungaria.

Pînă acum sunt 6 districte contaminate de holeră.

La Marienbad, o d nă care venise din Rusia, a prezentat eri simptome de holeră şi a fost izolată.

La Petersburg se zice, că s'ar fi constatat şi un caz de ciumă.

❑ **Mişcarea la C. F. R.**—Pe ziua de 1 Septembrie s'au făcut următoarele mutări la C. F. R. D. I. Giosanu telegrafist, de la gara Iaşi; la Podul Iloaei, în locul d-lui N. Panca mutat la T.-Frumos.

D. G. Breviman telegrafist de la Tg. Frumos la Iaşi în locul d lui Giosanu.

D. Charles Aulin impegat de mişcare de la Iaşi la Sîrca, în locul d lui D. Haluş.

D. S. Popovici, impiegat de mişcare de la Ciurea la Iaşi în locul d-lui Puiu.

Dl. C. Puiu, impegat de mişcare de la Iaşi la Ciurea, şi d. Haluş D. de la Sîrca la Iaşi.

❑ Marţi 14 Septembrie va avea loc în sala Circului Sidoli o mare reprezentaţie dată de d. *Mircea I. Pella*, cu piesa **„Stafia Barbaţilor!..."**, Comedie bufă în 3 acte de *Bilhand & Hennequin*.

❑ Nimic mai sigur contra epidemiilor ce ne ameninţă, de cît iaurtul, zilnic proaspăt şi laptele bătut de la Debitul de desfacere a produselor Fermelor şi Viilor Bădăreu et dr. Manolescu—Strunga.

❑ In ziua de 8 Septembrie, naşterea sf-tei Maria, se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Talpalari.

❑ Societatea de întreprinderi „Vulturul" îşi va sfinţi drapelul Mercuri 8 Septembrie. Va urma apoi o serbare şi un banchet, în sala Pastia.

❑ Eri s'a deschis la Vaslui iarmarocul anual ce se ţine cu ocazia sf-tei Maria.

Iarmarocul va ţinea pînă Mercurea viitoare.

❑ La 20 Septembrie se va începe examenul de capacitate pentru învăţători.

Vor depune acest examen:

1) Absolvenţii normalişti, care au căzut la probele scrise în sesiunea din Iunie trecut.

2) Elevii normalişti cari rămînînd corigenţi în clasa a 6-a normală vor reuşi la examenul de corigenţă în Septembrie. Acest examen se va ţinea în primele zile după 13 Septembrie.

3) Toţi candidaţii care au fost sau vor fi admişi la examenul de capacitate prin ordine speciale ale ministerului.

SPECTACOLE

— „Marele incendiu de la expoziţia din Bruxelles" incendiu care a zădărnicit mult vizitarea expoziţiei şi care a făcut victime, va fi redat, în perfecţie în astă-seasă la cinematograful „Union" din grădina Cuza-Vodă.

Noul şi bogatul program, care începe în astă-seară, în afară de catastofa de la expoziţia din Bruxelles, mai cuprinde: „Scăpată de cînele său", dramă în 10 părţi şi 30 tablouri a casei Eclips din Paris. Iată părţile principale ale acestei drame: Averea unei văduve. —O copilă care strică planurile unui mizerabil—Cererea în căsătorie — Refuzat —Un plan teribil—Răpirea copilei—Moartea copilei hotărîtă—Durerea unei mame— Un prieten credincios — Spre malul mărei—Afecţiunea unui cîine—In prada valurilor— Bucuria copilei—Pedeapsa unui mizerabil—Un cîine remorcher—Spre casă—Lovitura sigură a unui mizerabil—Cîinele judecător—Demascat—Pradă justiţiei.

O altă dramă, care se cuprinde în noul program din astă-seară, e „Davy Crocket". scene din viaţa americanilor. Drama înfăţişează: Vînătoarea de curcani sălbateci—Intâlnirea cu Maria—Inceput de dragoste—Un adersar—Maria iubeşte pe Davy—Ura adversarului—Un bal american—O sărutare care strică serbarea—Spre casă—Prin văi şi munţi—Viscolul—O ceată de lupi flămînzi—Urmăriţi de lupi—O fugă emoţionantă—Un slab adăpost—Incolţit de lupi—Mîna pe clanţa uşei—Indrăzneala lupilor flămînzi—A doua zi—Grija unei mame —In căutarea Mariei— Regăsită— Cererea în căsătorie—Refuzul—Silită a fi soţia adversarului—Răpirea Mariei—Davy triumfător!

Spendidele vederi după natură nu lipsesc din acest acest program. Sunt minunat înregitrate după natură: Laguna Veneţiană, Morano, Torcelo, Mazarbo şi Burano. Pathé Journal apare astă-seară cu ultimile noutăţi.

„Noul apartament a lui Piefke, e o hazlie comedie, mai sunt apoi: Cura de slăbit, comedie, Portretul, dramă; Efectul unei discuţii politice, comedie moştenitoarea, comedie; dansul matchiş în Brazilia etc. etc.

DIVERSE

— D. colonel Acontz a luat dispoziţia ca gunoaiele grajdurilor şi ale cazarmelor locale, să nu mai fie aruncate, ca până acum, în rîpa de dindosul cazarmei regimentului 13, ci duse pe şesul Bahluiului, unde se depun şi gunoaele oraşului.

Gunoaelor din ponoare li se va da foc, pentru a se purifica locurile, care până acum a fost simple focare de molimă.

— Aseară, la ora 5, pe cînd frînarul Gheorghe Cassian, vroia să lege nişte vagoane cari manevrau la antrepozite, s'a împedecat de roţile unei căruţi cu scînduri, care era lîngă linie pentru descarcare, căzînd între vagoane. Numitul s'a rănit în mai multe locuri la cap şi pe spate. In stare gravă a fost transportat la spitalul sf. Spiridon.

S'a deschis o anchetă.

— La bucătăria d-nei Ruhla Bernard din strada de Sus 22, aprinzîndu se o lampă, au ars mai multe lucruri.

— O bandă de hoţi, a furat astă noapte mai mulţi cai de a locuitorilor din comuna Dumbrăveni. Jandarmii s'au pus în urmărirea lor.

—D-ra Natalia Băncilă a fost numită ajutoare de învăţător, la şcoala din Răuşeni, postul II, judeţul Botoşani.

Dacă vroiţi a vă păzi de holeră, tifus şi alte maladii intecţioase;
Dacă suferiţi de guttă, artritism, nisip în căile urinare sau acreală prea mare a stomacului;
NU INTREBUINŢAŢI CA APA DE BAUT
de cât excelentele
APE Mineralizate SINTEZA
— *Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar* —
preparate cu apă sterilizată, de
Doctorul RĂTEANU Chimist
Comenzile se primesc la Farmacia şi Laboratorul chimic Dr. Rătianu,
— IAŞI, STRADA ALEXANDRI No. 46 —
Două trăsuri speciale fac serviciul la domiciliu.
De vînzare la Magazinul de coloniale ERMACOV şi la toate restaurantele şi debitele din oraş.
— *Observaţi bine eticheta cu numele „SINTEZA"* —

Ultime INFORMAȚII

❑ **Consiliul de higienă al orașului.**— Eri la orele 5, membrii consiliului de higienă s'au întrunit în ședință ordinară.

A luat parte d-nii dr. Demetrescu, medicul șef al orașului, Imervol, Grigoriu, Missir, Rudescu, Țaranu, col. Acontz, Buzenki și inginer Cugler.

In urma vehementului atac al d-lui profesor dr. Negel contra administrației comunale, d. primar Nicu Gane, s'a decis în sfîrșit să vină de astă-dată la ședința consiliului, pe care a prezidat-o.

D. Gane *luînd cuvîntul, spune că la ordinea zilei e chestiunea dacă trebue ca serbările jubilare ale Universității să aibă loc sau nu. In Iași avem după cum se știe epidemie de febră tifoidă și scarlatină, zice d. Gane și pe de altă parte ne mai amenință și holera, ast fel că reprezentanții Universităților din aproape toate țările, care și-zu anunțat sosirea, vor trebui conform dispozițiilor luate, ca să fie supuși la o carantină de cinci zile, ceia ce cred că n'ar fi tocmai plăcut pentru asemenea personagii ilustre.*

De asemenea cred, că n'ar fi nimerit lucru ca să aducem în oraș unde bîntuie atîtea epidemii pe suveranii noștri pe care i-am expune la neplăceri din această cauză și fiind-că școalele se vor deschide probabil la 1 Octombrie, cum noi să facem jubileul Universității la acea dată. **De aceia eu cer și vă rog ca să admiteți ca jubileul Universității să se amîne pentru la anul.**

D. dr. Demetrescu, medicul șef al orașului, luînd cuvîntul zice că împărtășește în totul ideia d-lui primar adăugînd că Iașul n'are apă, n'are hoteluri, unde să fie găzduiți oaspeții străini și ar fi ridicol să ne expunem din această cauză și deci în situația de astă-zi a orașului ne putîndu se primi asemenea personalități distinse, cari și-au anunțat sosirea, e de părere să se amîne jubileul Universității.

D. col. dr. Acontz, cerînd cuvîntul descrie starea de mizerie în care se află orașul din cauza reparării stradelor și facerea canalurilor și zice că e de acord cu d. primar.

Consiliul în unanimitate, față cu asemenea expuneri, hotărește a se interveni la ministerul instrucției ca serbările jubilare ale Universității să se amîne pentru la anul.

După aceasta, d. dr. Demetrescu, face o expunere a situației epidemiilor din oraș și zice că scarlatina e în descreștere, iar tifosul staționează, în oraș ne fiind de cît 42 cazuri.

❑ *O telegramă a direcției generale a c. f. r. sosită eri, face cunoscut, că trenul expres, care pleacă din Iași prin Pașcani, la ora 1 și 25 d. a., și se întoarce la 3 p. m., rămîne permanent.*

Se știe că pînă acum, acest tren circula numai vara.

❑ *La licitația ce au ținut epitropii Sf. Spiridon, în Basarabia, pentru moșiile de acolo ale Epitropiei, li s'a oferit 40 la sută, mai mult de cît actuala arendă.*

Rămîne acum ca epitropii să se pronunțe.

❑ *După informațiuni primite de ministerul de interne, holera a isbucnit și la granițele noastre, în Transilvania, aproape de punctul de graniță Soveja din județul Putna.*

S'au produs 10 cazuri într'un stat maghiar, Mindszent din comitatul Ciuc-Sereda.

De aceea trecerea prin punctul Soveja s'a interzis cu începerea de ieri.

❑ **O telegramă sosită azi în localitate, anunță că la Galați s'a declarat, în mod oficial, un caz de holeră.**

❑ Batalionul 4 vînători a făcut astă-zi manevre de garnizoană, în împrejurimile orașului.

❑ Deși convenția comercială cu Austro-Ungaria a intrat în vigoare de 14 zile, totuși pînă azi n'am exportat nici un kilogram de carne proaspătă, căci lipsa de vite este foarte mult simțită în Moldova, de unde sperau austriacii să se aprovisioneze.

❑ In Paris înființîndu se un oficiu de transacții agricole, care are de scop, a întreținea relații cu mari agricultori și crescători de vite din orașele țării, a cerut consulatului francez din localitate, să-i trimeată un tablou de toți marii agricultori din Iași.

❑ Printre agenții sanitari ai orașului, s'a făcut următoarea rotație: Ștefan Leontovici, de la secția I-a la a V-a; Grigore Grigoriu, de la II-a la IV-a; Alexandru Popescu, de la III-a la I a; Leon Popovici de la IV-a la II-a și Traian Vîrlănescu de la IV-a la a II a.

❑ Ministerul de interre a făcut cunoscut prefecturei județului, că s'a înființat o casă de economie, împrumut ajutor pentru funcionarii dependinți de acel minister, cerînd ca să oblige pe toți funcționarii să se înscrie la acea casă. In acest scop ministerul trimite și lucrările necesare de înscriere.

❑ **La tribunalul Dorohoiu venise eri spre judecare, acțiunea penală, intentată de parchetul de Dorohoiu contra lui Froim Fischer, pentru calcarea legei trusturilor. Procesul s'a amînat pentru ziua de 23 Septembrie.**

O acțiune la fel, s'a intentat lui Fr. Fischer, de către parchetul de Fălciu, în ceia ce privește moșia Barboși.

❑ Duminieă 5 Septembrie crt. vor avea loc la Teatrul-Circ Sidoli un mare Matineu la orele 4 și în seara aceleiași zile o reprezentație extraordinară dată de Cinematograful Pathé-Frères.

Program cu desăvîrșire nou. Intre altele: *Francesca di Rimini*, mare dramă extrasă din Divina Comedie de Dante și interpretată de somități artistice teatrale. — Clovnul și pașa, înscenare grandioasă din splendida serie de artă. — Doi pungași neîntrecuți, comedie. — Istoricul oraș Nürenberg. — 2 numere noui din ziarul însuflețit „Pathé-Journal" care conține între altele Congresul din Salzburg, — Lansarea celui mai mare cuirasat din lume, — Ultimele creațiuni ale modei pariziene, — Jim Johnson în luptă sportivă, — Incendiul de la expoziția din Bruxelles, etc, etc.

Ambele reprezentațiuni au loc în sala Circului Sidoli.

❑ Episcopul Conon Arămescu Donici al Hușilor, a luat măsuri pentru a complecta galeria de tablouri a foștilor Episcopi, ai acestei Eparhii.

❑ Pictorul D. Stahi a copiat frumosul tablou al Mitropolitului Iacob Stamati (1793—1803), al cărui original se află la biserica Banu și care fusese lucrat la 1797 de pictorul Eustațiu.

Tabloul pictat de d. Stahi e făcut pentru Episcopia de Huși, unde Iacob Stamati a fost Episcop, timp de 2 ani.

❑ Locuitorul Ioan Th. Roșca din Tomești, pe cînd se întorcea spre casă, pe șoseaua Iași-Tomești, a fost atacat de indivizii Dumitru Pintiliuc și Costache Rînticuț, care fără nici o vină l'au maltratat grav, iar în urmă a dispărut. Faptul s'a întîmplat între chilometrul 7—8 la locul numit „Dochița".

Victima a fost dusă la spitalul Sf. Spiridon, iar agresorii sunt urmăriți.

❑ D. Gh. Băluță, agent sanitar la Dolhasca, a fost numit subchirurg la spitalul din Slatina județul Suceava.

❑ D. Petru Vulcan, cunoscutul publicist din Constanța a dat la iveală o broșură comemorativă a regretatului Ioan Bănescu, fost primar al Constanței și șef al partidului consrrvator democrat de acolo. Broșura se vinde în folosul fondului pentru ridicarea unui monument regretatului Bănescu.

❑ Muzica militară a regimentului 13 Ștefan cel mare No. 13 s'a reîntors aseară din Slănic.

❑ Trenul de Ungheni de aseară a avut 52 minunte întîrziere, iar trenul de București a avut 101.

❑ **Intrunirea tipografilor.** — Aseară membrii societății „Unirea" a tipografilor, s'au întrunit în ședință și după mai multe discuțiuni au ales o comisiune care să studieze modificarea statutelor societății; în acelaș timp s'a făcut o indemnizație pentru casier și s'a hotărît ca membrii societății să meargă în corpore la sfințirea drapelului societății „Vulturul". Nașii drapelului vor fi d-nii Gr. Buicliu, Gh. Lascar și Gh Mîrzescu, iar președinte al societății d. dr. Gh. Bogdan.

❑ **Ministerul instrucției a trimes o circulară inspectorilor și revizorilor școlari, directorilor și dirigiților de școli, institutorilor și învățătorilor, prin care le pune în vedere că de la începerea noului an școlar să pună în aplicare noua programă de desemn numai la clasa I și la div. I, urmînd ca la celelalte clase și divizii să se predea desemnul după natură conform programei din 1903.**

Prin programa din 1910 se interzice absolut ori ce fel de caet de desmn trebuind ca exercițiile să se facă pe foi libere de hîrtie din cea mai eftină cum e hîrtia de împachetat.

Pînă la aplicarea treptată a nouei programe de desemn în toate clasele se pot introduce în clasa II—IV și div. II și III, caete cu file albe, excluzîndu-se cu totul ori ce fel de caete ca modele de desemn.

❑ **Postul II de la școala Vlășinești, județul Dorohoiu, a fost rîdicat, pe ziua de 1 Octombrie, de la 65 la 90 lei lunar.**

❑ **In urma intervențiunii poliției din Odesa, direcțiunea poliției și siguranței din ministerul de interne a luat măsuri pentru prinderea și arestarea la noi în țară,—dacă se va afla firește,—numitului Samuel Benitvasovici Radbil, în vîrstă de 40 ani, care prin acte false a reușit să escrocheze Banca de Nord din Odessa cu suma de 300.000 ruble.**

❑ Pentru pavarea cu piatră cubică a stradei Carol, consiliul comunal a aprobat suma de 20,300 lei, din care se va scădea o parte, care cade în sarcina direcției tramvaiului, pentru lungirea variantelor, iar alta în sarcina societății Union.

❑ D. Gh. Em. Bogdan, inspector administrativ, a înștiințat telegrafic prefectura județului, că sosește mîine în localitate, pentru a inspecta județul.

❑ **Comisiunea de examinare pentru admiterea în școala normală „Vasile Lupu" se va compune din d-nii: I. Mitru, St. Popescu și Octav Botez.**

Concursul începe la 13 Septembrie.

❑ **Societatea viticolă cerînd ministerului lucrărilor publice ca să acorde o reducere pe căile ferate, persoanelor care ar voi să ia parte la expoziția de struguri și fructe, ministerul a respuns azi, că, găsind că nu este timpul acuma pentru a da prilej de a se face o aglomerație prea mare în Iași, acuma cînd sunt atîtea epidemii în oraș, nu poate aproba această cerere.**

❑ **Administrația comunală a încuviințat sub rezerva aprobării consiliului, ca muzica d-lui Cirillo să cînte pînă la 15 Septembrie în grădina Copou.**

❑ **Județiene.** — **Administrația plășii Podul Iloae a trimes prefecturei, regulamentul pentru aducerea apei, astfel cum a fost modificat de consiliul comunal.**

— Comuna Copou a cerut prefecturii aprobarea unui împrumut de 5000 lei, care să servească la aducerea apei în acea comună.

— Revizoratul școlar a cerut a se cumpara mobilier nou la mai multe școli rurale.

— Comuna Podul Iloae a făcut cunoscut că nu mai poate plăti pe viitor plata asigurării bisericei și școalei din acea comună.

— Comuna Copou a cerut deschiderea mai multor credite, din care 400 lei să servească la repararea proprietăților comunei.

❑ **Judiciare.**—Judecătorii asesori în această sezione la Curtea cu juați vor fi d-nii membri Iulian Teodorescu și Gr. Suțu.

— Curtea de Apel s. 2-a a judecat astă-zi importantul proces al fraudelor silvice de la Neamtz, în care este implicat fostul senator Șoarec.

In procesul acesta curtea căzuse în divergență asupra cererii de a se face o nouă expertiză. Astăzi divergența s'a tranșat, majoritatea fiind pentru facerea expertizei. Expert a fost numit d. Th. Rîșcanu, inginer silvicultor la Epitropie.

— In zilele de 7, 8 și 9 Septembrie, ambele secțiuni ale Curții de Apel vor suspenda ședințele, pentru că acele zile sînt rezervate întocmirii tablourilor conf. art. 155 din legea de organizare judecătorească.

— Secția II-a a Curții va judeca mîne interesantul proces pentru anularea testamentului def. bancher Vexler din Botoșani.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 2 Septembrie

HOLERA LA GALAȚI

București.—La Galați s'a constatat în mod oficial un caz de holeră. Știrea e confirmată de direcția generală a serviciului sanitar.

*

Galați.—S'a dovedit, oficial, că avem aci un caz de holeră.

Pontonierul Costache Bria, de la agenția de navigație italiană, a încetat din viață Duminecă noaptea, și în urma analisei, bacteriologice s-a constatat că a murit de holeră.

D. prim-ministru I. Brătianu care se afla în oraș, s'a interesat spre a se convinge de existența cazului. D-sa s'a dus la laboratorul d-rului Baroni, unde se făcuse analiza bacteriologică, și acolo a luat cunoștința, în adevăr a cazului de holeră.

*

Pontonierul Costachi Bria se îmbolnăvise subit Duminică seara pe la orele 10, cînd a fost transportat la spital. La orele 3 noaptea, el a încetat din viață.

A doua zi i s'a făcut autopsia și apoi analiza bacteriologică, stabilindu-se că numitul pontonier a murit de holeră.

*

București.—D, dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, care se află la Galați, a trimes o telegramă direcției serv. sanitar cu următorul conținut:

«Face-ți imediat cunoscut presei și ministerului de interne că: un om de serviciu de pe pontonul agenției italiene, a încetat din viață Luni dim., cu simptome suspecte. Analiza bacteriologică *a stabilit că e un caz de holeră asiatică.*

Femeea bolnavului și 2 persoane sănătoase, care au stat în contact cu bolnavul, au fost izolați la lazaret. Pontonul a fost desinfectat. Pînă acum nici un alt caz nu s'a ivit.

Cu cîte-va zile înainte, bolnavul venise pe un vapor din Veneția».

(ss) **Dr. I. Cantacuzino**

*

Galați.—D. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar a rămas aci și împreună cu medicul primar al orașului a luat măsuri ducîndu-se la port, unde a desinfectat vaporul „Bosia" cu care venise bolnavul.

Cazul a produs în oraș o mare neliniște.

Grave cazuri suspecte

București.—Direcția generală a serviciului sanitar a fost înștiințată azi dimineață că 2 cazuri suspecte, prezintînd simptome de holeră, au fost constatate la Cernavoda.

Unul din bolnavi a murit imediat.

D. dr. Busilă a fost trimes acolo, spre a face autopsia și analiza bacteriologică.

*

De asemeni direcția generală a serviciului sanitar a fost înștiințată de un caz identic la Corabia.

Demisia cabinetului bulgar

Sofia.—Președintele consiliului d. Malinoff, a înmînat Regelui Ferdinand, demisia cabinetului.

Miniștrii vor expedia afacerile curente, pînă cînd se va da o soluție.

In cercurile bine informate, se crede că, prima demisiei cabinetului, au fost divergințele ivite în ultimul timp între Coroană și guvern în privința rezolvirii diferendelor cu Turcia.

Balonul Zeppelin distrus

Baden-Baden.—Balonul Zeppellin VI, a fost distrus de un incendiu astă-noapte.

N'a fost nici un accident de persoane.

HOLERA

Sofia.—Baja, un impiegat de la căile ferate a căzut bolnav, prezentînd simptome de holeră.

Petersburg. — In ultimile 24 ore s'au constat 50 cazuri noui de holeră, dintre care 9 au fost mortale. In total sunt 600 bolnavi de holeră.

*

Colonia.—Un marinar sosit din Danzig, a căzut bolnav, prezentînd simptomele holerii.

*

Berlin.—S'au mai declarat aci 7 cazuri de holeră. 4 au fost mortale.

Ciuma

Petersburg.—Intr'o stradă din centrul orașului, s'a constatat aseară un caz de ciumă.

Imparatul Germaniei în Ungaria

Viena. — Din cercurile bine informate se asigură că împăratul Wilhelm II va sosi la Belye, unde se va face marea vînătoare, ocolind mult ca să nu treacă pe la Mohaci, unde bîntue holera.

Imparatul va merge cu trenul la Köszeg și de acolo cu trăsura la Belye.

Programul definitiv al călătoriei nu-i stabilit.

Procesul Tarnowska la Casație

Roma. — La 15 Octombrie Curtea de casație va judeca apelul în procesul contesei Tarnowska, care a fost condamnată pentru că și-a ucis amantul.

Naumow, complicele contesei, va părăsi la 15 Decembrie închisoarea.

Adunarea generală a patriarhatului

Constantinopol.—Cu prilejul deschiderii adunării naționale a patriarhatului guvernul turc a luat întinse măsuri de poliție. Detașamente de trupe erau gata la Fanar: patrule de cavalerie au circulat pe străzile din împrejurimile patriarhatului și intrările palatului erau supraveghiate; totuși aproape 40 de delegați au putut trece; 11 numai au fost arestați, dar au fost puși în libertate, afară de unul care a iscălit o declarație, declarînd că nu va lua parte la adunare.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 15 Septembrie a. c. ora 11 a. m. se va ține în Camera acestei Primării licitație orală pentru vinderea locului din strada Albă No. 17, colț cu strada Pădure.

Acest loc are o suprafață de 661 ½ m. p. și sub el o pivniță care e boltită cu piatră.

Licitația va începe de la suma de 6300 lei.

Garanția 500 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Condițiunile de licitație, planul locului, și al pivniței se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

Discuțiunile art. 72—83 din legea Comptabilității Publice sînt aplicate acestei licitațiuni.

No. 19604 1090 August 31

INȘTIINȚARE

Societatea **Union-Baugesellschaft** aduce la cunoștință onor. public că incasatorul secției noastre de branșamente I. S. Nissim, fiind îndepărtat din serviciu și retrăgîndu-i-se procura, nu mai are dreptul de a mai face vre-o încasare în numele societății, deci ori ce fel de plată făcută lui I. S, Nissim după data acestei înștiințări, se va considerea ca nulă și neavenită.

Iași 1—14 Septembrie 1910.

DIRECȚIUNEA

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	5 —	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.30
Lapte bătut		0.40
Iaurt zilnic proaspăt castronul		0.15
Caș	1.50	
Urdă dulce	1.50	
Ouă zilnic proaspete	7 %.	

Struguri zilnic proaspeți, calitate superioară, ca: busnioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub prețul zilnic al pieței.

Pere pergamute;

Mere domnești.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.80	Litru
Vin roș „ „	0.80	Litru
Vin alb Cotnari vechiu	1.00	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin vechiu tămăios	1.50	„

Administrația Berăriei Azuga

Din Piața Unirea

Face cunoscut onor. sale clientele și onor. public ieșan, că a angajat o nouă și excelentă orchestră, sub conducerea talentatului violonist **Gh. Sprinceană**, laureat din străinătate, orchestră compusă din elemente neîntrecute, care a concertat în mai toate centrele Europei, iar în ultimul timp la Constantinopol, unde, *Sprinceană*, fiu al Iașului, a obținut mari succese cu orchestra sa.

Cu toate sacrificiile ce le face, ad-ția berăriei, face cunoscut că, prețurile rămîn ca și pînă acum.

Excelenta orchestră va începe să cînte de Vineri seara 3 Septembrie.

Administrația.

De închiriat o casă cu 5 camere, antreturi bucătărie, magazie de lemne, ogradă spațiaosă cu pomi roditori.

A se adresa: str. Săvescu No. 12.

Anunciu

DOAMNĂ, din Basarabia, foastă profesoară la o școala profesională, predă *lecțiuni de desen* pe pînză, pe piele, pe catifea, pe mătase etc. și *lucru manual* din piele și carton (portofoliu, portoneuri, săculețe pentru dame, rame etc.)

Și limbile: *germană, polonă și rusă.*

Adresa: Librăria F. Șaraga și prin poștă str. Florilor No.12.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecuciu

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani

(Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

PONDOIR déposé

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

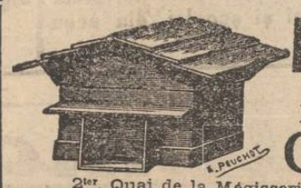

RUCHE

A Cadres mobiles

Prix : **20f**

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. **0f 20**

BROSSE A TAPIS

Prix : **14 fr.**

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

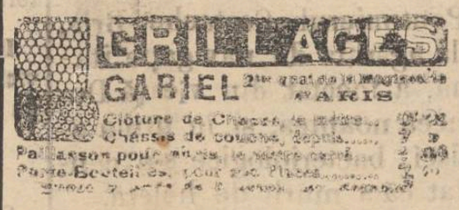

GRILLAGES

GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre

Chasses de couche, depuis

Paillasson pour [illegible]

Porte-Bouteilles, pour 250 Places

PORTE-POTS

EN FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50 c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor afate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,524,097 46|100 şi fr. 1,144,323. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

21 Septembrie 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 le

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 1104 Sîmbătă 4 Septembrie 1910

SOLUȚIA LIBERALA

Soluția liberală e cea mai simplă; sîntem la putere, rămînem la putere și voim să rămînem la putere. Guvernul e omogen, toți miniștrii sînt solidari între ei; parlamentul îl avem, majoritățile ne urmează, guvernul nu e obosit în opera sa legislativă; ceia ce vedem că nu e complect îl corectăm; dacă e protest din partea țării amînăm sau retragem legile și deci ori cum s'ar lua, mașina constituțională merge și pînă la împlinitul vadelii nu ne gîndim să părăsim puterea.

Mai mult încă, în interesul ce are dinastia de a se imprima partidului prin direcția ce a dat partidului liberal ar avea tot interesul să încerce și hopul unor alegeri generale în 1911, ca așa întâiu să se descotorosească de cadrele vechi, care îi încurcă în socotelele lor, iau tot în minor pe șeful lor, îi scot ochii cu timpurile lui Ion Brătianu și pot deci în ori ce moment tulbura unitatea partidului.

Șeful partidului liberal știe și simte că șefia sa a venit prin surprinderi și într'un mod cu totul neobișnuit, cu raport la Rege pe baza unui jurnal al consiliului de miniștri Fiind dar șefie oficioasă, ea e chemată să țină cît-va ținea și consiliul de miniștri, cari l'au uns de șef. Partidul n'a avut încă prilejul să-l admită, iar țara i-a dat desaprobarea de la prima atingere. Cum într'o sară d. Ionel Brătianu a fost uns șef și a doua zi Capitala țării a trântit în alegeri candidații guvernului, trimețînd în parlament pe tustrei candidații partidului conservator-democrat: Barbu Păltineanu, Neculai Fleva și J. Th. Florescu.

Dîndu-i-se prilejul de a prezida viitoarele alegeri generale, d. Ionel Brătianu ar putea să-și refacă popularitatea sdruncinată și țara s'ar pronunța pe toată linia pentru sine și politica sa.

La aceste veleități năzuite de dinastie, se mai pune înainte un motiv extern, colateral: vom rămînea la putere, pentru că voi, conservatorii, nu sînteți uniți; și vom rămânea pentru că nu vă puteți uni; în vrajba dintre voi mă amestec și eu și chiar de la tribuna Senatului, d. Ionel Brătianu s'a încumetat să arunce vorba, că d-sa se va amesteca și în formarea viitorului guvern, amenințînd oare-cum pe junimiști cu furia sa și cu încurcăturile ce le-ar putea face în cazul cînd Coroana s'ar opri asupra d-lui P. P. Carp în formarea viitorului guvern.

Fața întâia a soluției liberale e surizătoare pentru ei, adică pentru dinastie. Nu e tot una însă dinastia și partidul, de și în partidul liberal nu se găsește un alt punct de razim politic în afară de dinastie.

Intîiu partidul liberal sufere de o mare boală morală. Dacă *în formă* el are o direcție unitară *în persoana* d-lui Ionel Brătianu, *în fond* îi lipsește direcția unitară din cauza *capului* d-lui Ionel Brătianu.

Consilii de miniștri nu se țin; legile ce se prepară sînt halandala; parlamentul reface legile cum îi vine mai bine, căci dacă ar vota legile așa cum ies din consiliul de miniștri ar fi vai și amar. N'a fost parlament mai halandala, n'a fost operă legislativă mai anapoda; nici o dată nu s'au produs mai multe deziceri, contraziceri, prefaceri, reveniri, suspendări, retrageri, ca în legislatura liberală de astă-zi. Epoca aceasta de legiferare anapoda și halandala va rămânea de pomină, exemplu viu de lipsa totală a priceperii omului de stat din partea șefului partidului; curat vorba ceia: „unde nu-i cap vai de picioare".

Partidul liberal are un conducător impus, dar n'are un șef, izvorît din vlaga sa proprie. Fiind ast-fel țara nu mai poate îngădui rușinea unui regim de bruhaha ca a d'lui Ionel Brătianu. Dar oare partidul liberal o dorește? De sigur că nu. Partidul singur dorește refacerea sa în opoziție. Acum la guvern sînt răniți și învingători, îndurători și acaparatori; revenind la opoziție se vor nivela multe asperități, se vor reduce multe pretenții, se vor înmormînta multe personalități ridicule. Partidul care își vede hirosită popularitatea are datoria să deschidă ochii șefului asupra prăpastiei ce stă deschisă înainte, și pe care el, orbit fiind de strălucirea puterei, se pare a nu o vedea, a nu o zări.

Partidul liberal e rupt. Acum fiind la putere e rupt la Slatina; s'a rupt și stă rupt la Prahova; stă hrențuit la Vlașca; la Huși și-a dat lupta pe față, așa că dacă d. Brătianu crede că e șeful unui partid și că are partid, partidul la rîndul său se silește a-i arăta că va rămînea șef fără partid, ci numai cu o clientelă politică și o clică a dinastiei.

Dacă dinastia dorește menținerea la putere, e că i-a luat D-zeu mințile, dacă le-a avut vre-o dată. Ori ce zăbavă la putere e simbure de desmembrare, de rupere; și în fața unui guvern obosit, cu o legiuire ce a rîdicat în contră-i toate clasele sociale, cu o risipă de autoritate morală, partidul cere retragerea de la putere, ca să reapară reîntinerit pentru vremea, cînd vor fi chemați să slujească iarăși patriei și neamului.

Țara cu mii de voturi a majorizat guvernul, tratîndu-l de imbecil și de dăunător țării.

Deci în soluția liberală e bună și sănătoasă acea a partidului; e îndrăzneață și ruinătoare partidului și țării, cea de a doua, a dinastiei.

Gh. Ghibănescu.

Primarele de Iași

E d. Nicu Gane!

In sfîrșit a venit și d. Gane la Primărie;

In sfîrșit a vorbit și d. Nicu Gane;

In sfîrșit s'a interesat și d. Gane de orașul Iași, a cărui conducere o are grație votului cetățenilor din vara lui 1907.

De luni de zile se reclamă că orașul Iași e putred, e murdar, e cuib de boli; de luni de zile consiliul sanitar dă alarmă că orașul Iași e o mocirlă, de luni de zile presa a dat alarma; că curățenia orașului nu se face, că străzile și piețele orașului sînt desfundate, că serviciul technic și hidraulic își bate joc de oraș;

A venit și ministrul d. Morțun; a venit și d. dr. Cantacuzino; dar cine n'a venit! Toți au constatat răul; colbul de pe străzile Iașilor a devenit mai supărător ca fumul de-asupra Londrei.

Cine a văzut pe d. Gane? Cine a auzit de d. Gane? Toți în sus, toți în jos, primarele nicăiri. Orașul văduvit de primarele său, era lăsat pe mîna a 2 novici, un nepriceput și un incuiat, iar în schimb trăsurile primăriei de Iași, făceau de noapte pe la toate grădinile din jurul Iașilor, chefuind, chelălăind în sunete de dobe, de scripce, de naiu, de chitară, de cobze, de papuci ca să sfideze și mai tare opinia îndărjită a Iașilor.

Dar in sfîrșit iată că a venit. Ii zicem bine ați venit, d le Primar,—Bine v'am găsit sănătos De mult nu ne-am mai văzut de cînd ne-am văzut.

Ați auzit că in Iași e tifos? Ați auzit că în Iași e scarlatină? Ați auzit că în Iași e murdărie? Ați auzit că în Iași e tot tîrgul desfundat și că serviciul technic își bate joc de oraș? Ce măsuri ați luat?

Al dar vă preocupă 2 lucruri: jubileul Universității, venirea Regelui.—Cum să vină sărmanii oameni din afară să facă 5 zile lazaret la frontieră? Dar cum să inghită colb Măria Sa Regele! Săracii! Bine ați făcut, d le Gane, că v'ați gîndit la înaltele lor fețe. Dar de ce nu v'ați gîndit și la sărmanii de noi, că nu v'am greșit cu nimic. De votat, v'am votat primar—vorbă să fie; în pace și liniște v'am lăsat pînă acum—vorbă să fie; apucă te cel puțin acum de treabă și fă minuni.

Dar ce să ceri omului mai mult de cît poate. Și a început să nu mai poată nimic primarele Iașilor, tocmai fiindcă este d... Nicu Ganes, d-sa a tradus Infernul lui Dante. Dar cum *traduttore... traditore*, **asemenea domnia-sa a făcut din Iași.. infernul României.**

SĂRMANUL d. RECTOR AL UNIVERSITĂȚII

Cel mai nefericit om în momentele de față nu e decît d. Gh. Bogdan, rectorul Universității din Iași. Holera, Scarlatina, tifosul, aducerea apei la Iași, restaurarea Trei-ierarhilor, refacerea Sălii gotice, canalizările, totul, totul s'a pus de a curmezișul nobilelor aspirațiuni ale d-lui dr. Gh. Bogdan.

Iar la urmă a venit și d. Nicu Gane, energicul primar al Iașilor să-i dea lovitura de grație, așa fără de milă, fără să-i ceară avizul.

Și, mă rog, de ce e d. Gh. Bodgan, rectorul Universității de Iași, cel mai nefericit om din Iași? Ce, n'ați auzit? nu știți?

D. Gh. Bogdan, rectorul Universității din Iași, în calitatea sa de rector al Universității a dat țfară în Europa că Universitatea de Iași e pe cale de a împlini 50 de ani la 26 Octombrie.

Nu se putea ca după ce Lipsca a sărbătorit 500 de ani de la inființarea Universității salè să nu vină și Iașii să sărbătorească cei 50 de ani de la inființarea universității sale.

Un zero diferență nu face nimic, mai ales că zero pus la dreapta n'are atîta valoare în chestie de serbări!

Era cel mai bun prilej de a-și încheia cariera de rector—mandatul său încetează la 1 Noembrie a. c., cu o splendidă serbare. Cine nu știe originalul program întocmit de ilustrul rector, ca comemorare a jubileului? Pe hârtie japoneză, avut-a grijă ilustrul rector să bată toba în Europa, că în zilele de 2—5 Oct., vor avea loc diferite sporturi, curse, retrageri cu torțe, inaugurări de statui, serbări la teatru, vizite de monumente istorice, la unele în ținută de promenadă, la altele în ținută de ceremonie, la altele în ținută de gală. Nicăiri nu se vedea Universitatea cu lucrările sale, cursurile sale, colecțiile sale.

Știința era îndosită din fața musafirilor înalți și Universitatea acoperită.

Dar iată că împrejurările s'au opus înaltelor dorinți ale ilustrului rector al Universității din Iași, și acele împrejurări s'au personificat prin gura d lui N. Gane primarele Iașilor.

Și acum, mă rog, canalizarea nu-i isprăvită, apa nu-i adusă, albia Bahluiului nerectificată, apele stagnează în băltoage și bietul d. rector al universității de Iași se zbate ca peștele pe uscat și nu știe în cotro să apuce; iar el a apucat drumul spre... Vodă...

Cum să nu fie supărat adică d Gh. Bogdan, rectorul Universității din 1 și!

Pe pîri nedovedite

Procesul ce cazacii d-lui Haret și cu hatmanul lor d. Spiru Haret, au inscenat contra directorului școalei de Bele-Arte, d. Em. Bardassare, e o rușine a administrației d-lui Haret. In loc de a se proceda cu măsuri pentru a se păstra prestigiul școalei, d. Haret singur a expus ridicolului lumei, școala dumisale. In special Iașii au avut cinstea să fie puși supt ura d lui Haret, pentru că aici clica liberală era și este într'o minoritate patentă.

Dl. Haret a alimentat zarva și delațiunea, iar inspectorul său cazac, d. Lupu Antonescu s'a arătat de o așa vădită părtenire și rea credință, că a trebuit ca să vină secretarul general în persoană să controleze toate datele înaintate prin raport de inspectorul subaltern.

In ura lor nebună au inventat basme, au suspectat buna credință a tuturor a dat drum slobod delațiunilor, și a desmormîntat morții, ca doar-doar ar găsi ceva de imputat. De cînd e școală publică nu ni s'a dat ochii să vedem abuzurile ca cele de astăzi. S'au învinuit profesori pentru fapte ce nu erau făptuite de dînșii; s'au desgropat arhiva să vadă nu va găsi vre-o greșală, abatere sau negligență prin 1880 ca s'o pedepsască în 1910.

Procesul ce d. Haret a deschis contra d-lui Bardasare este o rușine pentru școala noastră publică și nimărui de cît zăpăciților de cazaci ai d-lui Haret nu le-a trecut în minte că se poate da o pedeapsă cît de mică pentru așa zisele abateri de la regulament de acum 11 ani în urmă.

La 2 Sept. s'a judecat d. Bardasare pentru învinuiri din 1899, că adică acum 11 ani în urmă s'ar fi comis unele abateri și lipse de respect către unele ordine ministeriale. Dar de la 1899 au fost miniștri d. Take Ionescu, d. C. Istrati, d. C. Arion, apoi d. Haret, apoi d. Vlădescu, apoi d. C. Disescu, apoi iarăși d. Haret, și tocmai acum, s'a găsit d. Haret cu cap să scoată ochii cu neregulele de la 1899?

E arhiridicul faptul, ca numai să-l pomenești sau să-l inferezi pentru totdeauna. Vra să zică dacă direcțiunea din 1899 nu s'a conformat atunci unor ordine ministeriale, ce e vinovată ea,—mă tem că nici nu era d. Bardasare pe atunci director, ci d. Stahi—să tragă proces și condemnare în 1910. In pedagogie se știe că pedepsele au efect cînd se dau imediat după comiterea faptului. In alt caz pedepsele sînt șicane și miroasă a cale de-o poștă că urmărirea ce se face astă-zi contra d-lui Bardasare e o șicanare și o rezbunare politică.

Intrebatu-s'a d. Haret, el care iacăleește cu atîta desinvoltură actele de trimis în judecată și condamnă pe profesori înainte de a fi judecați, întrebatu s'au zic, cu ce-și poate recăpăta trăgăneala și sdruncinul ce unii și alții îndură din cauza nesocotinței cazaci lor d lui Haret? Ce adică e condemnat un corp întreg să înghiță bătăile de joc ale unor funcționari puși în slujba unui ministru sectar, până la infinit? Va trebui pus capăt o dată și o dată, că autoritatea executivă, care pe pîri nedovedite și pătimașe aduce sdruncin slujbașului statului să fie la răspundere și pedepsit el, pentru că a procedat pătimaș și cu vădită intenție de a șicana lumea.

Cînd se va reface dosarul justiției d-lui Haret se va vedea ce speluncă murdară a stăpînit ministerul d-lui Haret 3 ani și jumătate și cu ce măturoi vor trebui măturate toate acele organe cari s'au făcut coadă de topor pentru urile politice ale unui ministru. Mîne cînd d. Lupu Antonescu va respunde el de felul cum și-a îndeplinit slujba sa, se va face cea mai frumoasă operă de însănătoșire a atmosferei bolnave ce stăpînește azi ministerul cultelor.

OAMENI ȘI LUCRURI

IAȘI—GALAȚI

De eri, de cînd ziarul a răspîndit vestea oficială despre ivirea holerei la Galați, numele acestui oraș este cel mai de actualitate.

E momentul de a constata că acest port dunărean a jucat un rol însemnat în istoricul tuturor epidemiilor mari cari au bîntuit țeara și a fost totdeauna un punct.. slab în organizmul statului cu privire la contaminare.

Incă din toamna anului 1815 ciuma s'a revărsat asupra Moldovei venind prin Galați și Vodă Scarlat Alexandru Calimach s'a văzut nevoit a lua măsuri și a face lazareturi.

Documentele din 1823 vorbesc despre o izbucnire a ciumei la Galați și la Focșani cu o violență extra-ordinară; ea a fost oficial constatată și în Iași în luna Decembrie același an. Insăși Rusia se spăimîntă și decretă o carantină de 40 zile la trecerea Prutului dinspre Moldova.

Furia cea mai mare a boalei bîntuia însă la Galați unde din aproximativ 24 ciumați declarați pe zi, muriau 20. Boala fusese introdusă de niște corăbieri turci, —era singura dată cînd flagelul nu venia din spre Rusia.

„Gălățenii, speriați, cu mic, cu mare luau și executau toate măsurile recomandate pentru curățirea orașului și profilaxia individuală. Ciuma însă nu slăbi decît în toiul ernei, prin Ianuarie-Februarie 1824". In luna August Galații se schimbase într'un pustiu.

Locuitorii mai cu dare de mînă fugise cu toții—iar sub influența lor Capitala fu cuprinsă de o adevărată panică.

In 1847 izbucnind holera în basinul Mării Negre, în Rusia și Turcia, — Galații devin iarăși un punct foarte expus. Pericolul epidemiei n'a putut fi înlăturat. De acolo s'a întins în orașele Moldovei de sus, căci buletinul oficial din 17 Iunie 1847 suna:

„După rapoartele primite la Comitetul sănătății holera s'a întins mai în toată țara cu deosebire pînă acum de ținuturile: Fălciu, Romanul, Suceava, Dorohoiul cum și o parte din ținutul Iașii, *în Galați continește*".

Cîmpul epidemic din Galați a servit și drept teren de studiu. Asupra „Holerei din Galați" cei doi medici oficiali Draitel și Stej au publicat o monografie, înregistrînd diverse observațiuni, precum de pildă că:

„Clasele gioasnice mult au suferit, deși dupre cazurile proaspete nu se pare ca cei înavuțiți să fie scutiți. De asemenea se pare că jidovii nu au dat multe jertve, care urmează poate din a lor număr mărginit în Galați".

De fapt holera a găsit aci un teren prielnic, pentru că portul era absolut insalubru. Savantul doctor Iuliu Barasch în schițele sale de călătorie publicate în 1846 într'o revistă germană spune aceste:

„Ultimul oraș ce l'am vizitat în Moldova, e portul Galaților așezat pe malul stîng al Dunării. Numele acestui oraș, care figurează pretutindene pe toate afișele Societății de Navigație pe Dunăre, și în toate raporturile întregii lumi comerciale mă făcu să-mi închipuiu lucru mare despre dînsul. Dar fusei cu totul deziluzionat în așteptările mele. Galații este unul din cuiburile cele mai urîcioase ce le-am găsit chiar în Moldova.

Populația creștină se compune din Moldoveni, din Greci și Bulgari și din cîțiva italieni.

Populația izraelită e prețuită la 6—7 mii suflete și pe lîngă cîțiva comercianți și bancheri bogați, numără o sumă mare de săraci".

... De atunci deceniile s'au scurs și progrese mari s'au îndeplinit. Dar în multe rînduri încă—și chiar prin 1894—Galațul a fost serios expus molimelor asiatico-rusești, amenințînd la rîndul lui celelalte orașe ale țării. Fi-va de astă dată mai puțin nefericit acest

oraș cumplit de negustori

cum l'a înfierat în anii din urmă unul din puținele talente literare pe care le-a produs?

Rodion

DE PAZĂ

Cetesc din nou strania scrisoare a prietenului meu, plecat cu trupele la Prut spre a face gardă pe vremurile acestea de epidemie groaznică. Fiind oare cum de actualitate și cuprinzînd pagini simțite, îmi fac o plăcere copiind-o mai la vale:

Prisacani, August 1910

Iubite prietene,

Ceva curios se petrece cu mine; de cînd am sosit aici pe malurile acestui „rîu blestemat", îmi pare că trăesc într'un vis ciudat, torturător. Nu știu, pacea vrăjită ce domnește pretutindeni să fie causa?... pacea aceasta de vis neîntreruptă de cît doar de murmurul undelor, ori de foșnetul sălciilor de pe mal?... sau atmosfera greoaie ce mă apasă, căldura obsedantă ce aleargă pe șesuri, lumina orbitoare ce plînge prin aerul de vară, lacrimi de aur?... Totuși ceva curios se petrece cu mine; ființele ce mă înconjoară îmi par umbre, glasurile lor par pornite de sub bolți de cavouri. Imi pare că oamenii ce trăesc în satul acesta liniștit, sunt cuprinși de un farmec, că nu vorbesc, că nu umblă, că nu lucrează după voia lor; îmi pare că o putere ascunsă îi conduce... și aștept ca blestemul ce i-a legat de veacuri să se deslege, să rîdă iarăși viața sănătoasă pe întinderi.

Facem gardă pe malul Prutului cite jumătate de zi sau de noapte, la 24 de ore. Ceasurile de zi sunt monotone; le petrec uitîndu-mă pe șesuri, depănînd în gînd întîmplări trecute, amintindu-mi de chipuri dragi, rămase departe... Cele petrecute însă noaptea, sunt îngrozitoare.

Ai cetit, neaparat, multe cărți în care se descrie frica îngrozitoare, cu toate nuanțele ei, frica ce te mistue și te torturează. Voi căuta și eu să ți descriu în cele ce urmează, cu slabele-mi mijloace, nu frica propriu zisă, ci acea sensație stranie de teamă amestecată cu desperare, teama ce ți-o dă ideia că lumea în care trăești, e o lume de vis, de fantasme, desperarea ce ți-o dă mersul neobișnuit al lucrurilor ce te înconjoară. Intr'un cuvînt, îți voi zugrăvi petrecerile mele nocturne, tristeța nopților nesfîrșit de lungi, pe care le petrec de strajă la malul Prutului. Rîzi ?! nu-i așa? Sunt deprins cu asta; firea mea bolnavă a provocat printre camarazi multe ironii și glume. Tu știi teama mea de întuneric, teama acea chinuitoare ce m'a urmărit din copilărie, de la o boală de care am scapat ca prin minune. Intunericul pentru mine e o lume întreagă. Ah! dacă ar fi nepopulat întunericul acesta! Dar în umbrele sale diafane circulă figuri cu gesturi misterioase, prin pînza sa neagră, străbat ochi de jaratic ce te țintesc, și din notele tăcerei fioroase, se înfiripează melodii ce îngînă cîntece mortuare. Nu! degeaba îți spun ție acestea,

n'ai să mă înţelegi. Ar trebui să vii în locul pustiu ce mă înconjoară, să stai sub rasa stelelor, ascultînd cum fişie sălciile plîngătoare, ar trebui să te pătrunzi de simfonia întunericului, atît de negru pe aici, de oarece soseşte din ţara plîngerilor nesfîrşite, ca să simţi ce înseamnă a fi singur pe întinderi moarte, nestrăbătute de cît de bolnavele adieri de vînt.

Peste rîu, pe malul rusesc, se zăreşte un sat. De cînd am sosit prin părţile astea, o singură mişcare, un singur semn de viaţă nu a pornit dintr'acolo. Un turn de biserică, îngălbenit de vremuri, se ridică din mulţimea tufişurilor verzi, şi încremenit sub razele soarelui, priveşte undele plumburii ale apei ce curge... Nici un car nu se aude huruind pe prundiş, nici o voce omenească nu se aude răsunînd: o moară pe malul unui rîuşor, veghiază pustie, tăcută. Satul pare un cimitir uitat. Căldura îl mîngîe, îl strînge în braţe'e ei ferbinţi... Numai cîte odată în liniştea de mormînt ce planează în văzduh, ca o chemare din alte lumi, pornesc a psalmodia clopotele bisericei. Nu ştiu: adieri nesimţite le mişcă, ori o putere divină, ce voeşte a redeştepta mulţimea adormită? In clopotniţă nimeni nu se zăreşte; limba metalică pronunţă parcă cuvinte de mîntuire; undele de aer vibrează, trimet în depărtări glasul misteric al clopotelor... Cîntul apelor îl îngînă, sălciile se înfioară. Melodia pornită din clopotniţă, se agită tumultoasă, apoi slăbeşte, se stinge cu încetul şi.. moare. Iar liniştea ce urmează e şi mai plină de taine. Amurguri rose încep a palpita pe cerurile sinelii, se întunecă... şi noaptea păşeşte uşoară, învăluindu-ne. Ah! întunericul ce iarăşi mă stăpîneşte!

*

Acum cîte-va zile mi a venit din nou rîndul să străjuesc în timpul nopţei, la malul rîului. La miez de noapte, am schimbat locul cu un camarad, care frecîndu-se somnoros la ochi, se depărtă prin buruenile înalte, să se odihnească. Rămăsei singur. Ceilalţi tovarăşi nu ştiu la ce departare se aflau. La deal, la vale, nici o mişcare. Incepui să inspectez zarea; deocamdată mă simţeam înviorat de un somn bine făcător ce mă legănase cîte-va ceasuri. Cu mare mirare, văzui pe celalt mal satul, cu lumini aprinse, auzii glasuri trăgănate îngînînd frînturi de cîntec, sunete de voci plîngînd înăduşite. Se auziau la răstimpuri urale, chiuituri, zgomote, isbucniri de strigăte. Tumultul acesta a ţinut pînă în ziuă. Ce se întîmplase oare atît de extraordinar acolo, de putuse să readucă la viaţă, mulţimea de atîta timp adîncită în letargie? Ce suflu divin înviorase corpurile adormite?... Grierii ţîrîiau în iarbă... Misterul nopţii mă învăluia din ce în ce. Zăream parcă pe şesurile departate, fantoma epidemiei groaznice, alergînd despletită, cu ochii de jăratic, cu braţele de schelet.

Auziam în urma ei jalaniile familiilor nenorocite, zăriam convoiul suferinzilor ce înainta încet, încet spre mine cu gesturi de suferinţă, plutind ca o caravană, într'un pustiu de întuneric. Din pădurile ţermului vecin, mi se părea că se tîrau trupuri bolnave, gemînd, cerînd îndurare... Pe întinsul ţărei ce se desvălea în faţă mi, tăcut, suflau vînturi de jale şi de nimicire... Fără voe îmi adusei aminte de vorba unui copilaş din sat, pe care o auzii din întîmplare în cursul zilei:—„Mamă, aseară am văzut holera la fîntînă, avea coarne întoarse şi nişte ochi galbeni şi mari".

La cîţi-va paşi de mine e o fîntînă părăsită, ce stă pustie într'un tufiş de buruieni înalte. Mă uit într'acolo.. De ce mişcă frunzele? De ce vin dinspre dînsa adieri atît de calde? Mă dau mai spre ţărm şi ascult şopotitul plîngător al apei. Suliţi de aur cad din lumea stelelor şi rîul murmură duios între malurile negre. Deodată aud un plescăit brusc în valuri, un sgomot de apă agitată, apoi... linişte. La spatele meu, ramurile se mişcă. Mă întorc... Nimic. Mă uit iarăşi pe întinderi. Satul din faţă înoată în lumini pale şi glasurile răsună ca de pe cîmpii de moarte. Se aud hohote, tînguiri, cîntece. Tufişul de lîngă mine iarăşi se mişcă. Privesc.. dar nimic nu se zăreşte. Un grier începe să ţîrîe nervos şi sgomotul acesta parcă face liniştea şi mai adîncă parcă trîmbiţează spre cer imnul singurătăţei. Din înălţimi plouă şoapte, mă simt în conjurat de umbre... De departe răsună o împuşcătură, două... un geamăt sfăşietor taie noaptea. Iarăşi linişte... Pe malul Moldovenesc, pe şosea, se aude cîteva clipe, un scîrţîit de car, un glas domol.

Din nou frunzişul din apropiere se mişcă. Fac cîţiva paşi pe cărăruşa presarată cu scai şi cu buruiene; am impresia că un altul mă mişcă, că paşii mei înaintează automatic. Ah! ce ucigătoare e tortura singurătăţei cînd întunericul adînc te stăpîneşte! şi ce penibilă e această tortură pentru o fire bolnavă! Ascult şoaptele, foşnetele, murmurele ce se agită în juru mi, privesc frunzişurile, apele, stelele şi îmi pare că toate aacestea sunt melodii de cînturi funerare, sînt armate de umbre.

Colo o pietricică se desprinde de pe mal, eu cred că e o fantomă diafană ce păşeşte misterios în apă, ici un ram aplecat îmi atinge umărul, eu cred că e un braţ al unei fiinţe uriaşe ce vrea să mă cuprindă. Singurătatea aceasta stranie şi tristă îm torturează nervii; e o tortură rafinată, subtilă, ce te roade încetul cu încetul, asemeni torturei *pendulei* lui Poë, sau a *speranţei* lui Villiers de l'Isle Adam. Să stai într'un loc în care te înconjoară pericole nevăzute şi ameninţătoare, să priveşti figuri de care ai vrea să fugi, să asculţi şoapte, melodii tainice, ce-ţi înfig în suflet săgeţi otrăvite şi totuşi să rămîi locului căci.. trebue să rămîi, e grozav. Nu ştiu frica mea bolnavă mă conduce la asemenea reflexii de care poate vei rîde, sau sînt interpretul unei chinuitoare stări sufleteşti, comună multora în aasemenea momente. Tresar! Din frunzişul apropiat sbucneşte un cal alb de pe care picură stropi de apă şi nechezînd înfricoşat se pierde prin tufiş. Nechezatul lui sinistru, îmi pare că a rămas atîrnat undeva, în aer.

Se aud ropotind copitele i pe şosea... dar sgomotul în loc să se depărteze, se apropie din ce în ce. Fiori reci mă străbat. Intr'un moment, îmi apare în gînd figura Holerei stînd tupilată la fîntînă, toate basmele pline de aventuri fioroase pe care le-am ascultat, copil fiind, în iatacuri largi şi întunecate. Toate sgomotele au acum un deosebit răsunet în suflet; aud distinct melodiile trăgănate ce vin de dincolo de mal; ridic puşca cu un gest de desperare—E patrula ce trece în inspecţii. O bruscă estindere de nervi, mă face să isbucnesc într'un rîs ciudat ce înpăimîntă pe cei ce mă privesc.

Crezînd că visez, unul îmi pune mai multe întrebări.. apoi se depărtează cu toţii.

Ah! totul acum se schimbă, frunzele de data aceasta nu s de cît frunze, murmurul misterios, e şopotit de ape, fîntîna ce se zăreşte, albă printe tufişuri, nu e de cît o biată fîntînă părăsită... *Părăsită?* Patrula s'a depărtat. Umbrele se adună iarăşi

..De ce se mişcă frunzele pe lîngă colacul fîntînei? De ce vin dintr'acolo adieri atît de calde? Ce ciudate-s toate lucrurile ce mă înconjoară! Din nou încep să mă plimb de alungul tufişului. Un cucoş a cîntat peste ape, departe. Stelele încep să pălească uşor, sgomotele de peste mal prind să se liniştească, luminile treptat se sting. Rămîn privind un punct în zare, pe un deal; rămîn sşa un timp îndelungat... S'a luminat binişor; apa începe a străluci, salciile îngînă rugăciunea de dimineaţă. Liniştea se lasă şi mai mare... Satul de peste rîu a rămas iarăşi cufundat în pace adîncă.

Nici glasuri, nici sgomote, totul a încetat. Soarele aureşte turnul îngălbnit al bisericei, undele plumburii ale rîului, frunzele sălciilor plîngătoare.

Şi în liniştea solemnă, în liniştea parfumată a dimineţei de vară, porneşte lin, adormitor, ca în vis, sunetul clopotelor din satul fermecat. Mă înfior ca de o amintire scumpă... Nu, de sigur, ceva curios se petrece cu mine; Sînt fără îndoială prada unui vis... E îngrozitor.., Şi totuşi ce melodios, ce patriarchal răsună cîntul clopotelor din satul fermecat!

Al tău, *Emil*

p. conf. **Evandru**

Un răspuns „VIITORULUI"

Primim din partea prietenului nostru d. dr. Adr. Romanescu următoarele:

Domnule Redactor,

„Viitorul" (No. 985 din 30 August), **pus în slujba epilepticului doctor Lupu, în convulsiva lui svîrcolire sore căutarea argumentelor pentru a anihila impresiele lasate în alegerile judeţene şi descrise în broşura mea—Demagogism politic — impresii descrise de alt-fel şi confirmate şi de liberalii locali atăcaţi tot de „Viitorul" ca liberali cu feţuială conservatoare, mă acuză că:**

Am comis prin un lapsus calami o eroare de gramatică.

Că am fost dat afară din slujbă pentru potlogării.

Ca medic de plasă la Dorohoiu a-şi fi făcut tocmeală pentru extracţia unui prunc.

Că în urma acestor fapte fac politică takistă.

Acestea sunt argumentele ce epilepticul Doctor invoacă în apararea sa contra acuzaţiunelor aduse de mine şi confirmate şi în broşura d-lui deputat Irimia Gheorghiu.

Să analizăm seriositatea acestor acuzaţiuni:

„Am comis o eroare gramaticală din fuga condeiului, am pus un singular în loc de plural."

Ei şi? Iartă-mi cît acest fapt te scuză domnule doctor Lupu, de crizele d-tale epileptice ce-ai manifestat la ultimele alegeri şi năsbîtiile comise?

Am fost dat afară pentru potlogării.

La aceasta răspunde următoarea scrisoare adresată de un membru al consiliului medical superior, care m'a judecat, către un coleg al meu, a căror nume la nevoe le voi arata,:

Iubite amice.

Mi-ai scris relativ la afacerea lui Romanescu; eu o cunoşteam ca şi tine şi ştiu de mult că contra lui este o înscenare infamă şi lui i am spus că autorităţile sunt puse cu ori-ce chip *a-l mînca fript*. Prin urmare să se păzească ca de foc şi dacă va putea să ceară permutarea, căci de alt fel poate să ajungă şi la destituire. Acum a scapat ca prin urechile acului. După discuţiunile ce-au urmat şi acuzaţiile infame aduse . . . norocirea a făcut că s'au mai găsit cîţi va consilieri cu bun simţi care să lase pentru moment orbirea politică, căci au văzut şi ei, că nedreptatea era prea strigătoare.

Dacă Romanescu a scapat de astă dată, peste puţine zile va avea de sigur o altă anchetă făcută de 3—4 cazaci, care vor înscena acuzaţiuni tot atît de infame ca şi cele de pînă acum; prin urmare povăţueşte-l şi tu să caute altceva pentru viitor, pentru că lupul vostru a făcut pui, că ei fiind mulţi toţi vor trage din el. Eu am făcut tot ce am putut, dar poate că pe viitor să se împuţineze numărul celor corecţi şi la o nouă judecată să se ducă drept ca neamţul

Al tău amic .....

1909, 27 Mai

In „Viitorul" de la 30 August îţi rîdici masca şi declari că d ta ca prefect ai cerut sprijinul vestitului Sion contra mea, cu administraţia poliţienească, reprezentată prin amicul d tale bulgarul Theodoru, ai pus la cale toate infamiile, pe care numai un individ ca dr. Lupu cu o ereditate maladivă şi fructul unei anumite decrepitudini sociale, a fost capabil a le născoci. Rezultatul însă după cum se vede din scrisoarea de mai sus e achitarea şi inferarea d-tale şi a celor ce ţi au dat sprijinul, ca falşificatori şi impulsivi ordinari.

Dar pentru că d-rul Lupu mi-a aruncat mănuşa pe terenul potlogăriilor declar că o rîdic şi îi dau randez vous, pentru ziua cînd patronii săi, nu vor avea putinţa să îl apere. Nu uita că ca prefect la Fălciu, ai fost şi antreprenor al direcţiei sanitare şi ministerul Instrucţiunei publice pentru suma rotundă de jum. milion, de care n'ai dat socoteală şi că opinia publică huşană vorbeşte multe.

„Am făcut tocmeală pentru extragerea unui prunc". Nu mi aduc aminte de aşa ceva, dar primesc răspunderea, de oare ce asemenea tratative să petrec în toate părţile lumei şi de cei mai iluştri chirurgi.

„Acum fac politică takistă". Răspund că nu fac politică pentru că am fost permutat la Baia de Aramă, ci am fost permutat pentru că am făcut şi fac politică takistă, pentru acest fapt ai înscenat în mintea d tale îngustă, toate infamiile cu cazacii lui Sion şi m'aţi purtat în două rînduri pe la consiliu sanitar superior care m'a achitat. De ambele consilii sanitare s'a constat rolul d tale scandalos şi mijloacele infame la care d ta şi inspectorii bombagiţi aţi recurs pentru nimicirea mea.

S'a cerut d-lui ministru de Interne a se face o observaţie anarhicului prefect dr. Lupu, a se aplica o pedeapsă disciplinară poliţaiului Theodoru, care sub impulsiile d-tale devenise medic: S'au făcut în plin consiliu în şedinţa de la 25 Noembrie 1908, o observaţie aspră d-lui sub inspector Cazacu, care n'a simţit-o fiind cazac de Don.

Astfel în cît mutarea mea la Baia de Aramă a fost ca o manifestaţie îndărătnică a sectarului de Sion contra deciziunii consiliilor sanitare şi contra ordinului d-lui ministru prin care îmi comunică că aprobă jurnalul consiliul sanitar. Starea impulsivă a sub-directorului serviciului sanitar s'a manifestat după un an conform pronosticului afirmat de d. prof. senator dr. Rîmniceanu.

N'am plecat la Baia de Aramă, căci nu puteam accepta o situaţie creată de sectari şi impulsivi ca d-ta, sigur fac forţa mea de muncă şi stăpîn pe meşteşugul doftoresc am rămas în Huşi unde trăesc mulţămită clientelei ce-am ştiut să-mi atrag, şi a simpatiilor sincere ce-am cîştigat. Dr. Adrian Romanescu.

1 Septembrie 1910.—Huşi.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cînd „ele" scriu.—Inchinăm a crede că scriitoarelor li se impune o îndoită precauţune în ce priveşte manifestările literare şi calităţile de stil. Pentru cuvîntul că—nu ştim de ce,—semnate de un nume femenin, producţiunile literare, beleristice riscă mai mult a da loc la echivocuri şi la confuziuni.

Iată, bună oară, un pasagiu dintr'o recentă schiţă de călătorie. Un foileton semnat de o publicistă cunoscută;

„...De la gara Lotru, o gară relativ mare, unde e sediul societăţii de exploatare a lemnului, rămîn numai eu şi unul din tovarăşi în compartiment.

Caut să gust în tăcere farmecul pe care-l simt întotdeauna cînd trec printr'un tunel. Din fericire lămpile nu s aprinse şi întunericul e complect.

Un simţămînt straniu de voluptate mă stăpîneşte.

Stau cu ochii mari deschişi, îi ţintesc undeva şi totuşi întunericul e atît de adînc în cît nu deosibesc de cît beana cea de nepătruns s'o pipăi cu mîna.

Dar un minut e prea puţin. Totuşi intensitatea e atît de mare în cît simt că a ţinut o veşnicie.

Tovarăşul meu necunoscut se prezintă: e un poliţist, comisarul punctului de frontieră..."

Noroc de această din urmă lămurire. Dacă e un poliţist,—nu ne mai temem că s'a întîmplat ceea ce s'ar fi întîmplat în singurătatea vagonului, judecînd după uşurinţă cu care doamna scriitoare are senzaţii de... voluptate.

Vai, abuzul de cuvinte şi de... simţiminte!

*

In notiţa relativă la discursul lui Jaurès în limba germană s'a strecurat eri o gravă eroare.

Traducătorul ocazional a cetit „Dreyfus" în loc de „Dreifus" (tripied, pirostie). Printr'o greşală de tipar în ziarul nemţesc mitologia a devenit istorie contemporană.

*

Profesorul Ehrlich a primit pe un redactor al ziarului francez „Paris-Journal" căruia i-a ţinut o mică conferenţă asupra preparatului 606, rugîndu l ca să le dee cea mai largă publicitate în presa franceză.

Ehrlich s'a aparat de acuzarea că ar fi reclamagiu, căci fără voia lui i s'au atribuit prin ziare nenumărate declaraţiuni de care era străin. Din toate părţile lumei vin bolnavi, vin medici, vin scrisori. El n'a promis încă nimic, căci nu posedă un panaceu universal.

Dar mulţi bolnavi greu atinşi au fost vindecaţi şi drept dovadă profesorul a arătat fotografii convingătoare. S'a făcut însă greşala de a se încerca preparatul 606 asupra unor bolnavi pierduţi, asupra unor... morţi. Nu e vina lui.

Nebunii, epilepticii nu pot trage folose din 606; de asemenea diabeticilor, bolnavilor de inimă le este interzis tratamentul lui. Acest lucru Ehrlich a rugat cu deosebire să fie publicat spre ştiinţa generală.

*

STRUNA ZILEI

„6 0 6"

D-rul G. a fost arestat de parchetul din Capitală pentru faptul că injecta o soluţie de xeroform în locul preparatului Ehrlich-Haţa 606.

Vreţi boala „poftei" s'o stîrpiţi
Din omenire, Ehrlich-H ta...
Dar pofta de cîştig treziţi
Şi chiar pe doctori îi daţi gata!

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ *Intrebăm* şi noi împreună cu toţi cetăţeniii Iaşilor, că deşi de 2 ani de zile sunt gata antrepozitele nouă din faţa gării, d. ministru de finanţe n'a luat nici o măsură să le pună în stare de funcţionare. Ştim că d-sa a trimes de 10 ori în inspecţie pe însuşi d. Jijescu şi că garajul se începuse chiar şi deodată lucrările au încetat.

Comerţul Ieşan sufere din zăbava aceasta, iar partea locului reclamă, o asanare, căci de sigur prin circulaţia zilnică se va bătătări locul şi se vor usca de tot băltoagele.

Dar cui să se reclame! D Costinescu deşi fiu al Iaşilor a fost de la început contra acestei lucrări, opera guvernului Conservator şi în special a d lui A. Badărău.

De aceia întrebăm şi noi *pînă cînd?*

❑ Aseară a fost transportat la spitalul Caritatea, copilul David Levi, de 7 ani din str. Spinţi No. 12, bolnav de febră tifoidă.

S'a procedat imediat la desinfectarea localului în care zăcuse bolnavul.

❑ D. general Pavlo a sosit aseară în localitate, iar astă-zi a continuat cu inspectarea regimentului 13 Ştefan cel Mare.

❑ Din Botoşani se comunică că elevul Constantin Nuţescu, din clasa II a liceul militar din Iaşi, a încercat să se sinucidă, otrăvindu-se.

I s'au dat ajutoare la timp. Starea lui nu e gravă.

❑ D ra Eugenia Ştefănescu a fost numită maestră de croitorie la şcoala de gospodărie rurală „Procopie Florescu", din comuna Tăuteşti, iar d ra Maria Ionescu maestră de bucătărie.

❑ Comandamentul a fost înştiinţat că alaltă-eri ăoldatul Mendeleac Toader din reg. 8 Dragoş No. 29, a fost împuşcat de către camaradul său Ilcu David, pe cînd făceau paza frontierei în dreptul pichetului Penescu-Oroftiana. Pacientul în stare foarte gravă a fost transportat la spitalul din Tărnauca.

❑ Acum cît-va timp, se furase în trenul de Bucureşti în apropiere de gara Tecuci, un geamandan al d-lui Iuster, în care se afla suma de 5000 lei.

❑ După mai multe cercetări ale poliţiei, autorul a fost prins alaltă eri.

S'a constatat că dînsul e un vechiu client al puşcăriei.

❑ **Manevrele regale.**—**După cum s'a anunţat, manevrele regale vor avea loc de la 27 Septembrie pînă la 1 Octombrie:**

Suntem în măsură să dăm ştiri nouă asuora manevrelor.

Trupele din corpul I, divizia I Severin şi a II-a Craiova, vor porni contra trupelor din divizia III Tărgovişte care face parte din corpul II armată.

Toate trupele vor porni pe jos din garnizoanele lor, urmînd să se ciocnească între Piatra-Olt şi Slatina, în zilele de 27 şi 28 Septembrie.

Pregătirile de luptă şi recunoaşterile se vor face în zilele de 25 şi 26 Septembrie.

Concentrarea şi pornirea trupelor se va face dela 22—25 c.

In ultima zi de manevre va interveni în luptă şi o parte din divizia IV-a, după toate probabilităţile brigada VIII-a comandată de d. general T. Gheorghiu.

Cum d. general Zosima urmează să fie trecut la pensie pe ziua de 15 Octombrie, comanda trupelor din corpul I de armată o va avea în manevre d. general P. Vasiliu Năsturel comandantul diviziei II Craiova. Divizia I e comandată, după cum se ştie de d. general Averescu, fostul ministru de războiu.

Manevrele vor fi absolut libere. Temele vor fi date de marele stat major al armatei în unire cu inspectoratul general al armatei. Ambele servicii militare au direcţia manevrelor.

M. S. Regele va asista la ultima zi de manevre, la luptele finale, apoi va trece trupele în revistă şi va primi defilarea.

Desconcentrarea trupelor se va face în zilele de 30 Septembrie şi 1 Octombrie.

Trupele se vor duce la reşedinţele lor cu trenurile. De astă dată se va face uz de vagoane întrebuinţîndu-se 5000 vagoane în timp de două zile.

Incolo, armata nu va cere nici un alt concurs căilor ferate.

SPECTACOLE

— „Marele incendiu de la expoziţia din Bruxelles" incendiu care a zădărnicit mult vizitarea expoziţiei şi care a făcut victime, va fi redat, în perfecţie în astă-seasă la cinematograful „Union" din grădina Cuza-Vodă.

Noul şi bogatul program, care începe în astă seară, în afară de catastofa de la expoziţia din Bruxelles, mai cuprinde: „Scăpată de cînele său", dramă în 10 părţi şi 30 tablouri a casei Eclips din Paris. Iată părţile principale ale acestei drame: Averea unei văduve. —O copilă care strică planurile unui mizerabil—Cererea în căsătorie — Refuzal —Un plan teribil— Răpirea copilei—Moartea copilei hotărîtă—Durerea unei mame— Un prieten credincios — Spre malul mărei—Afecţiunea unui cîine—In prada valurilor— Bucuria copilei— Pedeapsa unui mizerabil—Un cîine remorcher—Spre casă—Lovitura sigură a unui mizerabil—Cîinele judecător—Demascat—Pradă justiţiei.

O altă dramă, care se cuprinde ,în noul program din astă-seară, e „Davy Crocket". scene din viaţa americanilor. Drama înfăţişează: Vînătoarea de curcani sălbateci—Intălnirea cu Maria—Inceput de dragoste—Un adersar—Maria iubeşte pe Davy—Ura adversarului—Un bal american—O sărutare care strică serbarea—Spre casă—Prin văi şi munţi—Viscolul—O ceată de lupi flămînzi—Urmăriţi de lupi—O fugă emoţionantă—Un slab adăpost—Incolţit de lupi—Mîna pe clanţa uşei—Indrăzneala lupilor flămînzi—A doua zi—Grija unei mame—In căutarea Mariei— Regăsită— Cererea în căsătorie—Refuzul—Silită a fi soţia adversarului—Răpirea Mariei—Davy triumfător!

Spendidele vederi după natură nu lipsesc din acest acest program. Sunt minunat înregitrate după natură: Laguna Veneţiană, Morano, Torcelo, Mazarbo şi Burano. Pathé Journal apare astă seară cu ultimile noutăţi.

„Noul apartament a lui Piefke, e o hazlie comedie, mai sunt apoi: Cura de slăbit, comedie, Portretul, dramă; Efectul unei discuţii politice, comedie moştenitoarea, comedie; dansul matchiş în Brazilia etc. etc.

DIVERSE

— La spitalul evreesc au fost duse eri după amiază, două evreice, a căror nume nu s'a putut afla, care avînd un proces de alimente la tribunal, s'au luat la bataie şi-au leşinat amîndouă.

— La Iucler Şoil din str. Sf. Teodor 41, s'a declarat un incendiu care s'a stins cu ajutorul pompierilor.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Intre liberalii fruntasi din Iași este mare agitație de la o chestie pur... teatrală.*

Iată cauzele: fostul fruntaș colectivist Vizanti, făcîndu-se vinovat de cunoscuta delapidare din casa teatrului, se hotărise reținerea avan-scenele cari se vindeau de bună voie sau prin licitație, iar banii se treceau la fondul pensiunilor, spre a acoperi frauda lui Vizanti. Sistemul acesta a fost desființat anul acesta în videre, spune direcția, că noua lege teatrală prevede formarea fondului pensiei și trupele străine au a plăti și taxa de 5 la sută.

Dar cum lojile erau luate, prin licitație, de fruntași liberali, ca domnii Ath. Gheorghiu, G. G. Mărzescu și alții, aceștia s'au supărat și acuză pe d. Fîntânaru, mai ales d. Mirzescu îl acuză, că a făcut-o înadins, dovadă că s'a admis unui alt liberal să cumpere o lojă, iar celorlalți nu.

— Pe această temă vom face tărăboi, a declarat ieri un fruntaș liberal.

❑ *D. profesor dr. Thiron, colonel în rezervă, va fi tradus înaintea unui consiliu de reformă, sub inculparea de a fi publicat studii cu caracter ateist și antireligios el fiind militar și jurând credință constituției țării.*

❑ *Comerciantul Ilie Grosu, din Roșcani s'a pornit azi dimineață spre Iași, urcîndu se în tren în stația Vlădeni. Aci i a venit reu și șeful stației l'a izolat într'un vagon de clasa III-a.*

La orele 10 și 35, trenul sosind la Iași, d. dr. Gufu, care e însărcinat cu supravegherea medicală a călătorilor, a luat pe bolnav, trimițîndu-l la spital.

Vaporul a fost desinfectat cu clor-formol.

❑ *Liberalii și legea trusturilor.*

Legea contra trustului arendășesc, este o lege pur liberal-națională și îndreptată exclusiv contra speței Fischer.

Pentru mentalitatea colectivistă, pentru invederarea acestei mentalități ca fiind pur gheșefterească, este interesant, că apărătorii Fischerștilor în materie de contravenție la legea specială contra Fischerștilor, sunt, invariabil, fruntași colectiviști.

Inaintea Curței de Iași și înaintea Casației, Fische îi au fost apărați de d. M. Ferechide; iar alaltăieri, în procesul penal, la Dorohoi, de șeful liberalilor locali, d. G. G. Burghelea.

❑ *Rectorul universității, al cărui mandat expiră în Noembrie, ține cu ori-ce preț ca serbările jubilare ale universității să aibă loc în Octombrie, cu toate că consiliul sanitar a cerut amînarea pentru anul viitor a serbărilor din cauza epidemiilor.*

Comitetul serbărilor a fost convocat aseară, spre a decide. Au asistat numai 5 membri ai comitetului și s'a decis ca un delegat să se ducă la București, spre a cere avizul ministerului.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen se va reîntoarce în localitate, la 10 Septembrie c.

❑ Pentru bursele vacante de la liceul Internat, sunt înscrișii 40 de candidați la secția Galați și 100 la Iași.

❑ Din Huși ni se scrie că eri d. M. Enăchescu, pe cînd făcea constatarea unui vas cu vin, vasul a făcut explozie.

Fundul vasului a lovit grav pe d. Enăchescu rănindu l.

❑ Inspecțiile comisiunilor medicale în oraș, s'au terminat eri.

De mâine se vor începe contra inspecțiile. Contravenienții cari nu s'au conformat poveților date, vor fi dați judecății.

❑ Un băet de 19 ani, numit Ioan Panaitescu, a voit să facă o călătorie sub vagonul trenului. Azi dimineață numitul voia să plece cu trenul de 8 și 40 la Todireni, la părinții săi. Cum însă n'avea bani a crezut că e mai nimerit să se acațe de osia unui vagon și ast-fel să ajungă la destinație.

Trenul pornindu-se din gară, un băet care observase aceasta, chemă pe subcomisarul gării căruia îi aratase pe băetsub vagon. S'a dat semnal de oprirea trenului și luîndu-l l'a dus la comisariat unde l'a cercetat după care l-a pus în libertate.

❑ D. locot. Demir Sion, din regimentul 7 roșiori, a fost astă dimineață victima unui accident la Voinești.

In momentul cînd făcea exerciții de călărie, și a vrut să sară un obstacol, calul s'a împiedecat și a trîntit jos pe d. locot. Demir Sion.

Locotenentul s'a rănit destul de serios.

❑ D. Gh. Em. Bogdan, membru în consiliul superior administrativ, a sosit azi în localitate și a plecat în inspecție în județ.

❑ Cu ocazia măsurilor luate contra holerii, s'au dat severe ordine pentru supravegherea asupra celor ce ar intra în țară în mod fraudulos.

In urma cercetărilor întreprinse de d. Iordăchescu, șeful siguranței, s'a descoperit o mulțime de tineri ruși, cari au intrat în țară, trecînd Prutul în mod clandestin, fără acte în regulă.

Acești tineri, în urma anchetei făcute, s'a constatat că sunt aduși de niște emisari ai scopiților bătrîni din Iași, care cu timpul îi apropie și-i fac adepții sectei lor, dîndu-le trăsuri, cai, case de locuit și bani și în urmă îi fac să primească de bună voie a fi castrați, după cari îi fac moștenitorii lor. Din această cauză, numărul scopiților nu scade nici odată de și procreația între ei este imposibilă din cauza căstării.

Apoi tinerii insistă ei singuri ca să fie recrutați pentru sorți și bine înțeles sunt scutiți din cauza infirmității castării, de armată.

Plătesc apoi taxa militară legală de scutire, iar în urmă își scot bilete de identitate de la primărie, cu care apoi își dau aere de cetățeni romîni.

Cazul acesta nu e nimic. El se petrece și la Galați, unde castarea se face pe o scară întinsă. D. Iordăchescu, șeful siguranței a și primit de la siguranța din Galați mai multe fotografii, prezentînd diferite moduri de castare, precum și condițiunile în care se petrec.

D. Iordăchescu s'a pus pe lucru și a început o serioasă anchetă.

In același timp, d-sa a mai constatat că tot în mod clandestin intră în țară, mai mulți evrei, care apoi se oploșesc în diferite sinagoge, de unde apoi ese după cît-va timp, fără a fi supărați de nimeni și petrec în liniște, ocupîndu-se apoi cu diferite afaceri.

D. Iordăchescu a făcut un raport detailat în această privință pe care-l va înainta prefecturii poliției.

❑ Este definitiv stabilit acum că holera face ravagii și prin satele secuiești (maghiare) din Transilvania.

Un caz de holeră s'a constatat și în Brașov, dar autoritățile maghiare locale le țin în taină.

S'au luat măsuri la Predeal pentru ca pasagerii să fie puși sub observație medicală.

❑ Consiliul sanitar superior a luat decisiunea de a se închide toate punctele de trecere în Bucovina și traficul de persoane și de mărfuri să se facă numai pe linia Burdujeni-Ițcani sub supravegherea unui medic și a agenților sanitari.

❑ D. Alexandu M. Iamandy, actual portărel la tribunalul Botoșani, a fost înaintat cap de portărei la tribunalul Bacău în locul d-lui Constantin Sc. Leon:

D. Alexandru Sávescu, licențiat în drept de la facultatea din București, se numește portărel la tribunalul Botoșani, în locul d-lui Alexandru M. Iamandy, înaintat.

❑ D-na E. Buzdugan, directoara școalei profesionale de fete din Fălticeni, a încetat subit din viață, alaltăeri.

❑ **Edilitate.** — Primim zilnic plîngeri din partea cetățenilor ce stau în partea de jos a Iașilor: și anume cei ce stau pe șoseaua Socolei și strada Socolei se tînguesc că din cauza mirezmelor, ce li se aduce de vînt de la depositele fecale ce stau asvîrlite pe șesul Bahluiului, li s'a făcut traiul acru; iar cetățenii din partea unde albia Bahluiului se rectifică nu mai pot îndura miazmele ce se exală din băltoagele înverzite formate din pămîntul scos și asvîrlit în albia veche a Bahluiului, fără a i se da loc de scurgere. In adevăr lucrările cu rectificarea Bahluiului merg așa de încet și așa de prost sînt executate, că malurile se surpă, apele staționează și proprietarii din loc își văd gardurile stricate, ogrăzile infectate și nimene nu le dă ascultare.

Facem atentă pe onor. Primărie, că astăzi cînd holera a intrat în țară și poate mîine, poimîne s'o avem musafir și la noi în Iași, e timpul ca să se grăbească cu lucrările albiei Bahluiului și să asaneze partea locului, cuibar de murdărie și de boale.

❑ **Asasinarea unui administrator de moșie.**—Eri, pe la orele 1 jumatate administratorul moșiei Poiana Cîrnului din județul Vaslui, a d lui Varduca, a fost asasinat cu un foc de armă, de mecanicul mașinei de trier, Mihai Buzescu.

Faptul s'a petrecut ast fel: la oarele 12 înceta lucrul ca de obiceiu și s'a dat drumul oamenilor la masă. Pe la ora 1 jumatate, vatavul Pastela veni la Buzescu și-i spune să dea drumul mașinei ca să înceapă lucrul; acesta refuză și atunci Pastela se duce de spune administratorului Stamatopol ca să vină el să dea ordin mecanicului. Stamatopol dădu ordin mecanicului să dea drumul mașinei. Acesta însă se împotrivi și o ceartă avu loc, după care mecanicul s'a dus în colibă să se culce.

După un ceas, pe cînd Stamatopol și cu Pastela ședeau de vorbă rezemați de un docar, la o distanță de 10 metri de colibă mecanicul Buzescu eși afară și se furișă în casă ca să nu fie văzut. Cu o armă ce o avea în mînă, descărcă un foc asupra lui Stamatopol care ședea cu spatele spre colibă.

Alicele din pușcă l'au nimerit pe Stamatopol, în ceafă, în partea stîngă a capului; victima a rămas moartă pe loc. Unul din alice a lovit și pe Pastela, în frunte, rănindu-l

La sgomotul produs de detunătura armai, mai mulți locuitori, cari se aflau acolo au voit să dezarmeze pe Buzescu. Acesta turbat ca o fiară, strigă din toate puterile să nu se apropie nimeni că 'i împușcă.

In acel timp avizîndu-se secția de gendarmi, aceștia au sosit la fața locului, și cu mare greutate au putut să-l dezarme și legîndu-l l'au dus la arestul gendărmăriei.

Pe urma lui Stamatopol remîne o soție și trei copilași.

Din primele cercetări făcute la fața locului s'a constatat că după ce se dăduse drumul la masă lucrătorilor, mecanicul Buzescu s'a dus la cantină unde a băut o cantitate de rachiu; întorcîndu-se la colibă s'a culcat, iar după un ceas, cînd s'a sculat, a mai băut o altă cantitate de rachiu și venind administratorul ca să-i spună să dea drumul mașinei, acesta simțindu-se ofensat de observațiile ce i le-a făcut, a strigat în gura mare că-și va rezbuna, ceia ce a și făcut.

Cercetările continuă.

❑ **Universitare.**—Ministerul instrucțiunei a rugat pe d-na Teohar Antonescu să dee universității din Iași obiectele arheologice pe care defunctul profesor de arheologie de la facultatea de litere din Iași le găsise în săpăturile făcute de la Cucuteni.

— Astă-zi au sosit la rectorat, diplomele tuturor licențiaților în drept, din sesiunea lunie.

— Inscrierile la facultatea juridică și litere, încep în ziua de 10 Septembrie și se închee la 20 a. c. Tot atunci încep și înscrierile la examene, care se vor ținea de la 1—15 Octombrie la facultatea de drept și de la 5 Oct. la 1 Noembrie la litere.

❑ Nimic mai sigur contra epidemiilor ce ne amenință, de cît iaurtul, zilnic proaspăt și laptele bătut de la Debitul de desfacere a produselor Fermelor și Viilor Bădăreu et dr. Manolescu—Strunga.

❑ **Nenorocire.** — Eri pe la orele 5 p. m. o copiliță de 2 ani jumatate, a lui Ilie Barbu, lucrător la fabrica de cărămidă de pe șesul Țuțorei, aflîndu-se la cărămidărie la tatăl seu și apropiindu-se de o groapă plină cu apă, a căzut în ea, înecîndu se.

Peste cît-va timp, cînd tatăl său, care fusese ocupat cu lucrul și nu observase faptul acesta, veni să și ia copilița ca să meargă acasă, o găsi înecată în groapă.

Ingrozit de durere, nefericitul tată, își scoase copilița și o duse acasă, în științînd în acelaș timp și autoritățile.

❑ La 15 Septembrie se va începe concursul pentru admiterea în școala de notari.

❑ Din Odessa se scrie că pînă la 9 Septembrie au fost constatate 93 cazuri de ciumă dintre cari 21 mortale.

Face senzație că în timpul din urmă au sosit la Odessa mulți saci, despre care se spunea că sunt umpluți cu lucruri de bucătărie.

In urmă s'a constatat că erau umpluți cu șobolani morți. Mai mulți indivizi voiau să facă cu marfa aceasta negoț, de oarece autoritățile pentru fie-care șobolan plăteau 10 copeici.

❑ Următoarele transferări s'au mai făcut în învățămîntul primar rural:

C. Vasilache de la Borăști, jud. Vaslui, la Scheia, în locul lui N, Bălăuță, care trece la Borăști; I. Scurtu, de la Scînteia jud. Vaslui, la Lunca-Zătinoaia, județul Botoșani; Zoe I. Scurtu, de la Rășești jud. Fălciu, la Lunca-Zătinoaia.

❑ D-na Marina Popescu, institutoare la școala de băeți No. 3 din Botoșani, a fost mutată la școala de fete din acel oraș; d. C Iordăchescu, de la școala de băeți No. 4 din Tulcea, a fost mutat la școala No. 3 din Botoșani.

❑ In ziua de 3 Octombrie, comisiunea de judecată a învățătorilor și institutorilor, va judeca procesul institutorului Nicolae Vasiliu, din Tg.-Pașcani, trimis în judecată de minister, pentru abateri de la regulament.

❑ In școala normală de institutoare sunt anul acesta 101 locuri vacante pentru bursiere și solvente; la clasa I-a 61 și la a IV-a 40. Concursul va începe în ziua de 13 Septembrie, în localul școalei.

❑ Mîine dimineață, batalionul IV Vînători va face manevre de garnizoană pe dealul Cîrlig, sub comanda d lui col. Cristodulo Georgescu.

❑ D. Petrescu, administrator financiar, va pleca în ziua de 6 Octombrie în concediu de o lună zile.

D sa va fi suplinit de d. G. Pompilian, șef de secție.

❑ Direcția sanitară militară a decis ca rația soldaților trimiși de pază la frontiere, în vederea holerei să fie de 70 bani pe zi — de soldat — iar nu 45 cît li se da la cazarme.

❑ **Judiciare.**—Pănă acum s'au fixat la curtea cu juri, următoarele procese:

La 16 Sept. N. Florea și alți 6, care au evadat de la penitenciarul central și au făptuit mai multe tălhării la Dobrovăț, la 17 Septembrie procesul lui Gh Spatariu, care a omorît pe I. Jenică de la Trei-Fântâni; la 18 Septembrie, Vasile Humariu, și alții pentru tălhării.

— Tribunalul s. III-a a declarat eri în stare de faliment pe comerciantul A. S. Leibovici, dispărut din localitate.

S'a dispus prinderea și arestarea lui.

— Fostul avocat C. Stoica a cerut strămutarea procesului său pentru suspiciune legală.

Secția II a a curței de Casație se va pronunța la 10 Septembrie.

— La secția I-a a Curței de Apel avea să se judece astă-zi, apelul escroacei zisă contesa Török.

Procesul s'a amînat.

— S'a emis mandat de arestare, contra comerciantului I. N. Moșcovici, din str. Sărărie, care fiind declarat falit, a dispărut.

❑ Duminică 5 Septembrie crt. vor avea loc la Teatrul-Circ Sidoli un mare Matineu la orele 4 și în seara aceleiași zile o reprezentație extraordinară dată de Cinematograful Pathé-Frères.

Program cu desăvîrșire nou. Intre altele: *Francesca di Rimini*, mare dramă extrasă din Divina Comedie de Dante și interpretată de somități artistice teatrale. — Clovnul și pașa, inscenare grandioasă din splendida serie de artă. — Doi pungași neîntrecuți, comedie. — Istoricul oraș Nürenberg. — 2 numere noui din ziarul însuflețit „Pathé-Journal" care conține între altele Congresul din Salzburg, — Lansarea celui mai mare cuirasat din lume, — Ultimele creațiuni ale modei pariziene, — Jim Johnson în luptă sportivă, — Incendiul de la expoziția din Bruxelles, etc, etc.

Ambele reprezentațiuni au loc în sala Circului Sidoli.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 3 Septembrie

Delapidare la un tribunal

București.—Din Tulcea se telegrafiază că la tribunalul de acolo s'a descoperit că fostul grefier A. Scarfet, a delapidat suma de 6600 lei.

El a fost depus.

HOLERA IN ȚARA

Galați.—Serviciul sanitar continuă a luare de măsuri severe, pentru desinfectări, analize etc. Lumea continuă a fi neliniștită, cu toate că nici un caz nou de holeră nu s'a mai constatat.

Aseară s'a ținut un important consiliu de higienă, prezidat de d. dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, hotărîndu-se mai multe măsuri.

*

Galați.—Abia se terminase consiliul de higienă și d. dr. Cantacuzino a fost înștiințat telegrafic despre ivirea unui caz suspect de holeră la Brăila. Directorul general al serviciului sanitar a plecat imediat la Brăila.

*

Brăila.—Un caz suspect de holeră, care a alarmat publicul, s'a constatat aci. Neliniștea e cu atît mai mare cu cît, vaporul „Bosnia" care a adus holera la noi în țară și cu care venise pontonierul din Galați, care a murit de holeră, a trecut și prin Brăila.

Eri după amiazi, mecanicul Ioan Mitescu, de la docuri, care domiciliează în str. Rahovei No. 433, s'a îmbolnăvit subit, prezintînd simptomele holerei. Toți medicii comunali s'au dus la fața locului și au dispus izolarea bolnavului.

A sosit și d. dr. Cantacuzino, la orele 11 noaptea și a vizitat pe bolnav. D-sa a dispus ca membrii familiei de asemeni să fie imediat izolați.

S'a ținut apoi un important consiliu de higienă.

*

Brăila.—Directorul general al serviciului sanitar a făcut următoarea declarație asupra cazului din Brăila.

„E un caz suspect, ca și celelalte ce s'au mai constatat. Nu pot preciza diagnoza, căci trebuie să treacă 3 zile, pentru a se face analiza bacteriologică.

*

București. — In vedere că pericolul holerei ne amenință acum mai mult, s'au luat măsuri de a se dubla numărul jandarmilor, care fac paza la punctele dela granița ungurească, precum și dublarea personalului sanitar.

La Predeal și la Vărciorova s'a instalat cîte-o stațiune de desinfectare, cu cîte 10 paturi.

Pe Dunărea au rămas deschise numai următoarele puncte: T.-Severin, Calafat, T. Măgurele, Giurgiu, Calarași, Brăila și Galați.

Inspectorul sanitar dr. Popescu a fost trimes la Predeal, spre a vedea cum se aplică măsurile ce s'au orînduit.

*

Cernăuți.—Guvernul provincial fiind înștiințat, în mod oficial, despre ivirea unui caz de holeră la Galați, a dispus a se lua urgente măsuri.

S'a oprit, în primul rînd, a se opri vînzarea peștelui adus din Galați.

Imparatul Wilhelm al Germaniei în Ungaria

Buda Pesta. —Cu ocazia sosirii împăratului Wilhelm în Ungaria, după dorința Sa, nu va avea loc nici o primire solemnă.

Această dispoziție este motivată prin starea sanitară a Ungariei și are de scop evitarea îngrămădirei populației.

Ciuma

Petersburg.—Examenul bacteriologic în cazurile de alaltă-eri cînd bolnavi au fost predați spitalului sub bănuială de ciumă, a stabilit că nu e vorba de ciumă.

Holera în Italia

Roma.—Agenția Ștefani publică următoarele spre a se desminți existența pretinsă a holerei în Neapole.

Șeful Biroului de higienă a municipalității a publicat un comunicat oficial expunînd adevărata stare de lucruri și confirmînd că în Neapole condițiunile sănătății publice sunt și se mențin bune și că pretinsele cazuri suspecte nu sînt decît cazuri de gastroenterite comune, care se ivesc în mod obișnuit în sezonul actual. Declarația șefului biroului de higienă din Neapole este deplina confirmare a dezmințirei oficiale deja dată svonurilor răspîndite în privința existenței holerei în Neapole.

*

In ultimile 24 ore s'au constatat în Puglia la Molfela 3 cazuri noi și un deces. La Boileta 2 cazuri, la Trivitapoli un deces prin bolnavii din zilele precedente.

HOLERA

Buda-Posta.—După comunicatul ministerului de interne, în 15 cazuri din tre 29 anunțate, s'a constatat holera. In trei cazuri, cercetarea bacteriologică nu este sfîrșită.

*

America.—Pe vaporul „Antoine" s'au constatat 14 cazuri suspecte. Vasul venea din Alexandria și a fost pus în observație.

Administrația Berăriei Azuga

Din Piața Unirea

Face cunoscut onor. sale clientele și onor. public ieșan, că a angajat o nouă și excelentă orchestră, sub conducerea talentatului violonist **Gh. Sprinceană**, laureat din străinătate, orchestră compusă din elemente neîntrecute, care a concertat în mai toate centrele Europei, iar în ultimul timp la Constantinopol, unde, *Sprinceană*, fiu al Iașului, a obținut mari succese cu orchestra sa.

Cu toate sacrificiile ce le face, ad-ția berăriei, face cunoscut că, prețurile rămîn ca și pînă acum.

Excelenta orchestră va începe să cînte de Vineri seara 3 Septembrie.

Administrația.

Vechiul Magazin de Manufactură

Daniel Rozenberg

s'a mutat

din cauza expropierei Caselor din colțul străzei Ștefan-cel-Mare No. 1, în aceiași stradă

No. 9 Ștefan-cel-Mare No. 9

vis-avis de **Cocoșul de aur.**

Fac cunoscut onor. mele clientele și onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutățile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă și earna: Ștofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franțuzești, Covoare, Ștofe de mobile, Perdele de ștofă și de rețea, Pînzături, diferite lățimi, Atlazuri și satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze și de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună și prețurile avantajoase.

Societatea «Fraterna-Ajutorul» Iași

INȘTIINȚARE

Fiind vacant postul de secretar-comptabil al acestei societăți, doritorii de a-l ocupa sunt invitați a prezenta cereria pînă la 10 Septemvrie cel mai tîrziu la cancelaria societății, str. Veche 42.

COMITETUL.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**
I. DAVIDESCU
Tecuciu

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani
(Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. EN RÉTAIL Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6 fr. 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

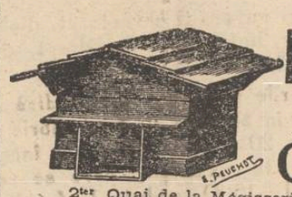

RUCHE À Cadres mobiles
Prix : 20 f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0 f 20

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôtures de Chasse, le mètre ..... 0 f 30
Châssis de couches, depuis ..... 3 »
Faisanderies pour parcs, le mètre carré ..... 4 »
Porte-Bouteilles, pour cave, Places ..... »
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
EN FONTE INOXYDABLE
Prix : 0 f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1334 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor afiate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de
86,92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40/100 şi fr. 1,144,228. 0 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

21 Septembrie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	17,00
1/4 Un sfert	Lei	34,00
1/2 Una jumătate	Lei	68,00
1 Loz întreg	Lei	136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPIN

ZIAR CONSERVATOR-

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 27

Sub direcțiunea un

V. CONTA, filosof și poet

In meditație era liniște adîncă. La mesele lungi puse cap în cap cu saltare de o parte și de alta, stăteau elevii înșiruiți, cu cărțile deschise, fie-care cetindu-și în gînd lecțiile pe a doua zi. Opt mese mari, patru pe dreapta, patru pe stînga, fie-care a cîte unui clas; singură clasa a 7-a se lăfăia la 2 mese, căci era doar clasa VII-a.

Iată că ușa de la meditație se deschide. Părintele Rector, însoțit de șeful pedagog întra în inspecție. Se denunțase de cu ziuă, că băeții cetesc cărți ne la locul lor, cărți în care se vorbește de ateism. Toți elevii am stat nemișcați pe la locurile noastre. S'a început inspecția de la clasa VII-a. Ce nu s'a găsit în saltarele meselor! De toate celea.

Intre multe altele s'a găsit și un volum din *Convorbiri Literare*, în care se găsia publicată *Teoria fatalismului* de V. Conta. Noi elevii mai mari, cari apucam pe furate să asistăm la unele din prelegerile Junimei din Aula cea mare a Universității vechi ne înfruptasem la lectura și de cărți în afară din programă. Era un curent în Seminar și mulți ne preparam pentru altecele de cît pentru teologie. Așa pe îndelete în livada veche a Seminarului ne înghemuiam cîte 3—4 elevi cetind unii una, alții alta; în special ne curiosita a ceti din scrierile lui V. Conta, de care mersese vestea în Seminar, că nu crede în D-zeu. Mai umblau vorbele că el ca ministru, propusese să se reducă Seminariile la învățătura ceasoslovului și a Psaltirei, că de ce trebue ca popii să știe atîta carte.

Bietul volum din Convorbiri Literare a stat sechestrat la părintele Rector pînă la luarea diplomei, și nu puține observări căpătă bietul absolvent pentru îndrăzneala de a ceti scrieri nepermise ca ale lui V. Conta.

Nu mult după aceia văzui cortegiul cel lung de oameni, soldați, tunuri, cari petreceau pe V. Conta la groapă.

S'a stins omul, dar opera trăiește.

In Universitate am reluat lectura scrierilor lui V. Conta și cum profesor era d. Coco Dimitrescu-Iași, iar la examen ne întreba de pe ce autori am preparat materia, între filosofii romîni pe cari îi citam era și V. Conta.

Mi s'au depănat pe ghemul minții aceste amintiri din școală, astă-zi cînd am cetit micul dar elegantul volum a d-lui Octav Minar: *„Filosoful Conta, viața și opera sa“* (Iași, 1910. Tip. Progresul). Și lucru curios, cîțiva ani în urmă direcția Enciclopediei din Sibiu, mă acostase cu rugămintea să scriu între altele pentru Enciclopedie și biografia lui V. Conta. M'am executat, și iată al doilea motiv, pentru care lectura lucrării d-lui Minar m'a atras.

Ce ne-a adus nou d. Minar din opera lui V. Conta? Omul de gîndire ni era cunoscut, ca singurul dintre Romîni care a trecut granița cu ideile lui și a circulat în cercul gînditorilor lumei. Cînd încadrezi în seria gînditorilor mari ai lumei și pe V. Conta al nostru, îi vezi relativitatea operii lui, căci a înjghebat și el cu datele ce avea tot ce a putut. Dar a îmbinat și a redat ca propriu al lui un întreg sistem filosofic, care dacă nu are la bază erudiția tehniciană a specialistului, are poezia gîndirei cu sine.

Țara Romînească n'a avut și n'are parte de filosofi Profesioniști de filosofie da, filosofi nu. Una e a profesa arta și alta a fi artist; una e a profesa filosofia și alta a fi filosof. Din gîndirile abstracte ale unui filosof mănîncă pîne o sută de profesori de filosofie, nu se știe dacă din 10 profesori de filosofie iese unul filosof.

V. Conta a eșit filosof din studiile sale de drept, economie și comerț, și'a fost filosof fără să fie profesor de filosofie. Era croit cu acea putere de intuiție și de abstracțiune, care sînt proprii poetului și filosofului. Filosoful e un artist, care clădește, profesorul de filosofie e un salahor, care cară materialul și-l așează, fără a clădi.

După ce ai cetit opera filosofică a lui M. Guyau și apoi cetești *Versurile unui filosof*, rămîi într'un elan de admirație la clădirea abstractă, ce și-a croit artistul filosof, culegînd din gîndirea omenirei, ceia ce e mai ales, mai înalt, care te stăpînește și te farmecă. Așa e și lectura operei lui V. Conta. Ai artistul gîndirei, care îți clădește un sistem, ce te mrejește, te captivă, te stăpînește și nu poți eși din înlănțuirea lui.

Cum am zis, omul de gîndire, filosoful ni era cunoscut, opera lui cetită și adîncită. Și Octav Minar ni-o rezumă după alții. Ceia ce ne dă nou e V. Conta *intim*.

Se aduce la contribuție acel material social și psihologic, care ne ajută la înțelegerea operii, cum ne și vorbește de o stare anumită în desvoltarea studiilor noastre secundare și superioare. Viața literaților noștri între 1850—80 e o întreagă epopee, cînd se cunoaște de aproape. Cînd se va studia acea viață vagabondă, neorganizată, nereglementată, plină însă de vîltori și lupte, față cu starea de azi regulată prin legi cu sute de articule, prin regulamente tipărite în volume întregi, dresate după un volum de circulări, după teancuri de adrese ministeriale, negreșit că vom zice, că numai în vreme de rezmerițe ies talentele; generația trecută ne a dat talente tocmai prin lipsa organizării studiilor. „Astăzi oficialitatea în învățămînt a fost introdusă pentru a încuraja mediocritatea. Căci mă întreb, unde ar putea să se adăpostească această buruiană, care nu poate suferi lumina talentului? E regretabil, că statul e părintele mediocrității supt forma sa oficială de a susținea cu banii publici o îndrumare artistică ori științifică“.

Cunoașterea vieții lui Vasile Conta, ne lămurește adîncimea cugetărilor sale, cum și pârghia de inspirație a sa ca poet. Copil de țară, născut și crescut la poalele munților, în sînul naturii frumoase, el a păstrat în toată viața sa acea dragoste de neamul său și și-a spus verde gîndul și sufletul în marele său discurs la discuția art. 7, discurs care l'a făcut apoi ministru. Rod al școalelor noastre, luptînd cu nevoile mediului său, el a supt din această viață prost experimentată sucul gîndirilor sale abstracte. Și ce pildă mai vie a fatalismului, care stăpînește viața noastră, de cît scrierile acestui copil de țară, luptînd cu nevoile pînă la treapta de ministru, ca să lese apoi în urmă dunga luminoasă a unei minți adînc gînditoare, a unei inimi adînc mișcate!

Inima acestui sceptic gînditor i a inviorat-o o femee. care în dragul amintirilor sale păstra supt perna de la spitalul, unde zăcea, un pachet de dulci amintiri, poezii pline de licăriri de idei și simțiri, ce tinereța le-a inspirat poetului, scrisori de dragoste. Aceasta e partea nouă din lucrarea lui O. Minar.

Partea asta omenească din vieața unui om de gîndire abstractă, oricît ar fi de relativă în valoarea sa, are însă un mare preț în analiza psihologiei literare.

Din *Dedicație*:

Cînd natura întreagă îți zice cu dor
Nu-mi permiți și mie să spun că te-ador?

Din *Ei*:

Dorul aprig nu-i dă pace
Să adoarmă cu gînd bun,
Căci el știe că iubita
Va veni pe același drum.

Viața:

Simțim timpul cum se scurge
Cum torentu-i pe pămînt
Tot răstoarnă și distruge
Timpul curge
Viața fuge
Și cu-această suspinare
Ne tăreste la mormînt,
O! nimic cît ești de mare!

Din *Timpul*:

Un mormînt rămîne timpul... peste dînsul
Ostenit pășește... se aude—un clopot
In natură jale, la păstor e plînsul...
Spațiul răsună de a timpului hohot:

Quatren:

Nu vezi stînca ascuțită
Cu abisul lîngă ea
Cum așteaptă să te 'nghiță?
Unde-alergi, inima mea?

Din *Iubirea*:

Iubirea e o lumină din cer pe suflete prelinsă
Cel ce-a simțit'o odată rămîne în pînza ei cuprinsă,
Copilă adorată, te lasă a fi ademenită.

Gh. Ghibănescu.

Dr. Botescu—v

Politica de afaceri a dina teanu dă roade. Cloșca fa dacă Vintilă Brăteanu, fost s'a vîrît în beciurile și pivn ror băncilor și creditelor, nu ca ajutorul său dr. Botescu s lipsească și să ajungă nu lăp pitalei, nu pitar al Capitalei, al Capitalei, un lemnar al dar *vărar* al Capitalei.

E așa de grețoasă aceas că ziarul *Viitorul* nici n'a rile de desvinovățire ale d în edițiile din provincie. Voe liberal să rămie murdăria Capitală, iar țara să nu ș administrația publică a d Brăteanu se pot găsi funcț blici care să intre în cărdăș cială cu evreii, ei naționali și să comande var pe numel rădice de la gară ei, și să dugheana negustoru'n', ca a cureze pe alți negustori—po — cari nu puteau să și proc marfa.

In alte țări și supt alt re semenea slujbaș ar fi zbur bă în 24 de ceasuri, căci s'a novat de toate.

Firma la *Trei frați* a făcut negustorii și banul caracter cele ce ne guvernează, nu ca să nu se intineze de din balternii lor. Iată de ce a razzii sanitare ce dr. Botesc în București nu erau pornite științei, ci din cel al intere dacă ei s'a scoborît să și numele unui vărar - zice necu pînă eri—ce nu putea face p tîtor antreprenori de otelu trăsnre, cafenele, cari îș zunările în spre dr. Botescu

Reclamagiul și a făcut recl reclama l'a dat de gît.

Dr. Botescu a ramas și es regimului putred de afaceri, pinește.

Epitropia și obștiile

Vorbind mai dăunăzi cu u fost în serviciul Epitropiei S ca înalt funcționar, îmi atrăge chestia obștiilor săteți și a ră ce au de achitat către Epitrop de ușoară cum vreau să o pr tropii și că ea este destul de

Seriozitatea stă în aceasta c o obștie a început să rămînă te mai poți ușor despăgubi nici poți avea mijloace ușoa o urmări. Legile apără prea m de săteni, forța lor economică d è prea mică ca să poată face nevoilor survenite.

Și mă ruga prietenul săînt rămășițele de 22000 lei din încasat, iar dacă în anul urm șițele s'au urcat la 56000 lei, s'au incasat? La ce mijloace au încasare? Nu e deajuns a sp măsițele la obștii merg crescîn le încasezi? Cînd un luster îți rămîne dator, ai imediat despăgubi; dar cînd îți rămîn tot acelaș lucru?

Și-mi cita cazul Onțeștilor. sta a fost arendată cu bucat suind prețul arendei de la 18 55000 lei, dar la cincizeci și ci cît s'a încasat însă? In anul știa a rămas datoare cu 30000 datore este și astăzi; rămăș incasat nici astăzi.

Chestii

Geografie isto

Dacă ai întreba astăzi pe c sumat istoric, fă bine și spu care erau hotarele raialelor pe malul Dunării, dar așa de să le poți însemna cu color sînt sigur că ar ezita să o fa bine nici întinderea bine a r lei, bez Vlașca și Teleorman

Dacă pe același istoric l'ai bine și-mi arată exact pe ha s'a întins vechiul ținut *Saac* s sau *Grecenii*, iarăși ar da di asemenea lucruri nu i le-a s nu le-a văzut nicăiri scrise cum să le spună.

Iar dacă l'ai mai întreba istoric, ia fă bine și-mi spun vale cum s'a desvoltat viaț ei istoric, care sînt astăzi a

esda a murit d-rul Caro, un ce-
imist, care a studiat în special
nea culorilor de anilină. Era de
i.

*

ul francez Louis Boussenard
Orléans. Cu cîte-va zile îna-
ii scriitorul a redactat el în-
toarea invitaţie funebră : „Lo-
senard, scriitor, are onoarea
ite la înmormîntarea lui, care
oc Luni în 12 Septemvrie ora
Eserennes. Nemîngăiat de
oţiei lui, s'a săvîrşit din viaţă
le 63 de ani, pe urma unei
mîngăiate. Numeroşilor săi a-
etitori devotaţi le trimete cea
salutare."
numai dacă ziua şi oara în-
i au fost adăogate în mod

*

No. 12 anul III a, al revis-
ronomie populară „Orion", cu
sumar :
rirea unei noui comete (1910
nări astronomice : comunica-
aneta Marte ; Colonelul Mar-
cometa Haley.—Geologia şi
—Progresele astronomiei si
iza eterului.—Atmosfera pla-
s.— Biblioteca de astronomie
reească.— Activitatea lui Er-
.—Moartea astronomilor Zona,
Winkler—Eclipsa totală de
a 28 Aprilie 1911.

*

RUNA ZILEI

OALA ŞIREATA

In Ungaria holera face progrese ; din Budapesta se anunţă 24 cazuri.

Ziarele.

im ce s'a petrecut, —
olera ne joacă festa :
pîndim de peste Prut
ne vine de la... Pesta,

ORMATII

em la cunoştinţa amicilor
ici, că după art. 6 din
u întocmirea listelor elec-
a înscrierilor, cum şi a con-
ce ar fi de făcut în contra
naşi înscrişi pe nedrept,
la 30 Octombrie a. c.
d timpul scurt ce a mai
la ace stă dată, rugăm
prietenii noştri, cari încă
scris, de a întroduce din
le lor de înscriere la Pri-
nte tribunalului de Iaşi.
cunoscut, că pentru orice
i şi lucrare în această
avea la dispoziţie con-
ut gratuit al d-lui avocat
oniu, la biuroul d-sale
Anastasie Panu No. 4 şi
Simionescu, strada Lascar

. S. Mitropolitul Pimen, care
înăstire, va pleca mîine în
parochiilor din judeţul Bo-

8 Septembrie I. P. S. S.
ău.

or Engherliu Lazăr, din re-
Ştefan cel Mare, a fost nu-
nt al batalionului de rezervă
tanului Checais, care trece
rontului.

civile şi militare pe luna
vor plăti în zilele de 17 şi
ie.

xandru Focşa, sub-comisar
ost înaintat sub comisar cl.,
lui Mihail D. demisionat.
Popovici, a fost numit sub
a III-a în poliţia Iaşi.
rneschi, comisar cl. II-a, şef
n punctul Căineni, a fost a-
ar cl. I şi numit şef al po-
ctul Ungheni, în locul d-lui
e trece comisar cl. I şef al
redeal.

sul pentru bursele vacante
rmală de fete, se începe în
eptembrie, şi se va ţinea în
ui Naţional.
examinatoare se va com-
a Agripina Buţureanu, di-
lei, preşedintă ; d-nii Gh.
Calistrat Hogaş, membri.

ul domeniilor, a dat urmă-
ră către podgoreni, cu pri-
a strugurilor, cari din cauza
au început a se strica.
ilor căzute în ultimul timp,
podgoriile judeţului R. Sărat
ui Putna, au început a pu-

egai cunoscut sub numele
cenuşiu, este datorită unei
ă „Botrytis Cinerea", care
face ravagii mai cu seamă
d ploi în abondenţă, după
u început a se coace.
cari sunt mai mult atacate
egai, sunt în genere acelea cari au bobiţa apoasă şi cu pojghiţa subţire, cum sunt spre exemplu : poama grasă, galbenă, băşicată, neagră, moale, aromonul etc.

Mijloace eficace de luptă contra acestui putregai după ce a apărut nu avem.

Pentru a opri însă într'o oare-care măsură ravagiile lui, trebue să se caute a se da strugurilor atacaţi cît mai mult aer şi lumină.

In scopul acesta recomandăm a se rupe din frunza butucilor, atacaţi acelea cari se găsesc în josul strugurilor, pentru a permite aerului să circule pe de desubt, precum şi subţiorile inutile de deasupra.

Ca mijloace preventive recomandăm : a se complecta tratamentele făcute cu zeama bordeleză prin tratamente cu praf uri cuprice (sulfosteatite) date pe struguri ; unul în momentul cînd strugurii au bobiţa ca bobul de mazăre, şi altul cînd strugurii intră în pîrgă.

In regiunile în care acest putregai se iveşte în fie-care an făcînd ravagii însemnate, recomandăm a nu se mai replanta varietăţile citate mai sus, cari sunt prin excelenţă senzibile.

❑ In cursul anului 1909 numărul călătorilor intraţi în Romînia a fost de 348 586 iar a celor eşiţi de 330,289. Mişcarea aceasta a fost acum mai intensă de cît în toţi anii. Grupuri de lucrători au intrat în ţară în număr de 32,123 şi au eşit în număr de 17,778 cu alte cuvinte 14,355 dintre ei au rămas pe teritorul nostru. Din cei 348 586 de călători intraţi în Romînia, 142,926 sînt Austro Ungari, 80,515 romîni, 54,242 bulgari, 24,933 turci, 15,617 sîrbi, 8869 ruşi, 5774 germani, 5418 italieni, 3910 greci, 1913 francezi, 979 englezi, 572 elveţieni, 477 belgi, etc. Cifra de 330,289 reprezentînd pe călătorii eşiţi peste graniţă, cuprinde de asemenea şi pe emigranţii evrei. Curentul emigrării poporului evreu s'a micşorat mult în ultimii ani ; în adevăr, în 1905 au fost 3406, emigranţi, în 1906 3185, în 1907 2294, în 1908 531, în 1909 564.

❑ Iată o interesantă statistică asupra diferitelor accidente, care s'au întîmplat în cursul anului 1909 pe reţeaua drumurilor de fer romîne. Deraieri : 13 în plin drum şi 152 în gări. Ciocniri şi tamponări de tren sau de locomotive, 4 în plin drum şi 311 în gări. In cursul anului 1909 un singur om a fost omorît într'un accident de care era responsabilă direcţiunea, 87 au murit din cauza neprevederei sau a negligenţei personalului de serviciu, 19 răniţi în diferite accidente şi 117 alţi răniţi din propria lor greşală. In total, 136 de victime în tot timpul anului.

❑ Statistica poştelor şi a liniilor telegrafice — Reţeaua liniilor telegrafice ale statului, în 1909 avea o lungime de 7772 km ; au fost expediate 2,937,259 telegrame, 80,877,815 scrisori şi 74971680 ziare şi imprimate. Lungimea liniilor telefonice avea o lungime de 30,820 km. In cursul aceluiaş an au funcţionat 8828 posturi telefonice şi au avut loc prin telefon 9,676,160 de conversaţii.

❑ Duminică 12 Septembrie va avea loc cununia civilă şi religoasă a drăguţei şi gentilei d-şoare Margareta C. Carp, fiica d-lui căpit. C. Carp, cu d Petru Nedelschi, avocat.

După nuntă, tinerii căsătoriţi vor pleca la Paris.

❑ Un caz curios s'a reclamat poliţiei ; d ra Natalia Márgineanu, din strada Florilor No. 26, eri după amiază a declarat unei surori a sa că se duce să se sinucidă, aruncîndu se înaintea trenului după care a plecat fără să se ştie unde.

Poliţia cercetează.

❑ D. Alex. A. Badareu se va duce Marţi 7 Septembrie, la Huşi.

❑ D-na Lucia Nicolescu a fost numită maestră la atelierul de ţesătorii din Iaşi.

❑ S'a constatat că comerciantul Ilie Grossi, care se îmşolnăvise în trenul ce venea de la Vlădeni spre Iaşi, şi care părea suspect sufere de febră-tifoidă.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă" de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu Motru, este :

Noutăţi : Insuşirile ueamului unguresc după un profesor ungur.—Campania contra naţionaliştilor.—O nouă scriere despre filozoful V. Conta.

Chestiuni actuale : A. D. Xenopol, Parlamentarismul la noi.

Literatura : Ion Chiru Nanov. Pe drumul balaurului. E. Poë. Verişoara Bérénice.

Şcolare : M. Buţureanu. Importanţa socială a învăţămîntului casnic Dr. Păunaş. Dascălul.

Ştiinţe : Eugen Mălinescu. Ipoteza eterului în ştiinţă.

Note şi discuţiuni : Petre V. Haneş. Chestionea educaţiei în armată. A. Ney Tinereţia lui Mihal Kogălniceanu.

❑ Un incendiu a izbucnit alaltă-eri la Tg. Frumos în strada Lanor No. 6. Fiind alimentat de vînt a distrus un grajd şi o droşcărie proprietatea d-lui Iosef Tessaro, precum o sanie, şi o trăsură şi hamuri aparţinînd d lui Ancel Benjamini. De asemenea a fost carbonizat un cal al acestuia.

Pompierii de şi au sosit la timp n'au putut stînge complect focul de cît abia pe la 1 jumătate. Au reuşit totuşi să scape de primejdie şcoala de fete, a comunei cea primară de fete izraelito romînă, precum şi alte clădiri ameninţate de flăcări.

Grajdul şi obiectele distruse n'au fost asigurate.

Focul se crede că a luat naştere de pricina unui copil, care se juca cu un chibrit pe la finul din grajd.

❑ In mai multe rînduri, diferite trenuri ce pleacă din gara Iaşi via Vaslui erau atacate cu pietre după ce eşeau din halta Nicolina fără ca autorii să fie prinşi.

Aseară însă unul din ei numit Neculai Tanase, a fost prins de sergent aruncînd cu pietre în acceleratul ce mergea spre Buc reşti. Numitul a fost arestat.

❑ Nimic mai sigur contra epidemiilor ce ne ameninţă, de cît iaurtul, zilnic proaspăt şi laptele bătut de la Debitul de desfacere a produselor Fermelor şi Viilor Bădăreu et dr. Manolescu—Strunga.

● Societatea „Unirea" a lucrătorilor tipografi, organizează pentru seara zilei de Sîmbătă 11 Septembrie, o frumoasă Serată Dansantă, în sala Circului Sidoli.

❑ Marţi 14 Septembrie va avea loc în sala Circului Sidoli o mare reprezentaţie dată de d. *Mircea I. Pella*, cu piesa **„Stafia Barbaţilor !..."**, Comedie bufă în 3 acte de *Bilhand & Hennequin*.

SPECTACOLE

— „Marele incendiu de la expoziţia din Bruxelles" incendiu care a zădărnicit mult vizitarea expoziţiei şi care a făcut victime, va fi redat, în perfecţie în astă-seasă la cinematograful „Union" din grădina Cuza-Vodă.

Noul şi bogatul program, care începe în astă-seară, în afară de catastofa de la expoziţia din Bruxelles, mai cuprinde : „Scăpată de cînele său", dramă în 10 părţi şi 30 tablouri a casei Eclips din Paris. Iată părţile principale ale acestei drame : Averea unei văduve. —O copilă care strică planurile unui mizerabil—Cererea în căsătorie — Refuzat —Un plan teribil— Răpirea copilei—Moartea copilei hotărîtă—Durerea unei mame— Un prieten credincios — Spre malul mărei—Afecţiunea unui cîine—In prada valurilor— Bucuria copilei— Pedeapsa unui mizerabil—Un cîine remorcher—Spre casă—Lovitura sigură a unui mizerabil—Cîinele judecător—Demascat—Pradă justiţiei.

O altă dramă, care se cuprinde în noul program din astă-seară, e „Davy Crocket". scene din viaţa americanilor. Drama înfăţişează : Vînătoarea de curcani sălbateci—Intîlnirea cu Maria—Inceput de dragoste—Un adersar—Maria iubeşte pe Davy—Ura adversarului—Un bal american—O sărutare care strică serbarea—Spre casă—Prin văi şi munţi—Viscolul—O ceată de lupi flămînzi—Urmăriţi de lupi—O fugă emoţionantă—Un slab adăpost—Incolţit de lupi—Mîna pe clanţa uşei—Indrăzneala lupilor flămînzi—A doua zi—Grija unei mame —In căutarea Mariei— Regăsită— Cererea în căsătorie—Refuzul—Silită a fi soţia adversarului—Răpirea Mariei—Davy triumfător !

Spendidele vederi după natură nu lipsesc din acest acest program. Sunt minunat înregitrate după natură : Laguna Veneţiană, Morano, Torcelo, Mazarbo şi Burano, Pathé Journal apare astă-seară cu ultimile noutăţi.

„Noul apartament a lui Pietke, e o hazlie comedie, mai sunt apoi : Cura de slăbit, comedie, Portretul, dramă ; Efectul unei discuţii politice, comedie moşteniţoarea, comedie ; dansul matchiş în Brazilia etc. etc.

DIVERSE

— De aproape un an de zile s'a înfiinţat în localitate un cerc esperantist prin concursul esperantiştilor bucureşteni, a cărui scop principal este propogarea noului limbi internaţionale „Esperanto".

Acest cerc constituit pe baze solide îşi face datoria în marginele puterei sale, fiind consecvent statutului ; astfel se predau în fie care Duminică cursuri publice gratuit de limba esperanto. Cursurile se predau de d-na Marie Căpitan Viwoski, în localul şcoalei primare de „Al. Lambrior" din strada Vovidenie (colţ cu str. Sărărie) de la ora 4—6 p. m.

Mare mulţumire sufletească au membrii cînd se strîng în adunări ocazionale, unde se ţin conferinţi despre Esperanto, foloasele sale actuale şi viitoare, ştiri din lumea Esperanto, etc.

Cu ocazia congresului ce a avut loc în Bulgaria, în August a. c., a luat parte şi o delegaţie ieşană, care, fără a şti limbele bulgară, sîrbă, turcă şi greacă, au luat parte şi la serbări, graţie noului limbi Esperanto, care se poate învăţa în 6 luni maximum.

— Astă-noapte pe la orele 11 jumătate, sergentul din punctul Hala, a găsit pe o tarabă din piaţă un copilaş ca de o lună de zile, care a fost dus la Maternitatea.

— La 20 Septembrie se va ţinea la prefectura judeţului, licitaţie publică pentru darea în exploatare a vînatului de pe moşiile statului.

— In sara de 19 Septembrie va avea loc adunarea generală a membrilor societăţii Moldova, pentru a proceda la alegerea unui nou comitet.

Ultime INFORMAȚII

❑ In sfîrșit o să avem cît mai curînd, apă la Iași. Și știți de ce? Pentru că ambii ajutori de primari ai lașului, s'au pus pe lucru! Dacă nu credeți, citiți în ziarul liberal local, care scrie în numărul de eri:

„D nii P. Fîntînaru și X. Eraclide ajutori de primar, *au început* ieri lucrările pentru aducerea apei de la Timișești."

Nici nu'i rău!

❑ **Activitatea extra-bisericească.**— Supunem mediitării I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei D. D. Pimen următoarele rînduri, cari cuprind aprecierea grupuiui de preoți strînși în jurul Revistei teologlce *„Păstorul O todox"* asupra poreclitei activități extra bisericești:

Nu sunt de părere a trîmbița în lung și late defectele noastre ale clerului dar nu trebue nici acoperite ci să tindem mereu să ne corectăm greșalele și să împlinim lipsurile.

Trebue să mărturisim cu toții și să ni se cam roșească obrazul cînd ne gîndim la munca clerului pentru cultura religioasă morală a poporului. O dovadă avem însuși cuvîntul nenorocit, care ne face de ocară și care, decîtă-va vreme se împămîntenește: „actiaitate *extra-bisericească*.

Activitate extra-bisericească este: a fi arendaș, samsar și altele de soiul acesta Măre Doamne! In asemenea activitate suntem foarte bogați, încă prea bogați! Ne lipsește însă *activitatea bisericească* prin care se înț lege; a învăța și boteza toate popoarele" Și noi tocmai aceasta vrem să o numim activitate *extra bisericească* ?!. Ei da! nu suntem învățați cu ea!..

Ici și co'o sunt preoți, cari muncesc cu drag și cu inimă pe acest teren. De aceștia sunt mai mulți la sate. La orașe mai puțini. Și în adevăr la orașe situațiunea este alta.

❑ **Amănunte asupra asasinării administratorului Stamatopol.** — Eri s'a făcut autopsia cadavrului administratorului moșiei Ciorțești, I. Stamatopol.

Autopsia s'a făcut de d. dr. Mogoș, medicul circomscripției Dobrovăț, în prezența substitutului de procuror din Vaslui, d. Giurgea și Gingir, administratorul plășii.

La început din cauză că Stamatopol avusese o scurgere de sînge pe nas, gură și urechi, s'a crezut că ar fi fost împușcat în cap. Din autopsie însă, s'a constatat că dînsul a fost împușcat în spate și partea stîngă, iar alicele au perforat inima și plămînii.

Din cercetările făcute de substitutul de procuror la fața locului, s'a aflat cu totul contrar de cum se anunțase eri cînd primele cercetări le făcuse jandarmii.

Defunctul I. Stamatopol, fusese administratorul moșiei Ciorțești, exploatată de frații Vasiliu și d. Varduca. La Poiana Cîrnului, unde s'a întîmplat asasinatul, Stamatopol se dusese fiind însărcinat de Banca Agricolă, care are gaj asupra cerealelor acelei moșii, să supravegheze treeratul. In ziua de Joi 3 Septembrie, Stamatopol veni la locul numit Capra, unde se afla mașinele de trier și rugă pe mecanicul Buzescu să reînceapă lucrul mai din vreme. Acesta răspunse că oamenii sunt la masă și apoi au liber un ceas ca să se odihnească; Stamatopol lovi atunci pe Buzescu și acesta retrăgîndu-se în colibă, care era la o departare de zece metri de mașină, luă o pușcă și eșind afară trase asupra lui Stamatopol care ședea de vorbă cu vatavul Pastela, cu spatele spre colibă.

După ce mecanicul Buzescu săvîrși acest fapt, strigă în gura mare că va mai omorî pe cineva. Oamenii care dormeau, auzind detunătura armei, au sărit și ducîndu-se spre mecanic, au voit să-l dezarmeze, acesta însă a amenințat că împușcă pe oricine s'ar apropia de el.

Anunțîndu-se jandarmii, au venit, și cu mare greutate l'au putut dezarma și pune în lanțuri.

Intrebat eri de substitutul de procuror d. Giurgea, dînsul a mărturisit în totul faptul cum s'a petrecut, spunînd că regretă ceia cea făcut.

Pe urma criminalului rămîn 7 copii.

Inmormîntarea lui Stamatopol s'a făcut astă zi după amiază.

❑ In ziua de 2 Octombrie 1910 ora 2 p. m. se va ținea în localul colegiului medical (Spitalul central Iași.) concurs pentru ocuparea locurilor de interni, cari după prevederile budgetare, vor fi disponibile la spitalele și ospiciile sf. Spiridon din Iași.

❑ Aflăm cu o deosebită plăcere, că eri a avut loc în Iași, cununia amicului nostru d. Georges Beldiman, fiul d-lui Iorgu Beldiman, fost prefect de Ilfov și senator și al d-nei Lucia L. Bogdan, născută Mihail Kogălniceanu cu d-ra Lucia Cantili, din Ploești, nepoata defunctului milionar Gh. Cantili, despre a căruia succesiune s'a vorbit atît de mult.

Urăm toate fericirile noilor căsătoriți.

❑ D. dr. Alexandru Zăhărescu, subdirectorul institutului de chimie a statului, fiind însărcinat să facă un studiu asupra cerealelor, prefectura județului a primit o circulară prin care i se cere a se da d-lui Zăhărescu tot concursul.

❑ D. P. Ballo a fost numit profesor de limba germană la școala superioară de comerț din Galați și detașat la școala superioară de comerț din Iași.

❑ Cu începere de la 18 Septembrie c., serviciul poștal pe linia Hîrlău nu se va mai deservi cu diligența, ci ea va fi deservit de trenul care circulă pe linia Podul-Iloaia-Hîrlău.

❑ Societatea viticolă a primit o adresă din partea Camerei de comerț din București, prin care-i face cunoscut că d. Jules Loubat din Nimes (Gard), cere a fi pus în legătură directă cu producătorii de vin din țară, doritori a-și exporta vinurile lor în Franța, unde producțiunea de vin este deficitară.

❑ Judele instructor al tribunalului Dîmbovița, a făcut cunoscut prefecturii județului că s'au descoperit acolo, monede false de nichel de 10 și 20 bani, emisiunea 1905 1906, monede de argint a 1 leu, emisiunea 1884 și 1896 și de 5 lei, emisiunea 1882. Monedele de 10 și 20 bani și cele de 1 leu sunt fabricate din alpaca, iar cele de 5 lei dintr'un aliaj iar apoi argintate.

Pentru a se putea da exact de urma autorilor, cere ca să se respundă dacă de la 1907 au circulat și în județul nostru asemenea monede false.

❑ **Școlare.** — Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice a admis transferarea d lui Lucian Roiu, profesor de șt. naturale la liceul din Botoșani, la liceul național din Iași, pe tot timpul concediului d-lui Mihai Tomida.

Deasemenea face cunoscut—ca în cl. I să fie primiți 60 elevi, cu repetenți, clasa II, III și IV cîte 50 iar în cursul superior numai cîte 40 de elevi de clasă, în cas contrar, Ministerul anulează ori-ce înscriere mai mult.

Se recomandă părinților și elevilor să-și procure „Anuarul liceului național" pe anul 1909—10—de la direcția școlei. Costul e 50 bani.

— La liceul internat sînt înscriși 151 candidați pentru clasa I-a, 12 pentru a II-a 7 pentru a III-a, I pentru a IV, 10 pentru a V-a și 2 pentru clasa a VI-a.

Concursul va lucepe în ziua de 13 Septembrie, iar cursurile la 20 c.

— Ministerul a hotărît, ca programul liceului internat să rămîie acelaș, ca anul trecut, potrivit dorinței exprimate de profesorii școalei.

— Preotul C. Matei a fost numit învățător suplinitor la Balș, comuna Băiceni, post din nou creat.

— D. X. Obreja, învățător la Alexandru cel Bun, a fost detașat pe ziua de 1 Octombrie, la școala din Vlădeni; d-ra Paraschiva Zăhărescu, de la școala din Cotnari, a fost mutată la postul II din Buhalnița.

— Au fost numiți:

D-șoara Ema Bucevschi, la școala din Cristești. Ioan C. Zaharia, normalist la școala din comuna Poeni; d-ra Ana Ionescu în postul II la Perieni (Țiganași).

❑ **Modificarea itenerarului trenurilor.**—Direcția generală a c. f. r., a înștiințat circumscripțiile de mișcare, că de la 1 Octombrie se fac oare cari modificări: Se suprimă trenurile: acc. No. 37 și 38, între București-Predeal; accl. 53 și 54, între Ploești-Predeal, trenurile de persoane 105 și 106 pe aceiași distanță; trenurile mixte 301 și 302 între Iași-Ungheni.

Pe ziua de 1 N brie, se suprimă trenurile accl. 49 și 50 între Piatra Olt și Jiblea.

Modificări: Trenul de persoane 118 va porni din Crasna la 5 și 14 m. și va ajunge la Banca la 5 și 43, trenul 147 va porni din Pașcani la 9 și 10 și va ajunge la Burdujeni la 11 și 30; trenul 149 va porni din Pașcani la 9 și 15 p. m. și va ajunge la 11 și 20; trenul 317 va porni din Dolhasca la 9.50 și va ajunge la Fălticeni la 10 și 55 trenul 333 va porni din Stereești la 10.40 și va ajunge la Botoșani la 10 25

Trenurile accelerate No. 9 și 10 între București Predeal, vor avea vagoane de cl. I și II, vagon de dormit și vagon restaurant, cu începere de la 1 Octombrie și până la 30 Iunie inclusiv.

— Direcția generală a făcut cunoscut circ. inspecției de mișcare, că transporturile de cereale, destinate a se descarca în silozurile din Constanța, să se expedieze, pe cît posibil numai în vrace.

❑ Eri, d. Gh. Em. Bogdan, inspector administrativ, a inspectat plasa Cîrligătura. Astă-zi d-sa însoțit de d. prefect Krupenschi și căpitanul de gendarmi Stavăr, a plecat în inspecție la Bivolari, Hermeziu, Țiganași și Șipote.

❑ In secolul XV a, extragerea aurului din lumea întreagă era de 5000 de kgr. aproximativ. Valoarea aurului pur fiind de 3440 de lei kilo, totalul acesta reprezintă o valoare de 17,200,000 lei. In secolul XVIII-a, cantitatea mondială a aurului extras era de 20,000 kilo.

După descoperirea minelor de aur din California, la 1850, extragerea aceasta a progresat mult In 1907 extragerea mondială este de 616,636 kgr., sau de 2 miliarde, 124 milioane. Ea a depășit suma de 2 miliarde în 1902, care a fost anul celei mai îmbelșugate producții de cînd lumea există. Stockul monetar mondial în circulație sau în rezervă, se ridică la 25 miliarde aproximativ și creșterea sa anuală e de 6 la sută.

In 15 ani, vom avea un stock monetar de cinci zeci miliarde cel puțin. In 50 de ani, vom avea 100 miliarde. In ceia ce privește Franța, Guyana franceză a produs în 1908, 4470 aproximativ; Madagascar în 1908, 4000 kgr. și în 1909 4352 kgr. Producția Guyanei franceze a trecut de 2807 kgr. de aur în 1895 și de 4470 kgr. în 1907. Acea a Madagaskarului a întrecut numărul de 3100 kgr. în 1906 și de 4882 în 1909. Producția franceză (împreună cu a coloniilor) e aproximativ de 15000 kilo.

❑ Societatea „Domnița Maria" din București, pentru răspîndirea artei naționale în România, a adresat un apel către țesătoarele romîne, prin care arată că, pentru a da o viață nouă acestei industrii casnice, societatea „Domnița Maria" urmînd indemnul dat de d. A. S. R. Principesa Maria, a deschis în București un atelier de țesătorie și boiangerie, în care se țes scoarțe după moda veche și cu lănuri boite cu culori vegetale.

In acest scop, sunt rugate femeile care se îndeletnicesc cu țesutul, să facă cîte o scoarță cum vor crede mai frumoasă și să o trimeată societății pînă la 1 Octombrie, de oare-ce la 26 Octombrie se va ținea concursul juriului. Scoarțele să nu fie mai mari de 3 m. lungime și 1.50 lățime, dar mai mici pot fi.

Femeile care vor trimete cele mai bune lucrări, se vor premia cu cîte 200 și 100 lei și cu un certificat iscălit de însuși Principesa Maria.

Același rugăminți și premii și pentru maiștrii de olărie.

❑ **Judiciare.**—Judecător sindic pe anul curent, a fost delegat d. jude Grigore Demetrescu.

— Frații Gutman din București, au cerut tribunalului, declararea în stare de faliment a comerciantului I. Solomon din strada Stefan-cel-Mare.

— In interesantul proces de revendicare dintre d sa Cecilia Codrescu și Baroncea, ce se judecă astă-zi la tribunalul din Bîrlad pledează d nii: Al. A. Badareu, Lascar Antoniu și Vespesian Pella.

— Tribunal s. II-a a confirmat azi mandatul de arestare a lui Dumitru Cozma pentru furt.

— Luni 6 Septembrie va veni înaintea tribunalului s. II-a reconfirmarea mandatelor emise contra lui Vasile Pelin, Maria Hîrtopeanu și Margareta Juncher pentru furtul comis la d. Bogonos, și a lui Const. Visariu, pentru omor.

❑ *Se svonise că d. prof. dr. C. Thiron ar fi să fie tradus înaintea Consiliului de reformă pentru ideile sale de liber cugetare întru cît d-sa este medic colonel în rezervă.*

Zvonul acesta nu are nici o consistență. De alt-fel este și imposibil și absurd, ca un profesor universitar, să nu aibă libertatea gîndirii pentru motivul că este medic colonel în rezervă,

❑ Mîne Duminică 5 Septembrie crt. are loc la Teatrul-Circ Sidoli un mare Matineu la orele 4 și în seara aceleiași zile o reprezentație extraordinară dată de Cinematograful Pathé-Frères.

Program cu desăvîrșire nou. Intre altele: *Francesca di Rimini*, mare dramă extrasă din Divina Comedie de Dante și interpretată de somități artistice teatrale. — Clovnul și pașa, inscenare grandioasă din splendida serie de artă. — Groază de apași, comedie. — Istoricul oraș Nürenberg. — 2 numere noui din ziarul însuflețit „Pathé-Journal" care conțin între altele Congresul din Salzburg, — Lansarea celui mai mare cuirasat din lume, — Ultimele creațiuni ale modei pariziene, — Jim Johnson în luptă sportivă, — Incendiul de la expoziția din Bruxela etc, etc.

Reamintim cetitorilor că atît matineul cît și reprezentația serală au loc mîne Duminică 5 Sept. a. c. ambele în sala Circului Sidoli și prețurile locurilor sunt cele obișnuite.

Școala Profesională de fete
„Tereza Paraschiva G-rai Milicescu"
— Iași — Str. Albinet No. 5 —

In această școală să predau cursurile școalelor Profesionale după programa proprie. Se predă Croitoria și Teoria Croitului într'un mod foarte practic.

Limba franceză obligatoare.

Se primesc eleve interne, semi-interne și externe.

Inscrierile au început de la 15 August

Prospecte să trimet la cerere.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE
Champalbert Herovanu
— Iași Bărboi 19 —

Curs primar, după programa statului franceza, germaua obligătoare. Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 4 Septembrie

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore, s'a constatat în provincia Puglia, 9 cazuri noui de holeră și 5 decese.

*

Viena.—Un comunicat al ministrului de interne, vestește că un nou caz de holeră a fost constatat la o femeie cumnata unui bolnav, care a fost și el izolat în spital.

Buda-Pesta.—Azi, șease cazuri noui de holeră au fost constatate în diferite localități din Ungaria.

Până acum examenul bacteriologic, a constatat 21 cazuri de holeră în Ungaria.

Nenorocire

Bîrlad.—La moara de pe moșia Banca s-a întîmplat eri o nenorocire. Victima e arendașul moșiei Kepler care și proprietar al morei.

Acesta, pe cînd se afla pe podul morei a alunecat de pe o șcîndură și a căzut cu piociorul între dinții roții. Piciorul i-a fost strivit.

Victima a fost dusă la spitalul Beldiman.

Imparatul Wilhelm în Ungaria

Buda-Pesta.— Imparatul Wilhelm a sosit în Ungaria.

In apropiere de localitatea Cinci Biserici a fost găsit pe linia ferată un cartuș.

Nu se știe dacă acel cartuș a fost pus cu intențiii rele.

Congresul tinerilor Egipteni

Paris. — Congresul tinerilor egipteni care a fost interzis la Paris, se va ținea la Bruxelles la 22 curent.

Se asigură că guvernul francez a interzis ținerea congresului, din cauza aspirațiunilor panislamiste a tinerilor egipteni, ceia ce ar pricinui desordine în Africa.

Convențiunea militară cu Turcia

Paris.—„Le Matin" află din izvor sigur că convențiunea militară între Turcia și Romînia, a fost încheiată.

Conform acelei convențiuni în cazul cînd Bulgaria ar ataca pe Turci, Romînia urmează a porni contra Bulgarilor.

Balonul „Parseval"

Muenchen.—Balonul „Parseval" 6 a făcut azi după amiază, înconjurul locului Chiew și s'a înapoiat la Muenchen după ce a parcurs 200 kilometri, într'un record perfect cu toate că vîntul bătea puternic.

HOLERA

București.—Trei cazuri suspecte s au ivit pe moșia Cogani, județul Ialomița, dintre care unul foarte grav.

Ciobanul Ioniță Dudunacu s-a îmbolnăvit eri după amiază, prezentînd toate simptomele holerei asiatice.

Ceilalți doi sînt mai ușor bolnavi. Toți sînt din serviciul moșierului Nicolae Sandu Popa.

D. dr. Bușilă, sub inspector sanitar a plecat la fața locului.

De relevat, e că individul care a murit la Cernavoda, prezentînd simptome grave era venit tot de la moșia Cogani.

*

București.—D. dr. I. Cantacuzino, director general al serviciului sanitar, care a sosit azi dimineață în Capitală, a fost interviewat, și a declarat următoarele:

— Din cele 2 cazuri suspecte, constatate la Cernavoda, unul s-a prezintat cu simptome de epilepsie; celalalt, a prezintat o intoxicare alimentară după ce a mîncat pește stricat.

Acest din urmă face parte din cei 150 lucrători, de pe moșia Fetești, a arendașului Popa, care toți s'au intoxicat fiind nutriți cu pește stricat, și toți au fost internați în infirmerie.

Asupra cazului mecanicului din Brăila, la examinarea bacteriologică ce i s'a făcut nu i s'a găsit microbul holerei.

Pentru o mai mare siguranță însă s'a recurs la o cultură microbiană.

*

La Galați, continuă d. dr. Cantacuzino, în afară de cazul de holeră constat oficial n'a mai fost nici un alt caz.

Trecînd dar cîte va zile fără a se mai înregistra cazuri noui, însamnă că flagelul a fost înăbușit.

*

Galați. — Din sursă oficială, se anunță: examinîndu-se materiile fecale, ale femeei lui C. Bria, de holeră, s'a găsit vibrionul holerei.

Cu toate acestea ea este sănătoasă.

Bucuresti.—La Predeal au mai fost trimiși medici și agenți sanitari, așa că acum se găsesc acolo 4 medici și 5 agenți sanitari.

Tot spre a supraveghea măsurile sanitare luate au mai fost trimiși: inspector dr. Cazacu la Constanța, inspectorul dr. Vinlanu la Brăila și inspector dr. Popescu la Predeal.

S'a dispus ca să se ele etuvele din orașele unde nu se simte nevoia spre a fi trimise în punctele amenințate.

*

Tîrgoviște.—Aci au fost izolate 12 persoane, sosite în țară cu vaporul Bosnia.

Călătoria Principesei Maria

Viena.—A. S. R. Principesa Maria a României, împreună cu principesa Elisabeta, a sosit incognito la Tolbach—Tirol.

Răspuns unei „Inștiințări"

In ziarul „Mișcarea" s'a publicat, sub semnătura d nei Erato Văsescu, o inștiințare, în care se spunea că fica mea, d-șoara *Florica Călimănescu*, telegrafistă din Iași, ar induce lumea în eroare, declărînd că e nepoata sus numitei d-ne.

Țin să lămuresc publicul, că „inștiințarea" publicată, nu e de cît rezultatul unei josnice calomnii, colportată de o d-nă din *Negrești*, *Ella Davidescu*, născută Ihăl, care în unire cu soțul ei Gh. Davidescu, conduc oficiul poștal din Negrești, unde fica mea a avut nenorocirea de a funcționa cît-va timp ca teligrafistă și unde a îndurat atîta mizerie din partea lor.

Alex. Călimănescu
căpitan și avocat

De inchiriat, de la 26 Octombrie 1910 localul numit Vechea Bolta Rece, situat în str. Rece No. 16, cu pivnițile ei, poate servi ca școală, fabrică, stabiliment de băuturi spirtoase, sau ca locuință, fiind un local spațios cu grădină, care actualminte se află Fabrica „Progresul". A se adresa la ziar.

Vănzătoare specială galanterie, pălării, încălțăminte și dantelerie dorește post durabil local. S. G. Posteresante Iași.

Profesor special
de
Franceză, germană, latină, preparator exersat de curs primar și secundar.
V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

Magazinul la „Vultur"

Invită pe onor. sa clientelă să'l viziteze, căci au început să-i sosească, de pe acum chiar, noutățile și mărfurile cele mai elegante pentru sezonul de toamnă.

Numai *La Vultur*, se găsește toate articolele de fantezie în ale Modei și garniturile cele mai frumoase pentru modele noui de rochii. Chiar și cele aratate de Pathè Journal, magazinul la Vultur, n'a cruțat să le aducă

Mulțumind anticipando, magazinul *la Vultur* roagă pe onor. sa clientelă să'l viziteze. Prețurile la toate, se știe că sunt mai ieftene ca ori unde.

Jalnicii: Natalia, cu copii Adina, Zoe și Mariana; Xenia Stamatopol; Constantin și Natalia Stamatopol cu copiii; Iorgu Stamatopol; George și Maria Budeanu cu copiii; Ecaterina și George Fetcu cu copiii; Nimfodora Stamatopol, Zoe Stamatopol și copiii; Victor Stamatopol cu soția; familiile: Mindici, Gorovei, Tabara, Simionescu, Misihănescu, Ivașcu, general Skeletti, Teodorini, Cocota, Dobias, Rainu și Savinescu, au durerea a face cunoscută moartea prea iubitului lor: soț, tată, frate, cumnat, nepot și văr:

✝

Ion Stamatopol

Incetat din viață în ziua de 2 Septembrie 1910. Inmormîntarea se va face Sîmbătă 4 Septembrie la Poiana Cîrnului.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,

Leneviei intestinale

Hemoroizilor,

Congestiunei,

Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani

(Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

PONDOIR pâtes Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

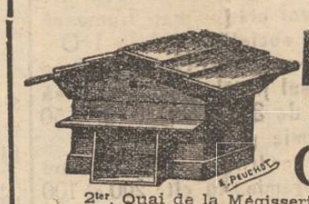

RUCHE à Cadres mobiles Prix : **20f** Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. **0f 20**

BROSSE A TAPIS

Prix : **14 fr.**

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES

GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, équip.... 7 »

Paillasson pour serre, le mètre carré... 4 20

Porte-Bouteilles pour vin Fleurs... 2 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : Of 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viete şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Décemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la 21 Septembrie 1910

Se poate cîştiga în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	17,00
1/4 Un sfert	Lei	34,00
1/2 Una jumătate	Lei	68,00
1 Loz întreg	Lei	136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1107 Mercuri 8 Septembrie 1910

Statuia lui CUZA-VODĂ

Facem loc de cinste următoarei scrisori a d-lui M. B. Cantacuzino, distinsul om de legi și fostul șef al conservatorilor din Iași.

Domnule Director,

Intorcîndu-mĕ dăunăzi în Iași, după o absență de două luni, am trecut prin piața nouă pregătită spre rîdicarea statuei lui Cuza Vodă, și m'a cuprins o adîncă mâhnire, pe care sunt convins că o împărtășesc toți concentățenii mei, căci toți, oricare ar fi de altmintrelea atitudinea ce le dictează situațiunea lor oficială, trebue să simtă în fundul inimilor, nedreptatea care, nu știu din ce pricini meschine și obscure, e pe cale de a se făptui în acest oraș al amintirilor.

Ar fi o nedreptate de a se refuza piața menită de a aminti marele fapt al Unirei pentru rîdicarea monumentului acelui Domnitor, în persoana căruia Unirea se întrupează.

După ceia ce a fost, Iașul are dreptul de a revendica libertatea deplină de a'și cinsti gloriile cu demnitatea și pietatea patriotismului seu; această mîngâere și acest imbold trebuie să i se lese neștirbite; și să n'aibă teamă guvernanții noștri, — va ști să deie fiecăruia ceia ce i se cuvine.

Iar noi Ieșenii, cu toții, fără deosebire de partide sau de coterii, avem datoria să protestăm și prin sute și mii de glasuri, să rugăm pe comitetul organizator ca să intervină pe lîngă autoritățile locale și centrale, și de va fi trebuință, până și pe lîngă Regele României, care va da o nouă dovadă de respectul cu care a știut să înconjoare trecutul regatului Seu, nepermițînd ca necuviința care ne amenință, să se îndeplinească.

In speranța că veți bine-voi a publica aceste rînduri în coloanele ziarului d-vostră, vă rog, Domnule Director, să primiți încredințarea distinsei mele considerațiuni.

M. B. CANTACUZINO.

Sinaia, 6 Septembrie 1910

GUVERNUL TREIMEI

Pentru moment ideia conservatoare e reprezentată prin 2 direcțiuni cu 2 organisme politice de partid, iar ideia liberală printr'o singură direcțiune, *acea a dinastiei*, cu un singur organism politic de partid.

Ar urma de aici, că partidul liberal reprezintă valoarea unei *unități*, pe cînd partidele conservatoare ar reprezenta fie-care în parte numai valoarea *unei jumătăți*.

In fața acestor socoteli foartă multă lume își zice că e greu unei jumătăți de partid să pretindă a lua puterea; că îi va fi foarte greu însăși Coroanei să se decidă pentru una din cele două jumătăți și că dar în neputința de a se unifica jumătățile, unitatea liberală va sta la cîrmă.

Acest raționament pare că și-l fac și liberalii marcanți, chiar dinastia Brătianu, după cum reiese din cele ce au transpirat în presă, din felul cum s'a pus în atingere capul dinastiei, d. Ionel Brătianu, cu fruntașii liberali de prin diferite județe, cu prilejul inspecțiilor sale *sanitaro-politice*. D. Ionel Brătianu pare a fi convins și se silește a convinge pe toți ai săi, că guvernul e foarte omogen—îl credem; că partidul e foarte unitar—să'l credem; că puterea nu l'a sleit, nu l'a uzat—să-i admitem; și că are credifiul moral al țării—ho! ho! aici e gogonată de tot, și că dar nu numai că guvernul va deschide sesiunea și că va lucra rodnic — fie! dar că nici la finele sesiunei nu se simte nevoia unei schimbări de regim.

Pe ce s'ar răzima d. Ionel Brătianu, cînd face asemenea afirmări gratuite? Intâiu socotește ca și foarte mulți din spectatorii în politică, că partidul liberal are pentru moment superioritatea asupra partidelor conservatoare, pentru că el ar fi *unitatea*, iar noi *jumătate*, și cum totdeauna unitatea e mai mare ca o jumătate, așa și în politică, unitatea liberală va covîrși jumătățile conservatoare și va dăinui la putere.

Mai mult încă: crede că și Coroana ar fi în fața acestei probleme politice, crezînd ca și dinastia că partidul liberal e *unul*, deci, *unitatea* pe cînd partidele conservatoare sînt două, deci jumătăți, și în tendința ce are și urmărește Coroana de a le unifica, unitatea liberală va sta la putere tocmai pentru grăbirea și înlesnirea unificării jumătăților.

Dar, și este un *dară* la mijloc.

Ori ce unitate ca și ori ce jumătate numerică se judecă pe baza unui raport. Numai raportînd la ceva numărul e întreg sau fracție. De pildă *trei* e și întreg, dar și *jumătate* din șese, dacă îl raportăm la șese: e *sfert* din 12, e *treime* din nouă.

Care să ne fie raportul, după care să judecăm așa pretinsa unitate politică liberală? De sigur, că nu poate fi de cît țara, țara cea legală, țara cu votul ei.

Partidele politice cele trei, raportate la țară, nu la ideia lor unitară, nici la ascesul la Coroană, stau în uncțiune de *unu pă trei*.

Unu pă trei stau liberalii.

Unu pă trei stau Carpiștii-conservatori.

Unu pă trei stăm noi democrații-conservatori.

Pentru țara raportînd partidele, nici nu le putem socoti alt-fel. Și de 2 ani de zile și ceva țara și a spus ast-fel cuvîntul, avînd a alege între cele 3 treimi, nu între un întreg și două jumătăți.

Și cum s'a pronunțat țara? Dînd preferință cu mare majoritate d voturi treimei democrate-conservatoare trimițînd în parlament, următorii deputați și senatori: N. Fleva, Barbu Păltineanu, J. Th. Florescu, P. D. Moruzi, Gh. Lascar, Nicu Economu, At. Arbizani, dr. M. Riegler și pe răposatul D. Donici, fost senator de Vaslui.

Și preferința aceasta a țării nu e ceva întîmplător; ci s'a arătat unanim mai în toate colegiile electorale, și chiar acolo unde candidații noștri au căzut, au căzut cu foarte puține voturi sau în urma unor cartelări rușinoase și pe supt mînă ca la col. I Senat din Ilfov.

Mai mult încă; treimea liberală avea în sprijinul ei puterea, care se cotează cu foarte mult la noi în țară, cu cel puțin 20 la sută din alegători, dacă nu și mai mult; așa că judecînd prin raport la țară unitatea liberală se reduce la foarte puțin.

Și atunci se pune marea întrebare: în virtutea cărui drept treimea *cu minus* liberali pretinde permanentizarea puterii, la care mai ales sufere de atîtea scisiuni și disensiuni interne, că-i amenință chiar unitatea de direcție?

Țara—raportîndu-și la ea partidele—și-a dat asentimentul, și-l va mai da în curînd, dacă va fi cercetată, ca la Olt, la Teleorman, la Vălcea și ori și unde aiurea, chiar cînd va fi pusă la cercare pe toată linia. Țara nu se desminte pe sine. Dar cerca-va treimea slăbită liberală să dea ochi cu țara în halul în care se află? Este însă un cusur. Pînă acum politica s'a făcut cu coeficientul *unu pă doi*; acum începe să se facă cu coeficientul *unu pă trei*; dar ca să mergi în politică cu *unu pă trei*, înseamnă că și celelalte 2 treimi pot impune totdeauna treimei chemată la putere, nu numai cartelul de locuri în parlament, dar și combinări de cabinet, căci îndată ce se va ajunge la acest rezultat ca treimele să conlucreze chiar în guvern, pe față, atunci mai degrabă se va realiza continuitatea în opera legislativă, va înceta vandalismul nostru de legiferare și se vor realiza în mod viu și permanent multe din aspirațiunile țării; iar oamenii politici vor fi mai înfrățiți în opera lor de înalțarea țării, nu ca acum cînd ducem încă o politică sălbatecă.

Gh. Ghibănescu.

Procura d-lui Stere

Alegerea d-lui C. Stere de șef al partidului liberal din Iași, acum doi ani, se prezintase sub forma unei operete, carĕ, dacă era lipsită de cuplete, nu era lipsită și de celelalte elemente constitutive ale operetei.

După doi ani de șefie, opereta a ramas la fel. Pînă astăzi nu se știe de ce s'a făcut alegerea în persoana d-lui Stere; nici nu se știe dacă d. Stere este șef.

Lucrul acesta nu-l știe, în primul loc, d. Stere însuși. Il știe doar un singur om din partidul liberal din Iași: un domn M. Carp, profesor de religie și încasator al abonamentelor Vieței Romînești. *Căci toată activitatea de șef a d-lui Stere s'a concentrat asupra acestui domn Carp, profesor de religie, din carĕ d. Stere a făcut, în două rînduri, un cumulard cu totul hilariant: odată furier civil la liceul militar, a doua oară director la școala de Belle Arte.*

Cu atîta comică activitate se poate lăuda d. Stere și cu curagul de a fi întors spetele Fortunei, căci de noroc nu se poate plînge d. Stere: a debutat prin a fi ajutor de primar și a ajuns, după scurtă vreme, șeful unui puternic partid.

După doi ani de zile de operetă, d. Stere a ajuns, în fine, să înțeleagă, că misiunea d-sale este terminată. Pe profesorul de religie l'ar mai putea numi profesor de caligrafie, maistru de gimnastică, moașă de cvartal sau medic primar. Dar cu aceasta, cu toate aceste numiri, misiunea sa tot ar fi terminată; terminată fără să fi început vre odată.

D. Stere n'a demisionat din șefie. Atîta recunoștință datorește el partidului liberal, ca să nu-i pună în jenă și în încurcătură. Dar s'a demis în mod secret, instituind, pe lîngă persoana sa de șef, o locotenență, care va avea să conducă treburile partidului. Ce va hotărî locotenența, d. Stere va ratifica, fără discuție: aceasta este baza convenției între șef și locotenență.

Asemenea locotenență ie lucru nou de tot. Locotenența se institue, de obicei, sau în cazuri de vacanță, sau cînd persoana chemată să domnească este încă nevrăstnică.

D. Stere există ca șef și este peste major. Totuși a instituit o locotenență în jurul persoanei, semnînd astfel, cu mîna proprie, certificatul neputinței sale politice.

D. Brătianu a dat o lovitură cu totul contrarie. Atunci cînd instituirea unui interimat la șefia partidului liberal, ar fi fost lucru și uman și logic, d. Brătianu a profitat, în mod brutal, de o situație excepțională și s'a proclamat șef.

Iar într'un moment în care nimeni nu se gîndește la șefia partidului liberal din Iași, d. Stere dă procură altora să conducă treburile acelui partid.

După trecere de doi ani, d. Stere a reușit să compună o urmare la opereta burlescă a șefiei sale.

Industria Petrolului

Partidul liberal a acaparat încetul cu încetul toate arterele noastre de producție și de credit, dar se pare că încă nu s'au săturat.

Din clipa în care terenurile noastre petrolifere au început a fi exploatate, în urma crizei din 1900, liberalii și au propus să acapareze și aceste izvoare de bogăție națională. Cînd zicem liberalii, înțelegem pe „ocultă", căci d. D. Sturdza era gata să vîndă terenurile petrolifere ale Statului către consorțiul reprezentat prin d-rul Herman Fiala.

De atunci și pînă azi, industria petroliferă s'a desvoltat fără încetare, iar pe măsură ce ea propășea, nerăbdarea și poftele ocultei au tot crescut. Tot ce a stat în putința ocultei de a împedica vinderea terenurilor petrolifere, a făcut. D. Carp a fost împedicat să vîndă terenurile; d. Sturdza tot așa, și d. Gh. Gr. Cantacuzino idem. Oculta își rezervă un moment priincios ca să cumpere ea acele terenuri sau să înființeze vreo societate „națională" ca cea de la Govora, în care Statul să pună tot, iar oculiștii să ia tot.

Cum însă actualele societăți petrolifere ar constitui o concurență puternică pentru viitoarea întreprindere liberală, oculiștii au însărcinat pe d. Orleanu ca să plictisească, pe cît cu putință, pe petroliștii noștri.

In adevăr, de cînd sunt liberalii la putere, industria petrolului, în care s'au băgat sute de milioane, a fost ținta celor mai neauzite șicane.

Legea pentru încurajarea industriei naționale a fost cu deosebire îndreptată împotriva petroliștilor și de aceea am văzut pe petroliști în fruntea mișcărei industriașilor. Lucrurile ajunseseră atît de departe, în cît d. Detterding a telegrafiat unei societăți dela noi ca să suspende orice activitate dacă proiectul d-lui Orleanu devine lege. D. C. Alimănișteanu, simpaticul acționar dela *Speranța*, în calitatea sa de președinte al „Asociației petroliștilor" a căutat să se pună de-acurmezișul acțiunei industriașilor și din pricina aceasta „Asociația" s'a dizolvat.

Tot pentru a șicana pe petroliști, d. Orleanu a abrogat art. 104 din legea minelor, care prevede unele scutiri de taxe vamale pe cîteva articole necesare industriei petrolifere. Lovitura ce se dă dea petrolului era atît de redutabilă, în cît d. Emil Costinescu s'a văzut nevoit să revină asupra ei pe cale de circulară.

D. Orleanu ne putînd ajunge la scopul dorit, a procedat și d sa pe cale de circulară. D-sa și-a permis în țară la noi, în veacul XX, ceea ce nu-i posibil decît doar la Hotentoți. Ministrul industriei a cerut societăților de petrol să nu-și numească personalul technic decît după indicațiile d-sale. Iată dar oameni, cari bagă în pămînt zeci de milioane, iar pentru administrarea lor, pentru punerea în mișcare a întregului aparat de producere—acești capitaliști trebue să aștepte ca d. Orleanu să le recomande o persoană de încredere, pe vreun Alimănișteanu oarecare.

D. Orleanu se joacă cu focul; avocățelul pornit mai ieri din Galați, își ia rolul în serios și face buletă peste buletă. Păcat numai că ministrul industriei are ca șef un om și incapabil și de rea credință.

OAMENI ȘI LUCRURI

CÎT RĂMÎNE...

Arta tipografică este încă relativă. Suntem convinși că, într'un tîrziu, ea va îmbraca forme de execuțiune cu totul superioare și pe lîngă care cele de astă-zi vor părea numai niște încercări primitive. Tot așa ni se pare nouă, astă-zi, ciudat cînd cetim cum se executau cărțile vechi —la Romani bună oară—de către copietori cari scriau cu mîna fie-ce exemplar al unei scrieri. E adevărat că ei se recrutau dintre sclavi, în vedere că editorii de pe atunci n'ar fi putut plăti pe niște oameni liberi, plata fiind ridiculă

Că forma tipografiei de astă zi e trecătoare reiese din relativitatea ei,—întru cît nu realizează fără erori de tipar nu numai o carte, dar nici o lucrare zilnică, precum e de exemplu articolul de gazetă. Numai acei cari scriu și tipăresc zi cu zi, și pot da ssama de ce însemnează lucrul aceasta. Numai cînd își primesc îndărît, sub forma de articol imprimat, ceea ce au așternut pe hîrtie, acasă la ei, ori chiar în sala de redacție, numai atunci simțesc ce va să zică, de multe ori, schimbarea întrodusă fără voia și fără știința lor în cuprinsul articolului tipărit.

De la vorbirea rostită pînă la gîndirea înregistrată în scris drumul e tot deauna îndelung. Caracterele slovelor tipărite, ortografiarea, punctuația, așezarea în ordine a frazelor,—toate aceste sunt atîtea condițiuni de strîmtorare a ideei, sunt împrejurări cari dau loc la atîtea neînțelegeri, confuziuni și iritații! Cîte echivocuri cu urmări extrem de grave, de natură diplomatică, nu s'au iscat din cauza vre-unei erori de literă ori de punctuație!

Dar însuși scrisul, prin firea lui, în cîte feluri nu strîmtorează el—nu falșifică prin urmare—gîndul în prima lui intențiune!

Este filosofia pe care a exprimat-o. Eminescu în continuă și febrilă căutare a imaginei celei mai drepte pentru gîndul conceput:

Unde voiu găsi cuvîntul
Ce exprimă adevărul!

Nu adevărul în sine, etern și suprem, care este în ori-ce caz inaccesibil minții omenești,— dar cel puțin adevărul așa cum îl vede, îl crede și îl simte el, cugetătorul și scriitorul!

Dacă prin vr'o minune mai tecnică s'ar putea fotografia în mod instantaneu, dacă s'ar putea traduce neîntîrziat gîndirea, așa cum s'a născut în creerul omenesc, —fără îndoială că formele *ast-fel* exprimate ar fi superioare. Dar cuvîntul și scrisul redau adeseori numai umbrele palide ale gîndirii originale. Iar după ce noi înși-ne ne-am așternut ceea ce rămîne în făgașul strîmt al unui număr de rînduri și cuvinte, — ne așteaptă încă pedeapsa tiparului unde dispar, ca niște frînturi șubrede, multe din gîndurile trimise în lume,—dispar în chip ciudat și ridicul, prin o întortochiare de litere, prin excese ori lipse de semne ale punctuației,—rămîne tot mai puțină lumină și claritate și—în schimb—tot mai multă umbră. Iar ca să fie Calvarul complet, — ne așteaptă apoi tortura cea din urmă: puterea și felul de înțelegere a cetitorului. In ce chip și în ce grad anume cuvîntul cetit deșteaptă în imaginația, în gîndirea și simțirea *lui*, ceea ce am vrut *noi* să-i trezim, să-i suggerăm? Aci însă nu ne putem încumeta să urmăm reflecțiile noastre...

Am putea avea neplăcerea de a fi rău înțeleși — și să ne expunem la urmări. E mai prudent să ne resignăm și să răbdăm.

Rodion

PREA TÎRZIU

Conservatorului îi revine neîntrerupt strania și curioasa misiune de a plînge pe ruinile trecutului. A început să-și reamintească istoria recentă a partidului Conservator, să facă unile constatări jalnice, și dacă nu l-a împiedica considerațiuni de mare interes politic, considerațiuni de partid *Conservatorul* lasă a se întrevedea regretele d-lui Cantacuzino pentru actul de *mărinimie* ce l-a făcut în 1907 cedînd șefia partidului.

Bine înțeles însă, că toate aceste lamentări ale *Conservatorului* nu i se pot lua în nume de rău. Ele sînt constatarea unui fapt, a unei situațiuni greu de suportat în partidul conservator, care sătul de proorocirile d-lui P. P. Carp, și de supliciul unei opoziții interminabile, începe să'și manifeste nerăbdarea, plictisul, regretele unei situațiuni perdute.

Și a început ziarul d-lui Gh. Cantacuzino prin a învinui pe șeful nostru că, grație forței de care dispune și care —țineți-vă de rîs—n'a pus o în serviciul cauzei d-lui Carp, d. Brătianu se menține la guvern, de și ar fi trebuit să cadă după 6 luni de guvernare.

Recunoscînd că forța partidului nostru este atît de mare, încît ar fi putut răsturna de la putere pe partidul liberal, ziarul cantacuzinist se întreabă, dacă n'am făcut noi operă rea menținîndu-l la cîrmă.

O fi și aceasta un sistem de a judeca pentru a masca părerea de rău a tuturor prostiilor, pe care le-a făcut partidul conservator. De cît regretele acestea vin prea tîrziu. Ar fi fost mai logic și mai cuminte să se fi gîndit la început.

Acum ce folos are să constate, că partidul conservator-democrat este o forță, că grație acestei forțe conservatorii stau în opoziție, și—adăugăm noi—vor mai sta multă vreme?

Lamentările *Conservatorului* sînt foarte semnificative, dar zadarnice; ele nu trădează de cît regretele partidului d-lui Carp. Dar... Prea tîrziu.

Din cugetările lui Balzac

S'a vorbit mult în timpul din urmă de Balzac. Cu ocazia împlinirei a 60 de ani de la moartea sa, s'a căutat, prin ziare și reviste, să se evoace personalitatea multiplă a acestui mare romancier, s'a căutat să se pue în lumină diferitele genuri în care a scris: teatru, nuvelă, roman; nu s'a inzistat însă asupra unei părți necunoscute aproape din vasta-i operă, asupra maximelor și cugetărilor sale. Vom căuta să dăm, în cele ce urmează, pentru cetitorii „Opiniei", cîte-va din gîndirile totdeauna interesante ale celebrului romancier, culese la întîmplare din colecțiunea apărută la anul 1856, în editura Auguste Schnée et C-nie din Bruxelles. Cetitorul va găsi în ele unele din părerile lui Balzac asupra artei, a artiștilor, a literaturei, a religiei, a societății, a naturei și a politicei.

*

— Misiunea artei nu e de a copia natura, ci de a o exprima.

— Lenea e starea normală a tuturor artiștilor, căci lenea lor e ocupată: e plăcerea sultanilor în serai. Ei mîngîe idei, îmbătîndu-se la isvoarele inteligenței.

— Neorînduiala unui atelier e simbolul unui cap de artist.

— Rar se întîmplă ca artistul să fie

a înălţimea talentului său; aceasta e o excepţie.

— Un mare artist este în realitate o putere oligarchică; el reprezintă un secol întreg, şi devine aproape totdeauna o lege.

— Cînd muzica trece de la senzaţii la idei, ea nu mai poate avea auditori de cît oameni de geniu; tot astfel se întîmplă femeilor: cînd iubirea lor ia forme divine, atunci bărbaţii nu le mai înţeleg:

— Musica este arta care vorbeşte gîndului, prin gîndul însuşi, fără ajutorucuvîntului, a formei, a colorilor.

— O operă nu se reciteşte de cît pentru detaliile sale.

— Armonia este poesia orînduelei.

— După cum seminţa nu e floare, tot astfel un poet nu e poesia.

— Scriitorii mari ar trebui să fie pensionarii ţării lor; dar ce vreţi! ţările se tem că vor avea prea mulţi pensionari.

— In toate epocile, povestitorii au fost secretarii contemporanilor lor.

— E tot atît de uşor de a visa o carte, pe cît e de greu a o face.

— Scriitorii sînt albine, cărora naturaliştii le-au uitat clasificaţia şi legile n'au gustat mierea stupilor lor de cît pentru a şi atribui dreptul de a o lua.

— Adevărata utilitate a criticei actuale, constă în indicarea principiilor artei moderne.

— Sînt critici care fac reputaţii, fără ca vr'odată să-şi poată face una.

— Opera lui Rabelais este biblia necredinţei.

— Rabelais e cel mai mare spirit al umanităţii moderne; el resumă pe Pythagora, Hippocrat, Aristofan şi Dante.

— Omul nu e nici bun, nici rău; el se naşte cu instincte şi cu aptitudini. Societatea, departe de a-l deprava, cum a spus Rousseau, îl perfecţionează. Dar tot odată interesul desfăşură înclinările sale rele, şi catolicismul este *singurul* sistem complect de represiune a tendinţelor depravate ale omului şi cel mai înalt element de ordine socială.

— Creştinismul a creat popoarele moderne; el le va conserva.

— Religie, monarchie! două adevăruri necesare, pe care evenimentele contemporane le proclamă şi spre care ori ce scriitor de bun simţ trebue să caute a readuce ţara sa.

— Cultul unei religii este forma sa şi societăţile nu trăesc decit prin formă: drapelurile şi crucea.

— Preotul patriot este un non-sens. El nu trebue să aparţie decît lui Dumnezeu.

— Preotul care-şi îndeplineşte misiunea se cunoaşte de la prima privire ce ţi-o aruncă sau pe care i-o arunci.

— Patriotismul nu inspiră decît sentimente trecătoare. Religia le face durabile; patriotismul este o uitare momentană a interesului personal, pe cînd creştinismul este un sistem complect de opoziţie tendinţelor depravate ale omului.

— Noi creştinii, nu murim; mormîntul, ni-e leagănul sufletului.

— Ori-ce criminal este ateu, şi adese ori fără să-şi dea seamă.

— Din toată seminţa încredinţată pămîntului, sîngele martirilor este acela ce dă cea mai grabnică recoltă.

— Nenorocirea face din anumite suflete, un deşert vast, în care răsună vocea lui Dumnezeu.

— Numai cei ca văd pe D-zeu îl iubesc,

—Pentru monumente, ca şi pentru oameni, poziţiunea e totul.

— In prietenie, greşelile sunt crime.

— Cînd toată lumea e gheboasă, talia frumoasă devine o monstruozitate.

— In Franţa, se vorbeşte mult de organizarea muncei, şi nu s'a organizat încă proprietatea.

— Lucrul cel mai greu e de a te familiariza cu durerile vanităţilor rănite.

— Un om devine bogat, dar se naşte elegant.

— Spiritul unui om se ghiceşte din modul cum ţine bastonul.

— Limbajul parisian n'are, totdeauna de cît două ritmuri: interesul şi vanitatea.

— In Franţa, stilul se naşte din idei şi nu din cuvinte.

— La Paris, dacă prima mişcare e de a te arata protector, a două—mult mai durabilă— e de a despreţui pe protejat.

— Inainte de a recunoaşte o superioritate oare-care, lumea cere succese strălucite.

— Morala are părăiaşele sale de unde oamenii desonoraţi încearcă a face să ţişnească asupra celor mai nobile persoane, glodul în care ei înnoată.

— La Paris, o virtute frumoasă are succesul unui mare diamant, de o rară curiositate.

— A-ţi bate joc de ceia ce-ţi place, înseamnă a fi Francez.

— In secolul al XIX a, suveranul este peste tot locul, numai de pe tronul său lipseşte.

— Iubirea de natură e singura care nu înşală speranţele omeneşti.

— Primăvara, natură e o brună care speră; toamna, e o blondă care-şi aduce aminte.

— Chiar despreţuind regii, trebue să murim pe pragul palaturilor lor.

— Arbitrarul salvează naţiunile

— A fi ziarist, înseamnă a fi proconsul în republica literelor.

— Actele arbitrare pentru un rege constituţional, sînt întocmai ca neeredinţa pentru o femee măritată; sînt adulterul săp.

— Vine o vrîstă în care cea mai frumoasă metresă, ce poate servi un barbat e naţia sa.

— Ceia ce prinţii ascultă mai puţin, e tăcerea.

— Inaintînd în viaţă, înveţi cum principiile libertăţei rău definite sînt neputinncioase de a crea fericirea popoarelor.

— Popoarele fără nevoi sînt sarace.

— Pentru a împiedica popoarele să raţioneze trebue să le impui sentimente.

— Aristrocraţia e cugetul unei societăţi, după cum burghesia şi proletariatul sînt organismul şi activitatea ei.

— Popoarele ca şi femeile, n'acordă ascultarea lor celor ce nu le-o impune.

— O prostie ce nu reuşeşte devine o crimă.

— In Franţa guvernul nu se schimbă de cît cu condiţia de a fi totdeauna acelaş.

— Crimele colective nu angajează pe nimeni.

— *Vom vedea*! cuvînt fatal! Pentru marii politiciani, verbul *a vedea* nu are viitor.

Ev.

Fondul de o sută mii lei

Se ştie că ministerul industriei şi comerţului a prevăzut în budgetul seu, suma de o sută mii lei pentru încurajarea meseriaşilor meritoşi lipsiţi de capital.

Acest fond a fost pus la dispoziţia şefului serviciul meseriilor V. A. Gîdei, care l'a distribuit după *„pofta inimei“*.

Pentru a arata felul cum a operat d. Gîdei cu banii statului, reproducem mai la vale un articol din ziarul „Meseriaşul Romîn“, apărut eri în capitală:

Fondul de 100.000 lei

Modul scandalos de distribuire

Consecvenţi promisiunei ce am dat cititorilor noştri într'unul din numerile trecute ale „Meseriaşului Romîn“, începem cu numărul de faţă şi vom continua în alte numere viitoarea arată în ce chip scandalos înţeleg cei de la ministerul iudustriei a distribui fondul de 100.000 lei, destinat să ajute meseriaşii din ţara noastră.

Rugăm pe cititorii noştri să dea cea mai desăvîrşită atenţiune rîndurilor ce urmează:

D-nei *Maria Spiru* din Ploeşti (atelier de ţesetorie), i s'a dat, prin d. A. V. Gîdei, în intervalul de la 1 Aprilie 1909 pînă în prezent suma de — *lei 15 mii*.

D nei *Ortansa Buzoianu* din Botoşani (atelier de ţesătorie), — suma de *lei 9 mii*.

D-rei *Victoria Dinescu*, floristă în Capitală (str. Franclin), suma de *lei 3.300* pentru a şi deschide atelier.

D-nei *Regnauld* din Capitaiş, suma de *lei 2000, două războaie* şi *3 maşini de cusut* pentru înfiinţarea, *din îndemnul* d-lui A. V. Gîdei, a unui atelier de ţesătorie şi tricotagiu.

D-nei *Otilda Moisil* din Capitală, — suma de *lei 3000*, pentru fabricarea *de păpuşi de ipsos!*

Din cele citate până aci,—şi care sunt de o exactitate ce nu se poate de nimeni contesta, — rezultă că distribuirea ajutoarelor are două cusururi: pe acela că s'a făcut *numai* la *sexul femenin* şi de aceia că s'au dat *sume fabuloase* unora dintre cele ajutate. (A se citi încă odată suma primită de d-na Maria Spiru (Ploeşti).

Ei bine, nu avem dreptul să numim scandalos chipul distribuirei fondului de 100,000 lei?

Cînd avem meseriaşi de merit în ţara noastră, care lîncezesc fără să-şi poată dezvolta aptitudinile din cauză că nu posedă capitaluri variind între 500—1000 lei, nu este un scandal că aceştia nu sunt ajutaţi şi că numai sexul femenin s'a bucurat de această favoare?

Avem pe d. Brumărescu. Omul acesta cu concepţiuni mari, ar fi putut de mult să se ridice şi să înalţe şi onoarea ţărei noastre în străinătate, dar i-a lipsit sprijinul,—acel sprijin care s'a dat cu atîta galantonie *sexului femenin*.

Ce scandal! Vom reveni.

❑ Marţi 14 Septembrie va avea loc în sala Circului Sidoli o mare reprezentaţie dată de d. *Mircea I. Pella*, cu piesa **„Stafia Barbaţilor!...“**, Comedie bufă în 3 acte de *Bilhand & Hennequin*.

Litere-Ştiinţe-Arte

Directorul de scenă.—In organizarea teatrului pentru stagiunea curentă demnitatea de director de scenă a fost încredinţată artistului societar C. Ionescu, din iniţiativa d-lui M. Sadoveanu, directorul teatrului.

Intru cît d-sa personal e încă prea puţin iniţiat în împrejurările locale, presupunem că această alegere—această nimerită alegere, ne grăbim a adăoga—a făcut-o pe baza informaţiunilor ce-i s'au dat de către cunoscătorii în ale teatrului local sau, mai curînd poate—după avizul artiştilor societari, cei mai în măsură de a cunoaşte condiţiunile organizării sau ale reorganizării necesare şi cei mai indicaţi a-şi spune cuvîntul.

D. Ionescu nu e numai un excelent şi harnic artist, un vechiu societar şi un fost director de scenă, dar—credem—unul din puţinii, care se bucură în rîndurile colegilor de suficientă autoritate şi de stimă generală,—condiţiuni de o potrivă de necesare unui factor de ordine şi disciplină în acel mediu cam recalcitrant, care se cheamă societatea dramatică.

Noua lege a teatrelor acordă directorului întreaga putere şi întreaga răspundere în ce priveşte conducerea instituţiunii. Dar în partea curat artistică misiunea unui director de scenă rămîne ca şi odinioară, dintre cele mai importante, întru cît succesul reprezentaţiilor atîrnă înainte de toate de o bună distribuţiune şi de o serioasă studiare a rolurilor respective.

E de sperat că experienţa unui artist ca d. Ionescu va secunda autoritatea şi spiritul de organizator al noului director al teatrului naţional şi ast-fel se va inaugura noua eră de succese morale şi materiale pe care cu sinceritate o dorim înaltului aşezămînt de artă şi de cultură al Iaşilor.

*

Portretul lui Iacov Stamate, fostul Mitropolit al Moldovei între 1792—1803 se păstrează în original la biserica Banului, restaurată în piatră de Iacov Stamate la 1800. P. S. Conon, Episcop de Huşi, dorind a îmbogăţi galeria foştilor Episcopi de Huşi şi cu portretul fostului Episcop Iacov Stamate, a însărcinat pe d. pictor Stahi, fost director al Conservatorului şi unul din cei mai talentaţi portretişti să copieze originalul. L'am văzut; e foarte bine reuşit şi figura cucernică dar energică a fostului prelat, e bine prinsă.

Originalul portret poartă următoarea inscripţie, ce o dăm pentru ştiinţă:

„Smeritul Iacov Stamate, cu mila lui Dumnezeu, Arhiepiscop, şi Mitropolit, Moldovei şi erarh plaiuri | lor la anul 1749 Iunie 24, născut la anul 1764 April 3, au primit cinul călugăresc. la anul 1782. Dec. 18 || sau hirotonisit. Episcop sfintei Episcopii Huşului. la anul 1792. Iunie 21. sau suit în scaunul sfintei Mitropolii Moldovei || această cadră precum să vede sau zugrăvit şi sau săvărşit acum la anul 1797 Fev. 11“.

*

Următoarele piese se dau în present cu mare succes la principalele teatre din Paris: *Comme ils sont tous* de A. Aderer şi A. Ephraïm, la *Comédie-française*; *Les deux écoles* de Alfred Capus, la *Vandeville*; *Miquette et sa mére* de R. de Flers şi A. de Caillavet, la *Gymnase*, *L'Aiglon* de E. Rostand *la Sarah-Bernhardt*; *Bagnes d'enfants* de A. de Lorde et P. Chaine, la *Ambigu*; *Le danseur inconnu* de Tr. Bernard, la *Athénée* şi *Chantecler* la *Porte Saint Martin*.

*

Oscar Hammerstein din Newyork, va construi la Londra o sală de operă prevăzută cu 3500 de locuri, cu 2 loje rezervate familiei regale, şi una pentru primar. Terenul e deja cumpărat, iar inaugurarea clădirei se va face în Octombrie 1911. Repertorul va fi compus din opere francese, italiane şi germane; proprietarul a şi promis publicului un tenor extraordinar. „un nou Carusso“, pe care l'a descoperit asistînd din întîmplare, la un concert de muzică religioasă.

El mai afirmă că localul său va întrece cu mult pe cel al *Operei* din Londra, în ceia ce priveşte luxul, confortul, superioritatea artiştilor; dar nu numai atît, ne mai asigură că în curînd va mai clădi asemenea teatre în Milan, Berlin şi Paris. Scopul său nu a putut fi descoperit. Iată în tot cazul un om original.

*

De curînd la Opera franceză din Paris, s'a produs oare care scandal de oare-ce un pudic spectator, abonat al teatrului, nu admitea ca o actriţă să apară pe scenă într'un costum cu totul sumar. Intîmplarea aceasta are precedente. Acelaşi lucru se întîmplă în 1869 cînd opera comică montă *Robinson Crusoe* a lui Jacques Offenbach. Au fost mari discuţii asupra costumului lui *Vinere*, care se ştie că e identic cu acel al lui... Adam. Ce era însă de făcut? La marele teatru din Lyon, cîntăreaţa Cortez, căreia i se încredinţă acest rol, găsi de cuviinţă, pentru a reprezenta personagiul în mod cît mai natural, de a apărea pe scenă într'un costum cu totul simplu, confecţionat dintr'o piele de tigru, care de alt-fel îi lăsa descoperit mai tot corpul. La rîdicarea cortinei, publicul se indignă, făcînd un enorm scandal, iar poliţia întrerupse reprezentaţia. Spectacolul nu putu continua, de cît atunci cînd artista îmbrăcă pantalonii lui Masanielo, pe care regisorul îi găsi între costumele *Mutei din Portici*.

*

Cunoscutul pianist *Laderewski*, a bătut recordul... asigurărei. In adevăr, fie care deget al mînilor, precum şi ambii ochi şi i-a asigurat.

La cel mai mic accident ce se poate întîmpla acestor părţi şi organe ale corpului... societatea îi plăteşte daune.

*

Zilele din urmă s'a jucat în împrejurimile schitului Saint Wandrille, frumoasa piesă a lui Maeterlink: *Pelléas et Mélisande*. Spectacolul acesta, întocmai ca şi cel al lui *Machbet* reprezentat nu de mult, se desfăşură în mijlocul naturei, spectatorii urmărind pe artişti în locurile prin care îi poartă acţiunea piesei. Noua lucrare a lui Maeterlink a fost de minune interpretată de soţia acestuia, d-na Georgette Leblanc-Macterlink (Mélisande) şi de d. Renè Maupré (Pellèas).

*

STRUNA ZILEI

O NUANŢA...

Intre pacienţii d-rului Grill trataţi cu falşul 606 se află şi un bolnav de paralezie căruia îi făgăduise vindecarea.

Ziarele

Cu procedeul artei tale
Ştii, doctore, ce-mi pare mie?
Nu-l mîntui de paralezie,
Ci-l mîntui numai de... parale.

INFORMATII

❑ *Din cauza sărbătoarei, „Maicei Domnului, viitorul număr al ziarului nostru nu va apărea de cît Joi 9 Septembrie, la orele obicinuite.*

❑ Prefectura judeţului R.-Sarat va deschide în ziua de 12 Septembrie, a doua expoziţie şi concurs de animale de prăsilă. Se vor acorda mai multe premii.

❑ In urma anchetei ce s'a făcut, s'a dovedit că tînărul Manole Veniamin Costachi, soldat din regimentul 8 roşiori, care s'a sinucis la Botoşani, fiind desertor, a fost îndosit şi tăinuit de un mediator din acel oraş.

Acesta va fi dat judecăţei.

❑ La 15 Septembrie se va deschide la Botoşani, iarmarocul anual, care ţine până la sfîrşitul lunei.

❑ Au fost decoraţi cu „semnul onorific de aur“, pentru serviciul de 25 ani în armată, d-nii: căpitan Al. Ionescu, din regim. Stefan cel Mare No. 13; căpitan T. Balmez, din batal. 4 vînători şi căpit. S. Corjescu, de la comenduirea pieţii.

❑ La internatul Facultăţii de teologie sunt vacante pentru anul şcolar 1910—1911, 14 locuri de bursieri şi 10 de solvenţi, pentru ocuparea acestor locuri se va ţine concurs în palatul Universităţei în ziua de 5 Octombrie a. c.

Concursul se va ţine numai pentru anul I, primindu-se numai absolvenţi de seminarii.

Inscrierile trebuesc făcute la decanatul Facultăţei de teologie de la 1—3 Octomvrie inclusiv.

❑ D. doctor Burstin s'a întors în localitate şi şi-a reluat ocupaţiunile. D-sa a vizitat timp de o lună clinicele renumiţilor profesori din Berlin, Frankfurt şi Viena.

❑ Eri dimineaţă, la orele 10 a încetat din viaţă doctorandul Emanoil Argenti.

Inmormîntarea va avea loc mîine Mercuri 8 Septembrie, la orele 2 p. m., la cimitirul „Eternitatea“.

❑ Prietenul nostru d. Th. D. Speranţă, a sosit azi dimineaţă în localitate.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen se va reîntoarce peste trei zile la Iaşi.

❑ Protosinghelul Benedict Iliescu, preot al comunităţei romîne din Dacota-Sack (America), care deprinde de Mitropolia Moldovei, a fost exclus pentru tot-deauna din monahism, făcîndu-se vinovat de fapte nepotrivite misiunei sale.

❑ Concursul de admitere în şcoala de artilerie şi geniu, se va începe în ziua de 12 Septembrie.

❑ Ni se scrie din Galaţi că alaltăeri în momentul cînd vasul italian „Bolgaria“ a acostat la Galaţi, un grec care călătorea sub numele de Papadopolos, vroia să se strecoare în port. Poliţia l'a oprit şi i-a cerut paşaportul. El a prezintat un paşaport pe numele Papadopol; dar un agent al siguranţei l'a recunoscut după o fotografie a poliţiei din Constantinopol, că el se numeşte Gh. Gavas, şef de bandă de Antraţi în Macedonia urmărit pentru numeroase asasinate.

Imediat a fost arestat.

Acest şef de bandă a ucis pe fruntaşul romîn macedonean N. Iogu, tatăl cancelarului legaţiunei noastre din Constantinopol. Tot acesta a mai ucis nnmeroşi romîni din Bitolia şi împrejuri mi.

❑ D. general Coandă, comandantul corpului V de armată, a fost pus în disponibilitate, pentru concediu mai mare de 6 luni.

D. general Boteanu, secretar general al ministerului de războiu, a fost numit comandant al corpului V de armată

❑ I. P. S. S Mitropolitul Pimen a plecat în inspectarea parochiilor din judeţul Botoşani. Eri I. P. S. Sa a sosit la M-rea Vorona, de unde a plecat să inspecteze parochiile: Brehueşti, Agafton, Bucecea, Leorda, Stîncesti şi Orăşeni.

Mîine I. P. S. S. Mitropolitul va oficia hramul M rei Vorona.

❑ Din ce în ce mai interesante, sunt piesele care ni le redă cinematograful „Union“, din grădina Cuza Vodă.

In astă-seară se începe un program cu totul nou, care va ţinea 3 zile. Noul program cuprinde: „Frumoasele serbări la Viila Borgheze Roma“, înregistrate fidel după natură. Foarte interesante sunt apoi, micile poeme antice, primul tablou din seria filmelor estetice a cassei Gaumont din Paris.

„Nevinovatul“ este titlul unei senzaţionale drame americane, produs al casei Biograf din New-York. O altă dramă, care se cuprinde în noul şi bogatul program, esie „Micul Jean“, care ne redă mizeria unei familii sărace. Părinte'e familiei, văzînd că şi ultima speranţă e zădărnicită, căci nu poate contracta un împrumut ce şi'l plănuise, pentru a putea plăti datoriile, se hotăreşte să se sinucidă. Micul Jean, fiul său, îl surprinde şi îl împiedecă. El se duce la un bancher, pe care îl captivează şi micul Jean, triumfător, redă fericirea părinţilor.

„Statueta Amorului“, e un superb tablou patetic, în 24 părţi, al casei Crines din Roma. Tabloul cuprinde: Un cadou semnificativ,—statueta amorului instalată în parc,—cultul amorului,—cerută în căsătorie,—întărirea cultului pentru statueta amorului,—în toiul fericirei,—o amară deziluzie,—aruncarea statuetei,—frumosul cavaler rănit,—însănătoşarea,—iarăşi cultul statuetei,—între 2 candidaţi,—amorul,—de astă dată fericiţi.

Foarte interesante sunt apoi, „Manevrele pompierilor japonezi“. Noul program mai cuprinde: „Tontolini Toreador“, comedie, — „Văduva veselă“, comedie, — „O imitatoare a lui Scherlok Holmes“, — „Diamantele contesei, dramă, — „Foc în noapte“, după natură etc.

In fie-care seară va concerta excelenta muzică a reg. Ştefan cel-Mare No. 13.

❑ D. *Marc Chalamet*, bacalaureat de la Sorbona şi muma sa d na *Chalamet*, directoara cunoscutei instituţiuni culturale *„Maison Universitaire“*, aduce la cunoştinţa familiilor, ce doresc a-şi creşte copiii la Paris, că se însărcinează a primi copiii atît la Paris cît şi la ţară (Saint Valery sur-Somme), îngrijindu se de educaţiunea şi instrucţiunea lor, făcîndu-i să petreacă cea mai mare parte de timp în aerul liber.

După dorinţa părinţilor, copiii pot fi conduşi în liceele din Paris sau primi instrucţiunea în familie cu cei mai buni profesori.

Informaţiuni la: Bucureşti la d-na Manolescu, str. Dionisie 7 şi la Iaşi la d-na Natalie Popescu, str. Gane 20.

DIVERSE

— Societatea de intreprinderi „Vulturul îşi va sfinţi drapelul mîine Mercuri 8 Septembrie.

Membrii societăţei, vor pleca, împreună cu delegaţii celorlalte societăţi, la orele 9 jumătate, în frunte cu muzica comunală, din localul societăţei din str. Golia, la biserica Vulpe din str. Sărărie unde se va face sfinţirea. Atît la dus, cît şi la întors, membrii societăţei vor merge într'un car alegoric, cu imaginile tuturor societăţilor din localitate.

La orele 12 va urma un banchet în grădina berăriei „Zimbru“ iar seara va fi o mare serbare cu dans în acea grădină.

Steagul ce se va sfinţi mîine e confecţionat şi brodat cu multă măestrie, în atelierul Bouşca, după desemnul d lui Celesti Fabio. Naşi ai drapelului vor fi d-nii: Gh. Lascar, Gr. Buicliu şi Gh. Mîrzescu.

— Astă-noapte, rău făcători au dat foc la două girezi, una de grîu şi alta de ovăz, proprietatea lui Bitterman, arendaşul moşiei Şoldana.

Ambele girezi erau asigurate la „Generala“.

— Azi dimineaţă, un soldat din batalionul 4 vînători, a găsit înecată în iazul şcoalei de arte, o femeie.

S'au încunoştiinţat autorităţile.

— D. I. Profir Popescu, pensionar din Botoşani, a reclamat aseară la sosirea trenului de 11 jumatate, că dintr'un vagon de cl. II, i s'a furat un geamandan în care avea mai multe obiecte şi acte importante şi că bănueşte ca autor, pe comisionarul Svartz.

— Trei rafturi, în bună stare, bune de întrebuinţat, se află de vînzare. A se adresa str. Veche No. 46.

— Prin spargerea unei uşi de dindos, nişte hoţi s'au introdus astă noapte la cîrciumarul Solomon Haim din strada Palat de unde au furat mai multe lucruri.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Marele colegiu universitar a fost convocat pentru Sîmbătă, ora patru spre a se consfătui și hotărî asupra amînărei serbărilor jubiliare.*

❑ **Locotenența liberală din Iași.** — *D. Gr. Buicliu, atacat fiind în gazeta liberală locală, a mers să se plîngă d-lui Stere de faptul extra-ordinar, că el, d. Buicliu, senator liberal, vice-președinte al clubului liberal, a fost maltratat, zile d'a rîndul, în gazeta liberală.*

D. Stere, drept răspuns, a făcut o declarație și mai extraordinară :

— Sunt șeful partidului local, a zis d. Stere, dar habar n'am de cele ce se petrec în partid, Recunosc că asemenea situație nu poate dăinui.

D. Stere a luat imediat măsuri extraordinare contra d-lui Stere.

Măsura constă în instituirea unei locotenenți, care va avea să se ocupe de partizani, iar d. Stere va ratifica, potrivit convenției, fără discuție, tot ce va hotărî locotenența.

In afară de prietinii d-lui Stere grupați în jurul Vieței Romînești și de cei patru locotenenți instituiți de d. Stere, cari locotenenți n'au nimic comun cu revista d lui Stere, nimeni din clubul liberal habar n'are de demiterea secretă din șefie a d-lui Stere.

Hotărîrea a fost luată săptămîna trecută într'o consfătuire ce a avut loc la d. Stere acasă.

Așteptăm o formală desmințire a informațiunilor noastre.

❑ **Moșia Războieni, din județul Neamț proprietatea Spiridoniei, a fost dată în administrație d lui Vasiliu, fost perceptor comunal.**

D. Vasiliu acesta este socrul d-lui Silvestru, căruia i s'a dat moșia celebră din Neamț, iar d. Silvestru este cumnatul d-lui Borcea, căruia i s'a dat o altă moșie celebră, tot a Spiridoniei.

Fericită familie !

❑ **Ziarele din Viena anunță că d-ra Cella Delavrancea, apreciata pianistă, va concerta în acel oraș, în seara de 29 Octombrie, în Kleiner Musikhaal.**

Concertul îl aranjează agentura Guttmann, cea mai mare agentură a Vienei.

❑ **Direcția generală a c. f. r. a făcut cunoscut inspecției a VI a mișcare, că trenurile care vor veni dinspre graniță, vor sosi cu întîrziere, din cauza observațiunilor la care sunt supuși călătorii ; pentru care motive, publicul e rugat a nu face reclamațiuni în această privință.**

❑ **Din comuna Măcărești se telefonează prefecturii județului că astă-noapte un incendiu a distrus o casă și o șură a femeei Catinca Olteanu și o șură a lui Ion Olteanu.**

Focul a provenit din neglijența unui copil care a împrăștiat în șură niște cenușă cu cărbuni aprinși.

Pagubele cauzate de incendiu sunt de 1000 lei.

❑ **Direcțiunea generală a serviciui sanitar printr'un ordin telegrafic, a pus în vedere poliției din Ungheni, ca să atragă atențiunea călătorilor ce sosesc în țară din Rusia, să-și dea adresele unde vor descinde, cu cea mai mare exactitate, spre a fi feriți de neplăceri.**

Aceasta în vedere ca nici un călător să nu se poată sustrage de la observațiunea medicală de 5 zile.

❑ Direcțiunea poliției și siguranței a luat măsuri ca la punctele de frontieră, mai ales la gările principale, să fie jandarmi pedeștri suficienți, pentru a putea menține ordinea.

❑ Concursul pentru admiterea în școala normală de fete se va ținea în localul liceului național. Concursul se va începe Luni 13 Septembrie.

❑ Camera de meserii a cerut ministerului industriei și comerțului, confirmarea unei noi comisiuni de examinare pentru corporația „Progresul" din Iași.

❑ **Un nou gen de escrocherie.**—Un preut din localitate a descoperit o nouă sfîntă—Maica Domnului Mihnită—făcătoare de minuni și producătoare de lei noi.

Preutul și-a asociat doi agenți, ambii în termeni răi cu condica penală,—cari au misiunea să aducă naivi și creduli, ca să le facă minuni sfinta.

Dăună-zi rătăcea pe străzile Iașului un biet romîn din Unghenii-Ruși, cu un copil bolnav în brațe. Străinul căută să găsească spitalul sf. Spiridon.

Observat de cei doi agenți ai preutului, străinul fu dus la sfîntă, aghezmuit și incredințat că copilul se va însănătoși. Preutul primi în schimb toți banii ce-i avea străinul și anume patru carboave și cinci zeci capeici.

Ramas fără bani și cu copilul în brațe, străinul merse să se plîngă poliției. Atunci totul fu descoperit.

Delicata afacere ie la parchet.

❑ Mîine se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Talpalari.

Se va oficia și un parastas pentru pomenirea ctitorilor și donatorilor.

❑ Catedra de limba germană, de la școala superioară de comerț din localitate, a fost declarată vacantă.

❑ **Școlare.**—**S'au mai făcut următoarele numiri, în învățămîntul primar rural, din jud. nostru :**

D-șoara Margareta Vidrașcu a fost numită învățătoare la școala din cotuna Trifești, comuna Hermeziu ; d. I. Vicol la Bălteni, în locul d-nei Eugenia Mardare, mutată ca ajutoare de învățătoare la Poeni p. II ; d. M. Butman la Țutora, în locul d-lui I. Neculau, mutat în postul III din comuna Tomești; d-șoara Cecilia Ghibănescu în post II din Mogoești, în locul d-nei Ema Bucevschi, mutată la Cristești.

— Revizoratul școlar a înaintat serviciului sanitar un tablou de toate școalele publice și particulare din Iași, în urma cererei acestui serviciu, spre a putea conduce și supraveghia măsurile de desinfectare.

— Casa școalelor a cerut revizoratului școlar să 'i trimeată cîte-va planuri de grădini școlare, pentru muzeul pedagogic că l'a înființat în noul său local.

❑ Regimentul 13 Ștefan cel Mare și batalionul 4 vînători, vor pleca în ziua de 11 Septembrie dimineața în spre Roman. Ambele se vor opri la o distanță de 40 km. de locul unde se va afla regimentul 14 Roman, cu care vor face lupte.

❑ Ministerul instrucției publice a luat următoarea hotărîre, cu privire la examenele de corigență ale elevilor de liceu; cari vor să se înscrie în școala militară.

Acești elevi vor fi admiși să treacă examenul după 12 Septembrie, cu condițiunea să prezinte un certificat doveditor că într'adevăr au dat examen.

Se știe că ministerul de războiu admite la examen pentru școala militară pe elevii corigenți, rămînînd ca să fie primiți în școală numai acei cari vor reuși la examenul de corigență.

❑ Mîine Mercuri va avea loc la Poeni, din inițiativa preotului Gh. Gheorghiu, o frumoasă serbare populară și un bal, în scopul de a se strînge un mic fond pentru a se distribui gratuit medicamente la oamenii săraci, precum și de a se cumpăra cărți la copiii săraci silitori. Balul va avea loc în casele preotului Gheorghiu. Comitetul organizator se compune din : Preotul Gh. Gheorghiu, învățătorii : V. Mihailescu, C. Covășneanu și Gh. Ona, și primarul N. Dragan.

❑ Consiliul de războiu al corpului 4 de armată, va ținea ședințe în zilele de 15, 16 și 17 Septembrie c.

❑ Ministerul instrucției face cunoscut, printr'o circulară, persoanelor care doresc să obțină autorizații ca institutori la școalele primare particulare, că de acum înainte ministerul va avea în vedere, la eliberarea acestor autorizațiuni, data certificatelor de studiu.

Cînd din aceste certificate s'ar dovedi că postulanții au absolvit ultima clasă a studiilor cu cinci, sau cu mai mult de cinci ani înainte de data cererei de autorizare, atunci toate persoanele cari vor cădea în această categorie vor trebui să depună mai întîiu un examen sumar de ultima clasă și numai în urma trecerii acelui examen se va putea da curs cererilor de autorizare.

Examenele se vor depune în sesiunea din Iunie, sau în acea din Septembrie —în caz de amînare—și, împreună cu examenele elevilor preparați în particular.

Inscrierile la aceste examene se vor face conform regulamentului școalelor secundare.

❑ Nimic mai sigur contra epidemiilor ce ne amenință, de cît iaurtul, zilnic proaspăt și laptele bătut de la Debitul de desfacere a produselor Fermelor și Viilor Bădăreu et dr. Manolescu—Strunga.

❑ **Judiciare.** — La secția III-a a tribunalului, urma să se vîndă eri, prin licitație, imobilul în care se află instalat consulatul rusesc. Este interesant de aflat, că acest imobil a fost testat, cu aproape o sută ani în urmă, Eforiei Spit. Sf. Spiridon și școalei grecești din Ianina, cu condiția expresă ca el să nu poată fi închiriat de cît consulatului rusesc, care nu va plăti mai mult de cît 800 lei anual. Consulatul rusesc se află instalat în acel imobil aproape de la înființarea lui în Iași.

Acum imobilul a fost scos în vînzare pentru eșire din indiviziune și licitația de eri a trebuit să fie amînată din cauză că reprezentantul școalei din Ianina se află la Galați, pe bordul vaporului „Bosnia" care a fost declarat contaminat de holeră.

— Comerciantul I. Rosenberg din Botoșani a fost condamnat de jurați la două luni închisoare și 50 lei amendă pentru calomnii prin presă aduse doctorului Olivenbaum.

Condamnatul a făcut apel la Camera de punere sub acuzare, cerînd să se poată prezenta liber înaintea Curții de casație.

— Tribunalul secția II-a a infirmat eri mandatele de arestare date contra numitului V. Pelin și celorlalți acuzați de a fi comis cunoscutul furt de bani în prejudițiul d-lui D. Bogonos.

Primul procuror a declarat apel la cameră contra acelor infirmări.

— Astă-vară venise din Făgăraș (Transilvania) numita Maria Simion Adam Bob și se tocmise servitoare la șeful stației Ciurea. Acolo ea făcuse cunoștința unui anume Adam Grill, care o luă cu el la domiciliul său din comuna Galata. In urma unei certe avute cu amantul ei, Maria Bob, ca să se răzbune dete foc caselor lui Grill în seara de 24 Iunie.

Incendiara a fost dată în judecata Curții cu juri din Iași și va fi judecată în cursul seziunei din Septembrie.

❑ O extraordinară reprezentație are loc la Circul Sidoli, dată cu Cinematograful Pathé Frères, Duminecă 12 Septembrie a. c., atît la matineu cît și seara.

Programul în Intregime nou, va străluci prin frumusețea, bogăția și varietatea sujetelor, anume alese pentru această reprezentație de zi și serală.

Cunoscută fiind enorma superioritate a Cinematografului Pathé Frères, ale cărui reprezentații, întrec ori-ce spectacol similar din țară și chiar din străinătate, avem convingerea că ambele aceste reprezentații vor obținea aceleași succese ca în totdeauna.

Cu această ocazie, aducem la cunoștiința, că stagiunea de iarnă începe Joi 16 Septembrie a. c. la Circul Sidoli.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 7 Septembrie

Călătoria Imparatului Germaniei

Mohaci. —Imparatul Wilhelm a plecat la Viena, după ce a mulțumit călduros Archiducelui Frederic, pentru ospitalitatea cordială, care i-a făcut șederea atît de plăcută.

De la expoziția din Bruxelles

Bruxelles.—Secțiunea engleză, din nou creată la expoziția universală, a fost deschisă azi dimineață, în prezența Regelui Belgiei.

O aniversare a bulgarilor

Sofia.—Cu ocazia aniversărei a 25 a unirei Rumeliei orientale cu Bulgaria, un Te-Deum a fost celebrat azi dimin. pe piața palatului, la care au asistat: Regele și Regina, miniștrii, numeroase personalități.

La finele ceremoniei s'a format un cortegiu, care a trecut prin fața palatului, unde se aflau Suveranii, înconjurați de membrii guvernului. Manifestația s'a oprit în fața monumentului Țarului eliberator.

Aci s'au exprimat discursuri și s'a depus o coronă. Aceleiași ceremonii au avut loc în fața mausoleului principelui Alexandru și mormîntul lui Karaveloff, care a fost prim-ministru, în timpul evenimentelor de la 1885. După amiazi a avut loc serbări publice și seara iluminație.

In chestia unui atentat

Viena.—In urma constatărilor oficiale, s'a dovedit că automobilul guvernatorului Killmansegg, nu a fost atins eri de glonț de pușcă, ci de o piatră, aruncată cu o prăștie de un băiat de 10 ani. Este de sigur o strengărie sau o glumă rea De altmintreli guvernatorul nici nu se afla în automobil, ci numai soția și nepotul său.

HOLERA

Buda Pesta.—Rezultatul oficial în 44 cercetări bateriologice, arată pînă în prezent 24 cazuri de holeră, iar 20 sunt negative. Printre acestea s'a constatat azi un caz suspect de holeră la Nagynarau, un caz la Mohaci, un caz negativ și un caz susdect mortal la un lucrător, în BudaPesta.

Mișcare în corpul diplomatic bulgar

Sofia.—Se asigură că în legătură cu schimbarea cabinetului va avea loc o mișcare în corpul diplomatic. Ministrul la Viena d. Guesow va merge la Berlin ; ministrul la Petersburg, d. Tzokof la Londra. Fostul ministru de finanțe, Salabasef, va fi numit ministru la Viena ; fostul ministru de externe, Paprikoff, ministru la Petersburg. Ministrul de la Berlin, Nikiforow, va fi pus în disponibilitate.

Punere în libertate

Moscova.—Agenția telgrafică Wolf comunică că cei doui ofițeri germani, arestați acum cîte-va zile, au fost de îndată puși în libertate.

Sborul de ieri

București. — Vlaicu a făcut eri un sbor, care a întrecut pe toate de pînă acum.

El a sburat de la Cotroceni pînă la Chitila, pentru a întoarce vizita ce a făcut'o Molla, acum cîte-va zile, venind cu aparatul său de la Chitila la Cotroceni.

Azi dimineață Vlaicu, vrînd să se reîntoarcă la Cotroceni, tot în sbor, n'a reușit din cauza furtunei. Aparatul a suferit un mic accident și a remas în aerodromul de la Chitila, pentru a fi reparat.

Intoarcerea refugiaților

Sofia.—Intoarcerea refugiaților în Turcia se face prin 3 puncte ale graniței și anume : Guesewo, Cernascala și Barascowo, Prin Guiesewo au trecut 850 refugiați

HOLERA IN ȚARA

București.—S'a constatat în mod oficial 2 cazuri de holeră la Brăila.

In urma analizelor bacteriologice ce s'au făcut, atît în ce privește pe mecanicul Mitescu, cît și pe lucrătorul Grama, s'a constatat că ei au vibrionul holerei.

Direcția generală a serviciului sanitar a dat azi un comunicdt oficial, în acest senz.

Ambii au contractat holera, de pe un vapor italiăn.

S'au luat măsuri severe, pentru a împiedeca propagarea.

*

București.—In ce privește lucrătorii de pe moșia Cegani, jud. Ialomița, care fuseseră izolați, s'a constatat că ei aveau o intoxicație alimentară.

D. N. S. Popa, arendașul moșiei, a fost dat judecății pentru că a dat lucrătorilor carne stricată.

Un ziar oprit de a intra în Rusia

Petersburg.—Un decret ofical oprește întrarea în Rusia a ziarului „Berliner Tagblatt".

Știre desmințită

Belgrad.—(Oficial). Știrea dată de ziare că s'ar avea intenția de a se aresta pe mai mulți ziariști și ofițeri tineri, sub bănuiala de a fi luat parte la un pretins complot,—este o născocire.

Situația politică

București.—D. Ionel Brătianu, prim-ministru va fi primit zilele acestea în audiență de M. S. Regele, cînd va expune suveranului situația politică.

Audiență

București.—D. Titu Maiorescu a fost primit eri în audiență la M. S. Regele. Audiența a durat două ore.

Imparatul Wilhelm la Viena

Viena.—„Corespondența politică" publică cu ocazia vizitei împăratului Wilhelm la Viena, un articol de salutare, în care spune că în această vizită se manifestă din nou legătura dintre cei doi Suverani, precum și alianța dintre Austro-Ungaria și Germania. Șederea împăratului Wilhelm printre noi probează din nou marea simpatie și venerațiune pentru Austro-Ungaria, sentimente care găsesc răsunet în popularitatea pe care a dobîndit-o împaratul Wilhelm.

Moartea unui artist

Viena.—Aseară a murit aci artistul Cainz.

Mișcarea în armată

București.—Următoarea mișcare s'a mai făcut în armată : d-nii : căpitan Cristescu C., din reg. 3 roșiori, a fost mutat în reg. 6 roșiori ; locot. Atanasescu Gh. din 4 roșiori în 10 calarași ; locot. Filmi I., de la școala superioară de resboiu, în reg. 9 roșiori ; locot. Aslan Emil din reg. 9 roșiori, la școala superioară de resboiu ; căp. Gheorghiu C. din reg. 6 roșiori, mutat după cerere în reg. 3 roșiori ; locot. Davi Ali Ismail din reg. 10 calarași în 4 roșiori.

Dr. Cl. BLUMENFELD
AVOCAT
— Str. Brezoianu 5 bis —

De inchiriat, de la 26 Octombrie 1910 localul numit Vechea Bolta Rece, situat în str. Rece No. 6, cu pivnițile ei, poate servi ca școală, fabrică, stabiliment de băuturi spirtoase, sau ca locuință, fiind un local spațios cu grădină, care actualminte se află Fabrica „Progresul". A se adresa la ziar.

Vechiul Magazin de Manufactură
Daniel Rozenberg
S'a mutat
din cauza expropierei Caselor din colțul străzei Ștefan cel-Mare No. 1, în aceiași stradă
No. 9 Ștefan-cel-Mare No. 9
vis-avis de **Cocoșul de aur.**

Fac cunoscut onor. mele clientele și onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutățile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă și earna : Ștofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franțuzești, Covoare, Ștofe de mobile, Perdele de ștofă și de rețea, Pînzături, diferite lățimi, Atlazuri și satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze și de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună și prețurile avantajoase.

ANUNCIU

De vînzare în total sau în parte pentru eșire de pe moșia Isvoră-Epureni județul Iași următoareie : cai de trăsură și de șarabană, boi, vaci, trei gonitori, mașini de trier complecte și'n bună stare, moară cu petre și toate accesoriile cu atelier, aparat de tăet sfeclă, pompă pentru alimentat cu apă, 8 săcerători simple, 1 cilindru pentru neghină, 2 claytoane, 4 morițe de Botoșani, covălie, rotărie, 13 pluguri c'un fer, 7 pluguri cu 2 fere, 6 pluguri de coastă, 4 tăvăluci de lemn, harabale cu osie de fer și cu osie de lemn, sănii, sacale pentru apă, șărăbăni, atacuri, roabe de fer și de lemn. decimale pentru care, decimal pentru saci, balanțe. cîntare, toate necesarele pentru vie și vase de vin, seceri, furci de lucru la sfeclă, furci, lanțuri de boi, esle, beschii, lopeți, pae de grîu, de orz și de ovăs, angajez pînă la 3000 de oi la tomnat și primăvarat.

Pentru orice informații, a se adresa d-lui C. Enășescu, moșia Isvoară-Epureni, o oră și jumatate departe de Iași cu trăsura.

Contabil conrespondent

rutinat, dispunînd de cîte-va ore libere, se oferă a ținea registre comerciale și a duce corespondență în limbele ; romînă, germană și franceză.

Respunsurile la adresa acestui ziar sub „Buchhalter".

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria ; unul compus din 4 odăi și altul din 5 odăi, cu atenanse.

Magazinul la „Vultur"

Invită pe onor. sa clientelă să'l viziteze, căci au început să-i sosească, de pe acum chiar, noutățile și mărfurile cele mai elegante pentru sezonul de toamnă.

Numai *La Vultur*, se găsește toate articolele de fantezie în ale Modei și garniturile cele mai frumoase pentru modele noui de rochii. Chiar și cele aratate de Pathè Journal, magazinul la Vultur, n'a cruțat să le aducă

Mulțumind anticipando, magazinul *la Vultur* roagă pe onor. sa clientelă să'l viziteze. Prețurile la toate, se știe că sunt mai ieftene ca ori unde.

Profesor special
de
Franceză, germană, latină, preparator exersat de curs primar și secundar.
V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
Iași. *Str. de Sus No. 34*

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

De inchiriat o casă cu 5 camere, antreturi bucătărie, magazie de lemne, ogradă spațioasă cu pomi roditori. A se adresa : str. Săvescu No. 12.

Societatea «Fraterna-Ajutorul» Iași
INȘTIINȚARE

Fiind vacant postul de secretar-comptabil al acestei societăți, doritorii de a-l ocupa sunt invitați a prezenta cereria pînă la 10 Septemvrie cel mai tîrziu la cancelaria societății, str. Veche 42.

COMITETUL.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE asuresdă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie de PARIS, *cari se vor găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot**, facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. en kiosque 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis... 7 »
Paillasson pour serre, le mètre carré... 1 50
Porte-Bouteilles, pour vin Champagne... 4 »
Envoi de l'Album sur demande

PORTE-POTS
EN FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(A N K E R)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea a garărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fest de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,283.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numerate de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 5-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

21 Septembrie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină incredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, şşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OP

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27

SITUAȚIA

Dăm și noi acest titlu, luîndu-ne după foaia dinastiei, care întitulează primul său articol de eri *„La S.tuation“*. Se vede cît de colo că articulul în chestiune nu e scris nici de d. Procopiu, nici de alt scriitor al ziarului, ci e scris de cineva mai de sus, inspirat de unul din cei 3 frați, cred că e însuși d. Vintilă Brătianu. Autorul articulului se trădează la fiecare pas, că ştie ceva, că cunoaşte relațiunile dintre cele 3 partide, și că poate vorbi ceva de sus, de și se s leşte a declara că *„pas plus que nous ne sommes autorisés à donner des indications sur la façon dont les événements se dérouleront“*.

Fiind ast-fel, să stăm puțin de vorbă cu *L'Indépendance Roumaine* de oare ce în chipul cum prezintă situația, se ascunde ceva.

Iată tema foaei franceze a dinastiei:

Partidul conservator-democrat cu toată deosebirea de vederi ce ar fi *în teorie* între unii fruntași și şef, totuși va asculta cu resignare cuvîntul de directivă al d-lui Take Ionescu. Afirmă că partidul conservator-democrat nu cere puterea, căci nu și ar putea lua răspunderea situației singur, iar în colaborare ar pierde. De aceia d. Take Ionescu va sta într'o neutralitate atentivă, sau va rămînea într'o stare de expectativă și observare.

Partidul Carpist cere zgomotos *„à grands cris“*, de și d. Carp nu-și dă samă că a trecut vremea, cînd se putea zice că cine are guvernul are și țara cu el. D. Carp ar putea forma un guvern bun, dar ar eşi foarte slăbit din alegeri, guvernul său ar fi anemic, ar avea o existență precară, și n'ar putea dăinui la putere. Un cabinet conservator ar fi o complicație, un *pis aller* și nu o soluție.

Din contra, guvernul liberal de azi e în drept să rămăe la putere și încă nu s'a pus chestia dacă el trebue să prezideze sau nu alegerile generale din Maiu 1911. Guvernul d-lui Ionel Brătianu se bucură de încrederea Coroanei și a Parlamentului și indirect de a țării, căci guvernul liberal e la înălțimea situației sale. Deci în fapt nu în drept se pune întrebarea dacă guvernul actual ar mai putea sau nu duce o nouă perioadă legislativă. Partidul liberal e cel mai tare, e cel mai numeros, mai bine organizat, are o structură morală aleasă și are un trecut, care e al Romîniei contemporane. Partidul liberal a dat dovadă totdeauna de simțul momentului, putînd duce țara pe calea progresului.

Deci guvernul actual a fost la înălțimea misiunei sale, și nu a dovedit cu nimic că ar fi moleşit; ci din contra are vitalitate.

Iată cum vede situația un membru al dinastiei, care ori a scris ori a inspirat acest articul, și n'am omis nimic din punctele principale.

Cel mai rău și mai tendențios zice de partidul conservator-democrat. Cînd d. Vintilă Brătianu afirmă că d. Take Ionescu nu cere puterea, uită a pomeni pentru a 2-a oară că puterea nu se cere, ea se vine de drept. Aceasta ne e lozinca noastră. Dacă factorul suprem s'ar lua în trecerea puterii la cei cari o cer, ar lipsi de la datoria sa. Politica nu e fapt de *țigănie*, să se ceară; ea se vine acelui care răspunde într'un moment dat mai mult că poate lua răspunderea. Dacă liberalii dețin azi puterea, nu însamnă că li se cuvine, întru cît acum sîntem în li hidare de regim.

E o simplă afirmare gratuită, că d. Take Ionescu nu și-ar putea lua răspunderea situației. Nu discutăm motivele; autorul articulului le ştie foarte bine, dar le tace, pentru că corpul electoral a dat indicația și o va mai da cît de curînd, dacă va va fi chemat la aceasta. E o copilărie ceia ce afirmă foaia dinastiei că şeful nostru își va impune o ținută de neutrulitate atentivă sau o atitudine de expectativă și de observare. Toată această apreciare e o grosolană ascundere a adevărului și nici partidul nici şeful, care s'au oțelit în lupte nu vor rămînea la aceasta, ci se va da lupta mai departe, dar aşa de crîncenă, că încă nu ne putem închipui de felul luptei cum se va desfăşura pe întinsul țării.

Neutralitatea noastră e v aur al dinastiei, ea care a amarul trîntelelor în luptele

Cît de amplu e însă d. Brătianu, cînd vine la Carpi îi ia de sus, ca pe o opoziție Şeful guvernului e în măsur de ce natură sînt acei pen d. Carp cere puterea *„à gran* Da; aici spune adevărul, d cere puterea.

Dar cînd n'a cerut d. Ca terea? La d. Carp această politică e veche; dar nu D-sa a mers aşa departe cu *„à grands cris“* a puterei, că ninţat cu părăsirea şefiei pa conservator, crezîndu se că fi o pedică, el prin persoana s pricina de stă partidul veşni poziție.

Și în ciuda ce are dinastia pe că le-a denunțat convenția, a țara contră-le, a provocat sc rile din București, le-a înrăit la Palat, i-a lăsat singuri co duşmani. în sfîrşit îi grăbeşt chidare; de aceia foaia dinasti și devine violentă, cînd afi un guvern Carp ar fi o com nu o soluție.

In aceasta foaia dinastiei toate diatribele celorlalte foi l cari nu și-au păstrat nici o asupra Carpiştilor, și scrie c Nădejde la *Voința*, Un guver ar fi o complicație politică; d se împacă acest lucru cu af de mai sus, că d. Take Iones impune o neutralitate sau o at de expectativă atentivă. Dacă vern Carp ar fi o achitare d rie din partea Coroanei, ar fi plicație față cu țara; și Vodă zolvă în asemenea chip criza p ori cît ar cere puterea d. C *grands cris.*

Venind acum la liberali, fo lor 3 frați îşi trage cenuşa p A vorbi de sine e cel mai g cru și nu le putem cere celo gustori din capul afacerilor s noască bine situația lor polit tuația politică a unui regim noaşte țara, singura care e c s'o aprecieze. Și cum a ap țara? Trăntind în toate alegerțiale candidații regimului sau du-i să iasă ca și cînile din ia voturile jerpelite din urnă, 2—3—10 voturi de majoritate ceia: raşi și tunşi.

Partidul liberal e *cel mai tare* la putere abia a putut întrun sută voturi în alegeri. *E cel n meros;* cînd se vede la bănci, dite, prin pivnițele băncilor e mai numeros, căci îs numai de dar dacă te scobori în stradă n picior de liberal. Toată țara dueşte și-i vede ca o pacoste *structură morală.* Să vă țineți neiculițelor; Dinastia dîndu singuri brevet de moralitate ho! ho! prea, prea! Tot țiga laudă ciocanul, și negustorul dar în politică nu prea merge

De aceia credem că se a ceva grav în dosul acestor t ce-și zice dinastia sieși. Ea sfîrşitul e pe aproape; mai s țara nu-i vrea, că Coroana le vaş de drum și în desperare s și de o coadă de ceapă; se la sine, ca și cum am fi ț nuți să în serios.

Nu sîntem autorizați să dăm cații asupra felului cum se vo făşura evenimentele, dar puter zice că liberalii nu numai că n prezida alegerile generale, d nici nu pot deschide parlame

Și acum lăudați-vă.

Gh. Ghibăn

SE DUC

Voiți o dovadă că liberalii se du putere? Urmăriți presa guvernam

Ca și negustorii cînd predau co ziarele liberale fac catagrafia legiu din acești 4 ani pentru a arăta ț guvernarea lor a fost foarte rodnic

Pentru ce această inventariare și acte administrative? dacă n'ar f de o apropiată retragere.

Liberalii simt nevoe să spună cum au guvernat—pentru că n'au

IFORMATII

Aducem la cunoştinţa amicilor ri politici, că după art. 6 din pentru întocmirea listelor elec- e, epoca înscrierilor, cum şi a con- ţiilor ce ar fi de făcut în contra r rămaşi înscrişi pe nedrept, rmină la 30 Octombrie a. c. at fiind timpul scurt ce a mai as pînă la ace stă dată, rugăm uitor pe prietenii noştri, cari încă s'au înscris, de a introduce din cererile lor de înscriere la Pri- preşedinte tribunalului de Iaşi. acem cunoscut, că pentru orice rmaţiuni şi lucrare în această rie, vor avea la dispoziţie con- ul absolut gratuit al d-lui avocat car Antoniu, la biuroul d-sale strada Anastasie Panu No. 4 şi at C. Simionescu, strada Lascar urgi.

Ministerul de interne fiind între- de mai multe prefecturi cari sunt ătorile pe cari trebue să le respecte umile din comunele rurale, a făcut oscut printr'un ordin circular că eză a se aplica în această privinţă oziţiunile categorice ale art. 8 din repauzului duminical, această lege posterioară legei monopolului vîn- băuturilor spirtoase.

Ministerul de interne a trimis ur- oarea circulară, tuturor primarilor talelor de judeţ:

Pericolul holerei evitat anul acesta nod aşa de fericit, rămîne însă mai ninţător pentru primăvara viitoare". De aceia vă învităm d-le primar, ca prevedeţi pentru primăvara viitoare oraşul d voastră să aibă o etuvă de nfectare cu vapori sub presiune". Necesitatea acestei etuvese impune". De asemenea veţi prevedea că atît torul oraşului cît şi un agent sani- să vie în timpul iernei la Bucu- pentru a se iniţia la manipularea tor etuve, de oare-ce ştim că vre-o va capitale de judeţ—puţine din cire—au o etuvă dar nu o întrebu- ază".

După cum am anunţat, consisto superior bisericesc a fost convocat tru ziua de 11 Octombrie. f. Sinod se va deschide imediat du- închiderea consistoriului.

Profesorii şcoalei normale „Vasile ou", se întrunesc mîine seară Joui la e 8 în conferenţă în localul cercului actic spre a lua cunoştinţă de noua gramă analitică de învăţători.

Curtea de Casaţie secţia I-a, a res- s eri recursul d-lui avocat Cireş din care a primit pedeapsa suspensiu- pe timp de 10 zile de la consiliul desciplină a baroului din Iaşi pen- motive de reclamă excesivă în exer- rea profesiunii.

Aseară trupa de operete a d-lui goriu a cîntat cu mult succes fru- asu operetă „Fiica pădurarului, cu a Mataxa-Doro în rolul Cristinei. Dna taxa, al căreia talent e cunoscut ie- ilor a fost mult aplaudată. n astă-seară Mercuri „Orpheu în In- n" operă bufă în 4 acte.

Zilele acestea va sosi un nou tran- rt din noile monede de argint bă- e la monetăria din Buxelles.

Artistul tragedian de Max, joacă Sîm- ă seara 26 Septembrie a. c. în „Atha- " adaptare cinematografică după scrierea Racine. D-sa interpretează rolul ma- ui Sacerdot în zisa piesă, care se des- oară pe pînza cinematografului Pathé- ères din sala Circului Sidoli. D-l de Max, un fiu al Iaşilor, este as- zi unul din cei mai mari artişti drama- i din Franţa întreagă; d-sa înterpre- ază rolurile clasice într'un mod magis- l; în special rolul marelui sacerdot este cat plin de grandoare de marele trage- an, atingînd cea mai înaltă treaptă a ar- dramatice.

Sîmbătă 25 Septembrie se împlineşte un an de la moartea regretatului Gh. Kernbach, fost prefect al judeţului. Cu această ocazie, se va oficia un parastas la biserica Sf. Vineri din Capitală.

Ieromonachul Filaret Gheorghiu a fost numit preot al comunităţei romîneşti din Dessart (America).

După un nou regulament ce se întocmeşte de către ministerul instrucţiunei publice, cursurile la şcoala de Belle-Arte vor fi de 5 ani.

Regimentul 8 roşiori din Botoşani, a sosit alaltăeri la Tg.-Frumos.

D. C. Tincu, institutor ae la şcoala mixtă, a fost mutat la şcoala No. 3 de fete; d na Casuca Tincu, de la şcoala mixtă, a fost mutată la şcoala No. 4 de fete.

D. C. Sachelarie, învăţător la şcoala din Prisacani. Moreni, a fost transferat la şcoala din Ţuţora.

Ministerul instrucţiunei publice a aprobat ca cursurile şcoalei normale „Vasile Lupu" să se deschidă la 1 Octombrie a. c.

Ministerul cultelor şi instrucţiei publice a trimis şcoalelor din ţară un ordin circular, prin care le atrage luarea aminte asupra cărţilor didactice pe cari le vor întrebuinţa în cursul viitorului an şcolar.

Circulara pune în vedere d lor directori că sub nici un motiv nu trebue să dea în mîna copiilor cărţi neautorizate de minister.

In acelaş timp toate cărţile, în afară de acelea ale căror titluri şi autori sau publicat în „Monitorul Oficial" şi în „Buletinul ministerului instrucţiei publice", vor trebui să fie timbrate.

O nenorocire s'a întîmplat eri pe platoul de la Breazu. Băetanul Vasile Chiriac, din cotuna Rediu, comuna Copou, pe cînd tăia popuşoi pe ogorul tatălui său, a fost împuşcat de un soldat care făcea exerciţii de tragere. Glontele i-a străpuns pieptul. In stare gravă a fost adus la Iaşi şi internat în secţia chirurgicală de la spitalul Sf. Spiridon.

D. lt. colonel B. Arion, din regimentul 6 calaraşi, a fost însărcinat de ministerul de resboiu, spre a merge în Ungaria, pentru a cumpara cai necesari regimentelor de calaraşi.

Trupele care fac pază pe malul Prutului, vor părăsi frontiera la 30 Septembrie şi se vor reîntoarce în garnizoanele respective.

Inmormîntarea regretatului N. Volenti, va avea loc mîine Joui 23 Septembrie, la orele 10 dim.

Şcolare.—D na Ana Vasiliu, învăţătoare la şcoala din Doftana, judeţul Bacău, a fost mutată la şcoala din Asău; d. Iuliu Dimitriu, învăţător la şcoala din Stolniceni, judeţul Suceava, a fost mutat la Valea Seacă, acelaş judeţ; d-na Arestia Petrescu, institutoare la şcoala No. 3 de băeţi din Botoşani, a fost mutată la şcoala No. 4 de fete din acel oraş.

Avînd în vedere, marele, număr de elevi cari au rămas neînscrişi la şcolile statului, un grup de profesori secundari au luat iniţiativa înfiinţărei în localitate a unui *„liceu externat"* de băeţi.

Vestea a fost primită cu bucurie şi de elevi şi de părinţi, căci un asemenea liceu umple un gol bine simţit în cultura Iaşului.

De oare-ce cursurile vor fi deschise la 1 Oct. sfătuim pe părinţi a se grăbi cu înscrierile, care—spre onoare Iaşului, trebue s'o spunem—promit a fi extrem de numeroase.

DIVERSE

— Eri pe strada Carol, în dreptul comenduirei trăsura d-lui general Tătărescu a dat peste d. Gh. Bărlădeanu, funcţionar la Tribunal, lovindu-l cu oiştea în spate.

In stare gravă a fost transportat la spitalul Sf. Spiridon şi internat în secţia d-lui Dr. Russ.

Dacă vroiţi a vă păzi de holeră, tifus şi alte maladii intecţioase; Dacă suferiţi de guttă, artritism, nisip în căile urinare sau acreală prea mare a stomacului;

INTREBUINŢAŢI CA APA DE BAUT

excelentele

APE Mineralizate SINTEZA

— Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar —

preparate cu apă sterilizată, de

Doctorul RATIANU Chimist

Comenzile se primesc la Farmacia şi Laboratorul chimic Dr. Rătianu,

— IAŞI, STRADA GOLIA No. 46 —

Două trăsuri speciale fac serviciul la domiciliu.

De vînzare la Magazinul de coloniale ERMACOV şi la toate restaurantele şi debitele băuturi din oraş.

— Observaţi bine eticheta cu numele „SINTEZA" —

Ultime INFORMAȚII

❑ **Falimentul Schnürer.**—Acelaşi mister continuă să învăluie sinuciderea lui Emanuel Schnürer. Autoritățile din Severin fac cercetări continue. S'a stabilit că Schnürer a fost în Severin în ziua de 14 Septembre şi că n'a trecut frontiera prin nici un punct al țărei.

In ajunul plecărei din Iaşi, Schnürer a avut o noapte de insomnie şi s'a sculat foarte de vreme. El singur a preparat cafeaua pentru nevasta sa şi pentru copilaş; i-a îmbrățişat pe amîndoi şi a plecat de acasă la orele opt dimineațe, spunînd că se duce la birou.

De fapt, însă, a plecat la Severin. Ceea ce l'a determinat să plece şi, după toate probabilitățile, să se sinucidă, a fost abuzul de încredere de care s'a făcut vinovat față de socrul seu Din vînzare de grîne de pe moşia Boboc, jud. Buzeu, Schnürer încasase vre-o 100,000 lei, pe cari avea să-i țină la dispoziția d-lui Isr. Löbel, care se afla în streinatate.

Avînd însă, plăți urgente de făcut, veşnic urmărit de spectrul falimentului, care avea să arunce rușinea asupra uneia din cele mai onorabile case de comerț din Iaşi, Emannel Schnürer preferise, momentan, abuzul de încredere, săvîrşit în familie, înaintea falimentului. Socoteala lui era că va putea pune banii la loc din vînzarea de mărfuri pentru toamnă şi iarnă. Dar, din nenorocire pentru el, socrul său reveni în Iaşi înainte de vreme.

*

Familia lui Schnürer sufere nu numai moralminte pe urma marelui faliment, ci şi materialiceşte.

Socrul dispărutului a întrat cu 200000 lei; socrul asociatului, d. Rozental, cu 60,000 lei; o soră a lui Schnürer, văduvă, cu 50000 lei; un văr al lor din Bărlad care a orbit alaltaieri, 30.000 lei.

Trebue subliniat excesul de concurs pe care l'a dat familia pentru salvarea tinerilor comercianți şi excelentului renume de care se bucura firma.

*

Efectuarea bilanțului firmei falite va necesita multă vreme. Dar se poate afirma că pasivul trece peste un milion lei şi că, față de slabul activ, creditorii nu vor avea de luat nici cinci la sută.

Evaluarea mărfurilor va începe de luni şi va fi făcută de domnii: G. Roiu, fost consilier la Curtea de Apel; C. Mavrocordat, fost magistrat stagiar; Al. Ciurea şi Tuffli—acesta în ce priveşte régiatrele.

Em. Schnürer se afla asigurat, pentru caz de moarte, în profitul soției sale, la soc. Anker, pentru 50.000 lei.

Această sumă este inatacabilă pentru datoriile asiguratului.

❑ *Max Schnürer a fost citat astăzi la parchet. Primul-procuror i-a luat două interogatoare şi l'a trimes la instrucție. El va fi depus.*

❑ D. P. Ionescu, absolvent al şcoalei superioare de comerț, a fost numit impiegat auxiliar cl. II-a, la administrația financiară din Botoşani.

❑ D. Spiru Haret, ministrul cultelor şi instrucțiunii publice, a sosit azi dimineață în localitate, pentru a asista la înmormîntarea unei rude a sa.

❑ Consiliul comunal a ținut şedință eri la oarele 4 şi jum.

Consiliul comunal a votat mai multe credite şi scutiri de taxe şi a admis ca antreprenorul vidanjelor să facă încă un număr de sacale şi să i se oprească, pentru aceasta din remiză.

La urmă d. consilier D. Gheorghiu a făcut o interpelare în chestia apei.

❑ Sîmbătă se va oficia, cu obişnuita solemnitate, hramul paraclisului de la azilul de bătrîne Eufrosina Balş, din strada Romînă, pendinte de Epitropia Sf. Spiridon.

❑ Noua mişcare în armată va apărea în ziua de 16 Octombrie.

❑ Procesul lui Gh. Ipate, care a atentat la viața d-lui Neculau, pensionar, asupra căruia a descarcat: 2 focuri de revolver, se va judeca mîine la curtea cu juri.

❑ Direcțiunea serviciului sanitar a decis să se perceapă o taxă de trei lei pentru vizitarea şi supravegherea sanitară a muncitorilor agricoli introduşi în țară.

❑ D. Gh. Gh. Nădejde, a demisionat din comisiunea de capacttate pentru şcoalele normale, care va examina la Bîrlad.

❑ Curtea cu juri judecă astă-zi procesul privitor pe fata Elisabeta Sandu Rusu de 19 ani din comuna Comarna, acuzată că în ziua de 14 Iulie 1910, împreună cu mama sa Maria, au ucis un copilaş, pe care-l născuse în urma dragostei ce o avuse cu un băetan din sat.

Acuzatele sunt aparate de d-nii avocați Osv. Teodoreanu şi Şeptelici.

Procesul continuă.

❑ Direcția generală a închisorilor a luat dispoziția de a construi şi la Dorohoi un nou local pentru penitenciar.

❑ Seziunea curței cu juri urmează să se închidă la 25 Septembrie.

Cum însă mai sunt de judecat vre-o 4 procese, se va cere avizul pentru o sesiune extra-ordinară.

Dacă aceasta va fi admisă, curtea cu juri va ținea pînă la 1 Octombrie.

❑ D. A. D. Xenopol, în vilegiatura d-sale din acest an, la moşia sa Drăgăneşti, nu a stat degeaba, ci a lucrat mai multe studii precum: unul asupra ideei de lege ştiințifică, ce va apărea în marea revistă internațională *„Stientia"* ce apare în 4 limbi, în Milano, Berlin, Paris şi Londra; un al doilea studiu: *Geologia şi istoria* al cărui început va apărea în „Viața Romînească". Un al treilea: *L'intellectualité roumaine*, ce i s'a cerut de marea revistă franceză *Les documents du progres* şi în sfîrşit un al patrulea studiu, care nu este încă terminat: *„La logiqueet la psychologie dans les faits humains"*.

In afară de asta, d-sa stînd la țară a studiat încă odată chestia țărănească, pentru a respunde la însărcinarea d-sale de membru în comisia numită de partidul conservator-democrat, pentru a dezlega chestiile referitoare la această vajnică problemă.

D. Xenopol s'a mărginit a trata o singură chestie „starea agriculturei țărăneşti şi mijloacele ei de îndreptare".

❑ Mîine se va începe inventariarea averei lui Schnürer.

❑ Astă-zi s'a început la şcoala superioară de moaşe, de pe lîngă institutul Gregorian, examenul de admitere în anul I.

Comisiunea examinătoare se compune din d. prof. dr. V. Bejan, medicul primar al institutului, păr. C. Stamate şi d-na dr. Lambrior.

❑ **Concursul pentru posturile de controlori la băncile populare, se va ținea în ziua de 15 Octombrie, la direcția casei băncilor populare.**

❑ **D. I. Cîmpineanu Cantemir şi alți au atacat testamentul d-nei Rosetti-Rosnovanu. Tribunalul de Neamț le-a respins acțiunea. Afacerea a venit înaintea Curței de Apel din Iaşi.**

❑ Tînărul I. Grinberg, încasatorul de la cassa Wachtel, despre a căruia ispravă am vorbit acum cîte va zile, a fost înaintat parchetului şi afacerea repartizată la cabinetnl 3 de instrucție.

Judecătorul de instrucție, după interogatorul ce i l'a luat, l'a depus.

Astă-zi tribunalul a confirmat mandatul de arestare a lui Grinberg.

❑ **Următoarele eleve au absolvit cursurile şcoalei de moaşe de la Maternitate:** Alexandrescu Demetra 9.48, Axenti Ruxanda 7.29, Anton Ecaterina 7.38, Batog Smaranda 9.17, Bălăceanu Elena, 9.66, Cociorvă Elisabeta 8.86, Constantinescu Maria 7.22, Calciu Maria 7.28, Ciubotaru Maria 7.20, Chirilă Ruxanda 7.20, Dimitriu Elena 9.40, Gaşpar Anghelina 7.19, Grecu Elena 7.20, Groza Anastasia 6 83, Gheban Elena 7 21, Iremia Maria, 7.43; Ionescu Maria 6 87, Ioniță Victoria 7.50, Lencu Frevonia 7.31, Luca Maria 7.20, Verdeş Elena 7.73, Langa Henrieta 7.66, Lugojanu Ecaterina 7.63, Mălinescu Veronica 7.23, Moşinski Eugenia 8.09, Mărgineanu Victoria 7.33, Mocanu Maria 7.05, Popa Maria 7.50, Palel Natalia 7 26, Popovici Ortansa 8.53, Popovici Ecaterina 7 60, Paşa Agripina 8.71, Rădulescu Alexandrina 8 77, Rența Parsschiva 7.51, Riconte Sevastia 7.36, Şpațir Ana 7.39, Stoiano-Ecaterina 8.18, Siritinovici Elena 7.21 Sibechi Paraschiva 7.69, Simionescu Maria 7.11, Şerbănescu Balaşa 7.77, Sebastian Elena 7.56, şi Varodin Sofia 7 25.

❑ **La prefectura județului, se lucrează la o expunere a situației județului relativă la mişcarea populației pe anii 1907, 1908, şi 1909 şi la mersul agriculturii pe anii 1907, 1908 şi 1909, care situație se va înainta ministerului agriculturii şi domeniilor.**

❑ **In urma examenului depus, au reuşit la şcoala profesională „Reuniunea femeilor romîne", următoarele eleve:** cl. I Badareu Evdochia, Miclescu Eugenia, Carsperahi Elisabeta, Gheorghiu Natalia, Ioan Florica, Arfino Virginia, Sileghe Ecaterina, Cristea Ana; clasa III-a: Dimitriu Ruxanda, Calmuschi Elena; cl. IV-a: Drăgulănescu Elena; clasa V-a: Cojocariu Natalia, Olariu Cornelia; practicante: Botez Olimpia, Artino Elena şi Costinescu Lucia.

❑ **Pentru luna Maiu, pe cînd s'a împlinat jubileul universității, oaspeții străini ce vor veni vor fi delectați cu o plăcere pe care n'o pot gusta nicăiri în lume, de cît numai în Moldova anume cu o plimbare cu plutele dela Dorna din Bucovina până la Piatra.**

Desigur că toți acei ce vor vizita vor duce cu dînşii o neştearsă întipărire a acestei nuîntrecute excursiuni.

Rectorul ce va fi, dar care probabil nu va fi d. Bogdan, spre imensa şi nemîngîiată noastră părere de rău, va avea de organizat cele trebuitoare pentru ca excursiunea să reuşească pe deplin. Cu atît mai mult că în Mai apele Bistriței sînt mari.

Se ivise ideea de a nu se mai invita la reluarea jubileului, învățații străini, dar lucrul e peste putință întru cît au fost invitați şi au respuns că primesc şi numai cît din cauze independente de voința noastră, şi a lor jubileul nu s'a putut ținea.

❑ Comandamentul corpului IV de armată a înştiințat prefectura județului, că d. maior Alevra, care fusese numit în comisiunea mixtă pentru inspectarea şi clasarea rechizițiilor, neputînd lua parte fiind însărcinat cu un alt serviciu a fost numit în locul său d. căpitan Gh. Constantinescu din regimentul 17 Artilerie, căruia i s'au şi dat ordine în această privință.

❑ In județ a început iarăş a se ivi epidemia de scarlatină. In comuna Spineni s'au înregistrat două cazuri, un copil al locuitorului Costache a Tofanei şi altul al lui Vasile Oprişanu, cari au fost duşi la spitalul din Bivolari.

❑ Marți 5 Octombrie orele 10 dimineață va avea loc la universitate solemnitatea deschiderei cursurilor. Cuvîntarea anuală va fi rostită anul acesta de d. profesor dr. G. Demetriade.

❑ **Universitare.**—Cererile studenților care doresc să obțină masa la cantina universitară se vor primi la secretariatul rectoratului până în ziua de 15 Octombrie.

— Au fost scutiți de plata taxelor universitare studenții în medicină: Cîrlan Savel Goldenberg Volf, Ioan Țicău şi Dinescu Ioan.

— Examenele de drept penal, procedură civilă şi penală, la d. Iulian Teodorescu vor începe în ziua de 2 Octombrie şi vor continua astfel:

Două serii de cîte 8 condidați în ziua 2 Octombrie de la orele 8—11 dimineață şi 3—6 d. a. La 3 Octombrie o serie de 8 candidați la oarele 9—11 dimineață, La 4 Octombrie o serrie de 6 candidați la orele 8 dimineață. La 6 Octombrie o singură serie de 6 candidați, dimineață. La 7 Octombrie o serie de 6 candidați, dimineața, de la 8—11 La 8 Octombrie două serii de cîte 8 candidați, de la 9—11 dimineață şi 2—5 d. a. La 9 Octombrie o serie de 8 candidați la orele 9 dimineață.

Studenții care au a trece aceste examene sunt invitați a se inscrie în cursul acestei săptămîni, la secretariatul facultății juridice, pentru seria în care doresc a da examenele.

● D ra Berthe Bovy, o neîntrecută artistă a Comediei franceze din Paris, interpretează pentru întîiaşi dată un rol într'o splendidă feerie din noul program al teatrului cinematografic Pathé Frères (Circul Sidoli), care începe excepțional astă-zi Mercuri 22 Sept a. c. „Trandafirul de aur este titlul feeriei, una din cele mai splendide înscenări ce a fost montată pînă astăzi la Chatelet, leagănul fieriilor pariziane, teatrul ce posedă cea mai mare scenă din Franța.

In noul program de astă-zi Mercuri 23 Sept. sunt încorporate sujete cari vor ilustra reprezentația; „Rochia de nuntă", special scrisă pentru cinematograf, este interpretată numai de actori engleji, a căror desăvîrşită artă, a început să atragă atenția spectatorilor noştri. Brousse, oraş în Turcia Aziatică, cunoscut prin suta de moschee,—Şearpele cu clopoței, studiu de zoologie însuflețită—Un festival la un orfelinat din Anglia—Rătăcit în cuşca leilor, o splendidă comedie şi alte sujete interesante şi distractive sunt cuprinse în acest nou program de astăzi Mercuri 22 Septembrie a. c.

In tot timpul stagiunei de iarnă, vor rula două programe săptămînal, cu noutățile casei Pathé Frères, intercalîndu-se şi fabricatele caselor străine, bine înțeles numai cele reuşite

Primul program nou se va reprezenta în fie-care Joi şi Vineri, al doilea program nou în fie-care Sîmbătă şi Duminecă.

Matineurile vor urma regulat în fie care Sîmbătă şi Duminecă—4 ora ziua —cu prețuri reduse.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI —

Bucureşti 22 Septembre

Isbucnirea revoluției în Portugalia

Regele Manuel ca prizonier

Paris.—Situația s'a agravat atît de mult în ultimul timp în Portugalia în cît eri a izbucnit acolo revoluția.

Din cauză că ori-ce comunicație telegrafică cu Portugalia e întreruptă ştirile sunt transmise de pe vapor.

*

Paris.—Revoluția a izbucntt eri la orele 2.

Vasele de război au bombardat palatul regal.

Regele Manuel a fost făcut prizonier.

*

Paris.—Prima ştire despre izbucnirea revoluției, a sosit ăci aseară.

Semnalul revoluției, a fost un atentat săvîrşit la Lisabona contra unui profesor republican.

Republicanii s'au înțăles atunci imediat şi au decis să înceapă revoluția.

Armata şi marina s'au dat de partea republicanilor.

La palat şi în alte părți s'au arborat drapele republicane.

Toate partidele politice au părăsit pe Regele Manuel.

*

Paris.—Incă un fapt care a contribuit la isbucnirea revoluției a fost acela că în ultimul timp Regele Manuel a refuzat să admită un guvern progresist.

Au mai fost date pe față şi nişte amănunte din viața privată a Regelui şi atunci enervarea a fost şi mai mare.

*

Paris.—Azi dimineață a sosit confirmarea isbucnirei revoluției, precum şi confirmarea ştirei, că Regele se află prizonier în mîinele republicanilor.

„Figaro" anunță că Regele Manuel a reuşit să fugă la Paris.

Situația e foarte gravă în Portugalia, dar amănunte lipsesc, din cauză că ori ce legătură cu Portugalia a fost întreruptă.

Nu se poate comunica de cît cu un vapor, care se află la Cap Blanche.

*

Paris.—Ş-ful republicanilor din Portugalia, care se află la Paris, a fost interviewat astă-noapte de ziarişti.

El a declarut că nu'l miră de loc isbucnirea revoluției, căci era de aşteptat, mai ales cînd regele a refuzat să admită un guvern progresist.

*

Londra.—A sosit şi aci confirmarea că revoluția a isbucnit în Portugalia.

Incendii

New York.—Pagubele cauzate de incendiul ce a isbucnit în blocul de case din a 24 strada Avenue 11, sunt evaluate la un milion jumatate dolari.

Incendiul a distrus un depozit de lemne, un otel, o fabrică şi alte edificii.

Vas scufundat

Panama.— Vasul „Chiriqui" s'a scufundat în urma explozlei cazanului. Erau pe bord 70 persoane din care 27 pasageri de clasa I-a; 50 persoane au pierit în valuri.

Incendiu groaznic

Montevidio. — Un incendiu a distrus cu totul noile mari docuri ale vămei, ameninținînd cheiul național. Este cu neputință a se apropia de locul incendiului. Se fac încercări de a tăia comunicația cu clădirile învecinate. Toate mărfurile europene sunt perdute. Pagubele trec de 2 milioane.

Desmințire

Constantinopol.—Din locuri competinte se desminte ştirea ziarelor cum că însărcinatul de afaceri austro-ungar, ar fi dat asigurări marelui vizir că băncile austriace ar fi gata să acorde împrumutul turcesc.

Cazuri suspecte

Marsilia.—Trei călători de curînd sosiți aci, pe bordul vasului „Bosfor", s'au îmbolnăvit suspect.

Cearta liberalilor din Giurgiu

Giurgiu.—Cearta liberalilor de aci, devine din ce în ce mai acută.

Bătrînii liberali luptă cu înverşunare în contra tinerilor liberali.

Eri, al doilea ajutor de primar, Gh. Păsculescu a capatat un vot de blam, din partea consilierilor.

Bătrînii liberali, care au majoritatea în consiliu, au votat eri retragerea mandatului de ajutor de primar al lui Păsculescu, cerînd telegrafic ministrului de interne să admită aceasta!

Holera în Franța

Paris.—Trei persoane sosite azi la Marsilia, pe un vapor, s'au îmbolnăvit de holeră.

Consiliul de ministri

Bucureşti.—Mîine se va ținea un nou consiliu de miniştri, la ministerul de interne, sub preşedenția d-lui Ionel Brătianu, după care primul ministru va pleca la manevrele regale.

Anchetă

Bucureşti.—Atît ministrul de justiție, cît şi cel de interne au orînduit cîte o anchetă în afacerea incidentului de la Galați, iscat între primul procuror şi şeful siguranței din acel oraş d. Gologan, cu ocazia anchetărei în afacerea agentului de poliție Rustea, acuzat că ar fi trimes o cartă poştala primului ministru prin care'l amenință cu moartea.

Din partea ministerului de justiție a fost însărcinat d. Toneanu, procuror general de la Galați, iar din partea ministerului de interne d. Romulus Voinescu.

HOLERA

Bucureşti.—Cazul de holeră de la Tulcea. a fost azi, confirmat în mod oficial Bolnavul încă n'a murit.

Deces

Bucureşti.—Astă noapte a încetat din viață Procopie Casotti, bătrîn om politic, fost de mai multe ori reprezentant în parlament.

Pe urma lui rămîne o însemnată avere.

Holera în Italia

Roma.—In ultimile 24 ore au fost la Neapole 10 cazuri de holeră şi 3 decese; în provinciile napolitane 17 cazuri şi 6 decese; în Apulia un deces.

AVIS

Comitetul ales de către inițiatorii *„Băncei Iaşilor"*, pentru elaborarea statutelor societății, terminîndu şi lucrarea, sunt învitate persoanele cari au aderat la înființarea acestei Societăți să participe la subscrierea acțiunilor.

Subscrierea are loc la *Banca Națională* de aici, unde se găsesc şi statutele noii Bănci.

Acțiunile sunt de 500 lei nominative. Odată cu subscrierea se depune un aconto de 30 la sută, adecă 150 lei de acțiune, conform cod. com. Celelalte vărsăminte se vor face în anul viitor, la epocele ce se vor fixa.

Subscripția se va închide îndată ce întregul capital va fi acoperit şi cel mai tîrziu la 15 Octombrie a. c.

Gr. I. Buicliu, Director Cred. Fonc. Urban Iaşi.

Vasile Dimitriu, avocat.

G. S. Christofor, avocat.

V. I. Radu, Preşedintele Primei Soc. de Economie Iaşi.

Const. Marinescu, Directorul Băncei Naționale Iaşi.

20 Septembrie 1910

DE INCHIRIET

Magaziile No. 54 din strada Ştefan-cel-Mare, vis-á-vis de banca Națională, cuprinzînd şi 3 camere la rîndul al doilea, sub sol, toate iluminate cu electricitate, în bună stare.

A se adresa str. Carol No. 12 la d-na Jora.

De închiriat si de vînzare

o casă în strada Cogălniceanu No. 12 compusă din 4 camere, 2 antreturi, pentru stăpîni; 2 camere, bucătărie, ca atenanse, curte mare, grădină, pivniță, camară de lemne.

A se adresa, Cişmeaua Păcurari No. 8.

CASA DE BANCA MORITZ WACHTEL

— IAŞI, PIAȚA UNIREA 3 —

Inştiințează pe onor. ei clientelă că de astă-zi înainte, ori-ce efect **este plătibil numai la ghişeurile casei.**

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

OCULIST-OPERATOR

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

Nemîngăiații: Eleonora Volenti; Elena şi Raul Sculy Logothetides; Maria şi Aureliu Varlam; Ecaterina şi Costacki G. Plesnilă; Maria şi Comandorul Dem. Poenaru şi fii lor; Gheorghe şi Olga Volenti, au durerea a vă aduce la cunoştință perderea scumpului lor: soț, tată, frate, socru, cumnat, bunic şi unchiu

✝

Nicolae Volenti

săvîrşit din viață în ziua de 21 Septembrie 1910

Inmormîntarea va avea loc Joi 23 Septembrie, ora 10 a. m.

Iaşi

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziațiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale superioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

4630 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toți Drogheriștii și Farmaciștii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreți să aveți un stomac sănătos

BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi și — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa*: **Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Prețurile se înțeleg ori-unde)

GRILLAGES 1 m. de haut. Of30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS *RONCES ARTIFICIELLES*, les 100 mèt. 5 f.

FONDOIR DÉPOSÉ Prix..... 6f50 R. GARIEL 2er, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel 2er, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f.

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2er, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco de Catalogue

GRILLAGES GARIEL 2er quai de la Mégisserie PARIS Clôture de Chasse, le mètre... Châssis de couche, depuis..... Paillasson pour abris, le mètre carré... Porte Bouteilles, pour une Place.....

PORTE-POTS En FONTE INOXYDABLE Prix : 0f50c. Raymond GARIEL 2er, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES, etc. Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieți și rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 13 Decembrie 1859.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din Bucureștiși tru asigurații din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 și fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea asociației peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea dela

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîștiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz întreg	Lei	160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia G. H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17.—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OP

Z

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27

M. S. REGELE și monumentul lui Cuza-Vo

— Augustul nostru Suveran a bine-voit să subscrie două zeci mii pentru monumentul marelui seu predecesor, spulberînd astfel toate nurile că ar fi contra comemorării în bronz a nemuritorului Domnito

Adjutantul M. S. Regelui, d. General Leon Maurocordat, a fost autorizat să trimeată următoarea scrisoare d-lui Gr. Ghica Deleni, preşedintele comitetului pentru rădicarea monumentului lui Cuza-Vodă:

Bucureşti 20 Septembrie 1910

Casa M. S. Regelui

Domnule Preşedinte,

M. S. Regele, dorind a se asocia la frumoasa iniţiativă ce ați luat-o pentru rîdicarea unui monument în amintirea lui Alexandru Ioan I, neuitatul Domnitor al Principatelor-Unite Romîne, a bine-voit a-mi da ordin să vă remit suma de 20,000 lei.

Primiți, vă rog, Domnule Preşedinte, încredințarea distinsei mele consideraţiuni.

General adjutant, **MAUROCORDATO.**

D-sale D-lui Grigore Ghika Deleni, Preşedintele comitetului pentru rîdicarea monumentului Domnitorului Alexandru Ion I.

*

M. S. Regele, prin darul mărinimos de 20,000 lei cu care a contribuit la acoperirea cheltuelilor trebuitoare pentru înălţarea statuei lui Cuza-Vodă, a dat cel mai mare exemplu moral al întregei Sale Domnii, atît de plină de acte măreţe, de curaj şi de mari iniţiative.

Mărturisim, că eram jigniţi în sufletul nostru, văzînd lipsa Augustului Nume din fruntea acelora, cari sărbătoreau pe marele nostru Domnitor şi ne miram, cu atît mai mult, de abţinerea M. S., cu cît la audienţa pe care d. rector Bogdan a obţinut-o în chestia jubileului Universităţii, M. S. a întrebat pe Rector dacă între portretele comemorative se va pune şi acel al lui Cuza, întemeitorul Universităţii; iar la o altă audienţă ce am avut fericirea să-mi fie încuvinţată mie şi soţiei mele, soţia mea, o mare admiratoare a fostului Domnitor, în cinstea căruia a scris «Visul lui Cuza», dar şi o închinătoare adîncă a lui Carol I — a avut curajul să spună M. S., că în jurul Augustului Său Nume, s'a urzit o urîtă legendă: aceea că ar fi contra Memoriei ultimului Domnitor naţional şi că, din această cauză, s'ar fi îngreuiat adunarea fondurilor necesare monumentului lui Cuza-Vodă.

M. S s'a sculat, şi a răspuns cu indignare, că este o minciună şi o calomnie ce-I s'a pus în samă, ca atîtea altele; că El totdeauna a dat Cezarului ce le al Cezarului; că Cuza-Vodă are marele merit de a fi făcut Unirea, de a fi secularizat averile mănăstireşti şi de a fi improprietărit pe ţărani—toate fapte cari au pus temelia Românie moderne şi pe cari s'au înfipt toat desvoltarea strălucită pe care bita noastră ţară le a realizat ub Domnia Mea. Nu am nevoe de i osi rea trecutului, pentru a Mă înă pe Mine, căci Eu mi-am pus toate terile sufletului Meu pentru înălţare atriei Mele adoptive.

*

M. S., prin frumoasa ntribuţie dată acum, în ultimul oment, la înălţarea statuei lui Cu Vodă, a pus pecetea măreţiei m ale pe întreaga lui viaţă de pîn acum.

Acest exemplu va ubui, să-l urmeze şi alţii; să uite inverşu şi urile moştenite faţă cu o m umbră a unui dispărut.

Acuma cînd s'au spulberat niile şi infami le ce se pune seam u ui loc atît de înalt, c S. Regele recunoaşte însuşi m lui Cuza Vodă, cred că nu ma nici un motiv şi nici o ascunzăș după cari să se tăiuuiască ace vor să deslipească monument Cuza Vodă de baza sa istorică scă, piaţa pe care Iaşul a cons amintirii Unirii

Alt-fel se va dobîndi convi ă numai pigmeii şi neputincios rali s'au folosit de crîmpeiul c tere pe care mai ţin în mînă, tru a urma mai departe prig în contra memoriei fostului L tor, căutînd să tăgăduiască în zul care-l intrupează, făptuirea

A. D. XENOP

Politica ext

Revoluţia din Portuga

In Portugalia a izbucnit revol Partidul republican, a pus st pe toate puterile Statului, iar R se spune, că ar fi fost făcut pri sau a reuşit să fugă la Paris.

Detalii asupra caracterului m ne lipsesc de o camdată, căci fi legrafice cari legau această mic cu Europa—au fost distruse.

Să sperăm însă, că evenimen se fi desfăşurat fără multă vărs sînge, mai cu seamă dacă se va firma ştirea că armata şi mari fost cîştigate causei revoluţionare

Am asista în cazul acesta la o bare de formă de guvernămînt i ca în Turcia.

Junii Turci, au reuşit să răstoa ma absolutistă din statul lor fără nici o picătură de sînge, graţie co lui oştirei. Pentru aceasta ei au p spiritele armate ani de zile — ş armata cîştigată cauze lor — re s'a produs pe de-a'ntregul şi fără nimente tragice.

Acelaş lucru l'au făcut şi rep nii portughezi.

Curentul de răzvrătire în potri mei politice şi sociale a statului ghez, nu cuceris încă spiritul

Fără de ea – mişcarea n'ar reuşi, sau în tot cazul s'ar fi fă mari jertfe omeneşti.

Cauzele acetei puternice mişcă foarte adînci şi îmbrăţişează ch strîns legate de existenţa politică conomică a statului.

In Portugalia ca şi în Spania, naţia clericalilor, a adus serma ninsulă iberică pe marginea prăș

De zei de ani catolicii sunt pe putere şi ţin într'o vecinică popor portughez şi spaniol

Refactari ori-cărei idei noi, nici ori-cărui curent democrat, du ori-ărei mişcări culturale, catoli tugeji au adus la exasperare to tu intelectuală a acestei mici a sămănat cu o perseverenţă cri amînţa revoltei în sufletul în naselor populare portugheze.

Republicanii portughezi n'au propagatori mai puternici pent umful ideilor lor—cum au avut săşi clericalii, cari zi cu zi, au buit prin procedările lor tiranice lizarea idealului republican.

Revoluţia din Portugalia, se considera ca începutul revoluţiei i nia. Căci şi în această ţară, cu schimbarea de atitudine a Rege fons, faţă de clericali, forţa re cană este deja stăpînă pe suflet porului spaniol.

Regele Alfons a făcut cel mult tărzie revoluţia prin îndepărtare ricalilor de la guvern şi concedar terei unui guvern democrat, dup Regele Manuel a grăbit-o refuz asemenea schimbare cu statul să

nta sa carte asupra Germaniei ecial asupra Berlinului, Jules tă că :
dic obişnuit poate pretinde o 50,000 de mărci; un specialist ; un privat-docent — 150.000; or extraordinar—200 000.
l că preţurile sunt în scădere.

*

nţat în mod oficial că Frank Dyson, astronom regal al Scoit astronom regal al Angliei, ui Sir William Chiristie care la pensie pe ziua de 1 Oc- Acesta din urmă a funcţionat la Greenwich, iar în 1881 fu onom regal.

*

congresului internaţional de meut anul trecut la Budapesta consacra suma de 20,000 franci ndarea unui premiu denumit congresului din Budapesta" şi distribui pentru întâia dată cu igresului viitor, ce se va ţinea în 1913.

*

RUNA ZILEI

RSITATEA D-LUI IORGA

Profesorul N. Iorga a rugat parchetul de Ilfov să pună capăt exceselor numeroşilor derbedei, cari s'au ivit la Văleni-de-Munte.

d la el strînsese mult
ni aşa şi mai incult —
n curs liber, *cum se ştie...*
speriat de-al lor tumult
hitul cheamă, ca să-i ţie
polii în... puşcărie.

ORMATII

cem la cunoştinţa amicilor itici, că după art. 6 din tru întocmirea listelor elecca înscrierilor, cum şi a con ce ar fi de făcut în contra maşi înscrişi pe nedrept, ă la 30 Octombrie a. c. nd timpul scurt ce a mai ă la ace stă dată, rugăm pe prietenii noştri, cari încă nscris, de a întroduce din ile lor de înscriere la Prilinte tribunalului de Iaşi. cunoscut, că pentru orice ni şi lucrare în această or avea la dispoziţie conolut gratuit al d-lui avocat ntoniu, la biuroul d-sale Anastasie Panu No. 4 şi Simionescu, strada Lascar

ba ca la alergările de cai ce c în zilele de 3 şi 5 Octomiste şi A. S. R. Princepele care se va afla la acea dată inspectarea trupelor.

Maidare Eugenia a fost nure de învăţătoare la şcoala d-ra Aniţa Călin ajut. de în la şcoala din Voineşti pos

neral Zossima Gr., comanului I de armată, a fost în in oficiu, pe ziua de 1 Octntru limită de vrîstă.

ultimele ştiri pe cari le anaia, M. S. Regele s'a resplect.
biliare au încetat. De ase- dispărut simptomele răcelei. acestea suveranul nu va a manevre, spre a nu se exoboseli prea mari.

trul de războiu a dat o de- la infiinţarea atelierelor de la corpurile de trupă, pena echipamentului de toate şi ajustarea îmbrăcămintei. sta corpurile de trupă vor spre a organiza atelierele anul să poată confecţiona-le ăcămintea.

aconul Policarp a Lucăi isit preot şi numit la M rea

a cu juri a condemnat eri an închisoare pe femeea Ma- Rusu din comuna Comarna sa, Elisabeta, acuzate de re.

l tragedian de Max, joacă Sîm- 26 Septembrie a. c. în „Atha- cinematografică după scrierea D-sa interpretează rolul maot în zisa piesă, care se despînza cinematografului Pathésala Circului Sidoli.
ax, un fiu al Iaşilor, este asin cei mai mari artişti dramanţa întreagă; d-sa interpre- clasice într'un mod magiscial rolul marelui sacerdot este le grandoare de marele trage- nd cea mai înaltă treaptă a arce.

❑ Un caz de holeră s'a constatat pe ziua de eri, la Chilia-Veche.
S'au luat măsuri de izolare.

❑ Starea sanitară a populaţiei rurale este tot atît de rea ca şi mai înainte, ba, de cînd cu întroducerea telefonului s'a înrăutăţit mult, căci medicii nu mai vin aproape de loc prin comune, ci cureează bolnavii prin întrebări telefonice, făcute primarilor şi une ori agentului sanitar.

❑ Recolta de popuşoi în anul acesta fiind cu deosebire îmbelşugată în părţile noastre, a dezlănţuit între ţărani o poftă de petrecere neînfrînată, şi un refuz de a munci, ambele simptome foarte îngrijitoare asupra stării psihice a ţăranului nostru.
In Bivolari bunăoară, crîşmele fac pînă la 1000 lei alişveriş, pe cînd de obiceiu ele nu se urcau de cît pînă la 20—30 lei.

❑ La debitul fermei Bădăreu-Manolescu, din strada de sus, se găseşte zilnic lapte dulce, proaspăt cu 30 bani litru (45 bani oca).

❑ Ministerul de războiu a aprobat ca tinerii cu termen redus să fie încorporaţi pe ziua de 1 Octombrie; aceasta, bine înţeles, dacă o vor cere.

❑ Protosinghelul Silvestru Ionescu a fost numit mare eclisiarh la Mitropolia Moldovei.

❑ **De la cercul didactic**.—Asară s'a întrunit comitetul cercului didactic din Iaşi, sub preşidenţia d-lui C. Meissner.
La ordinea zilei a fost situaţia fondurilor strînse pentru şcoala de corecţie şi casierul cercului d. C. Andriescu a socotit că pînă acum fondurile strînse se rîdică la suma de 6400 lei, în scrisuri fonciare rurale. In această sumă întră 5000 lei daţi de ministerul Cultelor, 900 lei strînşi cu discul pe la biserici şi oferite de Mitropolitul Moldovei, 100 lei donaţia d-nei Humpel şi 200 lei daţi de părintele Daniil Tomescu de la Neamţ.
Apoi d. C. Meissner a comunicat comitetului că e pe cale a capata şi de la minister localul mănăstirei Bistriţa, aripa stîngă cu o jumătate din grădină, separînd localul şcoalei de intrarea la mănăstire. cum şi tot terenul cultivabil din apropierea Mănăstirei. Fusese vorba la început de schitul Amlaşul dar fiind departe de un centru mare, nu s'a găsit propriu. Asemenea şi mănăstirea Hlincea lîngă Iaşi de şi ar fi avantajoasă ca situaţie, dar n'are nici o clădire, aşa că amenajarea ar reclama peste 50,000 lei, ceia ce e imposibil.
Mănăstirea Bistriţa de lîngă Piatra e cel mai potrivit loc, fiind aproape de Piatra, apoi e legat cu o şosea foarte bună, cum sunt toate şoselele din jud. Neamţ, are încăperi îndeajuns, are o grădină mare cu pomi roditori şi un cîmp de aplicări agricole. S'ar putea deschide de o cam dată şcoala cu 40 de elevi, localul fiind suficient ca dormitor, sufragerie, sală de clas şi de meditaţie pentru atîţia copii.
Se crede că de oare-ce Mitropolitul Pimen a încuviinţat acest lucru, şi ministerul se va grăbi să acorde şi localul şi terenul de cultură, putîndu-se astfel începe chiar din cursul acestui an cursurile şcolare.
Se vor lansa liste de subscripţii în toată ţara, pentru sporirea fondurilor.
S'a hotărît apoi că conform statutului Cercului să se cheme în adunare generală membrii Cercului spre a procede la alegerea noului comitet. Intrunirea se va face Duminică 17 Octom.

❑ Avînd în vedere, marele, număr de elevi cari au rămas neînscrişi la şcolile statului, un grup de profesori secundari au luat iniţiativa înfiinţărei în localitate a unui *„liceu externat"* de băeţi.
Vestea a fost primită cu bucurie şi de elevi şi de părinţi, căci un asemenea liceu umple un gol bine simţit în cultura Iaşului.
De oare-ce cursurile vor fi deschise la 1 Oct. sfătuim pe părinţi a se grăbi cu înscrierile, care—spre onoare Iaşului, trebue s'o spunem—promit a fi extrem de numeroase.

❑ D. Spiru Haret ministerul instrucţiei, care a fost eri în localitate a plecat aseară cu trenul de 9 şi 5.

❑ Eri protoiereul judeţului părintele I. Ţincoca, aflîndu-le în inspecţie în judeţ, pe cînd mergea cu trăsura la gara Vlădeni caii speriidu-se au luat vînt şi trăsura răsturnîndu-se într'un şanţ, părintele Ţincoca s'a ales cu piciorul stîng fracturat.
A fost adus la Iaşi şi internat în secţia d-lui dr. Juvara de la spitalul Sf. Spiridon.

DIVERSE

— La secţia I a fost arestat ţiganul Ion Cioală, care eşind din cura ospiciului Şcola, a comis numeroase furturi.
Astă-zi a fost înaintat poliţiei siguranţii.

— Soţia defunctului Plutonier Adrian Botez, de la reg. 7 roşiori mulţumeşte d-lor ofiţeri şi plutonieri de la toate armele din acest oraş pentru bunătatea ce au avut'o de a o ajuta pentru înmormîntarea soţului ei.

Ultime INFORMAȚII

❑ *D. profesor dr. Ernest Juvara a fost însărcinat de direcția generală a serviciului sanitar, cu inspectarea specială a brutăriilor din localitate.*

D-sa a început astăzi aceste inspecții și le va continua zilnic.

D-sa a constatat că localurile cele mai murdare sunt la brutăriile de mîna întîia. In primul rînd a găsit în stare foarte proastă, brutăriile Forșt și Füred.

In fie-care zi d. dr. Juvara va inspecta brutăriile, pentru a pune capăt odată pentru totdeauna negligenței și murdăriei ce domnește în aceste localuri care furnizează unul din principalele alimente pentru populațiune.

❑ **Consiliul de răsboiu.** — Inaintea consiliului de război al corpului IV de armată, compus din d-nii colonel Cerchez, comandantul Brigăzii 9 roșiori, președinte; maiorii Gheleme din reg. 16 Suceava, Herescu din reg. 8 roșiori și capitanii Ioanițiu din bat. 8 vănători, Neculau din reg. Stefan cel mare, membri; s'a judecat și condemnat pe următorii soldați: Sărbu V. Ioan din regimentul 12 Cantemir, pentru dezertare repetată, la un an și 6 luni închisoare; Pohoață Gh. V. reg. 8 Dragoș, idem, la un an și 6 luni; Gămăneață Gh. reg. 16 Suceava, idem, un an; Pitrinjel Gh. reg. 12 Artilerie, idem, un an și 6 luni; Manole I. reg. 7 roșiori, idem, un an și 6 luni, Anton C. reg. 14 Roman, idem, un an și 6 luni; Cozma Gh. reg. 7 roșiori, idem, un an, Varlam C. bat. 4 vănători, desertare repetată și furt de efecte, doi ani luchisoare; Leston Pintilie și Dascalu Gh. din reg. Stefan cel mare idem la un an închsioare.

❑ Din Vaslui ni se scrie că eri, de la comerciantul L. Scheimann, pe cînd se afla la sinagogă, un servitor al său, Vasile, a spart sertarul unui biurou, de unde a furat suma de 4000 lei în hîrtii de bancă și în urmă a dispărut.

După două zile de cercetări, poliția a reușit să prindă pe servitor. asupra căruia s'au găsit aproape toți banii.

❑ **Greva chelnerilor.**— Toți chelnerii din localitate, de la toate berăriile și birturile, s'au pus în grevă azi dimineață, refuzînd de a mai continua serviciul.

Cauza care a făcut pe chelneri să se puie în grevă, e că medicul primar al orașului d. Demetrescu, le-a impus să poarte bluze și șorțuri albe, în timpul serviciului, dîndu-li-se cîte-va zile termen, pentru a se conforma.

Chelnerii însă, mai ales cei de la berării și din alte localuri publice au ținut să arăte medicului primar ai orașului că corespund, ca și pînă acum, condițiunilor higienice, fără a purta șorțuri. Intr'o consfătuire care au avut'o chelnerii au decis să servească clienții, îmbracați în frac, ceia ce au și făcut.

Medicul primar însă, nu le-au admis aceasta, ci a somat pe patroni să oblige chelnerii să îmbrace șorțuri albe. Patronii, la rîndul lor au pus în vedere chelnerilor, dispoziția medicului primar.

Chelnerii s'au întrunit atunci din nou și au luat hotărîrea ca să se plîngă primarului. Acum 4 zile, o delegație a lor s'a prezéntat d-lui primar Gane, căruia i s'au plîns, rugîndu-l să intervie pentru a se revoca dispoziția medicului primar. D. Gane a promis că va satisface cererea lor, cerînd medicului primar să revie.

Delegația s'a prezentat azi dimineață și d-lui dr. Demetrescu, care le-a comunicat că revine în parte, obligîndu-i a purta numai bluze albe. Chelnerii s'au dus la societatea lor „Frăția" pentru a se consfătui. Aci au alcătuit următoarea petițiune, către medicul șef:

„Subsemnații lucrători chelneri, punîndu-ni-se în vedere măsura d-v., comunicată delegației ce s'a prezentat astăzi înaintea d-v, adică de a purta numai bluze fără șorțuri, fiind convocați în adunare generală pentru a discuta această măsură, declarăm prin aceasta că nu putem primi, nici bluze, așa că nu putem continua serviciul, pînă cînd d-v nu veți reveni definitiv asupra acestei misuri."

Inmînînd această petiție medicului primar, chelnerii au și încetat de azi dimineați serviciul, mai ales că d. dr. Demetescu îi mai obligă să-și scoată fiecare cartă ca și servitorii, cu toate că art. 4 din legea asupra servitorilor zice: „nu intră de asemeni în categoria servitorilor, chelnerii ce servesc în hoteluri, restaurante, cafenele etc."

*

Ar trebui să se ia o soluție cît mai curînd, căci publicul sufere.

La berării și în cafenele, publicul e servit acum numai de patroni, dar aceștia declară singuri, că li-e peste putință a îndeplini serviciul lasat în suferiniă și dacă geva ar mai continua, nu le rămîne de it să închidă localurile.

❑ Ministrul instrucțiunei publice a dispus ca p viitor să nu se mai cheme la revizorat, învățătorii pentru a se distribui maerialul didactic, ci să li se trimeată prin poștă de către revizorat.

❑ In vederea ținerei examenului de maior, regimentele din localitate, vor pleca la 3 Ocombrie la Tg.-Frumos.

❑ După toate probabilitățile sf. Sinod se va deschide la 15 Octombrie.

❑ Conferențele pastorale ale preoților din eparhia Moldovei se vor începe la 25 Noembrie.

Preoții din județul și orașul Iași, vor ținea aceste conferențe în zilele de 15 și 16 Noembrie. In prima zi va fi pentru cei din oraș, iar a doua zi, pentru cei din județ.

❑ In urma examenului depus la prefectura județului au fost admiși ca notari în comunele rurale următorii secretari comunali: C. Tabacaru, G. C. Mihailescu, I. V. Pricop, C. Filipovici, Gh. Mihailescu, G. V. Leonte și N. Silionescu.

❑ Astă-zi curtea cu juri urma să judece procesul lui Gh. Ipate, care astăprimăvară a atentat la viața d-lui A. Neculau, pensionar, descărcînd asupra acestuia două focuri de revolver.

Din lipsă de martori procesul s'a amînat pentru altă sesiune.

❑ Au trecut examenul de capacitate, următorii elevi preparați în particular, care au promovat clasa VIII-a.

Tudor Teodorescu, Șarf Alexandru, Dorica Mihai, Faur Constantin; d-ra Nadler Zisel gradul al II-lea.

❑ D. Grabowsky consul al Austro-Ungariei în Iași, și-a regulat drepturile la pensiune.

Se crede că în loc vor fi numit d. Hatman, actual vice- consul.

❑ In „Ordinea de astă-zi 23 Septembrie „Scrisorile din Iași" se ocupă de următoarele: „A fi ori a nu fi.—Istoria în operetă.—Statuile sechestrate.— Voevodul sărac.—Cea mai nouă piață. —Peripețiile unei licitații — Banii cari nu miroase.—Cuza și cafeneaua.—Muzica paharelor.—Colțuri vechi și noui.— Antisemitismul în ghetto.—Case vechi. — Boerime și nobilime.—Un palat sluțit.—Familii cari dispar.—Cucerirea pieței.—Naționaliștii contra Iorga".

❑ Azi dimineața la orele 10 a avut loc înmormîntarea regretatului N. Volenti.

Serviciul divin a fost oficiat de doi preoți, după care cortegiul s'a pus în mișcare parcurgînd străzile Carol, Lăpușneanu, Golia, Cucu și Eternitate.

Pe sicriu erau depuse numeroase corone, din partea familiei, prietenilor, artiștii teatrului național și Jokey-Club.

Cordoanele erau ținute de d-nii Burada prim președinte al Curții de Apel, Mimi procuror general, Ghinea Ionescu procuror și S. Zăhărescu consilier al Curței de Apel.

Cortegiul a fost urmat de rude, magistrați și numeroși prieteni ai defunctului.

❑ In astă-seară Joui, trupa de operete a d-lui Grigoriu, va cînta la Teatrul Național „Heidelbergul de azi", operetă în 3 acte. Muzica frumoasă, care conține această operetă, va atrage, de sigur și în astă-seară, un public numeros.

Mîine seară Vineri „Prinț și Bandit".

❑ **Judiciare.**—Tribunalul s. I va avea să se pronunțe mîine asupra mandatului de arestare al lui Max Schnürer.

— Tribunalul s. I s'a pronunțat ieri în procesul ce a fost intentat pentru anularea împărțelei averei rămasă pe urma def. Muti Balș.

Acțiunea fraților Schlemel a fost respinsă.

— Importanta speță pentru contravenirea la legea trusturilor, în care se află implicat Leon Fischer, se va judeca la 6 Octombrie, la s. II a Curței.

— Solomon Konfeld din Iași fiind condemnat la trei sute lei amendă pentru bancrută simplă, procurorul a făcut apel, care se va judeca la 5 Oct. la s. II a Curței.

In aceiași zi apelul lui Benjamin Abramovici din Roman, condamnat la cinci sute lei, pentru bancrută simplă.

— Astă-zi a fost declarat în stare de faliment negețitorul de mobile I. Erbiceanu din Podul Iloaie,

● D ra Berthe Bovy, o neîntrecută artistă a Comediei franceze din Paris, interpretează pentru întîiași dată un rol într'o splendidă feerie din noul program al teatrului cinematografic Pathé Frères (Circul Sidoli), care începe excepțional astă-zi Joi 23 Sept. a. c. „Trandafirul de aur este titlul feeriei, una din cele mai splendide înscenări ce a fost montată pînă astăzi la Chatelet, leagănul fieriilor pariziane, teatrul ce posedă cea mai mare scenă din Franța.

In noul program de astă-zi Joi 23 Sept. sunt încorporate sujete cari vor ilustra reprezentația; „Rochia de nuntă", special scrisă pentru cinematograf, este interpretată numai de actori engleji, a căror desăvîrșită artă, a început să atragă atenția spectatorilor noștri. Brousse, oraș în Turcia Aziatică, cunoscut prin suta de moschee,—Șearpele cu clopoței, studiu de zoologie însuflețită—Un festival la un orfelinat din Anglia—Rătăcit în cușca leilor, o splendidă comedie și alte sujete interesante și distractive sunt cuprinse în acest nou program de astăzi Joi 23 Septembrie a. c.

In tot timpul stagiunei de iarnă, vor rula două programe săptămînal, cu noutățile casei Pathé Frères, intercalîndu-se și fabricatele caselor străine, bine înțeles numai cele reușite.

Primul program nou se va reprezenta în fie-care Joi și Vineri, al doilea program nou în fie-care Sîmbătă și Duminecă.

Matineurile vor urma regulat în fie care Sîmbătă și Duminecă—4 ora ziua —cu prețuri reduse.

De inchiriat două apartamente la aleea Principesa Maria; unul compus din 4 odăi și altul din 5 odăi, cu atenanse.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 23 Septembre

REVOLUȚIA DIN PORTUGALIA

Proclamarea Republicei.—Revoluția se întinde.—Un guvern provisor.

— Noul amănunte —

Lisabona.—Primul regiment care s'a aliat cu republicanii, afost regimentul 13 de infanterie, al cărui proprietar e Regele Alfons al XIII al Spaniei.

Ofițerii cari au vrut să sa opuie, au fost împușcați.

Imediat s'au aliat și regimentele 12 și 14 infanterie.

*

MADRID.—Aci a sosit știrea că în Portugalia, republica a fost proclamată.

*

Madrid.—Ministrul Angliei l'a Lisabona, a declarat că tulburările au fost foarte grave la Lisabona. Au fost lupte de dimineață pînă în seară. Republica a fost proclamată. O mare excitație domnește și acum.

*

Paris.—Se afirmă că Regele Manuel ar fi la Mafra.

*

Viena. — Pînă aseară, nici ministerul de externe și nici la ambasada portugheză, nu s'a primit vre-o știre cu privire la proclamarea republicei în Portugalia. Știrile care au sosit pînă acum, pe calea particulară, sunt foarte încurcate.

*

Paris.—O telegramă sosită aci, aduce stirea în mod precis că familia regală din Lisabona a fugit, pe un vas, fără a se sti însă unde.

Se afirmă că regina văduvă Amalia ar fi rămas in Palat.

*

Lisabona.—Guvernatorul Lisabonei Drogoies s'a sinucis.

*

Lisabona.—Azi s'a instituit un guvern provizoriu, ast-fel alcătuit:

Tofilo Braga, președinte, Mahada, externele, Almeida, internele, Alfonso Costa, instrucțiile.

Acest guvern a început se uzeze de un regim foarte sever.

*

Lisabona. — De îndată ce a inceput revoluția, o mare enervare a început să domnească. Cei cari se împotriveau erau împușcați pe strade. Foarte mulți ofițeri, care nu voiau să părăsească pe Rege, au fost omorîți, împreună cu familiile lor. Multe case au fost bombardate. Armata și marina a trecut imediat de partea republicanilor. In scurt timp în tot orașul, s'au început lupte. S'au arborat imediat drapele republicane.

Luptele au durat pînă'n noapte. Pe strade erau foarte mulți morți.

*

Madrid.—De aseară s'au trimes trupe la granița portugheză. Se observă și aci o mare fierbere.

*

Madrid.—Fierberea a devenit aice foarte mare.

E temerea că la noapte se vor începe și aci tulburări.

*

Gibraltar.—Anglia și Franța au trimes mai multe vase de răsboiu, spre Lisabona.

*

Paris.—Azi dimineață a sosit aci o telegramă, prin care se anunță că o flotă engleză a intrat la Lisabona.

*

Bordeaux.—Un foarte mare număr de persoane politice din Portugalia s'au refugiat aci.

Ele povestesc lucruri grozave. Se afirmă că numărul morților la Lisabona ar fi foarte mare.

Toate vapoarele de resboiu au arborat drapele republicane.

Trupele continuă de a păzi marginele orașului Lisabona.

*

Paris.—Se afirmă că Regele Manuel s'ar fi urcat pe un vapor englez și că ar fi pornit spre Londra.

Știrea însă nu e confirmată.

Casa d-lui Gogu Negulescu devastată

Ploești.—Astă noapte casa d-lui Gogu Negulescu, care se află împreună cu d-na la Sinaia, a fost devastată.

Hoții s'au întrodus în biblioteca d-lui Gogu Negulescu și i-au furat mai multe dosare judiciare și acte politice. Nu se știe dacă hoții au furat și o sumă de bani.

S'a telegrafiat d-lui Gogu Neculescu la Sinaia.

HOLERA

Bucureşti.—Direcția generală a serviciului sanitar a fost înștiințată că la Corabia, pe un vapor s'a constatat un caz suspect de holeră asiatică.

D. dr. Bușilă, inspector sanitar, a fost trimes la Corabia.

*

Constantinopol.—In ultimele 24 ore, s'a mai constatat un caz nou de holeră. S'au înregistrat și 2 decese.

Alegere

Bucureşti. — Consiliul de administrație al casei pădurilor a ales ca președinte pe d. C. Cantacuzino-Pașcanu, iar vice-președinte d. Vășescu.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

De inchiriat o casă cu 5 camere, antreturi bucătărie, magazie de lemne, ogradă spațioasă cu pomi roditori. A se adresa: str. Săvescu No. 12.

De inchiriat două apartamente: unul compus din 6 odăi și două antrete și altul compus din 4 odăi și două antrete, pe strada Lăpușneanu No. 6. A se adresa la M me Diamant în etajul I.

De inchiriat: o sofragerie, aranjament complect; o garnitura de mobilă de salon; un piano de concert; 2 trumeaux etc; 4 dormitoare, covoare și diverse lucruri. Via Neuchotz-Copou; 3—5 ore p. m.

De vănzare, în strada Zugravilor No. 35, un loc viran de 25 m. fațada pe 28 lungime, fără nici o sarcină.

A se adresa, strada Golia No. 27 la Cofetăria Neculau.

Doctorul Demetriade

Profesor la facultatea de medicină

Intorcîndu-se în localitate, anunță onor. sale clientele că și-a reluat ocupațiunele.

Consultațiuni de la 1—4 p. m. și 7 seara

Iași.—Piața Unirei 3.

UN APARTAMENT

elegannt de 4 odăi, la etaj, în strada Lăpușneanu 2, în cea mai frumoasă poziție a orașului. De asemenea o locuință mai mică în curtea aceleași case. — A se adresa la proprietară D-na Henriette Wechsler.

Dr. Cl. BLUMENFELD

AVOCAT

— Str. Brezoianu 5 bis —

BUCUREȘTI

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune, frumoase și nu se cere prețuri mari?

Toată lumea va răspunde cu siguranță că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele și Domnișoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase și cele mai noui articole de ale Modei.

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul și Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, și ca din sbor mereu le aduce și tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna și foarte serviabil și foarte modest la prețuri.

Acesta fiind și un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat și în mărfuri de Iarnă Șaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane și Matineuri de moleton etc.

Unde veți răspunde dară că se cumpără mai bine și mai ieftin?

LA VULTUR

Vechiul Magazin de Manufactură

Daniel Rozenberg

S'a mutat

din cauza expropierei Caselor din colțul străzei Ștefan-cel-Mare No. 1, în aceiași stradă

No. 9 Ștefan-cel-Mare No. 9

vis-avis de **Cocoșul de aur.**

Fac cunoscut onor. mele clientele și onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutățile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă și earna: Ștofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franțuzești, Covoare, Ștofe de mobile, Perdele de ștofă și de rețea, Pînzături, diferite lățimi, Atlazuri și satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze și de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună și prețurile avantajoase.

Vănzătoare specială galanterie, pălării, încălțăminte și dantelerie dorește post durabil local. S. G. Posteresante Iași.

Ocaziune rară Valoroasa carte de filosofie, literatură, știință și arte de Const. Leonardescu, cu un cuprins de 487 pagini, ocazional desfacere, micul rest în loc de 8 lei trimet franco în toată țara numai contra M. Postal de 2 lei 90 b. bucata.

Adresați comenzile d-lui Iosef Perlitz et Kesler str. Cismărie, No. 7 (visa-vis de Hală).

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

INSTITUTUL DE FETE

„MOTEANU"

Strada Cosma 16, Bucureşti

Localul corespunzînd tuturor cerințelor igienice e înconjurat de un parc în întindere de peste 1500 m. p. Sănătatea, educațiunea și instrucțiunea elevelor sunt de aproape supraveghiate de însăși directoarele Institutului, ajutate de profesoare interne străine și de un corp profesoral alcătuit din profesori de la Stat. La examenul din Iunie și în genere elevele Institutului s'au distins ca instrucțiune și disciplină. *Curs liceal* cu 8 clase. *Curs facultativ* cu o secțiune specială pentru croitorie, gospodărie, pictură și limbi străine. *Curs primar*; cultura musicală e pusă sub conducerea d-lui **Paul Ciuntu**, fost director al Conservatorului din București și cunoscut muzicant în Germania.

Pe lîngă clasele de muzică existente se mai înființează o clasă de perfecție în care eleve din oraș pot lua lecțiuni de pian și canto cu d. Ciuntu, în aceleași condițiuni de plată cu eleveel școalei.

Cursurile încep la 12 Septembrie.

Directoare: **Lucreția Moteanu-Ciuntu**

Licențiată în litere, Premianta I-a a Conservatorului

INCUNOȘTIINȚARE

Asociația profesorilor secundari

NOUL LICEU EXTERNAT

DE BAEȚI

Să aduce la cunoștința elevilor și particularilor înființarea unui liceu externat în localitate, unde se vor preda ziua cursurile liceale, iară seara preparațiuni pentru toți elevii liceelor și gimnaziilor din Iași.

Cursurile zilnice vor fi predate de o asociațiune de profesori secondari, iar preparațiunile de seară de licențiați în științi sau litere.

Ori-ce informațiuni se pot lua de la d. *C. N. Iancu*, profesor, secretarul **Liceului Externat**, str. Gîndu No. 6, între 10—12 și 2—6.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBŢINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără sàpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale superioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

4630 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue a lua mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacişti.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Tecucu**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

FONDOIR DÉPOSE Prix..... 6f.50 **R. GARIEL** 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATIONNIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

PORTE-POTS En FONTE INOXYDABLE Prix : 0f60c. Raymond GARIEL 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES, etc. Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romania

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 32. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Centra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să câştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iasi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea de'a

12 Oct.–4 Noem. 1910

Se poate câştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigul le total'e reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Princip la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină în credere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz întreg	Lei	160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 7.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. Nr. 1120 Sîmbătă 25 Septembrie 1910

Monumentul lui CUZA-VODĂ

— O scrisoare a d-lui A. A. Badareu, către „Opinia“ —

Domnule Director,

Mai mulți concetățeni m'au întrebat, care este părerea mea asupra locului unde trebue așezată statuia marelui Domnitor Cuza?

Le-am spus'o fără înconjur: «Nu m'ași fi simțit chemat să-mi dau această părere în public, dacă, acum 3 zile, nu mi-ar fi cerut această părere, însuși președintele comitetului pentru rîdicarea statuei.

Socot că statuia nu-și va îndeplini misiunea de cît dacă va fi așezată în piața Unirii. Așezarea ei intr'o piață nouă, anume creată pentru aceasta, va pune pe contimporanii noștri, de la Vlădică pînă la opincă, într'o față foarte urîtă.

La ce poate servi o statuie?

Să facă dovada recunoștinții contimporanilor? De sigur că nu, pentru că nime nu crede în recunoștința omenească.

O statue poate face dovadă de conștiința inițiatorilor pentru a ajuta cu o formă concretă fixarea unui fapt istoric, nașterea unei legende sau sporirea ei. Faptul istoric al Unirii a fost fixat deja în Iași prin crearea pieței Unirei, care a contribuit și la nașterea legendei, prin lărgirea într'o piață cu numele «Unirea», a stradei unde, legenda spune, că poporul a jucat, la 24 Ianuarie 1859 hora Unirii.

Cîte generații au repetat această horă în același loc! Cîte serii de tineret au fost deja în pelerinaj la serbările noastre naționale în piața Unirii, și cîte fioruri înălțătoare de suflete s'au produs în mijlocul mulțimei adunate într'atîtea rînduri în acea piață, pentru a sărbători cel mai mîndru act de conștiință națională.

A așeza statuia lui Cuza-Vodă într'o altă piață, este a scădea, împărțind'o, legenda Unirei, simbolizată în domnitorul fericit pe numele căruia s'a realizat acest mare act; este deci a distruge o parte din menirea statuei.

Ni se cîntă avantajele igienice prin crearea unei a doua pieți în Iași. Pentru higiena orașului se rîdică oare statuia lui Cuza?

Urmașii noștri se vor întreba, pentru ce s'a creat o piață, lîngă altă piață? Cînd vor afla că administrația noastră comunală, a făcut atîtea jertfe, într'un moment de mare jenă financiară,—cînd poate Iașul este amenințat cu pustierea prin emigrare, din cauza greutății sarcinilor care vor sdrobi pe cetățeni și vor face traiul imposibil,—numai pentru a împedeca ca statuia lui Cuza să fie așezată în piața Unirei, își vor face o tristă idee de caracterul nostru.

Ieșenii, cari și-au jertfit capitala pentru Unire, meritau ca țara care le dărueşte statuia, să le lese complecta libertate de sentimente în ce privește formele cultului marelui lor act.

De ce să lăsăm urmașilor grija de a ne răsbuna, după cum desigur se va întîmpla, sau mutînd statuia în piața Unirei, sau intinzînd piața Unirei, pînă dincolo de piața ce se creiază cu atîta sacrificiu?

Primiți, vă rog d-le director, asigurarea stimei mele.

A. A. BADAREU

CLERUL SECULAR

Dacă în Transilvania neamul romînesc a trăit prin sate și prin popii săi, nu mai puțin și în țara noastră nivelul cultural al țării îl reprezintă popii noștri, ei fiind cea dintăi clasă despre care s'au îngrijit întăi capii bisericei și apoi statul, Voevozii noștri, ca să le rădice nivelul culturei. Popia a fost din vechi legată de o sumă de avantagii, fie față de stat, fie față de marea proprietate, care și luase între alte obligațiuni și pe aceia de a îngriji de biserică, căci nu e moșie boerească ori domnească, care să nu fi avut grijă a zidi biserici, a înzestra bisericile cu odoare și a procura bisericei preuți plătiți cu din veniturile moșiei. Același lucru și în satele răzeșești, cari ori se trăgeau din vechi boeri mari de divan—mazilii, ori din vechi boeri de țară, biserica noastră și cu popii noștri au fost în funcțiune de sat.

Iată de ce se zice că biserica și cu capii ei au fost stălpii neamului, căci a fost un produs al neamului prin organizarea sa, un derivativ secular al întocmirii noastre sociale. Iar în afară de aceasta și ca un derivativ al dărniciei Voevozilor și marilor boeri s'au organizat la noi mănăstirile prin vechi atingeri ori cu Rila bulgărească ori cu Serbia ori cu Kievul ortodox și mai apoi cu Sfetagora.

Am zis în afară de aceasta, întru cît traiul călugărilor s'a petrecut prin codrii merei, prin văgăunile munților, prin podișurile înalte ale plaiurilor, prin locurile bine alese și frumos înzestrate de D zeu, de fac plăcere și desfătare și astă-zi, nouă profanilor, cînd ne ducem să ne recreem puțin în timp de vară. De altfel monahismul a avut din vechiu o mai mare atingere cu toate clasele sociale, și chiar cu neamul întreg de pretutindeni, întru cît și boeri și răzeși și vecini își găsiau alinarea sufletească în ruga și pricestania mănăstirilor; iar scaunele arhipăstorești au numărat mulți boeri și mazili între cei mai aleși Vlădici și Mitropoliți, ceia ce nu vedem astă-zi, cînd clerul înalt se recrutează numai din păturile de jos, purtînd pe umerii săi toate lipsurile inerente clasei din care se trage: indolență, maleabilitate, docilitate și multă șiretenie.

Clerul nostru secular rupt din sinulațiunei și educat pentru folosul moral alațiunei e al nostru, fără nici un amestec străin, nici de plămadă, nici de mentalitate; de aceia el n'a știut de cît de nevoile lui și ale poporului său și s'a identificat cu dînsul în toate nevoile sale. Biserica cu țîrcovnicii săi n'a fost numai loc de rugă pentru săteni și boeri, ci și loc de învățătura cărții, și numai așa psaltul — vechiul *peavet* — a devenit dascal de biserică, căci el era și slujitor altarului—țîrcovnic—și învățător isonarilor de la strană, cum și altor băețași din sat, cari voiau să calce a popă.

Biserica ne-a fost și școala din vechi, și slujitorii bisericei ne-au fost primii dascali publici, cari învățau pe tineri pentru cetitul ceasoslovului și a psaltirei, cu năzuința de a-i face popi, dobă de carte. Societatea veche pregătea pe popii săi numai pentru ritual; și n'a fost ușoară lupta pentru acest scop. Ce e mai frumos cînd te duci în biserică și vezi că popa știe să slujască.

Mi-aduc aminte că răposatul Mitropolit Partenie, în inspecția canonică ce a făcut în Eparhia sa a rămas scandalizat, că din popii noștri urbani și rurali mai mult de jumătate nu știau să slujască, nu cunoșteau tipicul, nu ceteau frumos, nu cântau ales, și mai mult încurcau slujba de cît s'o dreagă. E mai mare dragul să stai în biserică ascultînd rugile și cântările zise bine, și ce trist e cînd slujitorul altarului își bate joc de ruga către D-zeu înfulecînd cuvintele, nasalizînd și stropșind cântările, de-ți face greoae petrecerea în biserică.

Astă-zi dar, e prima grijă ce se are în vedere ca preutul să fie bun slujitor altarului, de și în dorul de a-l moderniza pe popă și a-l înzestra cu o cultură literară potrivit timpului, foarte mulți păcătuesc cerinților bisericei și calcă aceste vechi și elementare principii.

Din vechi dar, prima grijă ce a avut domnia, a fost să dea preuților o cultură așa fel, ca să nu sufere biserica. Și în trecut maiera marea pedică în dezvoltarea slujbei, slavonismul, care era încă imperios cerut în slujba bisericilor domnești și ctitorești de boeri mari. Și totuși, un bine ne-a adus clerul mărunt, zis de mir, că a silit romanizarea limbei de ritual, nefiind destoinic în ale slavoniei. Și e un fapt constant; vechile manuscripte romînești din secl. al XVI și XVII nu se găsesc la marile mănăstiri și lavre, nici la bisericile gospod, ci la umilile bisericuțe de lemn de prin satele răzești, unde și poporănii și popii lor un puteau ceti de cîtîn *rumânește* și deci aveau nevoe de cărți moldovenești. Și nu e schit, nu e bisericuță modestă de lemn de prin înfundăturile văilor din mijlocul Moldovei sau ale Bucovinei unde să nu dai în podul bisericei de un terfelog de carte cu file rupte însă de pe care s'a cetit în biserică înainte de cărțile tipărite. Am chiar în studiu un asemenea manuscript vechiu de Psaltire și Evanghelii, care intregește opera literară a lui Varlaam, Mitropolitul Moldovei.

Și pe cînd Vasile Lupul dăruia și înzestra biserica sa Treisvetitele cu un Evangheliar slavon scris de mînă și aurit, harnicul Mitropolit Varlaam paradosia pe rumânește cărțile de ritual ce nu-și aveau loc în luxoasele străni ale bisericei sale din Iași, dar erau copiate și răscopiate de mici logofeți de divan pentru bisericile lor ctitorești de prin Roman, Vaslui ori Tutova, și ne pildesc astăzi nouă de ce rol frumos a jucat popimea de mir, că a silit să ne aducă limba romînească în biserică, neștiind slavona.

Grija cărții, a cetitului, dacă nu a scrisului, o vedem că apare în sec. al XVIII-lea. C. Mavrocordat, Gr. Ghica, A. Moruzi și alți voevozi au pus toată rîvna să ciopleasc, ceva pe popi, căci cu moda veche nu mai mergea, adică să mai fie popi din ceaslov și psaltire, față cu o societate boerească care se mai șlefuise prin atingerea cu grecii. De sigur că în epoca slavonismului și boeri și răzeși și popi erau una; cît știau unii—boerii—știau și popii; și fiind la fel nici n'aveau de ce să se jeluiască. Asta a mers două-trei-sute de ani, pînă cînd prin atingerea cu grecii, boerimea noastră mai cioplindu-se a cerut implicit ca și popii de pe la bisericile lor să fie mai cărturari.

Intîiu i au adus pe popi pe la Episcopii să-i pue să învețe slujba bisericească, i-au pus la canon, de-ți era mai mare mila, spune cronicarul Enachi Cogălniceanul—de năduful ce trăgeau bieții popi! Pare că am fi acum 2 ani în urmă, cînd răposatul Mitropolit Partenie chemase pe toți preuții din Eparhia Moldovei să slujească în Iași și să fie notați de o comisie ad-hoc în felul cum știu sluji.

Dar cum pe omul bătrîn nu-l dai la brazdă, s'au gîndit Voevozii noștri la deschis școli pentru preuți; ca așa cel puțin tineretul să se îndrumeze pe o nouă cale; sarcina școlilor preuțești a căzut în spetele preuților, plătind cîte 4 lei pe an; din mijlocul acestor școli a eșit la 1803 Seminarul Veniamin, care reprezintă în viața lui de 107 ani, toată evoluția ce statul a pus în creșterea, educarea și recrutarea personalului de popi.

In toată această mișcare spre bine și progres a popilor noștri, nu vedem de cît rodul experienții noastre proprii și dacă s'a mers încet, s'a mers bine și sănătos, căci toate reformele n'au fost anticipări de stări, ci urmările unor stări ce nu mai puteau merge. De aceia departe de a spune o erezie, dreptul și datoria statului de a mijloci în sporul bisericei noastre e secular și nimene nu i-l poate lua, căci s'ar surpa temelile chiar ale bisericei, cînd s'ar rupe acest drept secular.

* * *

Chestii istorice

Biserica Talpalari din Iași

In vol. II al Bisericilor cu averi proprii, lucrare ce o scoate d. P. Gîrboviceanu, directorul casei bisericei cu banii bisericilor găsim între cele 8 biserici și biserica Talpalari din Iași, cu notițele scrise și redactate de păr. N. Vereanu, parohul Bisericei.

In notița introductivă se amintește și de mine că ași fi fixat ctitorul primitiv al bisericei și data zidirei bisericei Talpalarilor, în conferința mea ținută la societatea „Viitorul“ despre „Bisericile din Iași“.

In adevăr după un zapis de vînzare din 1710 Mart 20, aflător în dosarul acelor de proprietate ale Liceului Național și a școalei comerciale din Iași se face mențiune că se vinde lui popa Ioan „de la biserica dumisale răposatului Iordache ce a fost Visternic mare“ (Uricar XXIII, 379).

Afirmarea aceasta o face și Veniamin Costachi Mitropolitul, în 1836, cînd zice „Talpalari de aice din Iași, care fiind zidită din temelie de familia Cantacuzinească...“. (Op. citat II, 189).

Azi sîntem în măsură de a da data mai precisă asupra timpului zidirei. In adevăr în pomelnicul cel mare al bisericei întocmit de Mitropolitul Veniamin în 1806 Noembrie, găsim în primul loc trecut „*Neamul Cantacuzinesc ziditorul și săvîrșitorul bisericei*“; iar la morți pune pe acești Cantacuzinesti: Ruxanda domnița, nepoata lui Iordache Cantacuzino, după cumnată, Iordache ținînd pe fata lui Bucioc, Catrina, soră cu Tudosca soția lui V. Lupul Vodă; și mama domniței Ruxanda, soția lui Timuș Hmelinski, — Iordachi visternic = Catrina și fii lor; — Toderașco Iordache = Safta; — monah Varlaam (Vasile), Stefan, Iordachi, Costea, Catacozănia și Catrina; — Ioan logofăt = Maria; Iordachi vel log. = Catrina; — Ilie = Maria; — Ioan = Pulheria, Costandin; — Ioan vel Comis = Zoița, — Iordachi vel pah = Casandra, Șerban; — Aristarh vel vist. = Balașa; Enachi vel comis = Maria, Șerban vel stolnic, Toderașco vel stolnic = Ileana; Ilie vel vist = Maria; Costandin vel post = Safta, Maria, Maricuța, Mihai, Smaranda, Gavril, Sărca; — Iordachi vel visternic = Alexandra, Elisabeta Monahia; Iordachi vel stolnic = Evdokia monahia, Grigore, Ileana, Safta, Alexandra, Șărban, Maria, Safta, Gheorghe, Antimia, Patrașco; — Stefan = Maria; Iosef monah vel aga.

Cele mai multe din aceste nume vin pomenite în geneologia Cantacuzinească întocmiță de M. Cantacuzino la 1786 (N. Iorga „Familia Cantacuzin“.

Nu mai încape dar îndoială că ctitor e Iordachi Cantacuzino. Veniamin Costachi născut pe la 1768, putea ști de strămoșii săi după mamă = cu 70 de ani mai sus, căci familia Negel-Costachi era înrudită cu Cantacuziniștii, întru cît V. Negel, moș de a Mitropolitului ținea pe Ilinca, fata lui Iordachi Cantacuzin spatar, nepoata lui Iordachi Pașcanul, strănepoata lui Iordachi visternicul ctitorul bisericei.

De cît se pune întrebarea cînd a zidit biserica? Intr'aceasta ne vine în ajutor un document, aflător în condica Litenilor proprietatea d-lui C. Crupenski, prefectul de Iași, unde între actele Horileștilor, găsim un zapis din 7148 April 28 (1640) în care se zice că Vărvăruța, femeia lui Pană Armășelul vinde a patra parte din Horilești, la Cărligătura *lui popa Carpu de la biserica lui Iordachi visternicul din Iași* cu 8 galbeni bani gata (Surete și Izvoade XIV, 641).

Iată o dată precisă. In 1640 era deja zidită biserica lui Iordachi Visternicul, adică Talpalarii de azi, și era popa Carp acolo.

Și acum ne întrebăm: ce a făcut pe Iordachi vist. să zidească această biserică? Rîvna cumnatului său lui Vasile Vodă, care zidise în 1639 biserica Trei Ierarhii în preajma Curții domnești, peste podul gunoiului, azi str. Palatului.

Luînd clina dealului, ce domină Bahluiul, se vedea venind dinspre Nicolina și Bordea prin Ezereni, Trei Ierarhi aurită, apoi bis. Catolică în lemn, bis. Albă pe care apoi va zidi Anastasia doamna lui Duca Vodă, apoi biserica Doamnei Tudosca, zisă azi sf. Gheorghe Lozonschi, la spatele ei venea rîpa *Pevețoaei*. Pe această larură de odată 4 biserici, Cînd a văzut Iordachi Visternicul că sora nevestesa zidește biserica din colo de rîpă, și că Vasile Vodă, cumnatul său zidește Trei Ierarhi, s'a îndemnat și el și soția sa Ecaterina să rîdice din pajiște de cealaltă parte a rîpei Pevețoaei, pe podișul ce mergea spre mahalaua Calicilor (str. Petru Rareș de azi, zisă mai de mult *ulița mișeilor*) o altă biserică, că așa toată clina dealului ce stăpînește Bahluiului să fie cuprinsă de locașuri de ale lui D-zeu.

Și în momentul cînd Domnul țării Vasile Vodă a plănuit urzirea din pajiște a bisericei sale Trei Svetitele, soția sa Tudosca a rîdicat pe sf. Gheorghe, cumnatul său Iordachi visternicul Cantacuzino rîdică biserica Nașterea Maicei Domnului, numită apoi Talpalari.

Punem data zidirei tot în 7147 (1639) căci la un an interval găsim pe popa Carp, primul preot al acestei biserici, cumpărînd moșie în Horilești de la Vărvăruța.

Istoricul acestei biserici e mult mai interesant de cît prizărita notiță dată de d. P. Gîrboviceanu după arătările preutului N. Veroanu, cum de alt-fel e toată lucrarea d-sale, făcută în pripă și fără interes istoric, de cît doar bănesc.

Gh. Ghibănescu.

OAMENI ȘI LUCRURI

Altare în ruină

Intîmplările cari se desfășoară în Portugalia sunt nu numai vrednice de interes, dar dintre cele mai captivante pentru imaginație, dintre cele mai instructive pentru minte. Ce poate fi mai interesant, într'adevăr, de cît să trăești chiar în mijlocul faptelor istorice, pe care — alții după noi—le vor afla din cărți, înfățișate cine știe cum, cine știe cît de schimbate și de falșificate în anumite interese și vederi?

Sunt numai cîte-va săptămîni, de cînd unul dintre Monarhii cei mai puternici ai Europei—Impăratul Wilhelm II—explica norodului că el, Suveranul, înțelege a fi de asupra politicei și a preschimbărilor de ori-ce natură, de oare-ce deține puterea nu de la popor, ci de la divinitate. Cuvîntarea avu un succes cam... humoristic, de oare-ce, a doua zi, presa germană, fără osebire de partid, intră în polemică severă cu Impăratul demonstrîndu-i absurditatea și anacronismul unor asemenea teorii reacționare. Iar demonstrația cea mai eloquentă o făcu poporul însuși alegînd la Frankfurt cu peste 15 mii de voturi pe un lucrător în locul vacant de deputat...

Și iată că acum evenimentele istorice de importanță mondială dau faimosului discurs o ilustrație și mai semnificativă.

Nu era oare și Regele Manuel al Portugaliei un Suveran autentic—născut iar nu făcut—un Monarh de esență divină? Ce putea fi mai... divin de cît un Rege, în preajma căruia clericalismul cel mai sălbatic își făcea mendrele, dispunînd de toată puterea, călcînd în picioare ori ce aspirațiune către democrație? Nu era oare strălucit și bogat Palatul Regal din Lisabona? Nu era un trecut de mărire, de atot puternicie, de despotism—în activul Curții portugheze, una dintre cele mai splendide ca organizare, ca mîndrie și bogăție?

Și toate aceste sunt astă-zi —unde? Pe bordul vre unui vapor străin, care s'a miluit de un biet om fugar, dezbrăcat de ori-ce purpură regală,—un rege în exil care meditează la eterna problemă despre „mărire și cădere“...

Regi mult mai puternici, ca acei ai Franței, s'au văzut peste noapte detronați și goniți. Istoria se repetă, fatalmente, în mersul ei înainte. Ieri a fost Franța, azi Portugalia, mîne—fără îndoială Spania, unde după drama odioasă a execuțiunii lui Ferrer, tînărul Rege a întrat pe calea concesiunilor chemînd un guvern liberal și întorcînd spatele—Vaticanului, numai pentru a-și salva, momentan, situația. Intr'un apropiat viitor—e poate rîndul celeilalte țări latine, a Italiei, al cărei Suveran e democrat, simpatizînd cu socialiștii, ba chiar cu Republicanii Invocarea puterei divine hărăzite prin nașterе stăpînitorilor de tronuri nu ajută la nimic. Dovadă că Curtea Portugaliei, cea mai în favoare la Papa—cel mai direct reprezentant al Divinității pe pămînt—e astăzi spulberată. Pe altarele sfinte în zadar se fac jertfe; în zadar se rostesc rugi în preajma lor. Tronurile ce se sprijină numai pe dînsele se clatină ca ori ce lucru șubred. Vremea, Istoria, cer alt-fel de jertfe și aceste sunt prea mari, ca să încapă și să fie bine primite pe altarele sacre. De aceea revoluțiile se fac în *alte* temple și cu învoirea *altor* zei.

Rodion

POEZIA TOAMNEI

— Din însemnările unui necunoscut —

„Ce podoabă ciudată îmbracă parcurile toamna! Intotdeauna m'a urmărit parfumul florilor ce încep a se ofili... Colorile lor bolnave, cuprinse cu încetul de paloarea morții, privirile lor stinse ce parcă vreau să soarbă forțe nouă de viață, îți dau o senzație de liniște, de liniște adîncă și plină de farmec... Eu ador toamna! E anotimpul poeziei desăvîrșite, Prin aer parcă vezi plutind doruri înaripate,... prin parcuri trece un suflu divin ce mîngîe frunzele veștede... și frunzele cîntă;.. melodia lor pare o simfonie mistică ce te transportă; aleele parcă dorm sub bolțile sure,... statuele împrăștiate prin tufișuri, meditează. In zare, munții și dealurile par inspirate,.. rîurile în murmurul lor îngînă versuri. Orașele îmbracă mantia poeziei... In ochii femeilor citești patimi aprinse, iubiri nebune și năzuinți spre noui idealuri... Profiluri gingașe, toalete, eleganțe, echipagii, te leagănă, te farmecă, te îmbată... și peste tot, peste toată această lume ce pare a trăi în vis, plutesc melodii, melodii ușoare ce îți mîngîe sufletul și te adorm..

Ce melancolică, ce plină de farmec e toamna în Iaşul acesta bătrîn şi pacinic ; mi-o închipui ca pe o princesă palidă plutind pe deasupra zidurilor, în aerul dulce prin care aleargă adierile de vînt. O nouă viaţă circulă pretutindeni ; păşesc iarăşi agale pe străzi tăcute, pe străzi paşnice, pline de umbră. Ferestrele caselor măreţe se deschid,.. din încăperi parfumate răsună cîntece de pian, acorduri uşoare... Prin grădinele cu alei strîmte şi cotite, frunzele anemiate se balansează pe braţele pomilor bătrîni, se alintă, saltă nebunatice şi... alunecă în legănări sglobii, căzînd pe nisipurile cărărilor, pe asfalturile sonore. Cîte o bancă de lemn veghează tristă prin frunzişuri rare... cîte o siluetă se strecoară ca o himeră printre boschete de frunze.

Prin teatre, lumea mişună ca trezită din letargie; încep a răsuna melodii orchestrale, pe scenele cari au dormit atîta vreme, glasuri evocătoare se ridică în recitări, sau în cîntece... Răcoarea ce se lasă binefăcătoare peste străzile populate, îţi dă senzaţii subtile, plăcute. Toamna deşi e agonia anului, deşi împrăştie peste tot melancolia petelor ruginii şi a pliditităţii ei funerare, totuşi în multe suflete sădeşte speranţe, iar parfumurile ei de pe alte tărîmuri, pe mulţi îi reînvie şi îi recheamă la viaţă.

*

Rătăcesc pe cîmpiile îngălbenite din faţa gării. Inaintez încet, singur în amurgul acesta de toamnă, spre Iaşul argintiu ce luceşte sub culmea dealului. Din tufişurile apei adormite se ridică paseri albe; cu fîlfîiri de aripi se înalţă, rotesc puţin pe deasupra oglinzei nemişcate şl cristaline, înfundîndu-se iarăşi în stufişurile dese. Cîte un om trece agale spre oraş... Un cîne, singur pe malul iazului, latră a pustiu... Şi în urma mea, laşul bătrîn, înghirlandat de farmecele anotimpului dătător de vise, îşi aprinde treptat luminele, stîngîndu şi sgomotele. Turnurile mitropoliei veghează în întuneric, ca patru santinele uriaşe... Mă întorc încet spre casă. In depărtări răsună monoton un clopot de tramvai.

*

...Şi-mi vin în gînd, în liniştea aceasta, crîmpeie din trecut... Totdeauna clipele apuse te mişcă mai mult, îţi apar sub forme mai poetice, mai ispititoare. Imi străfulgeră în minte tablouri întregi, ce dispar îndată pentru a face loc altora : ..

O stradă îngustă şi întunecată; la capătul ei un felinar lumina slab, cu o lumină ce părea că plînge. Din balcoane ascunse in funduri de grădini, răsunau şoapte. Şi în farmecul acesta ce mă înconjura, păşeam vrăjit prin aerul de toamnă, urmărit ca în vis de melodia trăgănată a unei flaşnete.

Eram mic ; veniam de la şcoală spre casă, într'o după amiază cenuşie de toamnă... Cîţi va băeţi gălăgioşi săreau înainte, aruncînd în aer castane sălbatice... De prin pomii îngălbeniţi se desprindeau frunze lungăreţe. Treceam pe lîngă case tăcute, înconjurate cu grilajuri ca de cimitir. Cîte o căruţă huruia încet pe pavajul de piatră... iar în vale, în oraşul ce se revăşia pe coline, cu turnuri ascuţite şi acopereminte roşii, se auzia — nespus de obsedant — vuetul trăgănat al unor maşini de tăiat lemne. La colţul stradei un bătrîn cerşia cu mîna întinsă, iar tăietorile suspinau prelung...

Priveam prin sticle măritoare în odăiţa încălzită şi atît de tăcută, tablouri sublime, peisaje verzi, mări întinse, păduri, dealuri smălţate cu flori. Coaste de azur se revăşiau înaintea ochilor, pline de ispitiri pitoreşti; vile cu turnuri ascuţite, parcuri de poveste, oraşe stranii clădite în amfiteatru, apusuri roz albe de soare se perindau încet înaintea privirilor fermecate. In răstimpuri un clopoţel suna discret, peisajele dispăreau, şi altele veneau plutind, să-şi desvălue comorile... Intr'o odăiţă de alături un gramofon cînta melodii evocătoare : ...romanţe, valsuri, duete, fragmente splendide de operă. Şi atît de bine se armonizau cîntările acele misterioase cu poemele colorate ce palpitau în dosul sticlelor măritoare! Bărcile ce zimbeau în mijlocul valurilor, erau conduse de serenade minunate ; oraşele măreţe, ţărmurile de mare încununate cu portocali în floare, subliniau parcă notele ce suspinau duios, erau, aşi putea spune, cuvintele colorate ale cîntărilor. De afară răsunau grăbite, tropote de cai, voci, sgomote, rîsete, apoi... iar se făcea tăcere şi iarăşi valuri de mare te legănau, din nou te avîntai pe aripa melodiilor clare.

*

La miez de noapte, printre ziduri înalte. Simţesc în urma mea fîlfîirea răcoroasă a aripelor de vînt ce mă urmăresc. Cîte o pereche traversează strada, pierzîndu-se prin ganguri negre. La puţine ferestre pîlpîe lumină. Vîntul rece care escaladează clădirile uriaşe, care alunecă prin hornuri, prin parcuri şi care păşeşte tiptil de alungul stradelor mute, îmi agită pulpanele paltonului, îmi şueră în auz balade stranii. Rămîn la un colţ de stradă privind acoperemintele caselor din cartierul mohorît ce a adormit sub lună. De prin zidurile bătrîne, îngălbinite de vremi, de departe, se aude un glas bărbătesc atît de jalnic, cîntînd o romanţă tristă. Se pare că glasul acesta îngînă simfonia tăcerei şi că singur trăeşte în toată această dezolare de mormînt.

Un cucoş a cîntat în nişte ruini din apropiere... E imnul luminei dătătoare de viaţă.

*

...Şi cînd toată natura impregnată de poesia toamnei te poartă pe braţe de vise... singur în odaia ta, sub raza blondă a lămpei, nu poţi deschide de cît cărţile acelea în care se cîntă poesia aceasta solemnă şi mistică.

...Cuvintele poemelor de toamnă se îmbină în mod armonios cu fîşîitul frunzelor veştede. Ritmul versurilor bate tactul muzicei din văzduh. Şi mînele febrile întorc filele acestor cărţi de inspiraţie subtilă... privirile resfrîng toată simfonia colorilor, iar sufletul se îmbată sub farmecul acordurilor vrăjite :

La geamuri toamna cîntă funerar
Un vals îndoliat şi monoton ...
Hai să dansăm iubito prin salon
După al toamnei bocet mortuar ...
. . . . . .

Octombre curtezana pală, cu — obraji
fardaţi şi buze supte,
Octombre — amanta celor care pornesc
să nu se mai întoarcă,
Octombre — a poposit în parcut cu — a-
lei cotite şi 'ntrerupte
De visătoarele bazinuri . . .
. . . . . .

E noapte, o noapte cu lacrimi de aur
Ce tainic apar pe sub gene de nori . . .
E noapte şi toamnă tîrziu . . .
. . . . . .

Mais l'Automne pâle, au crépuscule a
trébuché
Y laissant tomber sa couronne . . .
. . . . . .

Le soleil se décolore et l'encens
A tué le parfum des fleurs . . .
. . . . . .

Les Sanglots longs
Des Violons
De l'automne,
Blessent mon coeur
D'une langueur
Monotone . . . etc.

Şi întorci, întorci transportat filele cărţilor împrăştiate pe birou, simţind că din ce în ce mai mult cuvintele rînduite pe filele albe au răsunet în inima ta, simţind că mare parte din sufletul tău, sfîşiat de dureri şi de speranţe, palpită înduioşat în ritmul acestor stranii cîntece de toamă".

Evandru.

PRIMARIA COMUNEI IASI

ORDONANŢA

Noi Primarul Comunei Iaşi, avînd în vedere art. 153 din Legea Sanitară, care dispune :

„Prefecţii de judeţe, şi în oraşele Bucureşti, Iaşi, Craiova, Ploeşti, Brăila, Galaţi, Focşani şi Botoşani, Primarii, luînd avizul consiliilor de igienă publică vor ordona executarea măsurilor necesare pentru îndreptarea locuinţelor insalubre.

„Asemenea ei pot lua măsuri în contra aglomeraţiunei unui număr excesiv de locuitori în case neîncăpătoare.

„Ei pot ordona repararea sau construirea din nou, în comptul proprietarului, de latrine, de canale de scurgere, de pavaje în curte şi alte lucrări necesare în interesul igienei, dacă proprietarul va refuza de a executa singur acele lucrări prescrise în regulamentele de salubritate. Ei pot închide o casă şi pot obliga pe locuitorii ei la golirea ei, dacă cass este lipsită de latrine salubre, sau dacă e devenit cu totul nesănătoasă din alte cauze.

„Ei pot asemenea ordona ca să se îngrădească, în comptul proprietarului proprietăţile neîmprejmuite din interiorul oraşelor, cu excepţia părţilor excentrice ale oraşelor ocupate de agricultori. Toate aceste măsuri se vor aplica şi proprietăţilor comunelor şi judeţelor aflate în asemenea condiţiuni".

Avînd în vedere că s'au somat în nenumărate rînduri proprietari, cari n'au latrine la proprietăţile lor sau au latrine neconforme cu regulamentul comunal şi prin urmare nesalubre;

Avînd în vedere, că prin suscitatul articol din Legea Sanitară se dă dreptul Administraţiei Comunale a închide o casă şi a obliga pe locuitori la golirea ei, dacă casa este lipsită de latrine salubre ;

DECIDEM:

Se declară de insalubru toate casele lipsite de latrine sau cu latrine neregulamentare şi în consecinţă dispunem golirea acestor case pe ziua de 26 Octombrie anul curent.

Atragem atenţiunea proprietarilor ca pînă la acea dată să aibă latrine salubre şi regulamentare, iar chiriaşilor le punem în vedere a fi atenţi ca să nu închirieze case, cari nu au latrine regulamentare, pentru a nu fi expuşi a pierde chiriile plătite sau arvonele date, căci Primăria nu va permite in nici un chip locuirea unor asemenea case. Cu cinci zile înainte de 26 Octombrie a. c., se vor lipi pe asemenea locuinţi, bilete cu inscripţia: „Casa insalubră".

No. 22453
23 Septembrie 1910

Litere-Ştiinţe-Arte

Postumă... Pe o frumoasă şi artistică ilustrată poştală, regretatul poet N. Volenti scrisese defunctului S. Prasin următoarele rînduri, la 18 Decembrie 1902, din Viena :

„Peste 10 zile ne vom revedea. Această de faţă „pensée" este menită să mă precedeze şi să destăinuiască mulţumirea ce simt de a mă regăsi iarăşi în mijlocul prietenilor şi a cunoscuţilor.

Neurastenia mea, mai puţin puternică, nu-i vorbă am s'o aduc înapoi. Cu bine şi sănătate. Cele mai bune amintiri „Panseaua" de care e vorba formează ilustraţia cărţii postale.

Revenit în Iaşi, a mai scris încercări poetice, dintre care una—în 1906—a apărut în numărul pe luna Septembrie al „Vieţii Romîneşti", intitulată „Lui X". Sunt trei strofe de foarte mică valoare poetică,—ceea ce şi explică, credem, motivul că bucata n'a apărut în „Convorbiri literare". Judecînd după acea nenorocoasă postumă, nu s'ar fi putut crede că autorul ei scrisese contra acele cîntece armonioase şi fermecătoare ca „Serenada" :

Deschide fereastra, deschide,
E ceasul visatei plăceri,
Şi luna din ceruri auride:
Sunt eu, cel de ieri.

Arătă-te, vino cu mine,
Amorul e tainic extaz,
De vrei, mor cu drag pentru tine...
Sunt eu, cel de azi.

A lene te lasă în braţă-mi,
Pe lume suntem noi stăpîni:
D'apururi rob ţie în viaţă-mi,
Sunt eu, cel de mîni.

Versurile adresate „lui X" poartă pecetea neurasteniei, care avea să iee apoi forme mult mai primejdioase, pînă la dispariţia sărmanului poet.

*

Numeroşi prieteni şi admiratori au propus marelui scriitor belgian Maeterlinck să candideze la un fotoliu în Academia Franceză, fiind siguri de reuşita lui. In acest scop ar trebui însă întâiu să se naturalizeze ca francez şi Maeterlinck nu s'a putut încă decide în acest sens.

Actualminte poetul lucrează la o operă filosofică asupra *morţii*, vrînd să... reabiliteze moartea în contra calomniei sub care zace şi s'o idealizeze.

*

In localitatea franceză Ferte-Milon s'a ridicat un monument la *Racine* ca mic copil.

Din partea unor publicişti s'au ridicat protestări în contra unui asemenea excese de admiraţiune.

*

Pentru cercetările radiografice de sub conducerea d-nei Curie se va clădi la Paris un institut de radium, cu săli de studii, laboratorii etc. Se va ridica şi un „templu al radiului", clădit anume ca să se poată conserva cantităţile radiului preparat, la adăpost de razele solare.

*

STRUNĂ ZILEI

LUPTA PENTRU TRAIU

La Moscova a fost arestat căpitanul de artileric care servia cu ajutorul unui farmacist făină drept preparatul «Ehrlich 606».

Dacă praful cu pricina
Bolnavi n'a tămăduit,
Dar pe tine, cred, făina
Căpitane, te-a... hrănit.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la această dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ **O circulară.**—Ministerul instrucţiunei publice a trimis revizoratului şcolar următoarea circulară :

Zilele acestea va aparea în „Monitorul oficial" noile programe analitice a'e şcoalelor primare urbane şi rurale sancţionate prin înaltele decrete sub No. 2.447 şi 2.706 din a. c. Ministerul vă invită să puneţi în vederea direcţiunilor şcoalelor primare urbane şi a diriginţilor şcoalelor rurale că nouile programe analitice se vor pune în aplicare chiar de acum, deodată la toate clasele şi la toaie materiile, afară de desemn, care nu se va aplica de cît succesiv la fie care clasă, începînd mai întâi cu clasa I primară urbană şi tip urban cu div. I rurală.

In acelaş timp veţi atrage atenţia d-lor institutori şi învăţători ca să oprească fie care lecţie de desemn din clasa I cîte o lucrare sau două de ale elevilor, — bine înţeles din cele făcute pe hîrtie, — pe cari, aşezîndu-le într'un caiet, să le trimită revizoratului şcolar de clasa I, la finele anului şcolar 1910—1911.

Din lucrările strînse în acele caiete se vor alege la timp cele mai bune şi se vor înainta, ca exemple, celorlalte şcoale din judeţ.

Tot din ele se vor reproduce desemnurile cele mai isbutite şi vor servi pentru alcătuirea unui tratat amănunţit ca o îndrumare în predarea desemnului, conform nouei programe de învăţămînt.

Fie-care din lucrările trimise la revizorat va trebui să poarte data, semnătura elevului şi nota obţinută, iar pe coperta caietului se va nota numele şcoalei şi al comunei unde se află şcoala. Mărimea filelor dintr'un caet va fi de cel mult 21 | 17 cm., adică întocmai formatul unui sfert de coală.

❑ Ministerul de interne, a adresat următoarea circulară către prefecturile de judeţe, relativ la reglementarea serviciului de pază în comunele rurale ;

Prin art. 133 din legea pentru organizarea comunelor rurele şi administraţia plăşilor se prevede în cazul cînd paza de zi şi de noapte în comună, precum şi paza holdelor nu se face regulat, consiliul comunal cu aprobarea delegaţiunii judeţene poate hotărî printr'un regulament special modul de efectuare a acestui serviciu de pază stabilind tot odată şi sumele cu cari locuitorii trebuesc să contribue la organizarea serviciului în chestiune.

In vederea celor ce preced, vă rugăm domnule prefect, să binevoiţi a ne comunica, dacă în acel judeţ s'au făcut regulamentele comunale cerute da sus-zisul text din lege.

❑ Avînd în vedere, marele număr de elevi cari au rămas neînscrişi la şcolile statului, un grup de profesori secundari au luat iniţiativa înfiinţărei în localitate a unui *„liceu externat"* de băeţi.

Vestea a fost primită cu bucurie şi de elevi şi de părinţi, căci un asemenea liceu umple un gol bine simţit în cultura Iaşului.

De oare-ce cursurile vor fi deschise la 1 Oct. sfătuim pe părinţi a se grăbi cu înscrierile, care—spre onoare Iaşului, trebue s'o spunem—promit a fi extrem de numeroase.

❑ Consiliul de război în şedinţa de astăzi dimineaţă, a judecat cîte-va procese de mică importanţă.

❑ Ministerul cultelor a declarat vacantă catedra de limba şi literatura latină, de la facultatea de litere din Iaşi.

❑ D. Graybowki, consulul austro-ungar din localitate, şi-a regulat drepturile la pensie.

❑ Acceleratul de Bucureşti de aseară a sosit cu întîrziere de 35 minute.

❑ Azi dimineaţă sergentul de poliţie Const. Zaparojeanu, aflîndu-se în cafeneaua lui Iancu Leizer din strada Golia No. 6, s'a luat la ceartă cu Strul Marcu şi aceasta sărind asupra lui, serjentul a scos tesacul voind să'l lovească. Intervenind mai multe persoane, au dezarmat pe serjent, care a fost dus la secţia III-a unde se anchetează.

❑ Examenele pentru medicii de spitale de oraş, se vor ţinea în ziua de 1 Decembrie.

❑ O mare casă de confecţiuni din Dresda a cerut ministerului de comerţ şi industrie să intervină pe lîngă atelierele de ţesătorii naţionale de la mănăstirile Agapia, Văratec şi Agafton, să le trimită probe de astfel de ţesături cu motive naţionale cari sunt foarte apreciate în Germania.

❑ D-nii profesori P. Cujbă, de la şcoala normală „V. Lupu", şi C. Meissner, îşi vor regula drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprile viitor.

❑ Consiliul de higienă al oraşului va fi convocat, în şedinţă ordinară, în seara zilei de 1 Octombrie a. c.

❑ Din capitală ni se comunică că la 15 Ianuarie va apare sub direcţiunea d-lui Nicolae Xenopol, senator, o mare revistă lunară întitulată *Romînia Nouă*, care se va ocupa în special de cestiunile sociale.

D. N. Xenopol şi-a asigurat concursul mai multor scriitori de valoare.

Nu ne îndoim de succesul acestei publicaţiuni.

❑ Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu Motru, este :

Noutăţi : Ex libris. Materialismul istoric.—Părerea unui elev de liceu în cestiunea evreiască. — Teatrul Modern. Compania dramatică Davila. Intre culise. dramă în patru acte de H. de Rothschild.

Cestiuni actuale : C. Rădulescu-Motru. Sofismele democraţiei în învăţămînt.—N. Em. Teohari. Asupra împăcării conservatorilor.

Literatură : Gabriele D'Annunzio. Bestii...

Şcolare : Tb. D. Speranţă. Memoriu asupra învăţămîntului.—Maria C. Buţureanu. Şcoli menajere, agricole şi horticole pentru femei.

Ştiinţă : Eugen Mălinescu. Asupra interiorului pămîntului.

Note şi Discuţiuni : C. R. M. Lămuriri pentru „Facla".—N. Ştefănescu-Iacint. In chestiunea convenţiunei turco-romîne.

❑ Membrii casei de economie a profesorilor „Colţunul babei" sînt convocaţi pentru Sîmbătă 25 Septembrie ora 8 seara, în localul liceului Naţional.

La ordinea zilei gestiunea anului 1909—10.

❑ In analele Academiei Romîne au apărut două comunicări, datorite marelui nostru istoric şi sociolog d. A. D. Xenopol. Prima e întitulată „Sociologia şi Socialismul". iar a doua „Despre metoda în ştiinţă şi Istorie".

❑ Artistul tragedian de Max, joacă Sîmbătă seara 26 Septembrie a. c. în „Athalie" adaptare cinematografică după scrierea lui Racine. D-sa interpretează rolul marelui Sacerdot în zisa piesă, care se desfăşoară pe pînza cinematografului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli.

D-l de Max, un fiu al Iaşilor, este astă-zi unul din cei mai mari artişti dramatici din Franţa întreagă ; d-sa interpretează rolurile clasice într'un mod magistral ; în special rolul marelui sacerdot este jucat plin de grandoare de marele tragedian, atingînd cea mai înaltă treaptă a artei dramatice.

❑ Comitetul central pentru ajutorarea inundaţilor şi incendiaţilor a primit următoarele sume de la comunele din judeţul nostru :

Comuna Vlădeni 40 lei ; Andrieşeni 30 lei, Podul-Iloaia 50 lei, Popeşti 20 lei, Cucuteni 20 lei.

❑ In judeţul Iaşi s'au acordat următoarele ajutoare victimilor incendiilor şi inundaţiunilor întîmplate în cursul lunilor Iulie şi August : Gheorghe a Greculesei, din comuna Belceşti, 100 lei ; Gheorghe N. Tudorică, din comuna Popeşti, 120 lei.

❑ Pentru astă-seară trupa de operete a d-lui Grigoriu a atras, la Teatru, un foarte numeros public. Se va cînta frumoasa operetă „Prinţ şi Bandit".

Mîine seară Sîmbătă se va juca : „Husarii la Manevre" ; Duminică în matineu „Regele Vânătorilor", iar seara pentru a doua oară „Dragoste de ţigan". Luni „Contele de Luxemburg".

❑ Au fost admişi anul acesta în mod provizor ca elevi în conservator :

La armonie : Penelopa Avramovici, Ana Sofie Acontz, Flora Giurcăneanu, Ionescu Margaretta, Popovici Vasile, Flora Popovici, Margaretta Ionescu, Aritonovici Ana.

La Piano, cursul d-lui Sibianu : Eugenie Burghelea, Lucia Margaretta Dimitriu, Aurel N. Polingher, Dumitru Varduca.

Clasul d-rei Sion Aspazia : Cariadi Ana, Marcella Constantinescu, Elisa Cristescu, Ralda Georgescu, Maria Elena Isăcescu, Lefter Demetrescu Maria Margaretta, Acontz Popovici Floretta.

La clasul de violină al d-lui prof. At. Teodorini, elevii : Stefan Stihhi şi Alexandru Tocilescu.

La declamaţie : d rele Adela Filipescu, N. D. Manoliu, Maria Popovici, Valentina Bottez—Penel şi Vasile Pavlov.

La clasul de flaut : Ira Ghelber. Vasile Popovici, Zamfirescu Gh., Mihail Paraschiv.

La canto, cursul d lui Mezzetti : Paraschiv C., Elena Popovici şi Adella Weinberg.

❑ La debitul fermei Badareu-Manolescu, din strada de sus, se găseşte zilnic lapte dulce, proaspăt cu 30 bani litru (45 bani oca).

❑ Din cauza epidemiilor care bîntue in judeţul Suceava, ministerul instrucţiunei publice a decis ca deschiderea şcoalelor din acel judeţ, să se facă în ziua de 1/ Octombrie.

❑ D. Ioan N. Florescu, administratorul plăşei Boizeni, jud. Neamţu, a fost mutat la plasa Neamţului, din acelaş judeţ.

DIVERSE

— La spitalul militar a fost adus soldatul Preda Ioan din regimentul 2 roşiori Bîrlad, care secelînd un cal, a fost lovit cu copita în piciorul stîng, fracturîndu-i-l.

— D. Const. Zăhărescu a fost numit păzitor regional în judeţul Iaşi.

Ultime INFORMAȚII

❑ *D. Ghika-Deleni, preşedintele comitetului pentru rîdicarea statuei lui Cuza-Vodă, a trimes următoarea telegramă M. S. Regelui:*

„Vă rog, cu cel mai profund respect, să primiţi expresia recunoştinţei noastre, pentru marele ajutor, cu care a'ţi binevoit a contribui la înălţarea monumentului lui Cuza-Vodă".

Preşedintele comitetului
Ghika Deleni

❑ *Linia tramvaiului va fi prelungită de la Copou până la şcoala normală „V. Lupu".*

Lucrările vor începe la primavară.

❑ *D. A. A. Badureu bine voieşte să adreseze „Opiniei" o scrisoare în chestia monumentului lui Cuza-Vodă.*

Scrisoarea şefului nostru se află pub'icată în fruntea numărului nostru de astă zi.

❑ Ziarul carpist local a publicat un articol în chestia Romînilor din Transilvania.

Libre Parole din Paris, care se aseamănă în multe apucături anarhice cu ziarul local, a reprodus, în traducere, acel articol.

Ziarul local, la rîndul seu, reproduce traducerea articolului seu şi nu rectifică macar eroarea ziarului francez, care pretinde că „Evenimentul" ar apare în Bucureşti.

Dar ie foarte frumos, că *Evenimentul* şi a reprodus articolul după traducerea ziarului francez.

Rodnică reproducţie!

❑ *In ultimile zile s'au mai înregistrat în oraş cîte-va cazuri noui de febră tifoidă.*

E de remarcat că în ultimul timp, epidemia a luat o întorsătură mai gravă.

❑ După o nouă dispoziţie, orariile şcoalelor particulare nu vor mai fi trimise la minister, ci la inspectorat.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a mai înfiinţat dispensarii şi infirmerii în judeţele: Tutova, Tulcea, Ilfov, şi Dolj, care vor începe însă să funcţioneze de la 1 Aprilie viitor.

❑ In ziua de 29 Septembrie, se va oficia un Te-Deum la Mitropolie, cu ocazia aniversărei naşterei A. S. R. Principesei Elisabeta.

❑ Mîine, cuvioasa Eufrosina, se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul paraclisului şi patronul azilului de bătrîne „Eufrosina Balş", pendinte de epitropia Sf. Spiridon.

Va oficia P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu şi preoţii Sfîntului Spiridon.

❑ Astă-zi au sosit la Universitate, de la o casă din străinătate, insignile destinate a fi purtate cu prilejul sărbărilor jubiliare, de către membrii familiei regale, d-nii profesori, studenţi şi foşti studenţi.

Insignile pentru familia regală sunt de argint şi suflate cu aur. Ele constau dintr'o mică placă lucrată în filigram, cu un contur foarte estetic, purtînd inscripţiile deasupra: „Serbările jubiliare", iar la mijloc, pe o carte în miniatură, înconjurată de ramuri, e scris: „Universitatea din Iaşi", de desupt; 1860—1910. Placheta e prinsă pe panglici de mătase tricolore.

Insignile pentru profesori sunt identice, însă plachetă e bronzată, a studenţilor sunt de formă rotundă, avînd pe faţă inscripţia: „Universitatea din Iaşi 1860—1910", iar pe verso „sărbările jubilare 1910". Fie-care medalie, are şi o panglică tricoloră, tot de matasă.

❑ Economul Gh. Carp, care a demisionat din postul de revizor eclisiastic, îşi va regula drepturile la pensie, pe ziua de 1 Octombrie.

❑ E vorba ca între 4 şi 16 Octombrie să fie concentraţi concediaţii din 1906 şi 1907.

❑ Casa şcoalelor a distribuit ajutoare în cărţi, elevilor saraci din judeţul nostru, în valoare de 861 lei.

❑ Greva chelnerilor continuă. Nici aseară şi nici astăzi ei n'au făcut servicii, în localurile unde sunt agajaţi.

Berăriile şi cafenele au fost închise aseară la 11, din cauză că n'aveau cine să servească. Nici orrhestrele n'au cîntat. Serviciul îl fac singuri patronii.

La restaurantul de la Traian, din cauza grevei, au fost angajate femei, în locul chelnerilor.

Greviştii s'au întrunit azi dimineaţă şi au decis să continue greva, pînă cînd medicul primar al oraşului nu va reveni asupra măsurei ce a luat.

Medicul primar însă cu toate stăruinţele ce s'au pus, nu vrea însă să revie.

❑ **Curtea cu jurl.**—Astă-zi s'a judecat în contumacie, procesul lui Leon Şnürer zis Bercovici, pentru omor.

Curtea l'a condemnat la munca silnică pe viaţă.

Tot astă-zi s'a judecat şi cererea deţinutului Iacob Rusu, pentru a i se contopi mai multe pedepse. Cererea ia fost respinsă.

— Mîine se va judeca procesul lui Gheorghe Pascaru şi alţii pentru tălhărie

❑ D. prof. dr. Nanu Muscel a fost ieri în Iaşi, în consult la marele arendaş Krasnacelski, care se află greu bolnav.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul secţia II-a a judecat şi condamnat astă zi pe lucrătorul Const. Voemschi la 7 luni închisoare, pentru spargerea făcută la Kaiserman.

— C. Teodor, din Rediul Mitropoliei plecînd de acasă, a lasat focul arzînd în curte. O copilă a numitului, Natalia jucîndu-se în preajma focului, fu cuprinsă de flăcări, arzînd.

Dat judecăţei pentru omor prin imprudenţă, Teodor a fost condamnat la 20 lei amendă.

— Gh. St. Neghină, din Oseşti, jud. Vaslui, pîndind la drumul mare pe Olimpiada Cojocea, de 16 ani, a violat-o.

Neghină a fost condemnat la un an închisoare.

— Mandatul de arestare al comerciantului Max Schrürer a fost confirmat astă-zi de tribunalul s. I, în camera de consiliu.

— Numitul Jilavă din Podul-Iloaie, făcîndu-se vinovat de ultragiarea magistratului stagiar Tereuzianu, a fost condemnat astă-zi la 15 zile închisoare.

— A fost confirmat astă-zi mandatul de arestare al lui Al. Strugariu, deţinut pentru furt.

— Cofetarul Şulem Rosental, strada Vechie, a fost declarat astă zi în stare de faliment, după cererea lui I. Rosenberg.

❑ Neprezentîndu-se nici o supra ofertă pentru locul rămas liber din piaţa Cuza-Vodă, adjudecarea s'a făcut astă-zi în mod definitiv asupra d-lui Teitler, care oferise suma de 70.000 lei.

● D-ra Berthe Bovy, o neîntrecută artistă a Comediei franceze din Paris, interpretează pentru întîiaşi dată un rol într'o splendidă feerie din noul program al teatrului cinematografic Pathé Frères (Circul Sidoli), care începe excepţional astă-zi Vineri 24 Sept. a. c. „Trandafirul de aur este titlul feeriei, una din cele mai splendide înscenări ce a fost montată pînă astăzi la Chatelet, leagănul fierilor pariziane, teatrul ce posedă cea mai mare scenă din Franţa.

In noul program de astă-zi Vineri 24 Sept. sunt încorporate sujete cari vor ilustra reprezentaţia; „Rochia de nuntă", special scrisă pentru cinematograf, este interpretată numai de actori engleji, a căror desăvîrşită artă, a început să atragă atenţia spectatorilor noştri. Brousse, oraş în Turcia Aziatică, cunoscut prin suta de moschee,—Şearpele cu clopoţei, studiu de zoologie însufleţită—Un festival la un orfelinat din Anglia—Răţăcit în cuşca leilor, o splendidă comedie şi alte sujete interesante şi distractive sunt prinse în acest nou program de astăzi Vineri 24 Septembrie a. c.

In tot timpul stagiunei de iarnă, vor rula două programe săptămînal, cu noutăţile casei Pathé Frères, intercalîndu-se şi fabricatele caselor străine, bine înţeles numai cele reuşite

Primul program nou se va reprezenta în fie-care Joi şi Vineri, al doilea program nou în fie-care Sîmbătă şi Duminecă.

Matineurile vor urma regulat în fie-care Sîmbătă şi Duminecă—4 ora ziua—cu preţuri reduse.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 24 Septembre

Scrisoarea Suveranului către d. Sturdza

Bucureşti.—Imediat după sosirea în ţară a d-lui Dim. Sturdza, M. S. Regele a trimis fostului preşedinte de consiliu, o scrisoare, în care spune că vede cu satisfacţie reîntoarcerea sa cu bine în ţară şi că are dorinţa ca d. Sturdza să vină ori cînd la Sinaia, pentru a fi primit în audienţă.

Călătoria Principesei Maria

Viena.—A. S. R. Principesa Maria a României, a sosit aseară aci.

Manevrele

Slatina.—A. S. R. Principele Ferdinand a sosit, azi la prînz, aci.

La gară a fost întimpinat de toate autorităţile.

După amiazi a făcut excursiuni, iar apoi se va duce pe cîmpul manevrelor.

Cu ocazia sosirei A. S. Regale, a fost şi un accident de automobil.

D. general Zossima, care venea spre gară, a dat cu automobilul peste o trăsură. Calul a fost grav rănit. Accidente de persoane n'au fost.

D. Grill pus în libertate

Bucureşti.—D-rul Grill, care fusese depus, în urma afacerei cu serul 606, a fost pus aseară în libertate, pe cauţiune.

Tratativele junimiştilor cu liberalii

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" publică un reportaj, asupra unor tratative ce ar fi urmat între junimişti şi d. Ionel Brătianu.

Junimiştii stăruiau pentru a face pe d. Ionel Brătianu să convie ca să se retragă de bună voie de la putere şi odată d. Carp ajuns în fruntea guvernului, îşi ia angajamentul să nu strice nici una din legile agrare, nici din reformele făcute de liberali.

Numai asupra maximului şi minimului d. Carp nu convenea. Se zice că d. Brătianu ar fi convenit, să nu se retragă acum, ci la sfîrşitul legislaţiei. D. Carp în urmă a cedat şi asupra minimului şi maximului, numai cu condiţie ca d Brătianu să se retragă acum de la putere şi tot odată liberalii să-şi ia angajamentul de a sprijini pe junimişti în alegeri.

D. Brătianu n'a convenit însă şi pe ziua de eri tratativele au fost rupte.

HOLERA

Roma. — In ultimile 24 ore nu s'a mai anunţat din Apulia nici un caz şi nici un deces de holeră; la Neapole sunt trei decese şi şapte cazuri.

*

Constantinopol. — In ultimile 24 ore s'au constatat 3 cazuri de holeră, dintre cari două mortale; la Trebizunda dela 16 Septembrie au fost 290 cazuri şi 162 decese la Erzerum de la 22 August 469 cazuri şi 309 decese.

*

Bucureşti.—Direcţia generală a serviciului sanitar comunică că în ce priveşte cazul de holeră asiatică, constatat la Corabia, nu prezintă nici o gravitate.

*

Bucureşti.—După ultima telegramă sosită la direcţia serviciului sanitar, în Ungaria au mai fost contaminate de holeră, încă 10 comitate.

*

Bucureşti. – Ultimile raporturi asupra mersului holerei în Rusia, arată că în intervalul de la 24 August—4 Septembrie, au mai fost în Rusia 4412 cazuri de holeră, din care 2061 mortale.

In Basarabia au fost 24 cazuri la Baku 14, iar la Odessa 14.

REVOLUŢIA DIN PORTUGALIA

Badajos.—Un călător venind din Portugalia declară că la plecarea sa, lupta se urma pe stradele Lisabonei, însă că mişcarea republicană triumfa; soldaţii au asistat mai întăi la evenimente şi în urmă s'au raliat la mişcare dînd arma rebelilor şi au bombardat palatul regal.

*

St. Sebastian.—Se zice că Regele şi Regina Amelia au trecut cu trenul, alţii asigură că cu trenul accelerat vor trece în curînd.

*

Londra.—După o ştire primită din Vigi vaporul Capo Blanco a intrat în Lisabona fără a-şi debarca călătorii vaporul; a sosit acolo Marţi la orele 10 dimineaţă. In acet timp vasele de răsboi bombardau palatul regal; s'a văzut de pe vapor cavaleria şarjînd, în două rînduri mulţimea Ducele D'Oporto a intrat în luptă în capul artilriei de munte. Aceasta însă a fost repinsă, iar palatul a fost apoi luat

*

Berlin.—„Agenţia Wolf" află dintr'o depeşă sosită la Insbruch, că membrii familiei regale portugeze se află în castelul Mantelberg. Regele Manuel şi mama sa se află sănătoşi în portul Lisabonei pe bordul unui vapor de război englez.

*

Madrid.—Ziarul „Manana" afişază o depeşă, anunţînd că regele Manuel s'a refugiat la legaţiunea engleză.

Republica a fost proclamată. Trupele au trecut de partea revoluţionarilor.

*

Vigo.—Călătorii sosiţi cu vaporul din Lisabona, povestesc că eri la 11 dimineaţă, regimentul de artilerie comandat de ducele Oporto, a tras asupra poporului şi revoluţionarilor care au fost siliţi să se predea.

*

Paris.—O depeşă din Porto întîrziată, dînd amănunte despre revoluţia din Lisabona, spune că numărul morţilor şi răniţilor e foarte mare.

Oraşul Porto e în nelinişte. Să aşteaptă ştiri din Lisabona.

*

Lacarogne.—Vaporul „Ipiranga" aflat în port, primeşte o marconigramă de la „Capo Blanc, în care se spune că bombardarea palatului regal continuă. La orele 4 p. m. palatul era distrus.

*

Madrid.—Prefectul din Badajos a comunicat d-lui Kanalejas din primele ore ale dimineţii, constituirea noului guvern portughez.

Regina cu principele Alfons se află tot pe Jachtul „Amalia".

*

Paris.—Ministerul Franţei din Lisabona utilizînd telegrafia fără fir de pe un vapor englez, pentru a informa ministerul de externe despre proclamarea republicei, a adăugat că regele şi cele două regine, se află la Mafro. De altă parte, o depeşă din Londra spune că ministerul de externe englez, care primise eri ştirea că regina se află la Cascaes, iar regele la Mafro, a fost informat că această ştire e ne exactă. Crucişătorul „Minerva" trimis cu ordin a căuta Jachtul „Anelie" nu l'a putut găsi.

*

Lisabona.—Intre cei răniţi, în luptele care au avut loc, sunt: d. Suza, fost ministru şi Franco, fost prim min stru.

*

Lisabona.—Se afirmă că familia regală, au sosit pe un vapor, la Gibraltar.

*

Berlin.—Notificarea proclamărei republicei portugheze, a sosit la ministerul de externe, eri după amiazi.

Germania însă nu va răspunde la această notificare.

*

Lisabona.—Preşedintele guvernului provizor, Braja, a dat următorul manifest către armată şi marină:

„Guvernul provizor al republicei portugheze salută trupele de uscat şi marina, care împreună cu populaţia au contribuit la proclamarea republicei, spre fericirea patriei.

Guvernul are încredere în armată. Republica este spre binele întregului popor şi guvernul speră că ofiţerii armatei şi marinei, cari n'au luat parte la revoluţie, vor avea o atitudine loială, faţă de noua administraţie. In vremuri ca acestea republicanii trebue să rămîie la posturile lor, pentru a întări republica".

*

Gibraltar. — Jachtul regal „Anelia" a sosit aci, la oarele 11.40 dim., avînd pe bord pe Regele Manuel, regina mamă şi curtea regală.

Ei au scoborît şi într'o trăsură închisă. s'au dus la vila de vară a guvernatorului.

De inchiriat două apartamente, unul în strada Armeană No. 8, compus din 3 odăi, bucătărie, atenanse; al doilea în stradela Armeană No. 8, compus din 4 odăi, bucătărie etc.

A se adresa proprietarului d. Andrei Bădărău, strada Armeană No. 3.

Licenţiată în Litere şi Filosofie

dispunînd de ore libere, doreşte lecţii particulare în institute sau familii.

Meditează şi elevi curs primar sau secundar.

Adresa, **D-ra M. N.—Sărărie 101,—Loco**

Dr. Cl. BLUMENFELD
AVOCAT
— Str. Brezoianu 5 bis —
BUCUREŞTI

AVIS

Comitetul ales de către iniţiatorii *„Băncei Iaşilor"*, pentru elaborarea statutelor societăţei, terminîndu şi lucrarea, sunt învitate persoanele cari au aderat la înfiinţarea acestei Societăţi să participe la subscrierea acţiunilor.

Subscrierea are loc la *Banca Naţională* de aici, unde se găsesc şi statutele noii Bănci.

Acţiunile sunt de 500 lei nominative. Odată cu subscrierea se depune un a conto de 30 la sută, adecă 150 lei de acţiune, conform cod. com. Celelalte vărsăminte se vor face în anul viitor, la epocele ce se vor fixa.

Subscripţia se va închide îndată ce întregul capital va fi acoperit şi cel mai tîrziu la 15 Octombrie a. c.

Gr. I. Buicliu, Director Cred. Fonc. Urban Iaşi.
Vasile Dimitriu, avocat.
G. S. Christofor, avocat.
V. I. Radu, Preşedintele Primei Soc. de Economie Iaşi.
Const. Marinescu, Directorul Băncei Naţionale Iaşi.

20 Septembrie 1910

INŞTIINŢARE

Subsemnatele: *Ecaterina Leonardescu* şi *Elena Leonardescu*, facem cunoscut, că considerăm ca falşă ori-ce semnătură a noastră pe cambii, acte, sub semnătură privată, conţinînd obligaţiuni băneşti, chiar dacă semnătura noastră este însoţită de semnăturile altor persoane, întru cît nici singure, nici cu alţii, nu am semnat asemenea acte, pe cari le considerăm ca nule şi neavenite.

De inchiriat

Un apartament compus din 4 odăi, Subsol, bucătărie diu casele d-lui S. Diamant din strada Păcurari 97.

Pentru Condiţiuni a se adresa d-lui Avocat M. C. Drăcşineanu strapa de jos No. 13.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
OCULIST-OPERATOR
Strada Stefan cel Mare No. 2 bis
(Casele Hirschensohn)
Consultaţiuni 3—6 p. m.

DE INCHIRIET

Magaziile No. 54 din strada Ştefan-cel-Mare, vis-á-vis de banca Naţională, cuprinzînd şi 3 camere la rîndul al doilea, sub sol, toate iluminate cu electricitate, în bună stare.

A se adresa str. Carol No. 12 la d-na Jora.

De inchiriat si de vînzare

o casă în strada Cogălniceanu No. 12 compusă din 4 camere, 2 antreturi, pentru stăpîni; 2 camere, bucătărie, ca atenanse, curte mare, grădină, pivniţă, camară de lemne.

A se adresa, Cişmeaua Păcurari No. 8

Case de vînzare

Se vinde pentru eşire din indiviziune, casele din Iaşi str. Tăutu 1, compuse din un corp principal de clădire, cu 8 încăperi, alte două corpuri mai mici, pivniţă, zemnic, grajd, şură, fîntînă, grădină, curte spaţioasă, etc.

Vînzarea are loc prin licitaţie la trib. Iaşi s. III, în ziua de *27 Septembrie*.

Strigările vor începe de la suma de 20,000 lei.

De Inchiriat şi de Vînzare

Casele strada Păcurari No. 27, foaste Vasile Placa, situata în centrul oraşului, compuse din 3 apartamente.

A se adresa la d-l Constantin Leppadatu, strada Lăpuşneanu 39.

CASA DE BANCA
MORITZ WACHTEL
— IAŞI, PIAŢA UNIREA 3 —

Inştiinţează pe onor. ei clientelă că de astă-zi înainte, ori-ce efect **este plătibil numai la ghişeurile casei.**

DE VÎNZARE

Mobile.— Porcelanuri,— Steclărie obiecte de gospodărie
I Cupea.—I Sanie cu poclit.—I trăsură a la Daumont şi hamuri.
LA VILLA NEUSCHOTZ
între 3—5 p. m.

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
Iaşi. *Str. de Sus No. 34*

Ocaziune rară Valoroasa carte de filosofie, literatură, ştiinţă şi arte de Const. Leonardescu, cu un cuprins de 487 pagini, ocazional desfacere, micul rest în loc de 8 lei trimet franco în toată ţara numai contra M. Postal de 2 lei 90 b. bucata.

Adresaţi comenzile d-lui Iosef Perlitz et Kesler str. Cismărie, No. 7 (visa-vis de Hală).

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 şi 18, compuse din cîte 7 odăi şi bucătărie şi atenanse şi separate fie-care apartament.

De inchiriat o casă cu 5 camere, antreturi bucătărie, magazie de lemne, ogradă spaţiaosă cu pomi roditori.

A se adresa: str. Săvescu No. 12.

Doctorul Demetriade

Profesor la facultatea de medicină

Intorcîndu-se în localitate, anunţă onor. sale clientele că şi-a reluat ocupaţiunele.

Consultaţiuni de la 1—4 p. m. şi 7 seara

Iaşi.—Piaţa Unirei 3.

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV

PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuinţează imediat **fără apă, fără săpun,** şi înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged şi catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conţine substanţe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici şi specialişti prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calităţile sale sup rioare şi constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iaşi — Str. Lăpuşneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi rogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Teoucin**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 6f

PONDOIR DÉPOSÉ Prix..... 6f50 **R. GARIEL** 2er, quai de la Mégisserie, PARIS
Adresser pour Poules et Faisans RATIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

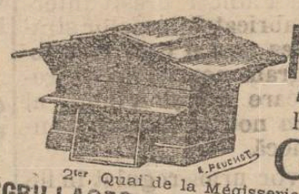

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f75

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2er, quai de la Mégisserie PARIS
Envoi franco de Catalogue

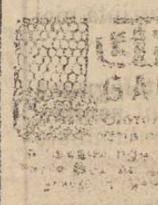

GRILLAGES GARIEL PARIS

PORTE-POTS En FONTE INOXYDABLE Prix 0f80 Raymond GARIEL 2er, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc
Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"
(ΑΝΚΡΑ)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1868.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurăţi din Romînia
LEI 9,847,800

Sumele asigurăţilor achitate în exercițiul la la 31 Decembrie 1908 s'au fost de 86, 92. Centrosete pentru un capital de franci 577,594,097 45|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'au plătit asigurăţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKRA" ineheie asigurări:
a) Cu de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Centre asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu rentire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cu de deces mixte cu şi fără dividende, cu sistrea de plata premiilor în caz de invaliditate asemănătoare şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări [illegible] *de branşe vieţei.*
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea de la

12 Oct.—4 Noem. 1910

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpăra

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz întreg	Lei	160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, şi Strada Primăriei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 1121 - Duminică 26 Septembrie 1910

In jurul unei Convenții militare

Două săptămîni de-a rîndul presa străină s'a ocupat de noi. N'am fost scutiți și de unele aprecieri răutăcioase, și chiar jignitoare, cu atît mai mult cu cît erau absolut nedrepte.

Era vorba de convenția militară încheiată de statul nostru cu imperiul turcesc, și pe care ziarul parizian „Le Matin", a denunțat'o ca o provocațiune la pacea Europeană.

Am așteptat mai întîi răspunsul guvernului în această privință, fiind singurul indicat a confirma sau desminți existența unei asemenea convențiuni.

Acum, cînd guvernul și-a făcut datoria și a făgăduit pe de-antregul acest fapt, care a alarmat atît de mult diplomația europeană, suntem datori să ne spunem și noi cuvîntul.

Socotim de perfect exactă desmințirea guvernului nostru și credem că în adevăr nu există nici un fel de convenție între noi și Turcia de natură a stabili o legătură militară între aceste două state.

Dar chiar dacă ar exista, întru cît o asemenea convenție ar turbura sau periclita pacea Europei?

Ni se pare curioasă, îndrăsneață chiar, alarma pe care presa străină și în deosebi presa franceză a făcut'o în jurul acestei chestiuni.

Curioasă, pentru că tendințele și manifestările noastre în politica externă, sunt îndeajuns cunoscute și și nu sunt de natură a surprinde pe nimeni, nefiind vorba de o schimbare de atitudine în această politică.

Îndrăzneață, pentru că suntem un stat independent, stăpîn pe actele noastre, și nu e permis nimănuia să se amestece în treburile noastre și să ne dicteze cum trebue să ne înțelegem interesele în politica din afară.

Statul nostru este adept al politicei triplei alianțe, este chiar asociat al acestei politice, în contra căreia Franța și Rusia au opus dupla alianță, tocmai în interesul menținerei echilibrului European.

Interesele noastre de Stat ne-au impus să avem privirea ațintită totdeauna spre centrul Europei, spre Austria și Germania, din pricina colosului popor slav de la nord și sud, reprezentat prin Rusia, Bulgaria și Serbia.

Șeful partidului junimist, d. Petre Carp, vorbind chiar anul trecut la discuția mesagiului asupra politicei noastre externe, a accentuat cu experiența și cunoștințele sale, necesitatea ce avem de a fi vecinic atenți asupra tuturor manifestărilor slave, în politica lor de afară.

Și atunci, dacă nu e un secret pentru diplomația Europeană, legătura politică dintre România și Statele din tripla alianță, în scopul apărărei sale față de popoarele slave ce o înconjor pe trei laturi, cu atît mai mult nu poate să o surprindă posibilitatea unei legături de arme cu imperiul Turcesc, care se găsește în bună parte în aceiași situație, față pe tendințele manifestate în potriva acestui stat de slavii din Macedonia și Bulgaria sub încuragiarea slavilor de la Nord.

Dar nu e numai atît.

In Macedonia, focarul de lupte sîngeroase între naționalitățile care o compun, noi Romînii avem mari interese naționale. Aceste interese imperiul Turcesc le-a înțeles și apreciat și noul regim politic din Turcia, le-a pus pe un picior de egalitate cu interesele celorlalte naționalități. Faptul acesta a fost de natură să excite sentimentul invidiei grecilor și Bulgarilor, cari dușmănesc pe Turci tot atît cît dușmănesc populația românească de la Pind.

Turcia, e încunjurată, și la sud și la nord, de două state, cari îi produc zilnic nemulțumiri și cari la orice moment ar fi gata să o pună în răsboiu crîncen cu dînsele.

Rezultatul unui asemenea răsboiu nu ne-ar putea fi indiferent, căci ar avea efect direct asupra soartei popoarelor din Macedonia.

Și cum Bulgarii pretind drepturi exclusive asupra Macedoniei, se înțelege de la sine că Romînia va fi chemată să-și spună cuvîntul seu, iar pentru ca să și spună cuvîntul cu efect—va trebui să iee parte de la început la desfășurarea evenimentelor.

Ori atunci se explică perfect necesitatea unei înțelegeri între noi și Turcia, în cazul unui conflict între acest stat și Bulgarii încurajați de Ruși.

Că nici Rusia, nici Bulgaria, nici Franța chiar, nu pot fi mulțumite de sprijinul puternic pe cari noi l'am da Turciei în asemenea împrejurări critice, lucrul se explică de minune. Rusia și Bulgaria, văd în noi o barieră serioasă a pretențiunilor lor în Balcani—iar Franța, ca amică aliată Rusiei își dă seama de greutatea sprijinului ce e datoare să acorde aliatei sale, față de o asemenea convenție militară.

Dar ce ne privește pe noi interesele acestor State? Din punctul lor vedere—o asemenea convenție poate să fie dăunătoare.

Pentru noi însă, e admirabilă și dacă pînă azi nu a existat de cît în imaginația unora, ar fi de dorit să existe în realitate.

Nenorocit domn

Cînd în noaptea de 3 spre 4 Ianuarie deputații unioniști, duși de inspirațiunea de moment a lui Pisoschie, care scotocind focul în sobă și necăjit că nu se înțelegeau asupra candidatului la domnie, după o pauză de cîte-va clipe, rosti numele lui Cuza, vice-președintele adunării elective, de sigur că nu s'a gîndit că va soroci prietenului său, ajuns domn, o soartă așa de vitregă.

Frămîntările politice ale adunării elective au scos la iveală persoana lui Cuza, punînd în capul țării pe omul, care trebuia—ca Romîn—să întrupeze aspirațiunile Neamului. Colonelul Cuza ajuns domnitorul Cuza nu și-a putut stăpîni păcatele omenești legate de pumnul de țărînă, ce e omul; dar a știut să pună duhul lui în întreaga închegare a Romîniei de astăzi. Și dacă astăzi urmașii săi, după jumătate de secol scot din cutele istoriei persoana lui Cuza, este că văd în Domnitorul Cuza întrupătorul unei idei scumpe neamului.

Și de o dată vedem acest lucru singular, dar plin de învățăminte. In capul celor ce s'au gîndit să veșnicească în bronzul etern chipul nemuritorului Cuza, a fost un boer de viță, nume domnesc, pilduind prin aceasta că în fața necesității faptului istoric, cei ce însuși au fost o verigă dureroasă și plină de tragedii ale acestei necesități, au știut și știu să desprindă din rostul vremei persoana făptașului de duhul lui.

Boerimea țării, care și-a văzut închis pentru totdeauna drumul la domnie prin alegerea lui Cuza, a luat acest fapt ca o îndeplinire istorică a unei misiuni dumnezeești, și trecînd peste omul, care prin persoana lui a stîrnit patima luptelor politice din timpul său, s'a gîndit că e o datorie sfîntă de neam și țară, ca din domnitorul Cuza să aleagă faptele lui, intențiile lui, misiunea lui istorică, și s'o întrupeze în bronzul etern pentru a se arăta generațiunilor tinere, care trăesc prin ideia lui Cuza, fără să-l fi văzut, fără să-l fi auzit, fără să-și fi legat de chipul domnitorului patima mînei de pămînt.

Și nici că se putea ca să nu iasă din sînul acelei boerimi de rasă, care a înscris la activul ei toate paginile vieții istorice și politice ale neamului nostru, ideia cultului trecutului prin oamenii săi. Boerimea noastră nu poate vedea de cît în bine tot trecutul țărei noastre, căci e opera lor istoria neamului romînesc. Poporul e anonim în gloata lui; personalitatea în istorie e atributul clasei diriguitoare cu șeful statului în frunte. Iar dacă Cuza a lărgit bazele acestei vieți politice, nu a făcut surpînd boerimea, ci mărindu-i și lărgindu-i bazele spre binele neamului, făcînd să cheme la viața publică și alte elemente nouă și dornice de traiu, ca și vechea boerime. Opera lui Cuza a fost de înălțare a neamului, nu de înjosorire.

Dar Cuza a fost om; ochii lui pe mulți i-a pătruns cu căutătura lor; gura lui pe mulți i-a mustrat pentru faptele lor; glasul lui a înălțat pe unii; a scoborît pe alții, ținuta lui a fost după oameni, iar mînile lui, picioarele lui le-au simțit unii, cînd ca desmerdare, cînd ca... dat afară.

Urmările fizice ale persoanei lui Cuza, luatul de spete, mustratul cu gura, datul afară pe scări, mîndreța staturei sale, nici azi nu le uită unii din acei ce au avut parte din ele. Și din acest fond material—dar trecător—al omului cît trăește a fost dat cu burghezia politică, pentru care a luptat Cuza să-i rîdice vaza, să se vază luînd o ținută politică de ponegrire memoriei marelui domn. Și pe cînd boerii, loviți în bazele ființei lor politice, dau tributul de recunoștința marelui Voevod, șeful partidului liberal, legînd o veche ură personală a bătrînului fost secretar a lui Cuza, să mînjască în fața istoriei numele și fala faptelor marelui domn.

Iar cînd Iașii, orașul care a înțăles misiunea cea mare a lui Cuza, și și-a sacrificat pentru țară situația sa de capitală, vin astăzi și cer să se pue în cel mai bun loc—piața Unirei—statuea lui Cuza, ura veche a partidului liberal se pune de-acurmezișul acestei sfinte datorii, pilduind urît în ochii tinerimei, pînă unde duce dușmănia politică.

Pentru cei care am deschis ochii sub domnia lui Cuza, sau cari trăim numai cu numele și faptele lui, cerem să se limpezească în fața istoriei adevărul și valoarea persoanelor ce au înfăptuit Romînia modernă, și la sentimentele unui oraș întreg, a unei țări chiar, să se lese libera sa manifestare pentru proslăvirea celor ce au bine meritat în ochii țării.

E greu însă de cerut sentimente superioare de la acei ce și-au făcut din ponegrire o meserie, din insulte o armă și din necinstire o tactică.

***

Incă o măsură dăunătoare Școalei

Adică măsura în formă n'ar fi rea. Dar avînd în videre oamenii de la care vine și antecedentele acestora, nu putem avea altă părere.

Istă despre ce este vorba:

Se svonește că conferințele generale ale membrilor corpului didactic primar vor fi desființate și vor fi înlocuite prin cursuri de vacanță, ținute de *membri destoinici* ai cursului primar, cari *vor fi plătiți* pentru aceasta și la ele vor fi obligați a lua parte suplinitorii, ajutorii de învățători și în general acei membri ai corpului didactic, care *se vor găsi că au nevoe* și cari înainte se trimeteau la cursurile de repetiție.

Că la conferințele generale se pisa apa în piuă și cei mai mulți membri nu trăgeau nici un folos, este prea adevărat. Dar svonul despre noua măsură indispune pe foarte mulți învățători. Nu pentru că, fiind slab pregătiți se tem că vor fi trimiși la cursurile aceste pentru a se întări în arta de a instrui sau a educa. Dar, se tem că fiind de altă coloare politică să nu fie loviți, ceea ce s'a întîmplat de multe ori. La noi, aceste două noțiuni, a face politică și a fi destoinic, sunt sinonime Incă nu s'a văzut ca cine-va să fie recompensat pentru meritele sale didactice. Dacă nu faci politică, ești slab. Cel puțin aceste sunt vederile partidului, care astă-zi deține puterea. El calcă totul pentru a satisface pe partizanii săi.

Un exemplu. Era în vara anului cu răscoala. Un învățător atrage atenția revizorului scolar, dintr'un oraș demunte, că în comisiunea examinatoare a particularilor figurează și numele unui coleg care mai fusese. Știți ce-i răspunde revizorul școlar?

— Crezi c'am să te pun pe d-ta!

Iată ce a răspuns profesorul, pus revizor pentru răscoale, socialist, maior peste armată, sculptor, etc.

Și încă cîte altele!

Ce și-au zis acuma partizanii actualului Ministru de instrucție? Mîine, poimîne, nu vom mai fi la putere. Avem multe simpatii cu noi: pe învățători îi avem cu activitatea extrașcolară, pe preoți cu cea extrabisericească, pe amîndoi cu înaintările pe loc, etc.

N'ar fi rău să mai ciupim cîteva și cu această ocazie: în conferințele generale să nu fie obligați a lua parte de cît cine vom vrea noi să fie pedepsit și să nu-i predee cursuri de cît iarăși cine vom crede noi. Cu chipul acesta avem simpatia celor pe care îi scutim, și a celora pe care îi favorizăm, iar pe de altă parte avem ocazia să ne răzbunăm pe cei cari nu sunt partizanii noștri.

Cunoaștem noi apucăturile „didactice" ale acestor domnișori! In arta de a inventa fel de fel de formule pentru a satisface pe partizanii politici, nimeni nu-i întrece. Cînd se va face istoria învățămîntului nostru primar, istoricul nepărtinitor va trebui să pue pentru ministeriatul d-lui Haret, caracteristica: arta de a inventa formule pentru a satisface pe partizani. In aceasta se rezumă toată politica școlară a d-lui Haret. Incolo dezastru. Acțiune distrugătoare. Căci pentru cercetătorul emancipat de ori-ce prejudecată, nici o măsură sau lege votată în timpul liberalilor de astăzi, nu apare cu adevărat folositoare mulțimei, masei poporului, sau mai bine zis, toate în aparență par a fi folositoare, dar în fond sunt vătămătoare, opresc în loc ori ce progres.

Intr'adevăr, să nu luăm de cît un simplu caz Toată lumea știe că pentru ca să fie cineva bun grădinar, de pildă, trebue să aibă noțiuni de grădinărie, de botanică, etc., în primul loc Ei bine, în programa școalelor normale nu s'au întrodus încă noțiunile elementare despre sufletul copilului, fără de care cineva nu poate să fie învățător iscusit.

Și de la dl. Haret ne așteptam la mai mult. Dintre Miniștrii cari s'au succedat la Ministerul de Instrucție de vre-o 15—20 de ani, d-sa a condus acest minister mai multă vreme și apoi d-sa este *„omul școalei"*.

Timpul și spațiul nu mi permit de a mai vorbi de alte rele de care sufere școala noastră primară și pe care am fost în drept să ne așteptăm de la d. Haret să le curme, cum este bunăoară exaltarea activității extra școlară, scurta durată a școlarității, desacordul ce există între cantitatea de materii și numărul claselor școalei primare, nepotrivirea ce este între program și felul ocupațiilor ce le au locuitorii din circumscripțiile școlare, etc., chestiuni foarte importante, pentru că de la rezolvirea lor atîrnă starea întreagă a locuitorilor acestei țări, care cam de mult așteaptă o îndrumare sănătoasă.

Dascalu Pintilie

OAMENI ȘI LUCRURI

Fracul și bluza

Se pare că în momentul de față lașul are două mari actualități: acea a „Pieței Nouă"—destinată statuiei lui Cuza-Vodă în contra unanimei păreri care reclama Piața Unirei—și greva chelnerilor, pe tema controlului sanitar.

Despre această din urmă actualitate vrem să vorbim, deși — mărturisim—n'o cunoaștem de cît din ziar, căci împrejurările nu ne-au îngăduit răgazul de a vedea interesantul spectacol al berăriilor, cafenelelor și restaurantelor fără personal, ca niște temple pustii, părăsite de preoții lor.

E o pagină,—o pagină goală— în cartea lașilor, vederea atîtor localuri publice închise la o oară cînd viața orașului abia începe, căci progresul ne-a adus și nouă ceea ce fatalmente trebuia să vină: o viață nocturnă, o viață de cafenea, o viață în care chelnerul joacă rolul esențial—și une ori chiar diferite și variate roluri.

Ce anume roluri poate juca această categorie socială, ar fi prea mult de spus și poate nu e acum momentul bine ales s'o apunem,—acum cînd chelnerii se află într'o luptă grea, pe viață și pe moarte, o luptă în care medicul primar — tocmai el!—joacă rolul unui microb distrugător.

E adevărat că, răspunzător de bunul mers al sănătății publice, medicul primar a pornit lupta de exterminare cu cele mai bune intențiuni.

Impunînd bluza și șorțul în oarele de serviciu, s'a gîndit a garanta consumatorilor un grad de curățenie mai mare de cît cea obișnuită. Nu s'a gîndit însă că va atinge susceptibilități — acolo unde toată lumea e aproape convinsă că *nu există* nici o susceptibilitate: în sufletul acelei speciale categorii sociale,— clasa chelnerilor.

Cîtă vreme aceștia comunicau cu toată lumea, fără a li se impune o anumită uniformă umilitoare,—ei puteau avea iluzia unei oare-cari libertăți; dar bluza și mai cu seamă șorțul sunt simboluri degradătoare, sunt insignii cari înfierează ființa lor și par a le spulbera cea din urmă licărire de speranță, că s'ar putea prenumăra socialmente, între ceilalți oameni cu cari comunică.

E o prejudecată, dar care are scuza de a părea rațională și lupta în contra aservirii, în contra degradării, sub ori-ce formă s'ar da, nu poate fi prea antipatică. Iar faptul că chelnerii s'au oferit să poarte fracul—cîte mizerii nu ascunde această uniformă neagră!— probează numai că ei sunt în căutare de a da o altă expresiune aceleiași tendinți,—de a garanta curățenia. Dar oferta lor n'a fost norocoasă și acei cari frequentează cafenelele nu vor avea mulțumirea estetică de a se vedea serviți de purtători ai fracurilor negre.

A cui va fi reușita?

Intre reprezentantul higienei și între atîtea zeci de proletari, soți și părinți de familie,—cui să dorim succes? Ne e simpatică lupta medicului primar,— dar nici rezistența atîtor oameni nevoiași care-și apără ultima rămășiță de „demnitate" nu ne lasă indiferenți.

... „Iar microbii"? Veți întreba.

Sunt, domnule medic primar, atîtea locuri în Iași, atîtea localuri publice și private, atîtea servicii și chiar atîtea autorități, de unde n'au fost încă stîrpiți...

Rodion

Petru Krapotkin și Georg Brandes

Mai drept ar fi fost, poate, să întitulăm articolul de față: „Sacha Krapotkin și Georg Brandes", — căci e vorba de o scrisoare pe care bătrînul critic danez Georg Brandes a adresat-o nu de mult domnișoarei Sacha Krapotkin, fiica vestitului scriitor rus, prințul-anarhist Petru Krapotkin, stabilit de multă vreme la Londra.

Revoluționarul - teoretician este un vechiu prieten al celebrului critic și acesta a petrecut multe ore plăcute în casa celui dintăiu. El cunoaște de aproape pe tînăra domnișoară Sacha și aceasta i-a trimis cîndva o lungă scrisoare „pe două spre-zece pagini", pe cînd Brandes se afla bolnav în spital.

Drept recunoștință, criticul îi trimite la rîndul său, o lungă sarisoare care însă n'a rămas o simplă scrisoare particulară, ci a fost dată publicității în suplimentul literar al unui mare ziar german, de unde traducem fragmentele de mai jos.

Brandes, sceptic, pesimist, stabilește diferența de temperament între Krapotkin și dînsul, pînă a atinge alte probleme.

„Dragă Sacha, dacă m'ai cunoaște mai de aproape, te-ai minuna văzînd cîtă deosebire este între papa și între mine.

Papa iubește oamenii și crede în ei. Eu — îi țin cît mai la distanță și nu mă încred de fel întrînșii. Dacă ar fi să vorbesc cinstit — așa cum trebue să vorbim — și mărturisi că — natural cu oarecari excepțiuni — desprețuiesc oamenii. Papa crede în bunul simț și în inima cea bună a masselor și nu știe nimic doară despre acei oameni cari trăesc ca parazîții pe seama altora și fac să perziste în veci comedia oficială.

Eu le doresc masselor soarta cea mai bună și nici nu mă lasă nepăsător nevoia lor, mizeria lor, — dar văd mulțimile împestîndu-se unele pe altele cu prejudecățile lor speciale și nu mă aștept la lucru mare din partea generozității lor...

*

„...Intru cît privește pe așa numiții învățați, îmi vine greu să-mi exprim sentimentele mele despre dînșii. Dar după părerea mea, însușirea de căpetenie a celor mai mulți dintre ei constă în a fi — maimuțe...

Cum să nu fie cineva dezgustat, cînd s'a putut convinge că cea mai mare parte dintre ei, acei cari dau tonul așa zisei „opinii publice" în toate orașele mari, laudă pe cutare, numai ca să supere pe celalt; iar față de orice apariațiune merituoasă se înfășoară acum în mantia indiferenței, — acum își dau concursul unei opere de nimicire, cînd parola este dată în acest senz, iar față de o apariațiune identică, sau chiar ceva mai tîrziu față de apariațiunea odinioară neluată în seamă, se arată entuziasmați, cad în extaz, nu mai contenesc a cita numele scriitorului, a produce citate din opera lui, a-l proclama drept cel mai mare, drept unicul, supremul, neîntrecutul...

Am trăit de-ajuns ca să văd pe Victor Hugo tratat cu nespusă nepăsare, trecut cu vederea, mulți ani de-a rîndul, chiar în organe ca „Revue des Deux Mondes", batjocorit ca talent și caracter, — și să-l văd apoi înălțat, slăvit, admirat și adorat ca o ființă superioară, ca un părinte ideal și la urmă, pur și simplu divinizat.

Am văzut muzica lui Wagner înlăturată cu batjocură, am fost martorul persecutărei lui în ziare foarte însemnate; am asistat apoi la prețuirea lor, la adorarea și apoteozarea lui.

Am urmărit cu compătimire lupta

pasionată a sărmanului Nietzsche pentru o fărîmă de glorie; l'am văzut obijduit, torturat, iar la urmă cuprins de nebunie sub impresiunea indiferenţei publicului din Germania şi din străinătate. Am văzut apoi — după scurtă vreme, cînd spiritul lui naufragiat, se scufundase în noaptea cea de-apururi, — operele lui trecînd din mînă în mînă, — chiar în mîinele acelora cari nu erau în stare să scruteze adîncimile lor; am văzut pe neaşteptate faima lui coprinzînd toată Germania, crescînd de la o glorie germană la una europeană, — apoi universală, pînă cînd, au ajuns lucrurile acolo, că astăzi nu mai poţi deschide o carte germană, franceză, engleză, italiană, spaniolă, rusă sau americană, în care să nu-i se pomenească numele, să nu i se amintească gîndirile adeseori reîmprospătate fără sare, redate fără duh, măcinate ca greuatele, stoarse ca lutul.

E pur şi simplu copilăros a susţinea că aceasta însemnează triumful geniului; că acei cari adoră astă-zi, sunt alţii de cît acei cari dispreţuiseră ieri; că odinioară, fu bătrîneţea îndărătnică iar acum generaţia tînără care, însufleţită, i-aduce răsplată. O, nu! Ar fi mîngîierea cea mai neroadă. Sunt aceleaşi feţe omeneşti, cari apar în amîndouă rolurile, — şi indiferenţa trufaşă şi entuziasmul zgomotos. Numai cît avea atunci alt nume de cît poartă astăzi.

Acum se plimbă în automobil, — atunci umblau în birji; dar în sufletele lor se aseamănă aidoma, ca două progenituri de momiţe. Au ascultat o anumită parolă, s'au supus unei mode anumite. Dar sunt o singură grupă,—una şi aceeaşi".

. . . . . .

Ca să scrie şi să judece cu atîta asprime îmbătrînitul cugetător şi observator trebue să fiie smărît de vasta lui experienţă în materie, — el care era cîndva optimist ca ori-ce apostol!.. **As.**

CRONICA RELIGIOASA

Catolicismul şi ortodoxismul

Cele ce se petrec actualminte în Portugalia şi erau să se petreacă cît pe ce la fel puţin mai înainte şi în Spania — dar încă nu-i vremea trecută pentru aceasta—toate acestea ne dau prilejul a face un studiu comparativ între cele 2 religii creştine: catolicismul şi ortodoxismul—în trăsături generale şi pe cît posibil într'un articol de ziar.

Revoluţia actuală din Portgulia cu resturnarea monarhiei şi întronarea republicei se datoreşte exclusiv domniei oligarhice şi tiranice a *clericalismului catolic.* Acesta punînd stăpînire pe ţară şi monarhie, de mult timp şi-a făcut de cap, apăsînd cu tiranie poporul, ţinîndu-l în robie şi opunîndu-se cu îndărătnicie ori cărui curent democratic, ori-cărei idei nouă şi ori-cărei mişcări culturale, utilă mulţimei.

Toate acestea au dus ţara spre prăpastie, au exasperat poporul şi l'au împins la revoluţie.

La fel este şi în Spania şi nu se ştie dacă curînd nu va izbucni şi acolo revoluţia contra tiraniei clericale, care înăduşă ori-ce avînt al poporului spre progres şi libertate. Dovadă serveşte recentul caz Ferrer.

Dar istoria se repetă. In trecut multe lupte şi vărsări de sînge au fost în occident din cauze analoage; multe prefaceri în istoria popoarelor au urmat acestora. Un exemplu: Polonia şi-a perdut fiinţa ca stat şi individualitatea naţională din cauza clerului catolic.

Pe cînd în *ţările ortodoxe* nu s'au petrecut şi nici nu se vor petrece asemenea lucruri, din cauză că religia ortodoxă este prin excelenţă democrată, este a poporului, infiltrată de veacuri în sîngele naţiunei, identificîndu-se una cu alta, bucurîndu-se şi suferind de o potrivă împreună.

In *ţara noastră,* în special, în trecut marii lerarhi ai ţerei, de multe ori chiar şi conducători politici de fapt, ca şi umilii preoţi de la oraşe şi sate, eşiţi chiar ei din sînul poporului, au fost tot-deauna alături de popor, în duhul poporului, simţind şi suferind la fel.

La ori-ce avînt, la ori-ce mişcare spre cultură, spre lumină, spre progres, găsim în frunte pe conducatorii bisericei noastre.

Şcolile se întreţineau din fondul bisericesc. In pridvorul ori în jurul bisericei, pe prispa sau şura din jurul casei preotului şi a dascalului era şcoala. Aceştia de bine de rău, erau singurii luminători şi învăţători ai poporului — de unde şi până astăzi membrii corpului didactic se mai numesc şi dascali.

Traducerea cărţilor în limba poporului, tipărirea lor, tipografiile, conservarea deci a limbei şi a neamului se datoresc în trecut numai clerului nostru ortodox. La vremuri de nevoe, de invazii de duşmani, se deschideau largi porţile bisericilor şi a mănăstirilor celor ce cereau acolo refugii şi azil.

Conducătorii bisericei de multe ori se puneau în fruntea poporului şi înfruntau şi înfrînau prin atitudinea lor cerbicia şi nelegiuirile autorităţilor lumeşti. De multe ori în fruntea treburilor politice şi judecătoreşti ţineau şi dădeau dreptate poporului obijduit. Un Veniamin Costache ca şi mulţi alţi lerarhi sufăr persecuţii şi surghiunuri, apărînd drepturile naţiei şi ale poporului. Un popă Şapcă la 1849 se luptă pentru libertatea poporului cu sabia într'o mînă, şi cu crucea în altă mînă.

In prezent, ca şi în trecut, *fraţii Ardeleni şi Bucovineni* îşi menţin cu vigoare naţionalitatea numai prin ajutorul conducătorilor bisericeşti de acolo.

Poate că şi *fraţii Basarabeni* ar fi fost treziţi la lumină şi deşteptaţi la o viaţă politică romînească, dacă ar fi fost sub jugul unei ţări cu o religie contrară cu a lor, căci duşmanul religios te aţiţă şi te deşteaptă; dar aşa ortodoxismul rusesc—cu care deja eram deprinşi şi în dese atingeri—s'a contopit uşor cu acel romînesc, făcîndu se una.

Iar dacă la noi în ţară astă-zi clerului i-a scăzut mult din gloria trecută, cauza-i pe de o parte, că toate celelalte tinere instituţii ale statului, favorizate de împrejurări, şi-au luat un avînt prea repede s'au lăsat în urmă pe bătrîna biserică, de care acum par-că nu mai au nevoe şi par că nici chiar vor să mai ştie de ea; dar căreia nu-i pare rău, bucurîndu se ca o mamă bună şi duioasă de progresarea şi mărirea fiilor sei.

Iar pe de altă parte, dacă azi clerului i-a scăzut mult şi din respectul ce i se da în trecut, aceasta poate n'ar mai fi, dacă clerul ar fi mai puţin *hrăpăreţe şi lumareţ.*

Dar ori cum ar fi, cu acestea clerul nostru ortodox îşi face mai mult reu sie însuşi personal, iar nu poporului şi naţiei întregi, ca clericalii din Portugalia şi Spania!

Ezechil.

Litere-Ştiinţe-Arte

Profesorul Leyden era dintre cei mai populari medici străini la noi în ţeară. Popularitatea dată din vremea boalei Principelui Ferdinand, cînd profesorul fu chemat în consult. Pe atunci Ernst von Leyden avea o reputaţie mondială, căci fusese de multe ori chemat în consult la Curţi străine, cu deosebire în Rusia. In anii din urmă, retras de la catedră pentru limită de vrîstă, purta titlul de profesor onorific şi se ocupà escluziv cu cercetări în domeniul cancerului.

Pe urma lui rămîn importante „Memorii" din care s'au publicat fragmente. Intre altele acel relativ la „apetitul fostului cancelar de Bismarck":

Intr'o zi profesorul fu chemat în consult de către medicul curant al cancelarului. Bismarck era convins că avusese în timpul nopţii un mic atac de apoplexie. Leyden avu multă greutate să-l convingă că nu fusese nici o apoplexie, ci numai consecinţele naturale ale unui ospăţ foarte copios.

In adevăr Bismarck, în ajun, sfîrşise masa înghiţind opt ouă tari şi o cantitate enormă de îngheţată.

Anul trecut profesorul Leyden primi o grea lovitură morală. El figură pe lista profesorilor compromişi prin faptul că se dovedise că obişnuiau să atragă clientelă prin ajutorul unor misiţi, lucru considerat ca infamant.

Afacerea însă fu înnăduşită, cu toată rigoarea pe care o manifestară la început consiliul profesoral din Berlin şi justiţia.

*

De la 29 August pînă la 6 Septembrie viitor va avea loc al patrulea congres al uniunii internaţionale pentru cercetări solare. Congresul se va ţinea pe muntele Vilson, în California, la observatorul dirigiat de profesorul Hale.

*

Actualminte are loc la Berlin congresul internaţional pentru studiul bolilor mentale.

*

Guvernul german acordă o mare atenţiune expoziţiunii internaţionale de higienă care se va organiza în anul viitor la Dresda. Vor fi invitate toate universităţile.

*

Un francez, dl. L. P. Raneteau, sub impresia unui articol al lui Em. Faguet, în care se constată o mare negligenţă de exprimare a tinerilor scriitori, o nesiguranţă în privinţa mînuirei limbei lor, datorită—spune cunoscutul critic— necunoaşterei limbei latine, propune, ca înlocuitoare a limbelor clasice în şcoli limba *Esperanto.* Avantagiile ei sînt: că seamănă mult cu latineasca, şi că spre deosebire de aceasta, se învaţă în foarte scurt timp. Nu ştim dacă va fi luată în seamă această propunere; în tot casul, sîntem siguri, liceenii noştri ar primi-o cu braţele deschise.

*

In ziua de 2 Oct. st. n. s'a inaugurat în localitatea La Ferté—Milon, statua lui Racine copil. Opera aceasta e datorită sculptorului Hiolin, care n'a avut fericirea să şi-o vadă terminată. Un tînăr artist dl. Jean Desconts a reluat şi a sfîrşit opera regretatului sculptor. La festivitatea inaugurărei, a vorbit şi Jules Lemaître.

*

E interesant a se şti, cîţi kilometri parcurge într'un an de zile, o locomotivă de drum de fer. Asupra acestui lucru, ne lămureşte revista pariziană *Les Annales,* în ultimul său număr. In Statele Unite, o lokomotivă parcurge o distanţă anuală de 34,358 klm.; în Anglia: 27,031 klm.; în Franţa: 24,339 klm.; în Italia: 24,339; în Belgia 20,469; în Germania 19,110 klm.; în Austria: 19,064 klm.

*

Şantierele din St. Nasaire, au lansat în mare un enorm vapor, nou construit, *Franţa,* destinat pentru traversarea Oceanului Atlantic; el va face drumul Havre-New York. Noul vas maritim are o lungime de 218 m. şi o lărgime de 23; posedă 6 punţi suprapuse, şi poate transporta 2000 de călători; vasul e înzestrat cu 4 helice. In construcţia sa au intrat 11 milioane kgr. metal; lucrările au fost incepute la 20 April 1909 şi terminate la 20 Sept. 1910.

*

Ziarul milanez „Giovane Italia" a jucat o farsă cenzurii care e de o decenţă şi pudoare excesivă. Ziarul combătînd aceste excese, manifestate cu deosebire în vremea din urmă, a citat anumite pasagii din Biblie şi din „Dialogul lui Lukian". Urmarea fu că procurorul găsi pasagiile destul de indecente şi deschise ziarului proces de atentat contra moralităţii publice!

*

In „Le Journal" un medic publicist apără din nou în mod călduros preparatul Ehrlich 606, arătînd că profesorul Hollopeau n'a avut dovezi serioase pentru combaterea preparatului şi, cu atît mai puţin pentru recomendarea „hectinei" franceze.

In ce priveşte argumentul şovinist că Ehrlich ar fi german, „Journal" arată că savantul e evreu din Bohemia, nu din Germania, iar asistentul Hata este japonez.

*

Se pare că preparatul „Ehrlich 606" prezintă un interes deosebit pentru ţările unde bîntue malaria,—prin urmare şi pentru noi.

In No. 39 din „Deutsche Mediz. Wochenschrift" d-rul Werner arată că experienţele sale i-au dovedit că preparatul Ehrlich este foarte eficace în combaterea malariei în diferitele ei forme. Preparatul lucrează repede şi se introduce tot pe cale de injecţiuni.

STRUNA ZILEI

CHIRURGIE...

Profesorul E. Juvara va inspecta brutăriile, avînd delegaţiune specială în acest scop.
Ziarele.

Dac'ar fi în toată ţeara
Inspectori de brutărie
Ca profesorul Juvara,—
Ar tăia în... carne vie!

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la această dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ Se vorbeşte că ministerul instrucţiunii va desfiinţa conferinţele generale ale corpului didactic primar.

Conferinţele vor fi înlocuite prin cursuri de vacanţă, la care vor fi obligaţi a lua parte suplinitorii, ajutorii de învăţători, precum şi toţi membrii corpului didactic primar, care se vor găsi că au nevoie de cursuri de repetiţie.

❑ Cazurile de febră tifoidà, după cum am spus eri, se înmulţesc din nou în localitate.

Pe ziua de astăzi este de inregistrat un caz mortal: Rebeca Pascal, soţia cărciumarului Pascal din strada Lozonschi, care suferea de febră tifoidă, a incetat din viaţă.

❑ **Ministerul instrucţiunei publice a exclus pentru totdeauna din învăţămînt, pe învăţătorul D. Scînteie, de la şcoala din Pueşti, judeţul Tutova.**

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei a intervenit la ministerul instrucţiunii publice, pentru a construi o biserică în Ungheni.**

❑ **Intr'un sanatoriu din localitate s'a săvârşit din viaţă, după îndelungate suferinţi, d. I. Paladi, fost judecător supleant şi jude de ocol în Iaşi.**

❑ **Mişcarea în corpul telegrafo-postal se va face pe ziua de 1 Octombrie c.**

D. Gabrielescu va fi numit sub director al poştelor.

❑ **Batalionul IV vînători din Iaşi şi batalionul VIII vînători din Botoşani, vor fi în ziua de 3 Octombrie la Trg.-Frumos pentru a face exerciţii cu căpitanii din corpul IV, aspiranţi la gradul de maior.**

❑ **Ministerul de răsboiu a luat decizia ca tinerii cari cer intervenţia ministerului spre a fi primiţi în o şcoală militară străină, nu pot dobîndi această intervenţie de cît după ce vor depune examenul de admitere în şcolile militare romîne, potrivit regulelor acestor şcoli, şi dacă vor îndeplini şi celelalte condiţiuni pentru a se duce în străinătate pe socoteala lor.**

Tinerii netrimişi de minister, cari urmează şcoale militare străine, pe socoteala lor, fiind autorizaţi sau nu de guvern, nu pot nici odată să ceară vreo soldă sau să adreseze vreo cerere ministerului de războiu romîn, cît timp ei vor figura în cadrele unei armate străine.

❑ Având în vedere, marele, număr de elevi cari au rămas neînscrişi la şcolile statului, un grup de profesori secundari au luat iniţiativa înfiinţărei în localitate a unui *„liceu externat"* de băeţi.

Vestea a fost primită cu bucurie şi de elevi şi de părinţi, căci un asemenea liceu umple un gol bine simţit în cultura Iaşului.

De oare-ce cursurile vor fi deschise la 1 Oct. sfătuim pe părinţi a se grăbi cu înscrierile, care—spre onoare Iaşului, trebue s'o spunem—promit a fi extrem de numeroase.

❑ Curtea de casaţie în secţiuni-unite a stabilit eri o jurisprudenţă în materie de impozit.

Profesiunile libere se ştie că plătesc ca impozit o taxă proporţională cu chiria.

In legea patentelor se zice că numai cei cari plătesc un impozit fix plătesc şi zecimele pentru judeţe şi comună.

Chestiunea ce s'a pus după două divergenţe, înaintea secţiunilor unite ale înaltei Curţi de casaţie, era dacă impositul ce-l plătesc profesiunile libere e considerat ca impozit fix sau ca impozit proporţional, căci în cazul dintăi profesiunile libere vor plăti şi zecimile iar în cazul al doilea nu vor plăti.

Inalta Curte a stabilit că impozitul ce-l plătesc profesiunile libere trebue considerat ca un impozit fix. Deci, profesiunile libere vor plăti, cum s'a plătit şi pînă acum zecimele judeţene şi comunale.

Această chestiune se ridicase de d. avocat Sadoveanu fost procuror la înalta curte de casaţie.

❑ In consiliul de miniştri, ce s'a ţinut alaltă eri după amiază, s'a dlscutat asupra mişcărei în magistratură ce se va face în curînd, asupra mişcărei în personalul superior al poştelor ce se va face pe ziua de 1 Octombrie şi asupra unor proecte.

❑ Eri s'au adunat la direcţiunea comerţului din ministerului industriei toţi secretarii camerelor de comerţi din ţară spre a discuta asupra modificărei legei burselor. Discuţiunile se vor urma sub preşidinţia d-lui inginer Puşcariu, directorul serviciului comercial.

❑ Sistemul detaşărilor în învăţămînt inaugurat pentru prima oară de d-nul Haret a atins culmea la Gimnaziul din Vaslui.

Fostul profesor de romînă la acel gimnaziul d. N. Neagu, licenţiat în şt. fizico-chimice, a fost trecut la orele de istorie, geografie şi gimnastică, de oarece catedra de romînă, a fost ocupată de un tilular. In acelaş timp este detaşat la Bîrlad, menţinut însă în stat la Vaslui. Dacă s'a mai văzut până acum un suplinitor detaşat!

In locul său la orele de istorie, geografie şi .. *gimnastică* a fost detaşat Părintele Grigoriu, licenţiat în teologie şi institutor titular de limba romînă, la şcoala profesională din Vaslui.

Ce nostim ar fi să-l vedem pe Părintele Director arătînd elevilor moara la rec!

● O adevărată operă în arta cinematografică se reprezintă astă-seară Sîmbătă 25 Sept. precum şi mîine Duminecă 26 Sept. (matineu şi seara) în sala Circului Sidoli. Celebra tragedie a lui Racine „Athalia, regina Indiei" se va desfăşura pe pînza cinematografului interpretată de eei mai distinşi artişti: d-ra Delvair de la Comedia Franceză va interpreta rolul Athaliei, d. de Max va juca rolul marelui Sacerdot.

D-l de Max, un fiu al Iaşilor, este astă-zi unul din cei mai mari artişti dramatici din Franţa întreagă; d-sa interpretează rolurile clasice într'un mod magistral; în special rolul marelui sacerdot este jucat plin de grandoare atingînd cea mai inaltă treaptă a artei dramatice.

Noul program de astă seară Sîmbătă şi mîine Duminecă, cuprinde apoi o frumoasă feerie: Iubirea şi timpul—Vederi din Arabia—D-nii au schimbat pălăriile, comedie—O confuzie regretabilă jucată de simpaticul Prince—Preşedintele Republicei Chili (America de Sud) trecînd în revistă armata chiliană la Santiago—Cel mai nou număr din Pathé-Journal cu cele mai interesante ştiri însufleţite din lumea întreagă etc. etc.

Se aduce la cunoştinţă că două programe se reprezintă săptămînal, cu toate noutăţile casei Pathé Frères, intercalîndu-se şi fabricatele caselor străine, bine înţeles numai cele reuşite.

Primul program nou se reprezintă în fie-care Joi şi Vineri, al doilea program nou în fie-care Sîmbătă şi Duminecă.

Matineurile urmează regulat în fie care Sîmbătă şi Duminecă—4 ora ziua —cu preţuri reduse.

❑ La debitul fermei Badareu Manolescu, din strada de Sus, se găseşte zilnic lapte dulce, proaspăt cu 30 bani litru (45 bani oca.)

DIVERSE

— Soldatul pompier Linguraru Costache luîndu-se la ceartă cu Chirivuţă Gheorghe, l'a lovit cu baioneta, tăindu-i buza.

Numitul soldat a fost arestat şi înaintat comenduirei.

— Licitaţia pentru aprovizionarea cu făină, ce trebuia să se ţină la comandamentul Diviziei a 6-a Focşani în ziua de 30 Septembrie, s'a amînat pentru ziua de 1 Octombrie a, c.

— Astă-zi s'a săvîrşit din viaţă d. C. Tiron, vechiu şi foarte conştiincios funcţionar al primăriei de Iaşi.

Depozit General: **Farmacia Dr. N. A. Racovitză şi Dr. Ed. Fabini Iaşi.**

Ultime INFORMAȚII

❑ *Altețele Regale Principele Ferdinand și Principele Carol, au bine-voit a promite că vor asista la alergările de cai în Iași.*

❑ *Congresul profesorilor de științi, care avea să se ție la Ploești începător de la 30 Septembrie, a fost amînat pentru zilele de 5—9 Noembrie.*

❑ *In unele cercuri politice se afirmă că M. S. Regele ar fi fost solicitat, acum în urmă, să subscrie pentru monumentul lui Cuza-Vodă.*

Faptul nu este exact, ci adevărul este următorul: la lansarea listelor de subscripții, în anul 1906, d. Gr. Ghica Deleni, pregedintele comitetului, într'o audiență avută la M. S. invită pe Suveran să subscrie.

— Voiesc să rămîn cel de pe urmă subscriitor, fu răspunsul M. S. Altfel autoritățile se vor crede în drept să subscrie și ele și atunci subscripția va fi pierdut caracterul național ce trebue să-l aibă.

Ca dovadă că Regele a subscris neînvitat, este că, cu o zi înainte de a se primi adresa, generalul Manvrocordato s'a interesat, telegrafic, de adresa d-lui Gr. Ghica Deleni.

❑ *Cenzor al Băncii Naționale din partea guvernului a fost numit d. G. Panu.*

Asemenea funcțiune nefiind compatibilă cu un mandat electiv, d. G. Panu va fi nevoit să-și depună mandatul de deputat al col. II de Iași.

Cum liberalii n'au nici un interes să aibă alegere la Iași, mai ales la colegiul II de deputați, numirea d-lui Panu se consideră ca fiind făcută la spartul tîrgului colectivist.

❑ **Mișcare în armată.**—Pe ziua de 1 Octombrie se va face următoarea mișcare în armată: d. general Tătărescu, comandantul corpul IV de armată, va fi mutat la corpul I (Craiova), în locul d-lui general Zossima, care și a regulat drepturile la pensie; d. general Lambrino, comandantul corpului III (Galați) va fi mutat la Iași; d. general Culcer va fi numit comandant al corpului I; d, loct. colonel Rovinariu, din București va fi numit șef al marelui stat major la Iași, în locul d-lui colonel Nestorian, care va fi mutat la Craiova, comandant al regimentului 24; d. colonel Solocalu, din București va fi mutat comandant al regimentului 13 „Stefan cel mare" din Iași, în locul d-lui Colonel Cernătescu, care va fi mutat la Cîmpu-Lung; domnii colonel Georgescu, comandantul batalionului IV vînători și colonel Brănduși din Buzeu, vor fi mutați unul în locul celuilalt.

❑ **Consiliul de războiu.**—Astă-zi consiliul a judecat și condamnat pe următorii soldați: Cioacă Petru, din regimentul 1 Mehedinți 17, pentru omor fără voe, a fost condamnat la 6 luni închisoare și 50 lei despăgubiri civile; Toporaș Dumitru, din regimentul 14 Roman, pentru furt la un an închisoare; Popa Stefan, din regimentul 12 Cantemir, pentru lovirea superiorului, la 3 ani închisoare; Tferdei Petru și Niță Vasile, ambii din regimentul Dragoș 29, pentru furt prin efracție cel dintăi la 3 ani închisoare corecțională și la interdicție pe același timp și al doilea la 4 ani închisoare și interdicție pe același timp.

❑ Astă zi s'au terminat ședințele consiliului pe răsboiu al corpului IV de armată.

❑ Sub supravegherea d-lui dr. C. Tudor, medicul dispărțirei I-a, s'a desinfectat astă-zi dimineață clasele de la liceul Național.

❑ In urma unui nou ordin al ministerului de răsboiu, regimentul 7 roșiori va pleca pentru 10 zile, din nou, spre Tg.-Frumos, spre a face exercițiii.

❑ Curtea cu juri urma să judece astă-zi, procesul lui Gheorghe Pascaru și alții pentru tălhărie.

Lipsind cîțiva jurați, procesul s'a amînat, iar jurații absenți au fost amendați cu cîte 75 lei.

❑ **Reușiții la Seminar.**—Iată numele candidaților, care au reușit la concursul de admitere în seminarul „Veniamin Costachi."

Niculescu Petru, Sacară Gh., Țifescu Gh., Gheorghiță Ilie, Cojocariu C., Cartaș I., Mancaș Gh., Rang Gh., Vrînceanu C., Ojog I., Romanescu N., Ionescu T. I., Moscu V., Simionescu Gh. P., Botez Octav Mirce, Ionescu Gh. I., Riconte Aurel, Coroană M., Vasiliu D. C., Dăscălescu N., Postolescu T., Popescu Grig. C., Hadîrcă P., Angheluță P., Serghie Em., Iordăchescu I., Mircea Șt., Manoliu I., Mircea V., Crăciun D., Ionescu V. Șt., Neculau C., Panaitescu Gh., Popescu Gh. A., Brăescu V., Nechita D., Tabacaru St., Desagă Dim., Dragan Chirilă, Ciolan Paul, Dragan Dim., Grigoriu D. C., Bidihon, Mironescu Gh., Neculau Vasile, Rogojină.

❑ Satele Chișcărenii vechi și noui fiind lipsite de biserică, s'a format un comitet compus din: preotul Alexandru Botez, președinte; Neculai Andronic, vice-președinte; Toader Popovici, casier; Vasile Neculau, Gheorghe Răileanu, Gheorghe Cordineanu și I. Prăjină, membri, care să adune fonduri pentru construirea unei biserici în unul din acele sate.

❑ Pentru marile alergări de cai, ce vor avea loc în zilele de 3 și 5 Octombrie, s'au făcut numeroase înscrieri. Vor alerga cai din cei mai renumiți.

Prețurile de intrare au fost fixate astfel: Loja 30 lei, automobile 20 lei, brecuri 20 lei, trăsură cu 2 cai, 10 lei, cu un cal 5 lei, pasage și tribune 5 lei, Galeria 2 lei, și pietonii și bicicliștii 1 leu.

❑ Din Cernăuți se comunică că doui sergenți de stradă, rezerviști, cari au luat parte la manevrele din Ungaria, întorcîndu-se la Cernăuți, s'au îmbolnănit de holeră.

❑ Ministerul de interne a comunicat prefecturii județului, că a aprobat rezultatul examenului pentru posturile de notari în comunele rurale, examen ce s'a ținut în zilele de 15 și 16 Septembrie, la prefectura județului.

❑ Conferințele cercurilor culturale ale învățătorilor, se vor relua după 1 Octombrie.

❑ Azi a sosit la vamă, trăsura comandată la o casă din Viena de societatea de salvare.

Ministerul de finanțe, căruia „Salvarea" i-a cerut scutirea de vamă, a refuzat aceasta, ast-fel că societatea va fi nevoită să plătească o taxă de aproape 300 lei.

❑ Funcționarii de la serviciul administrativ al prefecturii județului, nici pînă azi n'au primit salarul pe luna curentă de și înainte îl primeau la 16 a lunei.

❑ Azi dimineață la ora 4, copilul de trupă Gh. G. Ionescu, din reg. 13 detașat la manutanță, a furat de la sergentul Racoviță suma de 10 lei, un ceas în valoare de 20 lei și mai multe cărți în valoare de 28 lei, dispărînd. Satinela văzîndu-l l'a somat să stea, dar el a fugit, perzîndu-i-se urma. A lasat cizmele și capela la regiment. Autoritățile militare au început cercetări pentru prinderea copilului pungaș.

❑ Numirile în locurile vacante de la Curtea de Casație și Apel, se vor face pe ziua de 1 Octombrie.

❑ Trupa de operete a d-lui Grigoriu a cîntat aseară, cu mare succes, admirabila operetă „Prinț și Bandit". Sala Teatrului era arhiplină.

In astă seară Sîmbătă se va cînta „Husarii la Manevre". Mîine, în matineu "Regele vînătorilor„, iar seara, pentru a doua sară "Dragoste de țigani.

❑ **Judiciare.**—Din oficiu s'a cerut declararea în stare de faliment a croitorului Weiss, strada Lozonschi, care n'a achitat marfa comandată de el în București, dar a revîndut-o, sub preț, croitorului Glanzștein.

— Negutitorul Saia Bachmann din Bacău, fusese condemnat la o sută lei amendă pentru bancrută simplă. Apelul procurorului general s'a judecat astă-zi la secția III-a, Bachman fiind lipsă.

Pedeapsa i-a fost majorată la trei luni închisoare și interdicție pe timp 10 ani.

— Trei frați Voinescu din județul Roman, s'au făcut vinovați de un omor oribil ce l'au comis asupra consăteanului lor D. Lupan.

In ceartă cu acesta de la un petec de pămînt, cei trei criminali au tăiat corpul lui Lupan, bucată cu bucată, cu o secure de la ogor.

Camera a trimis pe criminali în judecata Curții cu juri din Roman.

— Jerom Silcovski, fost sub-chirurg la spitalul din Florești și în urmă, agent sanitar în comuna Agașa-Brusturoasa, jud. Bacău, făcea pe medicul față de săteni, dădea consultații și scria rețete.

Condemnat la 200 lei amendă sentință contra căreia procurorul a făcut apel.

Afacerea a fost repartizată la secția II-a, termen la 2 Noembrie.

❑ **Din HușI.**—Un mare scandal a avut loc la clubul „Solidaritatea" și numai datorită intervenției la timp, nu s'a dat loc la urmări grave.

La acel club se aflau la o masă ofițerul stărei civile, funcționarul polițienesc N., și institutorul P. R., toți la o partidă pe poker. Isbucni o neînțălegere între cei doui dintăi, iar mai apoi înjurături și în urmă un mare scandal, care cu greu s'a potolit.

Ofițerul stărei civile simțindu se ofensat, a reclamat casul.

❑ După cum am anunțat, regimentul 7 roșiori și regimentul 8 roșiori din Botoșani cari alcătuesc brigada 10 de roșiori, au fost la Tg. Frumos, unde au făcut exercițiii de lupte. Comandant al brigăzei, a fost d. col. Botea, comandantul regim. 8 roșiori, de oare ce d. colonel Musteață se afla plecat la manevrele regale.

In ziua de 20 Septembrie au avut loc lupte de regiment contra regiment, la locul numit Movila. La 21 Septembrie, luptele s'au dat între Băiceni și Buhalnița. In ziua de 22 Septembrie au avut loc evoluții de lupte de cavalerie contra cavaleriei și retrageri de divizie de cavalerie, între Gănești și Hărlău. La 23 Sept. au urmat evoluții de brigadă și lupte de cavalerie contra infanteriei, pe moșia Tg. Frumos. D. col. Bottea și lt.-col. Călinescu, plecînd la manevrele regale, cu comanda în ultimele zile fusese însărcinat d. maior Cătuneanu.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 25 Septembre

D. Take Ionescu, la Palat

București.—D. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, a fost invitat pentru mîine la dejun, la Palat.

Desmințire

București. — Ziarul „Seara" pune în gura d-lui Take Ionescu o serie de declarații asupra situației.

Toate cele afirmate de numitul ziar, sunt pure invenții.

Moartea lui Iosif Popp

Buda-Pesta.—Astă noapte a încetat din viață fruntașul romîn Iosif Popp, membru al curței de Casație din Buda-Pesta.

Descoperirea unui furt de 54,000 lei

București.—Prețedintele băncei creditului romîn a descoperit un furt de 54,000 lei în bonuri și iată cum:

Un oare care Parpa Bertalan director al băncei „Budapesti-Bank" s'a prezentat la directorul Băncei de credit romîn să-i achite în numerar, suma de 54,000 lei, pentru niște scrisuri ale creditului funciar romîn, ce le trimesese din Buda-Pesta.

Directorul băncei romîne i-a comunicat că s'a oprit achitarea acestor scrisuri, de oare-ce ele au fost furate. Parpa plecă de la bancă, ducîndu se la hotel.

Directorul băncei creditului romîn a avizat pe primul procuror, care a delegat pe agenții poliției să cerceteze.

S'a aflat imediat că Parpa Bertalan avea legături cu un oare care Kein, comis-voiajor de la casa Vitan. S'a făcut apoi o descindere acasă la Kein, care a declarat faptul, adăogînd că scrisurile furate i-au fost procurate de un oare-care Panait Maicani, de loc din Slatina și care venise acum în Capitală. Acesta a fost găsit la hotelul Kiriazi și arestat.

Parpa Bertalan dispăruse însă din Capitală. S'a avizat imediat polițiile de frontieră și azi dimineață d. Pălțăneanu, directorul poliției din T.-Severin a avizat direcția poliției de siguranță că Bertalan a fost arestat în tren, între T.-Severin și Vîrciorova.

Arestarea unui doctor

Galați.—D-rul Fittman a fost arestat, de oare ce s'a dovedit că a provocat un avort unei d-re, Sibila Veinblat.

Aeronautice

București.—Eri s'au executat la aerodromul de la Chitila mai multe sboruri admirabile, cu pasageri, de către pilotul Molla.

Au fost ca pasageri, prințul Șerban Cantacuzino și Eftimiu Puiu.

REVOLUȚIA DIN PORTUGALIA

Paris. — După o depeșă a ministrului Franței la Lisabona, a cărei transmisiune a fost întârziată și care a sosit abia azi, regele Manuel a părăsit palatul la ora 4 10 seara. Republica a fost proclamată la 5.10 dimineața la primărie.

Guvernul provizor constituit atunci, a manifestat intențiunea de a păzi pe rege de ori-ce acte ostile.

*

Brest.—Crucișetorul „Aube" a plecat din Brest la ora 2 noaptea, cu ordinul de a pleca de urgență la Lisabona.

*

Paris.—Ziarele află din san Sebastian că, precum rezultă din ultimile știri, guvernul portughez a fost cu totul surprins de isbucnirea neașteptată a revoluției. Infantele Don Alfons, a voit să se pună în c pul trupelor remase credincioase. Au fost sute de uciși.

*

Lisabona.—In timpul bombardării palatului Necesidades, regele Manuel a părăsit palatul printr'o poartă dosnică și s'a dus la Cintra și apoi la Mafra. La ora 10 dimineața, Jachtul „Amelia" pregătit de fugă, ancoră la largul portului Ericeira, unde familia regală s'a dus escortată de 20 oameni călări și a sosit la Mafra, la ora 3 după amiază. Imediat s'au urcat în bărci de pescari și au plecat pe bordul jachtului.

*

Lisabona.—Se confirmă știrea că regele și familia regală s'au îmbarcat eri la Ericeira pe iachtul „Amelia", cu destinația spre Anglia.

*

Londra.—Azi la amiază, guvernul a primit știrea că liniștea este restabilită actualminte la Lisabona.

*

Lisabona.—„Agenția Havas" află că partidul desidenților s'a disolvat.

Șeful partidului d. Apoin s'a raliat republicei. Trupele din provincie continuă a se ralia republicei.

*

Colonia. — „Gazeta de Colonia" publică proclamația instituind republica; întrînsa se zice că poporul, armata și marina au proclamat republica. Familia de Braganza care a turburat din rea voință pacea socială, este exilată pentru totdeauna din Portugalia. Republica așteaptă de la poporul portughez să mențină ordinea socială, să respecte justiția și să arate devotament pentru cauza comună și pentru republică.

*

Madrid. — Primul ministru a primit știri din Portugalia, zicînd că republicanii au înlesnit plecarea familiei regale, punîndu-i la dispoziție Jachtul regal.

Majoritatea ofițerilor a aderat la republică azi; au remis armele și s'au retras.

*

Gibraltar. — „Agenția Reuter" află că azi dimineață vasele de război engleze, precum și un crucișetor american s'au pavoazat și au tras salve în onoarea familiei regale portugheze. Un ofițer al statului major al guvernatorului s'a dus pe bordul yachtului portughez spre a saluta pe regele Manuel.

*

Londra.—Toată familia regală portugheză și Regele Manuel, au debarcat la Gibraltar, unde au sosit cu Jachtul „Amelia". Jachtul purta steagul național portughez. S'a făcut o bună primire de către populația din Gibraltar. Guvernatorul cetății s'a dus azi dimineață pe bordul Jachtului spre a saluta pe regele Manuel.

*

Lisabona.—Generalul comandant d'Oporto, care a încercat o contra revoluție, a fost arestat.

Acum domnește aci, cea mai perfectă liniște.

*

Lisabona.—Noul guvern și-a anunțat programul, în care prevede: regim liberal, separația bisericei de stat; o nouă constituantă, reforma recensemîntului electoral etc.

*

Londra.—Regele Manuel și familia regală, va sosi aci.

Se pregătește un palat anume pentru regele Manuel.

HOLERA

Roma.—In ultimele 24 ore s'au constatat la Neapole 11 cazuri de holeră și 6 decese; în provincia napolitană, 14 cazuri și 2 decese.

*

Constantinopol.—In ultimile 24 ore au fost aci 2 cazuri mortale de holeră.

Arestarea unor revoluționari

San-Francisco. — Pe bordul vasului chinez pe care se îmbarcase principile Tsaitsun, spre a merge în China, au fost arestați mai mulți chinezi înarmați; unul din ei a mărturisit că face parte dintr'o societate revoluționară și că avea intenția să omoare pe principe.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința publică că mîne toată ziua urmează a se vinde preparatele cofetăriei Șulem Rosental din strada Veche No. 81.

Nemăngîiatul soț M. Pascal, are nemăginita durere a anunța pe prietenii și cunoscuții sei, moartea prea iubitei sale soții

REBECA PASCAL

în etate de 36 ani

și roagă a asista la cermonia funebră, care va avea loc Duminică 26 Septembrie, ora 2 p. m.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 2 Octombrie a. c., ora 11 a. m., se va ține în camera acestei Primării licitația prin oferte închise, pentru darea în întreprindere a următoarelor lucrări:

1) Repararea acoperemintelor de la Băile Comunale.

Valoarea lucrărilor după deviz lei 3486, bani 77. Garanția provizorie 200 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

2) Rapararea acoperămîntului de la Teatrul Național.

Valoarea după deviz lei 1678, bani 40. Garanția provizorie 100 lei în numerar.

Dispozițiunile art. 72—82 din legea asupra comptabilității publice sunt aplicate acestei licitațiuni.

Devizele se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 22447
23 Septembrie 1910

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	5 —	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.30
Lapte bătut		0.40
Iaurt zilnic proaspăt castronul		0.15
Caș	1.50	
Urdă dulce	1.50	
Ouă zilnic proaspete	7 %.	

Struguri zilnic proaspeți, calitate superioară, ca: busuioacă, muscat Hamburg, charlas, americană etc. sub prețul zilnic al pieței.

Pere pergamute;
Mere domnești.

De asemenea s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre cu următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.80	Litru
Vin roș „ „	0.80	Litru
Vin alb Cotnari vechiu	1.00	„
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin vechiu tămăios	1.50	„
Vin de Bordeaux	1.40	„

Profesor special

de

Franceză, germană, latină, preparator exersat de curs primar și secundar.

V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

De inchiriat de la 26 Octombrie a. c. două apartamente compuse din cîte 4 odăi și atenansele necesare în strada Colonel Langa 13.

A se adresa d-lui Căpitan Dr. Veisa.

De inchiriat, de la 26 Octombrie 1910 localul numit Vechea Bolta Rece, situat în str. Rece No. 6, cu pivnițile ei, poate servi ca școală, fabrică, stabiliment de băuturi spirtoase, sau ca locuință, fiind un local spațios cu grădină, care actualminte se află Fabrica „Progresul". A se adresa la ziar.

Vânzătoare specială galanterie, pălării, încălțăminte și dantelerie dorește post durabil local. S. G. Posteresante Iași.

De inchiriat două apartamente: unul compus din 6 odăi și două antrete și altul compus din 4 odăi și două antrete, pe strada Lăpușneanu No. 6. A se adresa la M-me Diamant în etajul I.

De inchiriat: o sofragerie, aranjament complect; o garnitura de mobilă de salon; un piano de concert; 2 trumeaux etc; 4 dormitoare, covoare și diverse lucruri. Via Neuchotz-Copou; 3—5 ore p. m.

Unde se cumpără Mărfuri noui, bune, frumoase și nu se cere prețuri mari?

Toată lumea va răspunde cu siguranță că numai la

Magazinul la „Vultur"

Aci cu drept cuvînt se poate zice că toate Doamnele și Domnișoarele găsesc în fiecare sezon cele mai frumoase și cele mai noui articole de ale Modei

Căci imediat ce, Parisul, Berlinul și Viena nescocesc ceva *a parte* Magazinul la „Vultur" nu se lasă mai pe jos, și ca din sbor mereu le aduce și tot le oferă onoratelor cliente fiind tot-deauna și foarte serviabil și foarte modest la prețuri.

Acesta fiind și un mare avantaj nepierzîndu-se mult timp la cumparare.

Foarte bine asortat și în mărfuri de Iarnă Șaluri, Jakete împletite, Flanele, Bluze, Jupoane și Matineuri de moleton etc.

Unde veți răspunde dară că se cumpără mai bine și mai ieftin?

LA VULTUR

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

!!! Triumful higienei moderne !!!

pentru domnii cari se bărbieresc singuri

OBȚINUT PRIN

CREMA de RAS

OLLO Se întrebuințează imediat **fără apă, fără săpun,** și înmoae la moment barba cea mai tare, făcînd tenul fraged și catifelat.—E garantat ca absolut nevătămător, **nu conține substanțe caustice sau vătămătoare pielei.** **OLLO**

E recomandat de medici și specialiști prin cele mai bune certificate.—Cine a făcut o încercare se convinge de calitățile sale sup rioare și constată **că până în prezent nu există nici un alt mijloc de ras mai practic, mai plăcut si mai higienic ca**

CREMA OLLO

Singurul depozitar general pentru România

PARFUMERIA FRANCEZA

FOASTA

ROBERT

Iași — Str. Lăpușneanu 25 — Iasi

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Ușor de luat de copii și adulți

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Prețul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile și rogherile

Depozit general la farmacia Rothbard Iași

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameștecă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* care au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antîiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit o'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Drogiștii și Farmaciștii.*

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreți să aveți un stomac sănătos
BEȚI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somitățile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi și — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii și farmacii din țară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Prețurile se înțeleg ori-unde)

GRILLAGES 1 m. de haut. la rouleau Of30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR déposé Prix..... 6f.50 **R. GARIEL** 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

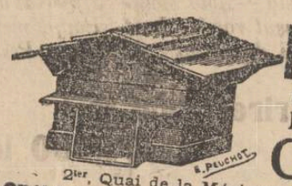

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f **Gariel** 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, 1.0f

BROSSE A TAPIS Prix: 14 fr. **R. GARIEL** 2ter, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco de Catalogue

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

PORTE-POTS En FONTE INOXYDABLE Prix: 0f60c Raymond GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES, etc Envoi franco de l'Album sur demande

„ANCORA"

(A N K E R)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente în *VIENA* fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 13 Decembrie 1869.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din Bucureștiși în mănăstiri din Romînia
LEI 6,547,560

Starea asigurărilor în vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de 88, 92. Centrele pentru un capital de franci 577,584,097 40|100 și fr. 1,144,223.10 rente.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cu de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cu de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșe vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iași—Strada Lăpușneanu No. 35 — Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa 6-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea dela

12 Oct.–4 Noem. 1910

Se poate cîștiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpăra

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Prețurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	20,00
1/4 Un sfert	Lei	40,00
1/2 Una jumătate	Lei	80,00
1 Loz întreg	Lei	160,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
3	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aș Strada Primăriei No. 17—Instalațiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuș și Electrician, Iași Str. Păcurari No. 17,